

การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ
เพื่ออาชีพ ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์
สำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร

นางสาวปิยะดา จุลวรรณ

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPMENT OF A NON-FORMAL EDUCATION PROGRAM TO ENHANCE VOCATIONAL
ENGLISH SKILLS BASED ON PLACE-BASED EDUCATION AND EXPERIENTIAL
LEARNING APPROACHES FOR TAXI DRIVERS IN BANGKOK METROPOLIS

Miss Piyada Junwanna

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Non-Formal Education

Department of Educational Policy, Management and Leadership

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริม
ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ตามแนวคิด
การศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และแนวคิดการเรียนรู้จาก
ประสบการณ์ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขั้วรดแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร

โดย

ปิยะดา จุลวรรณา

สาขาวิชา

การศึกษานอกระบบโรงเรียน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

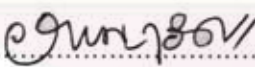
ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติวรรณ อมาตยกุล)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศศิกาญจน์ ทวีสุวรรณ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร.กล้า สมตระกูล)

ปิยะดา จุลวรรณา : การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์สำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร. (DEVELOPMENT OF A NON-FORMAL EDUCATION PROGRAM TO ENHANCE VOCATIONAL ENGLISH SKILL BASED ON PLACE-BASED EDUCATION AND EXPERIENTIAL LEARNING APPROACHES FOR TAXI DRIVERS IN BANGKOK METROPOLIS) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ.ดร. อชาติญา รัตนคุณ, อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม : ดร. สมบัติ สุวรรณหทัย, 369 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน สำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร (2) เพื่อพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ สำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกรุงเทพมหานคร (3) เพื่อทดลองใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ สำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกรุงเทพมหานครและ (4) เพื่อศึกษาปัจจัย ปัญหา และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการนำโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ สังกัดสหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน ขั้นตอนการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกเป็นการศึกษาสภาพการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน สำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกรุงเทพมหานคร โดยการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ ขั้นตอนที่สองเป็นการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ ตามขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาของ Brookfield (1995) ขั้นตอนที่สาม ทดลองใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้นกับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ 40 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน และกลุ่มควบคุม 20 คน โดยกลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษาที่พัฒนาขึ้น ส่วนกลุ่มควบคุมเข้าร่วมโปรแกรมที่จัดขึ้น โดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางกอกน้อย ขั้นตอนสุดท้าย ศึกษาปัจจัย ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำโปรแกรมการศึกษานอกระบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ โดยการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดโปรแกรมการศึกษา และผู้เรียนในกลุ่มทดลอง

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่จัดสำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยโปรแกรมการศึกษาที่มีความเฉพาะเจาะจงในแต่ละองค์ประกอบของโปรแกรมการศึกษา ได้แก่ (1) หน่วยงานที่จัดโปรแกรม (2) นวัชในการจัดโปรแกรม (3) วัตถุประสงค์ของการจัดโปรแกรม (4) เนื้อหาสาระในโปรแกรม (5) กิจกรรมการเรียนรู้ในโปรแกรม (6) วิทยากร (7) กลุ่มผู้เรียนและ (8) การประเมินผล
2. โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานครที่พัฒนาขึ้น ดำเนินตามขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาของ Brookfield (1995) 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1)การศึกษาความต้องการการเรียนรู้(2)การระบุวัตถุประสงค์(3)การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ตอบสนองวัตถุประสงค์(4) การจัดวางแผนงานที่ระบุถึงขอบเขตและกระบวนการของการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้และ (5) การประเมินผลสัมฤทธิ์โดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ องค์ประกอบของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย (1) วัตถุประสงค์ (2) กลุ่มเป้าหมาย (3) กิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ 7 หน่วย (4) เนื้อหาสาระ (5) วิทยากร(6) แหล่งการเรียนรู้ (7)สื่อการเรียนรู้และ (8) การประเมินผล
3. ผลการทดลองใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร มีดังนี้ (1)ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในกลุ่มทดลอง มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ทักษะคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร ทักษะคิดต่อการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ ทักษะคิดต่อการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ และมีความมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร หลังการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในกลุ่มทดลอง มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ทักษะคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร ทักษะคิดต่อการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ ทักษะคิดต่อการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ และมีความมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร หลังการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ผลการศึกษานปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำโปรแกรมการศึกษาที่พัฒนาขึ้นไปใช้ มีดังนี้ (1) กลุ่มผู้เรียน (2)วัตถุประสงค์ (3) วิทยากร (4)กิจกรรมการเรียนรู้(5)แหล่งเรียนรู้ (6) สื่อการเรียนรู้และการสอน และ(7)สภาพแวดล้อม

ภาควิชา ...นโชนเขต การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

ลายมือชื่อผู้วิจัย

Don Don

สาขาวิชา ...การศึกษานอกระบบโรงเรียน

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อ.ชาติญา

ปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

Dr. J. J. J.

4984784127 : MAJOR NON-FORMAL EDUCATION

KEYWORDS : NON-FORMAL EDUCATION PROGRAM / VOCATIONAL ENGLISH / PLACE-BASED EDUCATION / EXPERIENTIAL LEARNING / TAXI DRIVERS

PIYADA JUNWANNA : DEVELOPMENT OF A NON-FORMAL EDUCATION PROGRAM TO ENHANCE VOCATIONAL ENGLISH SKILL BASED ON PLACE-BASED EDUCATION AND EXPERIENTIAL LEARNING APPROACHES FOR TAXI DRIVERS IN BANGKOK METROPOLIS. ADVISOR : ASSOC.PROF. ARCHANYA RATANA-UBOL, Ph.D., CO-ADVISOR : SOMBAT SUWANPITAK, Ph.D., 369 pp.

The objective of this research was to develop the non-formal education program to enhance vocational English skill based on Place-Based education and Experiential Learning approaches for taxi drivers in Bangkok Metropolis. Academic achievement score is enhanced by both in class and outdoor activities, Ecological vitality will be generated base on objective of Place-Based Education and Sense of Place is cultivated through learning activities in educational program.

Independent sample (t-test) was conducted to analyze the collected data whether there was a significant difference and which the difference occurred. Multiple regression was used to pinpoint the best predictors. Forty taxi-drivers in Bangkok Metropolis were purposive selected to participate in this research which were conducted into control group and experimental group.

Major research purposes are as follow (1) to collect literature of non-formal education program for taxi drivers in Bangkok Metropolis developed by government and non-government sectors; (2) to develop non-formal education program to enhance vocational English skill for taxi driver in Bangkok Metropolis; (3) to compare the result of vocational English achievement score, attitude toward ecological awareness score and attitude toward place (sense of place) score between control group and experimental group; (4) to study the factors and conditions of implementation of developed non-formal education program.

The result of the research were;

1. The non-formal education program for taxi drivers was set up by both government and non-government organisations. The education program consist of specific in (1) purposes (2) objectives (3) learning content (4) instructors (5) group of learners (6) learning resources (7) learning materials and (8) evaluation.
2. The non-formal education program developed under Place-Based Education and Experiential Learning in order to enhance vocational English skill for taxi drivers in Bangkok Metropolis with the components as (1) purposes (2) objectives (3) learning content (4) instructors (5) group of learners (6) learning resources (7) learning materials and (8) evaluation.
3. The experiment result of the non-formal education program were (1) the taxi drivers in the experimental group possess more knowledge about vocational English than the controlled group significance at the level of 0.05 (2) the taxi drivers in the experimental group possess more communicative skills about vocational English than the controlled group significance at the level of 0.05 (3) the taxi drivers in the experimental group possess more attitude toward Bangkok Pollution problem solving ,ethics, image of taxi service enhancement and sense of place than the controlled group significance at the level of 0.05.
4. Factors related the development and implementation of developed non-formal education program were (1) group of learners(2) learning content (3) instructor (4) learning activities (5) learning resource (6) and learning circumstance.

Department : ... Education Policy, Management and Leadership

Field of Study : ... Non-Formal Education

Academic Year : 2010

Student's Signature

Advisor's Signature

Co-advisor's Signature

P. Janna

Archanya

Sombat

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้ได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ร่วม ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัย ตลอดมา จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา ที่กรุณาให้เกียรติเป็น ประธานสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติวรรณ อมาตยกุล ดร. กล้า สมตระกูล และ รองศาสตราจารย์ ดร. ศศิกัญจน์ ทวีสุวรรณ ที่กรุณาให้เกียรติเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และกรุณาให้ ข้อเสนอแนะตลอดจนแนวทางการแก้ไขที่ทรงคุณค่า ขอขอบพระคุณคุณเดโช เอี่ยมชีรางกูร สหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด กองการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร และสำนักงานทรัพย์สินส่วน พระมหากษัตริย์ ที่เอื้อเฟื้อสถานที่ เงินทุนสนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการทดลองใช้ โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้น

ขอขอบคุณวิทยากรและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่สละเวลามาให้ความรู้ในโปรแกรมการศึกษา

ขอขอบพระคุณผู้ขับรถแท็กซี่ สหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด ที่สมัครเข้าร่วมโครงการ ในโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน นอกจากนี้ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งสำหรับกลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่ที่ได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดระยะเวลาของการทดลองใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในสาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน และคณาจารย์ใน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาประสาทวิชาด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน และความรู้ในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องในศาสตร์การศึกษา

ขอขอบพระคุณครอบครัวของผู้วิจัย คุณยายพัชรา สังฆะพงษ์ คุณแม่สิวพร จุลวรรณ คุณป้าทิพาพันธ์ สังฆะพงษ์ คุณน้ำพวงศักรณ์ พานิช คุณน้ำกฤตานน สังฆะพงษ์ และน้องๆของพี่ ทุกคน สำหรับการสนับสนุนและกำลังใจในการเรียนตลอดมาจนประสบความสำเร็จ

ขอขอบพระคุณคุณพ่ออำนาจ จุลวรรณ ที่เป็นกำลังใจให้แก่ลูกในการเรียนครั้งนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ ดร. พชชนัน นิรมิตรไชยนนท์ ลูกศิษย์ทุกคน ตลอดจนเพื่อน พ้องและพี่น้องที่ร่วมเรียน ร่วมทุกข์สุข และคอยให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนให้กำลังใจซึ่งกันและกัน จนประสบความสำเร็จ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	14
สมมติฐานในการวิจัย.....	15
ขอบเขตการวิจัย	16
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	18
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	19
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
ตอนที่ 1 แนวคิดการศึกษานอกระบบ โรงเรียน.....	21
ตอนที่ 2 แนวคิดและหลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่.....	31
ตอนที่ 3 แนวคิดการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพ.....	41
ตอนที่ 4 แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน	43
ตอนที่ 5 แนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์.....	55
ตอนที่ 6 การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียน	67
ตอนที่ 7 ข้อมูลเกี่ยวกับสหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด.....	74
ตอนที่ 8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	76
ตอนที่ 9 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	89
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	99
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียน สำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่.....	101

บทที่	หน้า
ระยะเวลาที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิด การศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานและแนวคิดการเรียนรู้จาก ประสบการณ์ ดำเนินการตาม 5 ชั้น ของ Brookfield (1995).....	103
ระยะเวลาที่ 3 การศึกษาผลการทดลองใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพตาม แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และแนวคิดการเรียนรู้ ประสบการณ์ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ ใน กรุงเทพมหานคร.....	114
ระยะเวลาที่ 4 การศึกษาปัจจัยเงื่อนไขและความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องกับการนำ โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้...	119
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	121
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาศึกษาสภาพการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบสำหรับ ผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ของภาครัฐและภาคเอกชน.....	121
ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการ อาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร.....	131
ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการ อาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร.....	143
ตอนที่ 4 ผลการศึกษาปัจจัย ปัญหาและข้อเสนอแนะ.....	161
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	171
สรุปผลการวิจัย.....	174
อภิปรายผล.....	190
ข้อเสนอแนะ.....	211
รายการอ้างอิง.....	214
ภาคผนวก.....	221
ภาคผนวก ก ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	222

ภาคผนวก ข โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขั้บรด แท้กซี่ในกรุงเทพมหานคร.....	224
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	259
ภาคผนวก ง การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	275
ภาคผนวก จ ตัวอย่างใบความรู้.....	292
ภาคผนวก ฉ รายชื่อผู้เข้าร่วมหลักสูตร.....	365
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	369

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตารางแสดงหลักการที่พัฒนาจากการประยุกต์ใช้หลักสูตรการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน.....	53
2	หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน.....	54
3	ตารางสังเคราะห์กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์.....	64
4	แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และประเด็นที่นำมาใช้เป็นกรอบการวิจัย.....	92
5	สาระทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์และประเด็นที่นำมาใช้เป็นกรอบการวิจัย.....	93
6	ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ และประเด็นที่นำมาใช้เป็นกรอบการวิจัย...ช่วยให้อบรบอบดีขึ้นอย่างไร.....	94
7	สาระเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนและประเด็นที่นำมาใช้.....	95
8	ตารางแสดงโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกรุงเทพมหานคร.....	122
9	แสดงข้อมูลภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง.....	132
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการการเรียนรู้ เกี่ยวกับเนื้อหาความรู้ที่ต้องการได้รับ ใน โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ.....	135
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการการเรียนรู้ เกี่ยวกับทักษะภาษาอังกฤษที่ต้องการใช้เพื่อการประกอบอาชีพ.....	137
12	รูปแบบกิจกรรมที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่.....	138
13	รูปแบบกิจกรรมที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่.....	139
14	ผลการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน.....	140
15	แสดงผลการตรวจสอบ โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน.....	142

ตารางที่	หน้า
16	แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการ ท่องเที่ยว ก่อนการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม..... 143
17	แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความรู้ด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการ ท่องเที่ยว ก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง..... 143
18	แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความรู้ด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการ ท่องเที่ยว หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม..... 144
19	แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความรู้ด้านมลพิษทางอากาศใน กรุงเทพมหานคร ก่อนการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม..... 144
20	แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความรู้ด้านมลพิษทางอากาศใน กรุงเทพมหานคร ก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง..... 145
21	แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความรู้ด้านมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม..... 145
22	แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความรู้ความสามารถในการสื่อสารเพื่อให้ ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครก่อนการทดลอง ของกลุ่ม ทดลองและกลุ่มควบคุม..... 146
23	แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสารเพื่อให้ข้อมูล เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่ม ทดลอง..... 146
24	แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสารเพื่อให้ข้อมูล เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม..... 147
25	แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับทัศนคติด้านการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศใน กรุงเทพมหานคร ก่อนการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม..... 147
26	แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศใน กรุงเทพมหานคร ก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง..... 148
27	แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับทัศนคติด้านการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศใน กรุงเทพมหานคร หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม..... 148
28	แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพก่อนการ ทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม..... 150

ตารางที่	หน้า
29	แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพก่อนและ หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง..... 151
30	แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพหลังการ ทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม..... 151
31	แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ ที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ก่อนการทดลอง ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม..... 153
32	แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ ที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่ม ทดลอง..... 154
33	แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ ที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม..... 154
34	แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ก่อนการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม..... 157
35	แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง..... 157
36	แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่ กรุงเทพมหานคร หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม..... 158

สารบัญภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	วงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Dewey (1983).....	57
2	วงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Pfeiffer and Jones (1983).....	58
3	วงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Goh (1983).....	59
4	วงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Kolb (1984).....	60
5	วงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Tittly (1994).....	62
6	วงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ของพรประภัสสร ปริญญาภักด (2546).....	63
7	กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	98
8	แสดงการสุ่มตัวอย่าง.....	104
9	โปรแกรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพสำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ใน กรุงเทพมหานคร.....	184

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการจัดการศึกษาเพื่อบริการให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นประชากรก่อนวัยเรียน ประชากรที่อยู่ในวัยเรียนแต่พลาดโอกาสเข้าศึกษาในระดับต่างๆ ตลอดจนประชากรที่พ้นอายุวัยเรียนในระบบโรงเรียน จนถึงผู้สูงอายุ (สุมาลี สังข์ศรี, 2544) เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม ซึ่งการศึกษานอกระบบโรงเรียนนับเป็นรูปแบบการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนามนุษย์ให้รู้จักปรับตนเองให้เท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่ปรับตัวเข้าสู่สังคมฐานความรู้เป็นการศึกษาและการเรียนรู้ที่ทำให้บุคคลมีการพัฒนาความรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง ทำให้มนุษย์มีการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคล ได้อย่างเต็มที่ตั้งแต่เกิดจนตาย (อาชัญญา รัตนอุบล, 2545) และเป็นกำลังสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและประเทศชาติ การศึกษานอกระบบโรงเรียนจึงเป็นรูปแบบการจัดการศึกษา ซึ่งดำเนินงานรองรับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในมาตรา 6,8 และ 10 ซึ่งได้กำหนดสาระการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ยึดหลักการศึกษาตลอดชีวิต โดยให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและตามมาตรา 15 ได้บัญญัติถึงการจัดการศึกษาตลอดชีวิตให้กับประชาชน โดยการจัดการศึกษาที่ผสมผสานกันใน 3 รูปแบบ ได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2549) โดยมีการจัดประเภทและกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายต่างๆทุกกลุ่มที่อยู่นอกระบบโรงเรียน เพื่อให้ได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ นำมาซึ่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 มาตรา 4 วรรคหนึ่ง ซึ่งได้ให้ความหมายของการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่า การศึกษานอกระบบมีความหมายรวมถึงกิจกรรมทางการศึกษาที่มีเป้าหมาย ผู้รับบริการและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

ที่ชัดเจน มีรูปแบบ หลักสูตร วิธีการจัดและระยะเวลาเรียนหรือฝึกอบรมที่ยืดหยุ่นและหลากหลาย ตามสภาพความต้องการและศักยภาพในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายนั้น มีวิธีการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเพื่อรับคุณวุฒิทางการศึกษา รูปแบบแนวคิดและทฤษฎีที่นำมา ประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบมีความหลากหลาย ทั้งการเรียนรู้จากสังคมการเรียนรู้จาก การทำงาน การเรียนรู้จากการดำเนินชีวิต รวมถึงการเรียนรู้จากโปรแกรมและกิจกรรมทางการ ศึกษาที่จัดขึ้นนอกเหนือจากการเรียนในระบบโรงเรียน ซึ่งเนื้อหาหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ ระยะเวลา สถานที่เรียน และการประเมินผลจะมีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนให้มีความ เหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย จึงสามารถสรุปได้ว่างานการศึกษานอกระบบ โรงเรียนมีของข่ายการให้บริการที่กว้างขวางครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ เป็นการศึกษาที่เสริมและ เติมเต็มการศึกษาในระบบให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ อัน จะนำไปสู่การพัฒนาสังคมและประเทศชาติ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยได้ดำเนินการจัดการศึกษา โดยจัดบริการการศึกษาหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การศึกษา สายสามัญ การศึกษาสายอาชีพ และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความ ต้องการและเหมาะสม (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551)

สำนักบริหารงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นหน่วยงานในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมีการแบ่งประเภทของกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนออกเป็น 4 ประเภท (สำนักบริหารงานการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย, 2551) ได้แก่

1. การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นให้กลุ่มเป้าหมายได้เรียนรู้ และมีทักษะ พื้นฐานในการนำไปแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่างๆ
2. การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะ ในการประกอบอาชีพของบุคคล เพื่อให้บุคคลสามารถเข้าสู่อาชีพ สามารถประกอบอาชีพหรือ พัฒนาอาชีพของตนเองได้ โดยพิจารณาถึงความต้องการในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล
3. การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต เป็นการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน เพื่อให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน ทั้งที่เป็นสาระการเรียนรู้ แกนกลาง และสาระที่สอดคล้องกับสังคม และวัฒนธรรมของแต่ละภูมิภาค
4. การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน เป็นการศึกษาที่บูรณาการความรู้ และทักษะ จากการศึกษาที่ผู้เรียนมีอยู่ หรือ ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน แล้วนำไปใช้ ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและชุมชน

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนที่ขาดโอกาสทางการศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะในการประกอบอาชีพของบุคคลและกลุ่มบุคคล ได้แก่ การฝึกทักษะอาชีพ การเข้าสู่อาชีพ การพัฒนาอาชีพ การพัฒนาด้านเทคโนโลยี ซึ่งการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพทั้ง 4 ประเภทเป็นกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องทั้งการเรียนรู้และการประกอบอาชีพ มิได้แยกออกจากกันโดยเด็ดขาด (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551) นับเป็นเป้าหมายสำคัญในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแผนปฏิบัติการ 4 ปี (พ.ศ.2551-2554) โดยมีการกำหนดไว้ในนโยบายรัฐบาลที่ 2.1 ประเด็นยุทธศาสตร์ในการสร้างโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชนและกลุ่มบุคคล โดยกำหนดกลยุทธ์หลักและวิธีการดำเนินการจัดการศึกษาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ที่กลุ่มเป้าหมาย โดยได้มีการกำหนดโครงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ โดยมีวงเงินสนับสนุน 2,367.20 ล้านบาท (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551) กำหนดให้หน่วยงานที่รับผิดชอบพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาอาชีพ ซึ่งอาจจัดในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งของการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามความเหมาะสมในด้านจุดมุ่งหมาย รูปแบบกิจกรรมและวิธีการจัดกิจกรรมการสอน ซึ่งสอดคล้องตามความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม ลักษณะการจัดกิจกรรม อาจจัดเป็นการฝึกอบรมอาชีพ การสร้างหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โดยจัดส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาการว่างงาน และส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจและชุมชน หลักสูตรและเนื้อหาการเรียนการสอนมีการปรับให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม โดยการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่น เหมาะสมกับสภาพความต้องการของบุคคลและชุมชน และจัดให้กับกลุ่มเป้าหมายควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนในรูปแบบอื่นๆตามแนวทางการศึกษาตลอดชีวิต (บุญเลิศ ส่องสว่าง, 2544) โดยมีการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนในหลายรูปแบบ ซึ่งหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ มีการจัดดำเนินการเพื่อให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน เพื่อสร้างอาชีพหรือพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพที่ทำอยู่ หลักสูตรที่ใช้บางหลักสูตรเป็นไปตามที่หน่วยงานส่วนกลางเป็นผู้กำหนด บางหลักสูตรจัดขึ้นตามความสนใจและความต้องการของผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมการศึกษาหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การจัดหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น หลักสูตรกลุ่มสนใจวิชาชีพ หรือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สำหรับหลักสูตรระยะสั้น เป็นการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนรูปแบบหนึ่งในขอบข่ายภารกิจงานของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ

พื้นฐานในการประกอบอาชีพ เป็นหลักสูตรที่จัดบริการให้แก่ประชาชน ซึ่งกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรระยะสั้นใหม่เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน โดยแบ่งเนื้อหาในแต่ละส่วนออกเป็นส่วนตัว มีเนื้อหาที่จบในตัวเอง (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551)

จากการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักศึกษาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ที่ได้รวบรวมโดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พบว่าในปัจจุบันมีประชาชนเข้ารับการศึกษามากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง ส่งผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ของคนในสังคม ที่จำเป็นต้องปรับตัวเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลง โดยการแสวงหาความรู้และพัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ โดยเฉพาะศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งพื้นที่รับผิดชอบในการจัดการจัดการศึกษานอกโรงเรียนออกเป็น 50 เขต มีนักศึกษาลงทะเบียนเพื่อขอรับบริการการศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งผู้สนใจเรียนหลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน และผู้ที่สนใจเรียนในหลักสูตรวิชาชีพต่างๆ ที่จัดขึ้น สำหรับนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น มีผู้ให้ความสนใจลงทะเบียนเรียนครบทุกเขตพื้นที่การศึกษา (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร, 2552)

การศึกษาถึงบทบาทและความสำคัญของภาษาอังกฤษที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้กลุ่มเป้าหมายที่มีความต้องการแตกต่างกันทำให้เป็นที่ตระหนักว่าภาษาต่างประเทศที่คนทั่วโลกยอมรับว่าเป็นภาษาสำคัญและเป็นภาษาสากลที่นานาชาติอารยะประเทศใช้เป็นภาษากลางในการสื่อสาร ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ซึ่งถือว่าเป็นภาษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งในแวดวงวิชาการและวิชาชีพ(โกวิทย์ วงศ์สุรวัฒน์, 2546) การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งจะทำให้มีวิสัยทัศน์ก้าวไกล สามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมและมั่นใจ ตลอดจนสามารถปฏิบัติตนต่อบุคคลต่างชนชาติได้อย่างถูกต้อง เข้าใจความแตกต่างทางการเมืองและวัฒนธรรมในฐานะที่เป็นพลเมืองโลกในยุคโลกาภิวัตน์ สามารถเผยแพร่วัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของประเทศไทย ไปสู่สังคมโลกได้ อีกทั้งยังสามารถมีส่วนร่วมในเวทีระดับโลก ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง (กรมวิชาการ, 2546) ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยนับเป็นอีกประเทศหนึ่งที่ภาษาอังกฤษเข้ามามีบทบาทต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าภาษาอังกฤษมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมาก (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2538) โดยสามารถพบได้จากสื่อรูปแบบต่างๆในชีวิตประจำวัน เช่นป้ายโฆษณา สิ่งของเครื่องใช้ ยารักษาโรค หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ตำราแบบเรียน สื่อและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ (พวงหยก ส่องศรี, 2542) นอกจากนี้ภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญต่อการศึกษา และความก้าวหน้า

ทางการศึกษาเนื่องจากเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าข้อมูล บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษดี ย่อมมีโอกาสก้าวหน้าทางการศึกษา มีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ หรือมีโอกาสศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้กว้างขวางขึ้นเนื่องจากสื่อการเรียนการสอน เอกสารทางวิชาการต่างๆ ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการช่วยสนับสนุนการเรียนรู้อุตสาหกรรมของภาษาอังกฤษในการประกอบอาชีพ ถือได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคคลในกลุ่มอาชีพต่างๆ เนื่องจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษย่อมมีโอกาสในการเลือกอาชีพตามความสนใจได้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชีพที่ต้องอาศัยความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ หรืออาชีพที่ต้องเกี่ยวข้องกับชาวต่างประเทศ ทั้งอาชีพที่มีความต้องการการใช้ภาษาอังกฤษในมาตรฐานระดับสูง เช่น นักการทูต มัคคุเทศก์ พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน ผู้ประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ (แรววิภา ภัคดีอาสา, 2533) ตลอดจนทุกกลุ่มอาชีพในสังคม ซึ่งสืบเนื่องจากการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบัน ขึ้นอยู่กับการแข่งขันกับหลากหลายประเทศทั่วโลก ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของบุคลากรสาขาต่างๆ จึงเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันได้ในเวทีระดับโลก (ศูนย์พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ, 2548) จากการพิจารณาถึงบทบาทและความสำคัญของภาษาอังกฤษในด้านต่างๆ จึงกล่าวได้ว่าการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นสิ่งจำเป็นต่อบุคคลในสังคม เพื่อตอบสนองความต้องการ และเพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคมและโลก

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน(ASEAN)มีการกำหนดจัดการขับเคลื่อนการศึกษาในประเทศไทย โดยเน้นที่การจัดการและให้บริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องและทั่วถึงเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง เป็นแนวคิดหลักของการปฏิรูปการศึกษาและยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันของประเทศไทย รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญแก่การแก้ไขปัญหาพื้นฐานในระยะยาวของประเทศ พร้อมทั้งให้ความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษาของประเทศ โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนในวิชาสำคัญ ซึ่งวิชาภาษาอังกฤษถูกจัดให้เป็นวิชาหนึ่งที่มีการส่งเสริมให้มีการจัดระบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งกระทบโดยตรงต่อคุณภาพชีวิตของคนไทยและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (รายงานการประชุมการสร้างประชาคมอาเซียน 2558)

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในขอบเขตของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งจากการศึกษาข้อมูลพบว่า การดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้ความสำคัญกับการให้ความรู้และยกระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของประชาชน แสดงให้เห็นจากแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริม

การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแผนปฏิบัติการ 4 ปี (พ.ศ. 2551-2554) โดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ โครงการ ตลอดจนกลุ่มเป้าหมาย มีสาระที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ กำหนดให้มีการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์เพื่อจัดการศึกษาให้หลากหลาย ครอบคลุมพื้นที่ทุกกลุ่มเป้าหมายและจัดให้มีโครงการต่างๆเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร โดยยึดหลักการเพื่อยกระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับประชาชน หน่วยงานที่รับผิดชอบได้สนองตอบนโยบายดังกล่าว โดยการดำเนินงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตามบทบาทของหน่วยงาน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะภาษา สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่อยู่นอกระบบโรงเรียน ทั้งนี้อยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงของกลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน (สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551) ซึ่งหลักสูตรการเรียนการสอนนั้น วิชาภาษาอังกฤษจัดอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แบ่งระดับของหลักสูตรเป็นระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีเป้าหมายหลักคือปลูกฝัง ส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการใช้ภาษา ทั้งทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนไปพร้อมๆกัน(จิราภรณ์ มั่นเศรษฐวิทย์, 2547) และในปี 2551 ได้ปรับหลักสูตรการเรียนการสอน ให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาหลักในรายวิชาพื้นฐาน (สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551)

นอกเหนือจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้จัดบริการทางการศึกษาให้ประชาชนด้านหลักสูตรเพื่อพัฒนาอาชีพ โดยมีการจัดสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ ทั้งหลักสูตรภาษาอังกฤษในการดำเนินชีวิตประจำวัน และภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบอาชีพ โดยจัดเป็นรูปแบบหลักสูตรระยะสั้น ซึ่งมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหาการเรียนการสอน รูปแบบการเรียนการสอน และการประเมินผล ซึ่งสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแต่ละเขตเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ (สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551)การศึกษาข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการเรียนการสอนในหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบอาชีพ ในประเด็นของหลักสูตรที่จัดขึ้น พบว่ามีการเรียนการสอนในรูปแบบหลักสูตรระยะสั้น มีระยะเวลาในการจัดหลักสูตร 30 ถึง 100 ชั่วโมง ตามความเหมาะสมโดยจัดให้มีหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับวัตถุประสงค์เฉพาะและหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่ประกอบอาชีพต่าง ๆ เช่นภาษาอังกฤษสำหรับแคดดี้ ภาษาอังกฤษสำหรับเลขานุการ ภาษาอังกฤษสำหรับพนักงานสปา ภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถรับจ้าง (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551) ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลจากรายงานการจัดหลักสูตรระยะสั้นเพื่อให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมายของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม

อัยยาศัย กรุงเทพมหานคร ที่ได้จัดหลักสูตรเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษในการประกอบอาชีพสำหรับอาชีพพนักงานสปา ภาษาอังกฤษสำหรับงานบริการทั่วไป และภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถรับจ้าง พบว่ากลุ่มบุคคลที่มีความสนใจและมีความต้องการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาการประกอบอาชีพ โดยมีการลงทะเบียนเพื่อขอรับบริการการศึกษาในทุกสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยทุกเขตพื้นที่ที่เปิดหลักสูตร ได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2552) ซึ่งหากพิจารณาถึงความสำคัญของอาชีพดังกล่าว ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ นับเป็นอาชีพหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากในปัจจุบันประเทศไทยได้เปิดประเทศต่อสังคมโลกมากขึ้นและมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งมีความสำคัญต่อความเจริญก้าวหน้า เสถียรภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก และเป็นที่เชื่อกันว่าความสำคัญของการท่องเที่ยวจะมีมากขึ้นในอนาคต เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง และการท่องเที่ยวกลายเป็นแหล่งที่มาของเงินตราต่างประเทศที่สำคัญที่สุด การเดินทางท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมธรรมชาติของมนุษย์ที่มีมาแต่โบราณกาล และได้พัฒนาการมาเป็นลำดับ ยังมีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเฉพาะการคมนาคมขนส่งก็ยิ่งทำให้การเดินทางท่องเที่ยวขยายวงกว้างออกไปด้วยเหตุนี้จึงมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาในประเทศไทย จากการสำรวจข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่าแม้ว่าประเทศไทยจะประสบปัญหาการเมืองภายในประเทศและปัญหาเศรษฐกิจ แต่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติยังคงนิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2549) และจากการสำรวจข้อมูลพบว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้ใช้บริการรถแท็กซี่ไปยังจุดหมายปลายทาง โดยเฉพาะในกลุ่มของการใช้บริการรถแท็กซี่ ในสังกัดสหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด ซึ่งเป็นสหกรณ์แท็กซี่ที่มีเป้าหมายในการให้บริการผู้โดยสารชาวต่างชาติ โดยมีการจัดจุดจอดเพื่อให้บริการประจำโรงแรม สนามบิน และห้างสรรพสินค้า เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้โดยสาร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร (รายงานการดำเนินงานของสหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด) และหากพิจารณาจากการสำรวจประชากรที่ได้อาศัยอยู่ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้บริการรถแท็กซี่ พบว่านักท่องเที่ยวต่างชาติให้ความพึงพอใจร้อยละ 74.98 ตลอดจนการพิจารณาถึงความพึงพอใจด้านการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ พบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจร้อยละ 83.48 (กรุงเทพโพลล์, 2548) จากปัจจัยดังกล่าว บ่งชี้ว่าการให้บริการรถแท็กซี่ ตลอดจนการมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ มีความสำคัญทางอ้อมต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากสภาพการณ์ที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาในประเทศไทยส่งผลต่อมวลรายได้โดยรวมของประเทศและพื้นที่นั้นๆ ดังนั้น อาชีพคนขับรถแท็กซี่ จึงถือเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่มีส่วนช่วยในด้านของการท่องเที่ยวภายในประเทศ

โดยเฉพาะในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมอันดับหนึ่งของประเทศไทย โดยในปี 2547 มีนักท่องเที่ยวเดินทางมากรุงเทพมหานครสูงกว่า 11.7 ล้านคน และก่อให้เกิดรายได้ด้านการท่องเที่ยวคิดเป็นมูลค่า 155,391 ล้านบาทและมีการคาดเดาอนาคตทางการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง ด้วยความพร้อมในด้านสถานที่ท่องเที่ยวและบริการรองรับนักท่องเที่ยวที่ได้รับมาตรฐานสากล (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2548) นอกจากนี้ กรุงเทพมหานคร ได้รับรางวัลเมืองท่องเที่ยวที่ดีที่สุดในโลก หรือ World's Best Award ประจำปี 2010 (นิตยสารเทรเวล แอนด์ เลชเชอร์ฉบับเดือนพฤษภาคม, 2553) ซึ่งจากเหตุผลที่ในปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวนมากเดินทางมาท่องเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร ทำให้เกิดการให้บริการการคมนาคมด้วยรถรับจ้างหรือรถแท็กซี่มากขึ้นตามลำดับ ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว จึงทำให้การมีความรู้และทักษะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษถือเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ เพื่อให้เกิดการสื่อสารกับชาวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติตลอดจนส่งผลทางอ้อมถึงภาพจน์โดยรวมของประเทศไทยและการขยายตัวทางการท่องเที่ยวของประเทศ

จากความสำคัญของภาษาอังกฤษที่มีต่อการประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ จึงทำให้มีการจัดให้บริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ โดยหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้จัดการฝึกอบรมและการให้ความรู้แก่ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ซึ่งได้แก่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรมการขนส่งทางบก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และบริษัททำอากาศยานแห่งประเทศไทย โดยมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับคนขับรถแท็กซี่ สำหรับสำนักบริหารงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้มีการให้บริการการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อให้บริการการศึกษาแก่ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ โดยจัดในรูปแบบของหลักสูตรระยะสั้น(สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551) ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรระยะสั้นเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษที่ใช้ในการประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ซึ่งดำเนินการโดยศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร พบว่า ในระยะแรก การจัดหลักสูตรระยะสั้นเพื่อให้ความรู้แก่กลุ่มคนขับแท็กซี่ มีการดำเนินการเรียนการสอนโดยใช้เอกสารเป็นสื่อหลักในกิจกรรมการเรียน รูปแบบการสอนเป็นการบรรยาย หรือการเรียนรู้จากชุดคู่มือการเรียนรู้ด้วยตนเอง ยังขาดในส่วนของกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการลงมือปฏิบัติ และด้วยเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมที่จำกัดและไม่สอดคล้องกับสภาพจริงในการประกอบอาชีพ จึงไม่สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม เนื้อหาที่ทำการเรียนการสอนเป็นการสื่อสารภาษาอังกฤษในระดับเบื้องต้น (ผู้อำนวยการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2552) ต่อมาได้มีการปรับ

รูปแบบการเรียนการสอนในหลักสูตรให้มีการสอนทั้งในภาคทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติซึ่งได้พัฒนาเนื้อหาที่เป็นขอบเขตการเรียนรู้ที่กว้างขึ้น หากแต่การสร้างหลักสูตรในส่วนของเนื้อหาที่จำเป็นยังขาดในส่วนของการสอบถามความต้องการของผู้เรียนอันจะนำไปสู่การตอบสนองความต้องการของผู้เรียนต่อการนำไปใช้อย่างแท้จริง โดยเนื้อหาส่วนใหญ่ยังคงมุ่งเน้นไปที่การสื่อสารในระดับเบื้องต้น ซึ่งเนื้อหาการเรียนการสอนดังกล่าวทำให้ผู้เรียนในหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบอาชีพสำหรับคนข้ามชาติที่เพิ่งเข้าเมือง ยังไม่สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพในสถานการณ์ของการให้บริการผู้โดยสารชาวต่างชาติ ซึ่งนักท่องเที่ยวอาจต้องการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร แหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร ตลอดจนการแนะนำกิจกรรมท่องเที่ยวที่สำคัญในกรุงเทพมหานคร การมีความรู้ในประเด็นดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการประกอบอาชีพในปัจจุบัน ซึ่งในสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้ความสนใจมาท่องเที่ยวตลอดจนมีชาวต่างชาติที่ประกอบธุรกิจหรือพักอาศัยเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่งผลให้บุคคลทุกภาคส่วนทุกกลุ่มอาชีพ มีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้และทักษะในการสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง

ผู้ประกอบการอาชีพข้ามชาติที่เพิ่งเข้าเมืองจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการสื่อสารกับชาวต่างชาติ ซึ่งนอกจากความสามารถในการสื่อสารในระดับเบื้องต้นอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ผู้ประกอบการอาชีพข้ามชาติที่เพิ่งเข้าเมืองจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเส้นทางและสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ตลอดจนแหล่งซื้อสินค้าและกิจกรรมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร เพื่อที่จะสามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้ ซึ่งนับเป็นการพัฒนาความสามารถขีดความสามารถในการประกอบอาชีพ (รายงานการประชุมสหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด, 2552) และจากการที่ปัจจุบันพบว่าผู้โดยสารชาวต่างชาติมีการร้องเรียนที่เกี่ยวกับการใช้บริการรถแท็กซี่หลายกรณี ดังนั้นนอกเหนือจากความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษในระดับเบื้องต้นและการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการอาชีพข้ามชาติที่เพิ่งเข้าเมืองจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเส้นทางและสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร และส่งผลต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร และส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้ ผู้ประกอบการอาชีพข้ามชาติที่เพิ่งเข้าเมืองจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญและบทบาทของกรุงเทพมหานคร และมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อให้เกิดความตระหนักในการรักษาและพัฒนาพื้นที่กรุงเทพมหานคร ดังนั้นเพื่อให้เกิดกิจกรรมและหลักสูตรการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพต่อกลุ่มเป้าหมาย จึงควรหา รูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทของพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และประสบการณ์ อันจะส่งผลในการประกอบอาชีพ และ

ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อเนื่องไปยังการพัฒนาด้านเศรษฐกิจในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและการพัฒนาประเทศ

การศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน (Place – Based Education) เป็นแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาสาระการเรียนรู้ กับบริบทที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของผู้เรียน โดยการเรียนรู้จะมีความเกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นจริง และการได้นำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากชั้นเรียนไปปฏิบัติจริงนอกชั้นเรียน ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิตของผู้เรียนที่มีความสัมพันธ์กับพื้นที่นั้นๆ (Sobel, 2004) เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนทำความเข้าใจถึงปรากฏการณ์และบริบทที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และนำมาเชื่อมโยงกับเนื้อหาหลักสูตรเพื่อนำไปสู่การพัฒนาทั้งผู้เรียนและพื้นที่นั้น (Gruenewald, 2003) หลักสำคัญในการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน คือการให้ความสำคัญกับสภาพจริงที่เป็นบริบทที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดเนื้อหาหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในพื้นที่ มีการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่เน้นการลงมือปฏิบัติ โดยมีการใช้ทรัพยากรในพื้นที่เพื่อการเรียนรู้ อันจะทำให้ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าและเห็นความสำคัญของพื้นที่ โดยเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้เรียนทั้งในด้านความต้องการและการตอบสนองความจำเป็น ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ได้กับการจัดกิจกรรมการศึกษาในหลากหลายสาขาวิชาตามแต่วัตถุประสงค์ โดยนักการศึกษาถือว่า แนวคิดดังกล่าวอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด เมื่อผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้กับการนำไปใช้ได้จริง และเชื่อมโยงสิ่งที่ผู้เรียนมีความรู้เคยชินกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ใหม่ ซึ่งผู้เรียนจะเกิดการสร้างประสบการณ์และเชื่อมโยงองค์ความรู้สู่การนำไปปฏิบัติ เน้นการจัดกิจกรรมซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยงสถานศึกษาหรือการศึกษาในชั้นเรียนกับพื้นที่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม โดยการสร้างการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่นั้น ๆ ร่วมกับสิ่งที่ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากเนื้อหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน เป็นแนวคิดที่มีรูปแบบคล้ายคลึงกับการเรียนรู้ตามสถานการณ์ (Situated Learning) และการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) ซึ่งมีหลักสำคัญที่กล่าวถึงการเรียนรู้ว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด เมื่อบุคคลสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่รู้เคยชินกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ใหม่และการวางโครงสร้างความรู้ใหม่นั้น จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนมีการค้นพบและการได้สัมผัสกับประสบการณ์ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการลงมือปฏิบัติ ซึ่งถือว่าผู้เรียนจะมีการเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อมีความเกี่ยวข้องและ มีความเข้าใจกับสถานการณ์นั้น (McLaughlin and Blank, 2004)

การศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ซึ่งบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา การเตรียมความพร้อมสำหรับการทำงาน ผู้เรียนจะประยุกต์ใช้ประสบการณ์ของตนเองที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในพื้นที่ที่ตนอาศัย (Gruenewald, 2004) โดยเนื้อหาหลักสูตรที่ใช้จัดการเรียนการสอนจะเป็นสิ่งที่มีความเกี่ยวข้อง ตรงตามความต้องการจำเป็นของพื้นที่นั้น ซึ่งผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้แนวคิดในการนำมาจัดการเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ (Carlson, 2000. และ Denail, 2004) รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้พื้นที่เป็นฐาน มีความเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Proudman, 1995) โดยผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์จากการสร้างองค์ความรู้ ทักษะ และการตระหนักถึงคุณค่าในการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยมีองค์ประกอบสำคัญที่เกิดขึ้นในวงจรการเรียนรู้ ได้แก่ การสังเคราะห์ การสะท้อนความคิดและการคิดไตร่ตรองอย่างมีวิจารณญาณ กิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่นและสร้างสรรค์ ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับที่มาของความรู้ และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง บทบาทหน้าที่ของผู้สอนจะมีการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนตลอดหลักสูตร โดยยึดหลักการสอนให้ผู้เรียนนำความรู้ และทักษะจากการปฏิบัติไปใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนโดยแท้จริง (Knapp, 2002) รูปแบบการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเหมาะสมกับการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มคนข้ามวัยแก่ที่ เนื่องจากในการดำเนินชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพของกลุ่มคนดังกล่าว มีความเกี่ยวข้องกับพื้นที่กรุงเทพมหานคร อันจะทำให้มีผลต่อการเกิดรายได้ ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรมีรูปแบบที่เหมาะสมและเอื้อประโยชน์ทั้งต่อผู้เรียนและเกิดประโยชน์ต่อพื้นที่กรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน ซึ่งมีหลักในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในพื้นที่ กิจกรรมการเรียนรู้จะเน้นถึงการเชื่อมโยงปรากฏการณ์ในพื้นที่ในการสร้างกิจกรรมและสาระเนื้อหาที่เน้นถึงการลงมือปฏิบัติในพื้นที่ โดยใช้ทรัพยากรในพื้นที่เพื่อการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญกับการเห็นคุณค่าและสร้างความผูกพันกับพื้นที่ (Woodhouse & Knapp, 2000. Smith, 2002. Gruenewald, 2003. Power, 2004 และ Sobel, 2004)

ผู้ประกอบอาชีพข้ามวัยแก่ที่ เป็นกลุ่มผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต ซึ่งรูปแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผู้เรียนที่เป็นใหญ่นั้นต้องยึดหลักการสอนให้ตอบสนองต่อธรรมชาติของผู้ใหญ่ ซึ่งประกอบด้วยมโนทัศน์ของผู้เรียน ความพร้อมที่จะเรียน ประสบการณ์ของผู้เรียน และแนวทางที่เหมาะสมในการเรียนรู้ (Knowles, 1980) โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ใหญ่เป็นวัยที่มีวุฒิภาวะ มีประสบการณ์ที่เป็นแหล่งทรัพยากรอันมีค่าของการเรียนรู้ ขณะเดียวกันก็จะมีพื้นฐานเปิดกว้างที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ทั้งนี้ผู้ใหญ่มีความพร้อมที่จะเรียนเมื่อตระหนักว่าสิ่งนั้นมีความจำเป็น (อาชัญญา รัตนอุบล, 2542) แนวทางการศึกษาของผู้ใหญ่ต้องเป็นเรื่องสถานการณ์ต่างๆ ไม่ใช่เนื้อหา หลักสูตรต้องจัดขึ้นตามความสนใจและความต้องการของ

ผู้เรียน (อุ่นตา นพคุณ, 2527) การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะเกิดขึ้น เมื่อได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม แล้วนำมาอภิปรายเพื่อวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการทำงานและการดำเนินชีวิต (Pfeiffer and Jones, 1994) รูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ควรเป็นการปฏิบัติ หรือการลงมือกระทำจริง จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ใหม่ขึ้น (Dewey, 1983) ซึ่งในการจัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบอาชีพควรจัดขึ้นให้ตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ แต่จากการสังเกตและการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรสำหรับกลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่ พบว่ารูปแบบที่ใช้เรียนรู้ในปัจจุบันไม่ได้มีการดึงเอาประสบการณ์ของผู้เรียนมาใช้ และขาดการบูรณาการที่เป็นการต่อยอดประสบการณ์ ปัญหาที่เกิดจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวคือผู้เรียนยังขาดทักษะความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริงตามสถานการณ์อาชีพของแต่ละบุคคล ซึ่งหากพิจารณารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพนั้น ควรให้ความสำคัญกับความสามารถในการสื่อสารและวิธีการเรียนรู้เพื่อให้เกิดทักษะ ไม่ใช่การเรียนรู้ที่ทำให้เกิดความสามารถในด้านความรู้ ความจำ (อัจฉรา วงศ์โสธร ,2527) รูปแบบการเรียนรู้จึงควรมีความเหมาะสมกับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่และการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นทักษะการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้ที่เกิดจากประสบการณ์การทำงานตลอดจนการดำเนินชีวิต

การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning) เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนได้ใช้ประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิมนำมาผนวกกับความรู้ใหม่ และสร้างเป็นความรู้ของผู้เรียนเอง (Lee and Caffarella, 1994) ผู้เรียนสามารถนำความรู้ต่างๆที่ได้รับมาก่อนนำมาเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่เพื่อให้เกิดความหมายและเกิดประสบการณ์ใหม่ในการนำไปใช้ (Dewey, 1974) การเรียนรู้จากประสบการณ์เป็นการเรียนรู้ที่เพิ่มความรู้ และทักษะที่ได้มาจากการปฏิบัติ จากการทำงาน จากการศึกษาทุกประเภททั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ หรืออาชีพ (Evan,1994) เป็นการเรียนรู้ที่ได้จากการลงมือปฏิบัติ และเป็นการเชื่อมโยงประสบการณ์ในห้องเรียนและการเรียนการสอนภายในห้องเรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (Kolb,1984) การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์จะดำเนินกิจกรรมตามวงจรการเรียนรู้ โดยผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันในการพิจารณาประสบการณ์ที่ได้รับจากการลงมือปฏิบัติกิจกรรม การเรียนรู้อาจเริ่มจากจุดใดจุดหนึ่งของวงจรการเรียนรู้ก็ได้ แต่ต้องดำเนินการให้ครบวงจรแห่งการเรียนรู้ (Kolb,1984) รูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ หมายรวมถึงการเรียนรู้จากการปฏิบัติทุกชนิด (Evan,1994) กิจกรรมที่นำมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ได้แก่ เกมส์ กรณีศึกษา การจับคู่ฝึกปฏิบัติ การระดมสมอง กิจกรรมกลุ่ม การฝึกอบรม การสังเกต (Brookfield, 1986. Jackson and Rosenberg, 1990. Caffarella,1992. และ Burnard, 1996) โดยการจัดกิจกรรมนั้น

การเรียนรู้จากประสบการณ์ สามารถจัดได้หลากหลายรูปแบบตามวัตถุประสงค์ ขึ้นอยู่กับโปรแกรมและเป้าหมายของผู้จัดและผู้เรียน (Locke, 1986)

หากพิจารณาถึงรูปแบบที่เหมาะสมในการสอนภาษาอังกฤษในวัตถุประสงค์เพื่อการสื่อสารหรือเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะเช่น การใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ตลอดจนการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบอาชีพ รูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์มีความสอดคล้องกับธรรมชาติของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เนื่องจากการสอนภาษาอังกฤษนั้นหากตั้งจุดประสงค์ในเชิงการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว การฝึกปฏิบัติเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางภาษา(อัจฉรา วงศ์โสธร ,2527) นอกจากนั้นทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ เป็นทฤษฎีที่เป็นลักษณะบูรณาการแบบองค์รวม ที่มีแนวคิดในเรื่องประสบการณ์ การรับรู้ ความรู้ และพฤติกรรม ดังนั้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จึงเป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงผ่านกิจกรรมที่หลากหลายตามแต่วัตถุประสงค์ของวิชาหรือหลักสูตร (Caffarella ,1992) ซึ่งรวมทั้งความรู้และทักษะที่ได้รับนอกเหนือจากการเรียนรู้จากเอกสาร หรือจากการฟังบรรยาย แต่เป็นการเรียนรู้ที่ได้จากการทำงาน จากประสบการณ์จริงในชีวิตและจากการปฏิบัติมาอย่างต่อเนื่องของบุคคล

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ความต้องการเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษในการประกอบอาชีพ และปัญหาในด้านเนื้อหาหลักสูตรและรูปแบบในการเรียนรู้ หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพขนาดเท่าที่จัดขึ้นโดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในปัจจุบัน ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขนาดเท่าที่จัดขึ้น ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยจะประยุกต์ใช้แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน ซึ่งรูปแบบการจัดการศึกษาที่เน้นความต้องการและความจำเป็นของผู้เรียนที่อยู่ในพื้นที่นั้นๆ ตลอดจนการสร้างหลักสูตรการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพหรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมการศึกษาที่จะสร้างประสบการณ์จากการปฏิบัติให้ผู้เรียน ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง (Knapp, 2002) โดยพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาที่ผนวกเข้ากับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ เนื่องจากมีความเหมาะสมที่จะใช้จัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ที่มีประสบการณ์เป็นฐานความรู้ที่มีคุณค่า (อุ้นตา นพคุณ, 2527) ซึ่งเหมาะสมกับการประยุกต์ใช้เพื่อจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพสำหรับผู้ประกอบการอาชีพขนาดเท่าที่จัดขึ้น ซึ่งมีประสบการณ์ในการทำงาน และเป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการใช้ภาษาอังกฤษ และผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายในการวิจัยเป็นพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากเป็นพื้นที่

สำคัญในประเทศไทยที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อดึงนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครมากขึ้น ใช้เวลาพักนักท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครให้นานขึ้น และใช้จ่ายด้านต่างๆเพิ่มขึ้น เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มพูนรายได้ด้านการท่องเที่ยวจำนวนมากเข้าประเทศ นอกจากนี้กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางความเจริญทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง การค้าและการลงทุนในทุกด้านของประเทศ(ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2548) จึงมีความเหมาะสมในการสร้างโปรแกรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพสำหรับผู้ประกอบอาชีพบรรดแท้กซี่ ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครซึ่งในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้หลักในการพัฒนาโปรแกรมของ Brookfield (1995) โดยดำเนินการพัฒนาโปรแกรม 5 ขั้นตอน ได้แก่ขั้นตอนที่หนึ่ง การระบุความต้องการ ขั้นตอนที่สอง การกำหนดวัตถุประสงค์ที่เน้นในเชิงพฤติกรรม ขั้นตอนที่สาม การระบุประสบการณ์เรียนรู้เพื่อให้ตอบสนองวัตถุประสงค์ ขั้นตอนที่สี่ การจัดวางแผนงานที่ระบุถึงขอบเขตและกระบวนการของการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ และขั้นตอนที่ห้า การประเมินผลลัพธ์โครงการโดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจงเชิงพฤติกรรม(Brookfield, 1995) เหตุผลที่ผู้วิจัยเลือกการพัฒนาโปรแกรมดังกล่าวเนื่องจากโปรแกรมของ Brookfield มีความยืดหยุ่นในการนำไปประยุกต์ใช้จัดการศึกษาได้หลากหลายวัตถุประสงค์ หลักในการพัฒนาโปรแกรมให้ความสำคัญกับการกำหนดวัตถุประสงค์ในเชิงพฤติกรรม เนื่องจากในการหลักสูตรการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จะเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ด้านทักษะภาษาอังกฤษในเชิงพฤติกรรมที่ชัดเจน การวิจัยครั้งนี้จะช่วยสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาอาชีพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย และเป็นการพัฒนาคุณภาพในการประกอบอาชีพ ตลอดจนเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบอาชีพบรรดแท้กซี่ได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน สำหรับผู้ประกอบอาชีพบรรดแท้กซี่ ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน
2. เพื่อพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ สำหรับผู้ประกอบอาชีพบรรดแท้กซี่ ในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อทดลองใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ สำหรับผู้ประกอบอาชีพบรรดแท้กซี่ ในกรุงเทพมหานคร

4. เพื่อศึกษาปัจจัย ปัญหา และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการนำโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้

สมมติฐานในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในประเด็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น และการศึกษาความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบอาชีพ ตลอดจนความจำเป็นที่ต้องมีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบอาชีพขั้บรรดแ้ก้กั้ ผู้วิจัยพบว่าการจัดบริการในรูปแบบของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ในการสอนหลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบอาชีพสำหรับผู้ประกอบอาชีพขั้บรรดแ้ก้กั้ ที่จัดขึ้น โดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร ยังไม่สอดคล้องกับสภาพความต้องการของผู้เรียนที่ประกอบอาชีพขั้บรรดแ้ก้กั้ ทั้งในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ซึ่งเนื้อหาควรมีความครอบคลุมทั้งในส่วนของ การสร้างทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ความรู้ความเข้าใจในรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่สำคัญในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตลอดจนการมีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ ซึ่งหากกล่าวถึงผู้ประกอบอาชีพขั้บรรดแ้ก้กั้เป็นบุคคลที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ พบว่าปัจจัยสำคัญหนึ่งในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่คือผู้ใหญ่มีการเรียนรู้ได้ดีหากสิ่งที่เรียนรู้นั้น ได้ถูกนำไปใช้จริงในชีวิตทั้งการดำเนินชีวิตประจำวันและการทำงาน (อาชญญา รัตนอุบล, 2542) การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง จึงควรจัดกิจกรรมและสร้างหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ดังนั้นแนวทางในการจัดกิจกรรมการศึกษาที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนในการนำไปใช้จริงสำหรับผู้ประกอบอาชีพขั้บรรดแ้ก้กั้ ที่ดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครซึ่งควรมีความรู้ความเข้าใจในปรากฏการณ์ ในพื้นที่ตลอดจนมีความตระหนักในคุณค่าและเห็นความสำคัญของพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งต่อตนเองและส่งผลต่อการพัฒนาภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งหากพิจารณาถึงแนวทางการจัดการศึกษาที่คำนึงถึงการจัดเนื้อหาหลักสูตรและกิจกรรมการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ผู้วิจัยพบว่าแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน ซึ่งมีหลักการสำคัญคือการนำปรากฏการณ์หรือสภาพบริบทของพื้นที่นั้น ๆ เชื่อมโยงกับการจัดเนื้อหาหลักสูตรการเรียนการสอน โดยเน้นที่การลงมือปฏิบัติ และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในการเรียนรู้ นำไปสู่ความรู้ ความเข้าใจในพื้นที่และการตระหนักในคุณค่าของพื้นที่ (Woodhouse & Knapp, 2000. Smith, 2002. Gruenewald, 2003.,Power (2004),และ Sobel , 2004) แนวคิดดังกล่าวจึงมีความเหมาะสมในการจัดการศึกษาให้กับผู้ประกอบอาชีพขั้บรรดแ้ก้กั้ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ ที่เน้นถึงประสบการณ์ของ

ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะทำให้เกิดการต่อยอดประสบการณ์ (Evan, 1994) ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสามารถประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้ประกอบการอาชีพขบรดแท็กซี่ ซึ่งเป็นผู้ใหญ่ ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพขบรดแท็กซี่และประสบการณ์ในการใช้ภาษาอังกฤษในการประกอบอาชีพ และสอดคล้องกับเป้าประสงค์ในการพัฒนาอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีประสบการณ์เพื่อให้เกิดความรู้ความชำนาญที่จะสามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานได้จริง เพื่อเพิ่มและยกระดับคุณภาพชีวิต (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 2551)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. หลังจากการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานและแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขบรดแท็กซี่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นแล้ว ผู้ประกอบการอาชีพขบรดแท็กซี่ที่เป็นนักศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ในกลุ่มทดลอง มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม

2. หลังจากการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานและแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขบรดแท็กซี่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นแล้ว ผู้ประกอบการอาชีพขบรดแท็กซี่ที่เป็นนักศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ในกลุ่มทดลอง มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สูงกว่ากลุ่มควบคุม

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาการวิจัย เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีรายละเอียดขอบเขตของการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขบรดแท็กซี่ ในกรุงเทพมหานคร ดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ประกอบการอาชีพขบรดแท็กซี่ ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นรถแท็กซี่สังกัดสหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านตัวแปรที่จะทำการศึกษาซึ่งประกอบด้วยตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ตัวแปรอิสระ คือ โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานและแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร

ตัวแปรตาม คือ

1. ความรู้เกี่ยวกับเขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในกรุงเทพมหานคร แหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร กิจกรรมท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร
2. การสื่อสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร
3. ความตระหนักต่อการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร ความตระหนักต่อการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ ความตระหนักต่อการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการแท็กซี่ที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร
4. ความมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตด้านเนื้อหาสาระ

โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกรุงเทพมหานคร มีรายละเอียดของเนื้อหาสาระ ดังนี้

หน่วยที่ 1 เขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

หน่วยที่ 2 สถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม วัดเบญจมบพิตร วัดอรุณราชวราราม วัดสุทัศน์เทพวราราม วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม วัดบวรนิเวศวิหาร วัดราชนัดดาราม วัดสระเกศวรมหาวิหาร วัดไตรมิตร พระบรมหาราชวัง พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท และพระที่นั่งอนันตสมาคม

หน่วยที่ 3 แหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ สยามสแควร์ ไซนาทาวน์ ถนนข้าวสาร ตลาดนัดสวนจตุจักร ห้างสรรพสินค้าสยาม พารากอน ปากคลองตลาด ประตูน้ำ สวนลุมไนท์บาซาร์ และพันธ์ทิพย์พลาซ่า

หน่วยที่ 4 กิจกรรมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ การไหว้พระ 9 วัด การสักการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การท่องเที่ยวตลาดน้ำ และการแสดงสยามนิรมิต

หน่วยที่ 5 ปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร

หน่วยที่ 6 จรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ

หน่วยที่ 7 ภาพลักษณ์ของการให้บริการแก่ผู้ต่อการท่องเที่ยวใน กรุงเทพมหานคร

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย ผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาสาระ แหล่งการเรียนรู้ สื่อการสอน การวัดประเมินผล และสภาพแวดล้อมในการจัดการศึกษา โดยใช้แนวคิดการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของ Brookfield (1995) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การระบุความต้องการ ขั้นที่ 2 การตั้งวัตถุประสงค์ที่เน้นในเชิงพฤติกรรมขั้นที่ 3 การระบุประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ตอบสนองวัตถุประสงค์ ขั้นที่ 4 การจัดวางแผนงานที่ระบุถึงขอบเขตและกระบวนการของการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ และขั้นที่ 5 การประเมินผลลัพธ์โดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจงเชิงพฤติกรรม

ผู้ประกอบการอาชีพชั่วคราวแท้ หมายถึง บุคคลผู้ประกอบการอาชีพให้บริการในการขับรถรับจ้าง ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นรถแท็กซี่ในสังกัดสหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด โดยมีคุณสมบัติได้แก่ (1) มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพอย่างน้อย 1 ปี (2) มีประสบการณ์การใช้ภาษาอังกฤษในการประกอบอาชีพ และ (3) จบการศึกษอย่างน้อยระดับมัธยมศึกษาปีที่หก หรือเทียบเท่า

หลักสูตรวิชาชีพ หมายถึง หลักสูตรที่จัดขึ้นโดยศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ประกอบด้วยสาระสำคัญ จุดประสงค์ในการเรียนรู้ เนื้อหาสาระ สื่อและอุปกรณ์ กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล มีระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอน 30 ถึง 100 ชั่วโมง เป็นหลักสูตรที่จบในตัวเองในระยะเวลาที่กำหนด

การศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน หมายถึง รูปแบบการจัดการศึกษาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพและเจตคติที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพชั่วคราวแท้ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีการจัดหลักสูตรเนื้อหาการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทและสภาพปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่

มีการบูรณาการเนื้อหาภายในชั้นเรียนและกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์จากการปฏิบัติจริงภายในพื้นที่ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงและประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีหลักในการจัดการศึกษาได้แก่การเห็นคุณค่าและผูกพันกับพื้นที่ การทำให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจในพื้นที่การเชื่อมโยงปรากฏการณ์ในพื้นที่กับกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้ทรัพยากรในพื้นที่เพื่อการเรียนรู้ และการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง

การเรียนรู้จากประสบการณ์ หมายถึง กระบวนการและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยการประยุกต์ใช้แนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบอาชีพ เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมในรูปแบบที่หลากหลาย โดยรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินการเป็นวงจรที่ประกอบด้วย 4 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 การสร้างประสบการณ์จากการปฏิบัติกิจกรรม ชั้นที่ 2 การอภิปรายและสะท้อนประสบการณ์ ชั้นที่ 3 การสรุปและสร้างองค์ความรู้ใหม่ และชั้นที่ 4 การประยุกต์ใช้

ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ หมายถึง เนื้อหาสาระภาษาอังกฤษที่ผู้ประกอบอาชีพขั้บรรดแท้กชี้ใช้เพื่อการประกอบอาชีพขั้บรรดแท้กชี้ ในกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับเขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร สถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร แหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร และกิจกรรมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

ปัจจัย หมายถึง องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการใช้โปรแกรมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้แก่ บทบาทผู้สอน บทบาทผู้เรียน สาระการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล ตลอดจนประสิทธิภาพของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ปัญหา หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรค หรือปัญหาในการใช้โปรแกรมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้แก่ ปัญหาด้านกลุ่มผู้เรียน ปัญหาด้านแหล่งเรียนรู้ ปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ หมายถึง ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการใช้โปรแกรมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้แก่ ข้อเสนอแนะด้านเนื้อหาสาระ ข้อเสนอแนะด้านแหล่งการเรียนรู้และสื่อประกอบการเรียนรู้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย ผู้สอน

กิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาสาระ แหล่งการเรียนรู้ สื่อการสอน การวัดประเมินผล และสภาพแวดล้อมในการจัดการศึกษา

2. ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกรุงเทพมหานคร มีความรู้ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวใน กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร แหล่งท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร สถานที่ซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร และกิจกรรมการท่องเที่ยว ในกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่มีความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการประกอบอาชีพ มีความตระหนักเกี่ยวกับปัญหามลพิษทางอากาศ ในกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติต่อการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ มีทัศนคติต่อการส่งเสริม ภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร และมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่ กรุงเทพมหานคร

3. สามารถประยุกต์ใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนในการให้ความรู้และจัด ประสิทธิภาพการเรียนรู้ เพื่อเป็นการส่งเสริมความสามารถในการประกอบอาชีพให้แก่ กลุ่มเป้าหมายที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มอาชีพขับรถแท็กซี่ ได้แก่ กลุ่มคนขับรถลิμουซีนประจำ สนามบิน และกลุ่มคนขับรถลิμουซีนประจำโรงแรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเพื่อพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ตามแนวทางการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และแนวทางการเรียนรู้จากประสบการณ์ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

- ตอนที่ 1 แนวทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- ตอนที่ 2 แนวคิดและหลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่
- ตอนที่ 3 แนวคิดการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพ
- ตอนที่ 4 แนวทางการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน
- ตอนที่ 5 แนวทางการเรียนรู้จากประสบการณ์
- ตอนที่ 6 การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน
- ตอนที่ 7 ข้อมูลเกี่ยวกับสหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด
- ตอนที่ 8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ตอนที่ 9 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตอนที่ 1 แนวทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน

1.1 ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 3 ว่าด้วยระบบการศึกษา มาตรา 15 กล่าวถึงการจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

1. การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและการประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการศึกษาที่แน่นอน

2. การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและการประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

3. การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อมและโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่นๆ

รัตนา พุ่มไพศาล (2530) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่า เป็นการศึกษาสำหรับผู้ที่ยขาดโอกาสที่จะศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนปกติ เป็นการศึกษาที่จัดให้ประชาชนเพื่อเขาจะได้ศึกษาเล่าเรียนสิ่งต่าง ๆ ตามที่เขาต้องการเรียน

เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2533) กล่าวว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียนหมายถึงกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน โคนไม่มีรูปแบบที่แน่นอน เป็นการศึกษาที่จัดขึ้นตามความเหมาะสมและความต้องการของผู้เรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนให้รู้จักความคิด ตัดสินใจ รู้จักการเรียนรู้ด้วยตนเอง ถือเป็นกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อทุกคนในสังคม

อุดม เขยกียวงศ์ (2544) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่า เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดผลและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษาโดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

อาชญญา รัตนอุบล (2546) ได้อธิบายการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่ามีความหมายครอบคลุมถึงมวลประสบการณ์การเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่บุคคลได้รับการเรียนรู้จากโปรแกรมการศึกษาที่จัดขึ้นนอกเหนือไปจากการศึกษาในโรงเรียนตามปกติ ซึ่งมวลประสบการณ์ดังกล่าวเกิดจากกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลใดบุคคลหนึ่ง ได้มีโอกาสแสวงหาความรู้ ทักษะ ทักษะคติโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อมุ่งแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกอาชีพ หรือ เพื่อพัฒนาความรู้เฉพาะเรื่องตามที่ผู้เรียนสนใจ

อุ้นดา นพคุณ (2546) กล่าวถึงการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่าเป็น กิจกรรมหรือโปรแกรมที่สถาบันต่างๆ ในสังคมจัดขึ้น โดยมีเจตนาและมีความมุ่งหมายที่จะจัดกิจกรรมทางการศึกษาให้แก่ประชาชนที่สามารถกำหนดได้ว่าใคร และผู้เรียนหรือผู้รับบริการก็มีเจตนาหรือวัตถุประสงค์ที่จะเรียนรู้และรับประสบการณ์การเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวเอง หรือการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มในชุมชนซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดให้แก่ประชากรทุกเพศ ทุกวัย ทุกชุมชน และทุกระดับการศึกษา เพื่อให้บุคคล กลุ่มบุคคลและชุมชน มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีโดยใช้เวลา หลักสูตร สถานที่ ยืดหยุ่น ตอบสนองได้ตรงตามความต้องการ ความสนใจ และแก้ปัญหาของผู้เรียนได้

สุมาลี สังข์ศรี (2551) กล่าวถึงการศึกษาจากระบบหรือการศึกษานอกโรงเรียน ไว้ว่าเป็นการจัดมวลประสบการณ์และกิจกรรมทางการศึกษาทุกรูปแบบที่จัดให้แก่ประชาชนที่อยู่จากระบบโรงเรียนทั้งหมด ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่ประชากรก่อนวัยเรียน ประชากรที่อยู่ในวัยเรียน แต่พลาดโอกาสเข้าศึกษาในระดับต่าง ๆ และประชากรที่มีอายุพ้นวัยเรียนในระบบโรงเรียนไปแล้วที่ต้องการความรู้ โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้รับความรู้ทั้งในด้านความรู้ที่เป็นพื้นฐานแก่การดำรงชีวิต การอ่าน การเขียน ความรู้ทางด้านทักษะอาชีพและข่าวสารข้อมูลที่เป็นปัจจุบันในเรื่องต่าง ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต และการปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมและสภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสม การศึกษาประเภทนี้มีความยืดหยุ่นในเรื่องระบบ ระเบียบ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะในด้านอายุของผู้เรียน ระยะเวลาเรียนหลักสูตร วิธีการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล สถานที่เรียน ผู้เรียนสามารถเข้าเรียนได้เมื่อมีความพร้อม หยุดเรียนได้เมื่อมีการะความจำเป็นและกลับมาเรียนใหม่ได้เมื่อต้องการ เป็นการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นและสังคม หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการศึกษาประเภทนี้ไม่จำกัดเฉพาะสถาบันการศึกษา อาจจะเป็นหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย(2551) ได้นิยามความหมายของ “การศึกษานอกระบบโรงเรียน” ว่าหมายถึง กิจกรรมการศึกษาที่มีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีรูปแบบ หลักสูตร วิธีการจัด และระยะเวลาเรียนหรือฝึกอบรมที่ยืดหยุ่นและหลากหลายตามสภาพความต้องการและศักยภาพในการเรียนรู้ของเป้าหมายนั้น และมีวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเพื่อรับวุฒิทางการศึกษา หรือเพื่อจัดระดับผลการเรียนรู้

Houle (1980) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่า เป็นกระบวนการที่ผู้ใหญ่ซึ่งจะเป็นชายหรือหญิงก็ตาม พยายามพัฒนาตนเองหรือสังคม โดยการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และพัฒนาทักษะความสามารถเพื่อจะช่วยเหลือปัญหาการดำเนินชีวิต กิจกรรมการศึกษาเป็นกิจกรรมซึ่งบุคคล กลุ่มบุคคล หรือหน่วยงานและสถาบันต่าง ๆ จัดขึ้นเพื่อช่วยให้ผู้ใหญ่บรรลุเป้าหมายดังกล่าว

Knowles (1984) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่า เป็นกระบวนการที่ผู้ใหญ่ได้เรียนรู้ต่อไปหลังจากที่ได้ออกจากโรงเรียนภาคปกติไปแล้วและเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นไว้สำหรับผู้ใหญ่ โดยสถาบันต่าง ๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ

จากการรวบรวมความหมายที่กล่าวโดยนักการศึกษาและนักวิชาการ สรุปได้ว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมทางการศึกษาหลากหลายรูปแบบที่จัดขึ้นโดยสถาบันทั้ง

ภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน เพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนาและการเรียนรู้ตลอดจนชดเชยให้ผู้ที่พลาดโอกาสได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียน รูปแบบการจัดการศึกษามีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบการจัดกิจกรรม ระยะเวลา และการประเมินผล เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษาตลอดชีวิตของประชาชน เพื่อให้ดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างเหมาะสม

1.2 จุดมุ่งหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน

วิษุตา หุ่นวิไล(2532) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษานอกโรงเรียนไว้ ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเป็นพลเมืองที่ดีตามระบอบประชาธิปไตย
2. เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนทำเป็น คิดเป็น แก้ปัญหาเป็นและได้มีโอกาสศึกษาวิชาชีพใหม่ ซึ่งจะช่วยให้ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข
3. เพื่อให้ประชาชนที่ไม่ได้เรียนในระบบโรงเรียน มีโอกาสเรียนเพื่อให้อ่านออกเขียนได้ และสามารถแสวงหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปได้
4. เพื่อให้ประชาชนได้พัฒนาตนเองให้เหมาะสมและทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน
5. เพื่อส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมอันดีงามซึ่งเป็นมรดกของชาติ

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2542) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ 3 ประการ คือ

1. เพื่อให้ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ทั้งในเมืองและชนบทซึ่งอยู่นอกระบบโรงเรียน ได้มีโอกาสศึกษา และเสริมสร้างทางด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง สิ่งแวดล้อมและสังคมให้ดียิ่งขึ้น
2. เพื่อเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน เช่น การอ่านออกเขียนได้ การรู้จักหาข้อมูล และมีฝีมือในการทำงาน
3. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่เหมาะสมเกี่ยวกับปัญหาครอบครัว การอนามัย เศรษฐกิจ อาชีพ วัฒนธรรม หน้าที่พลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยและการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

สุมาลี สังข์ศรี (2545) ได้สรุปวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษานอกระบบเป็นการศึกษาที่จัดบริการแก่บุคคลทุกเพศ ทุกวัย ทุกฐานะ ทุกสภาพความเป็นอยู่ ทุกถิ่นที่อยู่อาศัยอย่างทั่วถึงและเสมอภาค โดยปราศจากข้อจำกัดในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการรับ

การศึกษา เช่น เวลา สถานที่ วัสดุ ค่าใช้จ่าย ทั้งนี้จะครอบคลุมทั้งผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาและผู้ที่ต้องการความรู้เพิ่มเติม

จากเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่าวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการจัดการศึกษาสำหรับประชาชน โดยมีขอบเขตการดำเนินงานที่กว้างขวาง ครอบคลุมทั้งเขตเมืองและเขตชนบท ตลอดจนชาวไทยในต่างประเทศ เพื่อให้ประชาชนทุกเพศ ทุกวัยได้รับการศึกษานอกระบบหรือเพิ่มเติมจากการศึกษาในระบบโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิต ทั้งในด้านการพัฒนาตนเอง การประกอบอาชีพ ตลอดจน การพัฒนาสังคม

1.3 หลักการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

สุมาลี สังข์ศรี (2546) กล่าวว่า การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนต้องใช้หลักวิธีการ ดังต่อไปนี้

1. ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยคำนึงถึงศูนย์กลางโดยคำนึงถึงความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่าง ระหว่างผู้เรียน ให้ความสำคัญแก่ประสบการณ์ของผู้เรียนหรือกลุ่มเป้าหมาย
2. ใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การเรียนเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย การสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเรียนรายบุคคล ให้ผู้เรียนเลือกได้และให้เหมาะสมกับสภาพของกลุ่มเป้าหมาย สภาพท้องถิ่น
3. ใช้สื่อชนิดต่างๆช่วยในการเรียนการสอน อาจใช้สื่อหลายชนิดผสมผสานกัน ใช้ระบบการศึกษาทางไกลเข้ามาช่วย
4. ควรมีความยืดหยุ่นในด้านต่างๆ เช่น เวลา หลักสูตร สถานที่ที่เรียน การลงทะเบียนและลดกฏระเบียบต่างๆ
5. ควรศึกษารูปแบบและวิธีการรับความรู้และการถ่ายทอดความรู้ เรื่องที่มีแต่ดั้งเดิมของชุมชนว่าในวิถีชีวิตของเขามีการถ่ายทอดกันอย่างไร มีการรับรู้เรื่องราวใหม่อย่างไร และนำมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน
6. เน้นทักษะ กระบวนการคิด การวิเคราะห์ การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหาและการประยุกต์ใช้ความรู้ ต้องปรับที่ตัวผู้เรียนอาจจะยังเคยชินกับการเรียนแบบแก้ปัญหาและการประยุกต์ใช้ความรู้ ต้องปรับที่ตัวผู้เรียน ผู้เรียนอาจจะยังเคยชินกับการเรียนแบบดั้งเดิม คือคอยเป็นผู้รับเท่านั้น ต้องปรับให้มีการฝึกคิด วิเคราะห์
7. ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองและการนำตนเอง

8. จัดการเรียนรู้ให้กลมกลืนกับชีวิต ไม่ควรให้แปลกแยกออกจากการดำเนินชีวิต
9. ควรมีการแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์
10. เน้นการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง การฝึกปฏิบัติจริง
11. ต้องสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้กลุ่มเป้าหมายตระหนักถึงความจำเป็นของการเรียนรู้ สร้างนิสัยใฝ่รู้ ส่งเสริมให้เกิดความใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
12. ควรสอนวิธีการแสวงหาความรู้ มากกว่าการเน้นให้เนื้อหาความรู้ ให้เครื่องมือแสวงหาความรู้และฝึกการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
13. ครูเป็นผู้สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ เป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียนรู้ เป็นผู้แนะแนว ช่วยแก้ปัญหา ผู้เรียนอาจเป็นทั้งครูและผู้เรียนในเวลาเดียวกัน
14. ควรใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านและวิถีชีวิตในการเรียนรู้จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นทุกเวลาทุกสถานที่

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย(2550) ได้ยึดหลักการที่สำคัญ ในการจัดการศึกษา ดังนี้

1. ความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา เป็นการจัดบริการทางการศึกษาเพื่อให้โอกาสแก่ผู้ที่พลาดโอกาสทางการศึกษา และผู้ด้อยโอกาสโดยไม่มีข้อจำกัดในด้านเพศ วัย พื้นฐานการศึกษา อาชีพ ความสนใจ ฐานะทางเศรษฐกิจ ความห่างไกล ฯลฯ ให้มีโอกาสรับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน
2. การกระจายโอกาสทางการศึกษา เป็นการใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษาไปสู่กลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุมทั่วถึง ไม่ว่าจะอยู่ในเมืองหรือในชนบทห่างไกล
3. ส่งเสริมทางการศึกษาที่เป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต หน่วยงานผู้จัดควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่ต่อเนื่อง เมื่อผู้เรียนมีความพร้อมเมื่อใด สามารถศึกษาหาความรู้ได้ตลอดเวลา สามารถศึกษาหาความรู้ได้ทุกช่วงชีวิต
4. ความยืดหยุ่นในกฎเกณฑ์ และระเบียบต่าง ๆ ในการจัดต้องไม่เคร่งครัดในระบบระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เหมือนการศึกษาในระบบโรงเรียน เช่น ไม่มีกฎเกณฑ์ในเรื่องของอายุผู้เรียน ไม่มีกฎเกณฑ์ในเรื่องพื้นฐานความรู้ว่าต้องจบระดับนั้นระดับนี้ก่อน จึงจะเข้าเรียนได้ ผู้เรียนสามารถเข้าเรียนได้เมื่อเขามีความพร้อม และสามารถออกได้เมื่อเขามีความจำเป็น และสามารถกลับเข้าเรียนได้อีกเมื่อพร้อมใหม่อีก

5. สนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย จัดเพื่อสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย กิจกรรมแต่ละกิจกรรมจะจัดขึ้นหลังจากการสำรวจความต้องการของกลุ่มเป้าหมายแล้ว ซึ่งกลุ่มเป้าหมายในแต่ละท้องถิ่นอาจมีความต้องการไม่เหมือนกัน กิจกรรมที่จัดให้ควรจะแตกต่างกันไป

6. สัมพันธ์กับสภาพการดำเนินชีวิต เนื้อหาหลักสูตรควรมีความยืดหยุ่นและหลากหลายคือ คือ นอกจากว่าจะมีกิจกรรมหลายประเภทหลายสาขาแล้ว เนื้อหาหลักสูตรในแต่ละวิชายังควรต้องยืดหยุ่นให้สอดคล้องกับสภาพสิ่งแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น

7. มีความหลากหลายในรูปแบบ โดยมีหลายรูปแบบเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกได้ตามความสะดวก บางแบบอาจมีครูผู้สอน และจัดสอนเต็มเวลาบางแบบอาจสอนบางเวลาให้ผู้เรียนเรียนสลับกับการทำงาน บางแบบอาจเรียนด้วยตนเองโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป บางแบบอาจจะเรียนโดยอาศัยสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ บางแบบอาจเรียนโดยทางไปรษณีย์

8. การจัดการเรียนการสอนคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล คำนึงถึงความหลากหลายและความแตกต่างของผู้เรียนเป็นอย่างมาก กลุ่มเป้าหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนประกอบด้วยบุคคลหลายวัย หลายพื้นฐานการศึกษา หลายอาชีพ หลายความสนใจ ควรจะต้องให้อิสระผู้เรียนได้เรียนเร็วหรือช้าตามความสามารถ ตามเวลาที่สะดวก จะต้องฝึกฝนให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง

9. ผู้สอน หรือผู้ให้ความรู้มีความหลากหลาย ผู้ที่จะมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายในกิจกรรมนอกระบบจะไม่จำกัดอยู่เฉพาะครูอาจารย์จากโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษา อาจจะเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ หรือผู้รู้จากหน่วยงานต่าง ๆ จากสถานประกอบการ บุคคลในองค์กรท้องถิ่น ชาวบ้านผู้มีความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง พระ ผู้เฒ่า ผู้แก่ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

10. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ และแก้ปัญหา กิจกรรมการศึกษานอกระบบจะพัฒนาให้กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ที่คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น

สรุปได้ว่าหลักการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ควรคำนึงถึงความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งมีความแตกต่างกันตามบริบท หลักการจัดการศึกษาเป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการหรือเพื่อแก้ไขปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย รูปแบบการจัดมีความยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม หากพิจารณาถึงหลักการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในประเด็นขั้นต่อนั้น มีหลักการดำเนินการ โดยยึดความต้องการหรือสภาพปัญหาเป็นจุดเริ่มต้น และดำเนินการจัด

การศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย

1.4 ประเภทของกิจกรรมในการศึกษานอกระบบโรงเรียน

รัตนา พุ่มไพศาล (2530) ได้แบ่งประเภทของการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยพิจารณาจากจุดประสงค์และเนื้อหาของกิจกรรม ออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

1. การศึกษาด้านสามัญ หรือความรู้พื้นฐาน ได้แก่ ความรู้ด้านหนังสือ การอ่าน ออกเขียนได้ คิดเลขเป็น ตลอดจนความสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมการศึกษาประเภทนี้ ได้แก่

1.1 การศึกษาก่อนประถมศึกษา

1.2 การศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ

1.3 การศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ

1.4 มหาวิทยาลัยเปิด

2. การศึกษาด้านอาชีพ มุ่งพัฒนาความรู้ ทักษะที่เกี่ยวกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และทักษะที่เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพ

3. การศึกษาสำหรับการพัฒนาชุมชน ได้แก่ การให้การศึกษาเกี่ยวกับกิจการของท้องถิ่น และสถาบันชาติ ตลอดจนกระบวนการต่างๆ ในสังคมเช่น การปกครองในภูมิภาค การปกครองของชาติ การร่วมมือสหกรณ์ โครงการของชุมชนต่างๆ และกิจกรรมอื่น ที่เอื้อต่อการพัฒนาชุมชน

4. การศึกษาสำหรับปรับปรุงความเป็นอยู่ในครอบครัว ได้แก่ การปลูกฝังความรู้ ทักษะ ทศนคติที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลในครอบครัว เช่น ความรู้ความสามารถในเรื่องสุขภาพอนามัยและโภชนาการ การจัดและตกแต่งบ้าน การเลี้ยงเด็ก การซ่อมแซม และการปรับปรุงบ้าน ตลอดจนวัสดุเครื่องใช้ต่าง ๆ การวางแผนครอบครัว เป็นต้น

5. การศึกษาประเภทที่มุ่งสร้างวัฒนธรรมแห่งชีวิต เช่น การดนตรี ศิลปะ สันทนาการ การศึกษาปรัชญาทางศาสนา เป็นต้น

6. การศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดการและการเพิ่มผลผลิต

สุนทร สุนันท์ชัย (2530) ได้กล่าวถึงการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่จัดขึ้นในประเทศไทย โดยมีการดำเนินงานครอบคลุมเนื้อหาต่าง ๆ 6 ประเภท ดังนี้ คือ

1. สามัญศึกษาหรือการศึกษาทั่วไป เป็นการศึกษาเทียบเท่าโรงเรียน ตั้งแต่ชั้นอ่านออกเขียนได้จนถึงระดับอุดมศึกษา โดยผู้เรียนได้รับคุณวุฒิตามระดับที่ศึกษา
2. การฝึกอาชีพ ได้แก่ การฝึกทักษะอาชีพตามความต้องการของผู้เรียนในสาขาต่างๆ
3. การศึกษาด้านสุขภาพ สวัสดิภาพ และชีวิตในครอบครัว ได้แก่ การป้องกันรักษา โรคภัยไข้เจ็บ โภชนาการ สวัสดิศึกษา การจัดสิ่งแวดล้อม
4. การศึกษาด้านการเมืองการปกครอง ได้แก่ การปกครองประเทศ การปกครองท้องถิ่น การออกเสียงเลือกตั้ง กิจการสาธารณะ การเสียภาษีอากร สิทธิหน้าที่ของประชาชน องค์กรต่างๆ
5. การศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคล ได้แก่ การศึกษาแบบเสรี การดนตรี ศิลปะ นันทนาการ ศาสนา ฯลฯ
6. การศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคล ได้แก่ การศึกษาเพื่อมุ่งให้เกิดความสามารถในการมีส่วนร่วมในชุมชน เป็นต้น

อาัยัญญา รัตนอุบล (2542) ได้สรุปการจัดเนื้อหากิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยแบ่งเนื้อหาดังต่อไปนี้ คือ

1. การศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่อง ได้แก่ การศึกษานอกระบบโรงเรียน สายสามัญ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา เป็นต้น
2. การศึกษาด้านทักษะอาชีพ คือ กิจกรรมฝึกอบรมเพื่อมุ่งพัฒนาความรู้ ทักษะที่เป็นประโยชน์เพื่อการประกอบอาชีพตามความต้องการในสาขาวิชาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสาขาเกษตรกรรมพานิชยกรรม อุตสาหกรรม คหกรรม ศิลปกรรมและหัตถกรรม เช่น การปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ การใช้และซ่อมเครื่องยนต์ การบัญชี การบริหารธุรกิจ การจักสาน การถักทอ ช่างโลหะ ช่างไฟฟ้า การประกอบอาหาร และการตัดเย็บเสื้อผ้า เป็นต้น
3. การให้บริการข่าวสารข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมการจัดห้องสมุดประชาชนจังหวัด ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ห้องสมุดประชาชนตำบล ที่อ่านหนังสือและแหล่งความรู้ประจำหมู่บ้าน ห้องสมุดเคลื่อนที่ หน่วยโสตทัศนศึกษา วิทยุศึกษา โทรทัศน์ เพื่อการศึกษา ตลอดจนหนังสือ วารสาร และสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ เป็นต้น

4. การศึกษาด้านสุขภาพอนามัย การปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัวชุมชน และสิ่งแวดล้อม คือ ความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ได้แก่ การป้องกันรักษา โรคภัยไข้เจ็บ สุขภาพอนามัย โภชนาการ บริโภคศึกษา สวัสดิศึกษา การเลี้ยงดูเด็ก การจัดสิ่งแวดล้อมในบ้านและชุมชน ความสัมพันธ์ในครอบครัว และการวางแผนครอบครัว

5. การศึกษาเพื่อสันติภาพและด้านการเมืองการปกครอง ได้แก่ การสร้างความสงบเรียบร้อย การปกครองในระดับต่างๆ องค์การประชาชน การใช้สิทธิและหน้าที่ในกระบวนการทางสังคม เช่น กิจกรรมเพื่อชุมชน การเสียภาษีอากร การเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองประเทศ เป็นต้น

6. การศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรมและกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคคล ได้แก่ กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กิจกรรมทางศาสนา นันทนาการ การใช้เวลาว่าง หรืองานอดิเรก เช่น นาฏศิลป์ การละคร การดนตรี การพักผ่อน การกีฬา และการจัดประเพณีท้องถิ่น เป็นต้น

สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน (2546) ได้แบ่งการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนออกเป็น 4 ประเภทคือ

1. การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นให้กลุ่มเป้าหมายได้เรียนรู้และมีทักษะพื้นฐานในการนำไปแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่างๆ โดยมีรูปแบบการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 รูปแบบการส่งเสริมการรู้หนังสือ เป็นการจัดการศึกษาสำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูงและพื้นที่ราบ เพื่อให้สามารถอ่านออกเขียนได้ และมีความรู้พื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยมีวิธีการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของผู้เรียน

1.2 รูปแบบการศึกษาแบบพบกลุ่ม เป็นวิธีการเรียนที่เน้นความแตกต่างและความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก เป็นการเรียนรู้ในรูปแบบเฉพาะบุคคลที่ผู้เรียนแต่ละคน อาจต้องการเรียนเนื้อหาสาระและใช้ระยะเวลาในการเรียนที่ไม่เหมือนกัน มีการพบกลุ่มสัปดาห์ละครั้ง หรือหลายครั้ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเวลาและความต้องการหรือความจำเป็นในการพบกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย

1.3 รูปแบบการศึกษาทางไกล เป็นวิธีที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อทางไกลหลายรูปแบบ สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีอายุมากและไม่มีเวลาที่จะมาพบกลุ่ม และกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ต่างประเทศ

2. การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพของบุคคลเพื่อให้บุคคลสามารถเข้าสู่อาชีพ สามารถประกอบอาชีพหรือพัฒนาตนได้ โดยพิจารณาถึงความต้องการในการเรียนของแต่ละบุคคล จิตวิทยาการเรียนรู้ และจิตวิทยาของผู้ใหญ่ ทั้งนี้ วิทยากรผู้สอนจะต้องเป็นผู้ประกอบอาชีพนั้นหรือเป็นผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ หรือเป็นผู้ประกอบการหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยแบ่งการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพเป็น 3 รูปแบบ คือ

2.1 การฝึกทักษะอาชีพ เป็นการศึกษาฝึกหลักสูตรอาชีพระยะสั้น เวลาเรียนขึ้นอยู่กับความรู้ที่จัด และความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพได้

2.2 การพัฒนาอาชีพ เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะกลุ่มพัฒนาอาชีพ ที่กลุ่มผู้มีอาชีพประเภทเดียวกันมารวมกลุ่มกันเพื่อพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่ให้ดีขึ้น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตลอดจนแสวงหาความรู้และประสบการณ์การร่วมกัน โดยมีวิทยากรมาให้ความรู้เป็นครั้งคราวตามความต้องการ และมีการระดมทุนทางสังคมมาใช้ในการจัดกิจกรรมภายในกลุ่มด้วย

2.3 การพัฒนาอาชีพด้วยเทคโนโลยี เป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้นหรือเพื่อนำมาช่วยในการประกอบอาชีพให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ เป็นการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนเพื่อให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน ทั้งที่เป็นสาระเกี่ยวกับทักษะชีวิตแกนกลางที่ทุกคนจะต้องเรียนรู้ เช่น ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การป้องกันสาธารณภัย การจราจร การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี เป็นต้น และเป็นสาระที่สอดคล้องกับสังคม และวัฒนธรรมของแต่ละภูมิภาค

4. การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน เป็นการศึกษาที่บูรณาการความรู้และทักษะจากการศึกษาที่ผู้เรียนมีอยู่หรือได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน แล้วนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและชุมชน โดยมีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายและใช้ชุมชนเป็นฐานในการพัฒนาการเรียนรู้ของคนในชุมชน เนื้อหาสาระมุ่งเน้นในเรื่องที่เกี่ยวกับการพัฒนาสังคมและชุมชน เช่น ประชาธิปไตย สิ่งแวดล้อม วิสาหกิจชุมชน การพัฒนาที่ยั่งยืน ความสงบสุขในสังคม เป็นต้น

จากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร สามารถสรุปภาพรวมประเภทของการจัดการศึกษานอกระบบ โดยพิจารณาเนื้อหาและจุดมุ่งหมายในแต่ละกิจกรรมการศึกษา ซึ่งทำให้เราทราบว่า

จัดการศึกษานอกระบบมีขอบข่ายการจัดกิจกรรมที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ทุกพื้นที่ ทุก วัตถุประสงค์ทางการศึกษา ทั้งวัตถุประสงค์ด้านการพัฒนาตนเองทางด้านสภาพความเป็นอยู่และ การประกอบอาชีพ และการพัฒนาสังคมและชุมชน จากภาพรวมผู้วิจัยพบว่าจัดการศึกษานอก ระบบ เป็นรูปแบบการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลง ทำให้บุคคลใน สังคมมีการเรียนรู้เพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 2 แนวคิดและหลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

2.1 ความหมายของผู้ใหญ่

อาชัญญา รัตนอุบล (2545) ได้ให้คำจำกัดความว่า ผู้ใหญ่คือผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมตามวัยที่เหมาะสมของตนเอง

Knowles (1980) อธิบายว่า การตัดสินใจว่าบุคคลจะเป็นผู้ใหญ่หรือไม่นั้น สามารถ พิจารณาได้จากปัจจัย 2 ประการ

1. ผู้ที่มีพฤติกรรมและบทบาททางสังคมที่เหมาะสมกับผู้ใหญ่
2. ผู้ที่มีอัตมโนทัศน์ หรือการรับรู้ว่าตนเองเป็นผู้ใหญ่

Rogers (1983) จำกัดความว่าผู้ใหญ่ หมายถึงช่วงระยะเวลาในวงจรชีวิตหรือสถานภาพ ที่ได้รับการยอมรับทางสังคมว่าเป็นบุคคลซึ่งสามารถดำรงชีวิตหรือมีความเกี่ยวข้องกับสภาพสังคม

โดยสรุปแล้ว ความหมายของผู้ใหญ่ หมายถึงความถึง บุคคลที่มีเอกลักษณ์เกี่ยวกับ ประสบการณ์ของตนเองสามารถชี้นำตนเองได้ มีวุฒิภาวะทางร่างกายและอารมณ์ สังคมและ สติปัญญาโดยสมบูรณ์ มีความตระหนักและรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนเองและสังคม มี การปฏิบัติตนเหมาะสมกับวุฒิภาวะ

2.2 ลักษณะของผู้ใหญ่

Knowles(1978) กล่าวถึงลักษณะของผู้ใหญ่ซึ่งมีความแตกต่างจากเด็กในประเด็น ต่อไปนี้

1. ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเอง (Self-concept) ผู้ใหญ่จะมีความเป็นตัวของตัวเอง โดยมีมโนทัศน์เกี่ยวกับตนเองว่าสามารถชี้นำตนเองได้ ผู้ใหญ่จึงไม่ชอบให้ใครบอกหรือบีบบังคับให้ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เนื่องจากคิดว่าตนเองสามารถตัดสินใจด้วยตนเองได้ ในขณะที่เด็กต้องพึ่งพิงผู้ใหญ่จึง ต้องทำตามในสิ่งที่ผู้ใหญ่ต้องการ เพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ

2. ประสบการณ์ (Experience) ผู้ใหญ่เป็นบุคคลซึ่งมีประสบการณ์มากกว่าเด็ก เพราะมีอายุมากกว่า ผ่านสิ่งที่เป็นการสร้างสมประสบการณ์มากกว่า มีโอกาสสะสมสิ่งเข้ามาในชีวิต ในขณะที่เด็กมีประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตน้อยกว่า

3. ความพร้อมที่จะเรียน (Readiness to Learn) ผู้ใหญ่ส่วนใหญ่มีความพร้อมที่จะเรียนมากกว่าเด็ก สาเหตุเนื่องมาจากผู้ใหญ่มีความต้องการที่จะเรียน เนื่องจากพิจารณาว่า สิ่งที่ยังเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิต เป็นสิ่งที่ประ โยชน์หรือเป็นปัญหาของตนในขณะนั้น ดังนั้น ผู้ใหญ่จึงมีความพร้อมที่จะเรียน ในขณะที่เด็กมีความพร้อมในการเรียนน้อยกว่า ซึ่งการเรียนรู้อันของเด็กส่วนใหญ่เรียนเพราะถูกบังคับ หรือเรียนเพราะเป็นหน้าที่แห่งวัย

4. ทักษะเกี่ยวกับเวลาและเป้าหมายการเรียนรู้ (Time Perspectives) ผู้ใหญ่ส่วนใหญ่มีความตระหนักรู้ตลอดเวลาว่าเวลาในการเรียนรู้มีไม่มาก เป้าหมายในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่จึงควรเป็นสิ่งที่ตนเองสามารถเอาไปใช้ได้ หรือเป็นสิ่งที่ประ โยชน์ หรือเป็นปัญหาในชีวิตของตนเอง

Rogers (1983) ได้อธิบายลักษณะของผู้ใหญ่ตามบทบาทโครงสร้างทางสังคมดังนี้

1. ความมีวุฒิภาวะ ผู้ใหญ่เป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตและการพัฒนา มีความเชื่อมโยงกับกระบวนการในการพัฒนาการเรียนรู้แห่งตน

2. การมีมโนทัศน์แห่งตน ผู้ใหญ่มีการตระหนักในความเป็นผู้ใหญ่ซึ่งมีความแตกต่างจากวัยเด็ก ผู้ใหญ่จะมีความคิดหรือมีมุมมองแห่งตนซึ่งจะนำไปสู่การดำรงตนอย่างสมดุลในสังคม ซึ่งผู้ใหญ่มีการพัฒนาด้านความคิดที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วย

3. การนำตนเอง ผู้ใหญ่มีความรับผิดชอบต่อชีวิตของตนเอง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในช่วงชีวิตซึ่งนอกจากการรับผิดชอบชีวิตของตนเองแล้ว ผู้ใหญ่ยังมีหน้าที่รับผิดชอบต่อผู้อื่นด้วย ผู้ใหญ่จึงมีการนำตนเองในการตัดสินใจ

Brookfield (1986) อธิบายถึง ลักษณะของผู้เรียนผู้ใหญ่ไว้ 5 ประการ ซึ่งเป็นลักษณะที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ มีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้ใหญ่ไม่ใช่ผู้ที่เพิ่งเริ่มเรียนรู้ การเรียนรู้ของผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่มีความต่อเนื่องตลอดช่วงชีวิต ซึ่งตลอดช่วงของการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาของผู้ใหญ่จะมีการเรียนรู้ตลอดเวลา

2. ผู้ใหญ่นำประสบการณ์และคุณค่าของตนเองมากำหนดการเรียนรู้ ซึ่งประสบการณ์ในชีวิตของผู้ใหญ่จะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ประสบการณ์เป็นเครื่องมือในการ

กำหนดรูปแบบและวิธีการเรียนรู้และการตัดสินใจจะเรียนรู้ ประสบการณ์ที่ผ่านมาในอดีตนับเป็นสิ่งสำคัญและเป็นทรัพยากรในการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่

3. ผู้ใหญ่มีการเรียนรู้ตามความสนใจ ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดีในเรื่องที่ตนเองสนใจ และจะไม่เกิดการเรียนรู้หากเป็นเรื่องที่ไม่สนใจหรือเกี่ยวข้องกับชีวิต ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงความสนใจ ความต้องการเป็นหลัก

4. ผู้ใหญ่มีความคาดหวังในการเรียนรู้ และนำความคาดหวังมากำหนดการเรียนรู้ ดังนั้นกระบวนการเรียนรู้ผู้ใหญ่จะต้องพิจารณาความคาดหวังก่อนที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ถ้าไม่เป็นไปตามที่คาดหวังผู้ใหญ่จะไม่เกิดการเรียนรู้

5. ผู้ใหญ่สนใจที่จะเรียน เพื่อนำสิ่งที่เรียนรู้ไปปรับปรุงพัฒนาชีวิตตนเองและครอบครัว ซึ่งเรื่องที่คุณใหญ่สนใจจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีพ การพัฒนาคุณภาพชีวิตตนเองและครอบครัว หากเป็นเรื่องที่ไกลตัวหรือไม่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัวจะไม่สนใจเรียนรู้

จากการรวบรวมเอกสารสรุปได้ว่าลักษณะของผู้ใหญ่ จะมีความแตกต่างกันไปในเรื่องประสบการณ์ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของคุณใหญ่มาก ผู้ใหญ่จะมีความสามารถในการชี้แนะและควบคุมการเรียนรู้ของตนเองได้ตามรูปแบบที่เหมาะสมเฉพาะบุคคล ซึ่งผู้ใหญ่จะมีการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความต้องการ จึงเรียนรู้ด้วยความหวัง ซึ่งลักษณะของผู้ใหญ่จะมีความสัมพันธ์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งควรตระหนักถึงลักษณะดังกล่าวและคำนึงถึงเงื่อนไขต่างๆที่เกิดขึ้นทั้งทางร่างกายและทางสังคม การศึกษาถึงลักษณะของผู้ใหญ่ทำให้เข้าใจและนำไปใช้ประโยชน์ในการออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

2.3 การเรียนรู้ของผู้ใหญ่

Knowles (1980) เป็นผู้ให้คำนิยามคำว่า Andragogy โดยกล่าวว่าเป็นศิลป์และศาสตร์ในการสอนให้ผู้ใหญ่เรียนรู้ ซึ่งเป็นแนวคิดที่ช่วยให้ผู้ใหญ่เรียนรู้ โดยตั้งอยู่บนหลักการและความเชื่อพื้นฐาน 4 ประการ ได้แก่

1. มโนทัศน์ของผู้เรียน เมื่อผู้ใหญ่เจริญเติบโตขึ้นทั้งร่างกายและจิตใจ มีวุฒิภาวะสูงขึ้น มโนทัศน์ต่อตนเองจะพัฒนาจากการพึ่งพาผู้อื่นไปสู่การนำตนเอง โดยผู้ใหญ่ต้องการที่จะตัดสินใจและทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง และสามารถนำตนเองได้ ดังนั้น ผู้ใหญ่ต้องการให้คนอื่นปฏิบัติต่อตนเองด้วยความยกย่องนับถือ ต้องการตัดสินใจด้วยตนเอง ต้องการความเป็นตัวของตัวเองและเป็นผู้ที่มีอิสระในตัวเอง

2. ประสบการณ์ของผู้เรียน ผู้ใหญ่สร้างสมประสบการณ์มาเป็นเวลานานในการดำเนินชีวิต ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ ประสบการณ์จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ขณะเดียวกันก็มีพื้นฐานประสบการณ์กว้างขวางเพื่อที่จะรองรับหรือเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้ใหม่ได้

3. ความพร้อมในการเรียนรู้ ผู้ใหญ่มีความพร้อมที่จะเรียนรู้และจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อเขามีความต้องการที่จะเรียนสิ่งเหล่านั้น กล่าวคือ เมื่อผู้ใหญ่ตระหนักว่าสิ่งนั้นจำเป็นและมีประโยชน์ต่อบทบาท ภาระหน้าที่ และสถานภาพทางสังคม ทำให้ผู้ใหญ่มองเห็นความจำเป็นและต้องการเรียนรู้เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติตามบทบาท ภาระหน้าที่ และสถานภาพทางสังคมที่ดีขึ้น

4. การเห็นคุณค่าของเวลา ผู้ใหญ่มาเรียนเพื่อนำความรู้และทักษะไปใช้ประโยชน์ได้ทันที จึงมีการเห็นคุณค่าของเวลา

Knowles (1978) ได้สรุปพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. ความต้องการและความสนใจ ผู้ใหญ่จะถูกชักจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี หากการเรียนรู้นั้นตรงกับความต้องการและความสนใจในประสบการณ์ที่ผ่านมา ผู้ใหญ่จะเกิดความพึงพอใจ

2. สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่ การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะได้ผลดี หากยึดเอาตัวผู้ใหญ่เป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน (Life-centered) ดังนั้น การจัดการเรียนที่เหมาะสมควรจะยึดถือเอาสถานการณ์ทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่เป็นหลักสำคัญ มากกว่าการยึดตัวเนื้อหาเป็นหลัก

3. การวิเคราะห์ประสบการณ์ เนื่องจากประสบการณ์เป็นทรัพยากรการเรียนรู้ที่มีคุณค่ามากที่สุดสำหรับผู้ใหญ่ ดังนั้น วิธีการหลักสำหรับการจัดกิจกรรมศึกษาผู้ใหญ่ก็คือ การวิเคราะห์ถึงประสบการณ์ของผู้ใหญ่แต่ละคนอย่างละเอียดเพื่อนำประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องมา กำหนดการเรียนการสอน

4. ผู้ใหญ่ต้องการผู้นำตนเอง ความต้องการที่อยู่ในส่วนลึกของผู้ใหญ่ก็คือ การมีความรู้สึกที่ต้องการที่จะสามารถนำตนเองได้ ดังนั้นบทบาทของครูจึงควรอยู่ในกระบวนการสืบหาหรือค้นหาคำตอบร่วมกันกับผู้เรียน มากกว่าทำหน้าที่ส่งผ่านหรือเป็นสื่อสำหรับความรู้ แล้วทำหน้าที่ประเมินผลว่าเขาคล้อยตามหรือไม่เพียงเท่านั้น

5. ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความแตกต่างระหว่างบุคคลจะมีเพิ่มมากขึ้น ในแต่ละบุคคล เมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นการสอนผู้เรียนผู้ใหญ่จะต้องจัดเตรียมความแตกต่าง รูปแบบของการเรียนการสอน เวลาที่ใช้ทำการสอน สถานที่สอน และประการสำคัญ คือ ความสามารถในการเรียนรู้ในแต่ละลำดับขั้นของผู้ใหญ่ย่อมเป็นไปตามความสามารถของผู้ใหญ่แต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างกัน

Knowles (1984) กล่าวถึงการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ซึ่งมีความแตกต่างจากการสอนเด็ก ดังนี้

1. ผู้ใหญ่เป็นบุคคลที่มีวุฒิภาวะจึงมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของตน โดยเปลี่ยนจากการพึ่งพิงไปเป็นการนำตนเอง
2. ผู้ใหญ่มีวุฒิภาวะและใช้เป็นปัจจัยในการเรียนรู้ที่สำคัญ
3. ความพร้อมในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ขึ้นกับความต้องการตามบทบาทหน้าที่ทางสังคม เช่นบทบาทของการเป็นพ่อแม่ บทบาทของการเป็นผู้ถูกจ้างงาน เป็นต้น
4. การประยุกต์ใช้ความรู้จะเป็นการนำความรู้ไปใช้ทันที และใช้ปัญหาเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้มากกว่าการใช้เนื้อหาวิชาเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้

Brookfield (1995) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ซึ่งประกอบด้วย 4 ประเด็นหลัก ซึ่งแต่ละประเด็นหลักมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอความเป็นเอกลักษณ์และกระบวนการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ มีรายละเอียดดังนี้

1. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะเน้นในกระบวนการที่ผู้ใหญ่สามารถควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง สามารถกำหนดวิธีการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายด้วยตนเอง การกำหนดทรัพยากรที่เหมาะสม การตัดสินใจใช้วิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมด้วยตนเอง และการประเมินผลความก้าวหน้าด้วยตนเอง
2. การไตร่ตรองอย่างมีวิจารณญาณ มีกระบวนการที่ดำเนินการเกี่ยวข้องกันอยู่ 3 ประการ ดังนี้ (1) เป็นกระบวนการที่เกิดจากการที่ผู้ใหญ่สร้างคำถามขึ้นและกำหนดกรอบสมมติฐานขึ้นใหม่ สิ่งที่ไม่เป็นที่ยอมรับจะถูกแทนที่ด้วยปัญหา (2) เป็นกระบวนการที่ผู้ใหญ่สร้างมุมมองทางเลือกโดยอาศัยแนวคิด การปฏิบัติ รูปแบบของเหตุผลและมโนคติ (3) เป็นกระบวนการที่ผู้ใหญ่ยอมรับถึงขอบเขตอำนาจของคุณค่าทางวัฒนธรรมและเข้าใจถึงความหมายที่เด่นชัดของสภาพที่เป็น “ธรรมชาติ” ที่มีอยู่จริง

3. การเรียนรู้จากประสบการณ์ การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะเกี่ยวกับภูมิหลังของประสบการณ์ และประสบการณ์จะถูกนำมาเป็นทรัพยากรในการเรียนรู้ ใช้อ้างอิง ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญที่นักการศึกษาผู้ใหญ่ต้องคำนึง

4. การเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ ความสามารถของผู้ใหญ่ในการเรียนรู้วิธีการเรียนรู้เพื่อสร้างทักษะในสถานการณ์ต่าง ๆ สถานการณ์ที่มีความยุ่งยากเช่นการฝึกทักษะของผู้ใหญ่ในวัยทำงาน การเรียนรู้จะเป็นทักษะที่แสดงออกนอกเหนือไปจากการเรียนรู้วิชาการ เป็นสิ่งที่เด่นชัดจากสิ่งที่ปรากฏเป็นหลักฐาน งานวิจัยและการเรียนรู้ในแต่ละวัน พบได้จากการจัดกิจกรรมจากงานที่หลากหลาย

Brookfield (1996) ได้อธิบายความหมายของการปฏิบัติของการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ว่า หมายถึงกระบวนการดังนี้

1. กิจกรรม อาจเป็นการแสดงออกทางกายภาพ และการฝึกปฏิบัติ
2. การสะท้อนกิจกรรม จะรวมถึงการอภิปรายและการไตร่ตรอง
3. การร่วมกันวิเคราะห์สิ่งที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรม
4. การสร้างกิจกรรมใหม่
5. การสะท้อนไปข้างหน้า
6. วิเคราะห์ความร่วมมือที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม

กระบวนการเรียนรู้ของผู้ใหญ่นั้น แตกต่างจากธรรมชาติและลักษณะการเรียนรู้ของเด็กซึ่งธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะมีลักษณะที่สำคัญดังต่อไปนี้ (Brookfield,1996)

1. ผู้ใหญ่สามารถชี้นำตนเองในการเรียนรู้ โดยความต้องการในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ขึ้นอยู่กับสถานะแวดล้อม หรือสถานการณ์ที่ตนเองประสบอยู่
2. ผู้ใหญ่เป็นวัยที่มีประสบการณ์ ซึ่งประสบการณ์ของผู้ใหญ่จะเป็นแหล่งทรัพยากรที่ทรงคุณค่าต่อการเรียนรู้ ผู้ใหญ่จะเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ประสบการณ์เป็นหลักในการเรียนรู้ เช่น การอภิปรายปัญหาาร่วมกัน โดยใช้ประสบการณ์ของแต่ละบุคคลในการแลกเปลี่ยน
3. ผู้ใหญ่จะเห็นความสำคัญในการเรียนรู้เฉพาะสิ่งที่จำเป็นต่อการเรียนรู้เพื่อชีวิต และการแก้ปัญหาในชีวิต ดังนั้น การจัด โปรแกรมการเรียนรู้ต้องเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของผู้ใหญ่

4. ผู้ใหญ่มีความต้องการเรียนรู้ในสิ่งที่ต้องการนำไปใช้ในการเสริมสร้างทักษะหรือความรู้ในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ที่ประสบอยู่ จึงควรใช้งานเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้

นิรชรา ทองธรรมชาติ (2544) ได้กล่าวถึงลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ดังนี้

1. ผู้ใหญ่ต้องการความรู้เกี่ยวกับงานที่ทำเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ และ ความก้าวหน้า
2. ผู้ใหญ่จะมีความภาคภูมิใจในการทำงาน ถ้างานเขาทำประสบความสำเร็จ
3. ผู้ใหญ่ต้องการมีความรู้เพิ่มขึ้นเพื่อเป็นสิ่งจูงใจในการทำงาน
4. ผู้ใหญ่จะเรียนรู้เพื่อความมั่นคงในอาชีพ และวางแผนชีวิตในอนาคต
5. ผู้ใหญ่จะมีความคาดหวังว่าเมื่ออบรมแล้วได้อะไรเพิ่มเติมจากเดิม
6. ผู้ใหญ่จะเน้นปัญหาในปัจจุบันและต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของตัวเอง
7. ผู้ใหญ่สามารถโต้แย้งได้ในเรื่องที่มีความเห็นไม่ตรงกัน
8. ผู้ใหญ่จะเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น แลกเปลี่ยนความรู้และ ประสบการณ์ และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
9. ผู้ใหญ่จะมีความแตกต่างในเรื่องบุคลิก ลักษณะ ความคิด สติปัญญา การศึกษา
10. ผู้ใหญ่จะเตรียมพร้อมก่อนการเข้าอบรม
11. ผู้ใหญ่จะมีส่วนร่วมและกระตือรือร้นในการอบรม

กล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่มีความแตกต่างจากลักษณะการเรียนรู้เด็ก เนื่องจากผู้ใหญ่มีลักษณะ และเป้าหมายในการเรียนรู้ที่ชัดเจนจากแรงจูงใจต่างๆ และผู้ใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์อันมีค่า การจัดการเรียนรู้จึงควรใช้ประโยชน์จากประสบการณ์เหล่านี้มาพัฒนาได้เรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆต่อไป นอกจากนี้ผู้ใหญ่ยังสามารถสร้างแรงผลักดันให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามความต้องการ และเป้าหมายของตนเองอีกด้วย การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ขึ้นอยู่กับความต้องการในการพัฒนาและบทบาทหน้าที่ต่อตนเองและสังคม ทั้งจุดหมายด้านการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับหน้าที่การงานและคุณภาพชีวิต ตลอดจนการเรียนรู้เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร หรือเป็นการเรียนรู้เพื่อเพิ่มทักษะและคุณค่าของตนเอง จุดประสงค์ในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะเป็นตัวกำหนดความคาดหวังในการเรียนรู้ตลอดจนการชี้แนะตนเองให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

2.4 หลักการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่

สมคิด อิศระวัฒน์ (2543) ได้เสนอแนวทางและหลักการในการสอนผู้ใหญ่ไว้ดังนี้

1. การสอนผู้ใหญ่ควรกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ความคิด ด้านความรู้สึกและด้านการปฏิบัติ การดำเนินการให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายทั้ง 3 ด้านเป็น สิ่งที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

2. การเน้นเป้าหมายในแต่ละด้าน ในแต่ละวิชา ไม่เหมือนกัน เนื่องจากเนื้อหาของ รายวิชามีจุดเน้นที่ไม่เหมือนกัน เป้าหมายของการสอนอาจเน้นการฝึกปฏิบัติ เจตคติหรือด้านความรู้ ความเข้าใจ

3. เป้าหมายด้านความรู้ควรทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ในระดับลึก กล่าวคือ ในระดับที่ ผู้เรียนสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ได้

4. การจัดฝึกอบรมทุกครั้งผู้สอนต้องเน้นเรื่องการสร้างเจตคติเป็นอันดับแรก ผู้สอนต้องปรับเจตคติของผู้เรียนให้มีความสนใจ เพราะความรู้สึกที่ดีจะเป็นสิ่งที่จูงใจให้ผู้เรียนเกิด ความอยากเรียนต่อไป

5. การสอนซึ่งเน้นด้านเจตคติเป็นสิ่งที่อาศัยเวลามากกว่าการสอนที่เน้นให้ความรู้

6. การสอนผู้ใหญ่ให้ได้ผลดีต้องใช้หลากหลายวิธี ความหลากหลายของวิธีการ สอนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ

7. ผู้สอนควรเปลี่ยนวิธีการสอนทุกครั้งเมื่อสอน ไม่ควรสอนด้วยวิธีการเดิมทุก ครั้ง

8. เทคนิคที่ใช้สอนผู้ใหญ่แต่ละกลุ่มอาชีพมีจุดเน้นต่างกัน

9. การวางแผนการสอนช่วยให้ผู้สอนนำเสนอวิธีการสอนได้หลายแบบ

10. เลือกรูปแบบวิธีการสอนที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2544) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบ หรือหลักการ 10 ประการ ที่เป็น ปัจจัยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะต้องคำนึงถึงดังต่อไปนี้

1. แรงจูงใจในการเรียน คือ บุคคลจะเรียนรู้ได้ดีถ้าหากมีความต้องการในการ เรียนสิ่งนั้นๆ

2. สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ต้องมีความสะดวกสบาย เหมาะสม ตลอดจนได้รับความไว้วางใจและการให้เกียรติ

3. ความต้องการในการเรียนของแต่ละบุคคล และรูปแบบของการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย
4. ความรู้เดิมและประสบการณ์อันมีคุณค่า
5. เนื้อหาและกิจกรรมในการเรียนรู้
6. ปัญหาที่สอดคล้องกับความจริงและนำการเรียนรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหา
7. ต้องให้การเอาใจใส่กับการมีส่วนร่วมทั้งทางด้านสติปัญญา และทางด้านร่างกายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
8. ควรให้มีเวลาอย่างพอเพียงในการเรียนรู้ โดยเฉพาะการเรียนรู้ข้อมูลใหม่ๆ การฝึกทักษะใหม่ๆ และการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ
9. ให้โอกาสในการฝึกภาคปฏิบัติจนเกิดผลดี หรือการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
10. ให้ผู้เรียนได้แสดงศักยภาพ หรือสมรรถภาพในการเรียนรู้จนกระทั่งเขาได้เห็นถึงความก้าวหน้าว่าสามารถบรรลุเป้าหมายได้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545) กล่าวถึงหลักในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ที่สำคัญ ดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ
6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

Imel (2000) กล่าวว่า ในการเปลี่ยนแปลงให้ผู้ใหญ่เกิดการสิ่งที่ควรให้ความสำคัญได้แก่

1. ความสำคัญต่อบริบท การเข้าใจบริบทของผู้ใหญ่มีผลต่อความสำเร็จในการสอน เพราะผู้เรียนแต่ละคนมีบรรทัดฐานและค่านิยมที่มีอิทธิพลต่อแนวทางการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

2. เตรียมความพร้อมที่จะเป็นฝ่ายรุก ในการสอนจะต้องมีการเตรียมตัวเพื่อริเริ่มให้มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ซึ่งอาจรวมถึงการเตรียมสื่อ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่สามารถใช้ในชีวิตรประจำวันของผู้เรียนและเกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้

3. มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เช่น การอ่านหรืออภิปรายบทความร่วมกันเพื่อกระตุ้นให้เกิดการวิเคราะห์ในประเด็นนั้นอย่างลึกซึ้งมากขึ้น ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้จริงเมื่อมีการนำไปปฏิบัติจนเกิดผลสำเร็จ

4. ลงมือปฏิบัติ การปฏิบัติจะช่วยทำให้เห็นแนวคิดใหม่และทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ เป็นการทดสอบความเชื่อหรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้และได้รับรู้ถึงผลของการเปลี่ยนแปลงนั้น ซึ่งผู้ใหญ่อจะสามารถเรียนรู้ได้จากกระบวนการเรียนรู้

Brookfield (1994)กล่าวถึงหลักการสอนผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ โดยอธิบายว่าผู้ใหญ่ต้องการให้ผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะให้เกิดการเรียนรู้มากกว่าการเป็นผู้ให้ความรู้ และผู้ใหญ่ต้องการได้รับการปฏิบัติอย่างสุภาพและให้เกียรติต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลทุกด้าน นอกจากนี้ ผู้ใหญ่จะเชื่อถือผู้สอนที่ตนคนเชื่อว่าเป็นผู้รู้จริงในเรื่องที่ทำการสอนและมีการวางแผนการเรียนการสอนอย่างเชี่ยวชาญ และผู้ใหญ่ต้องการผู้สอนที่ให้ความไว้วางใจและเชื่อถือได้ ประเด็นสำคัญในการสอนผู้ใหญ่คือการคำนึงถึงประสบการณ์ของผู้เรียน

กล่าวโดยสรุปถึงหลักการจัดการสอนผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ นั้นต้องคำนึงถึงหลักสำคัญหลายประการได้แก่ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งเน้นถึงความแตกต่างกันของประสบการณ์ที่มีอยู่ในตัวผู้เรียนแต่ละคน การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนต้องคำนึงถึงเงื่อนไขที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมและเนื้อหาควรสอดคล้องกับความต้องการ บทบาทของผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ควรมีความยืดหยุ่นทั้งด้านเนื้อหาหลักสูตรรูปแบบการเรียน การวัดและประเมินผล ทั้งนี้ยึดความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตอนที่ 3 แนวคิดการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพ

การศึกษาด้านทักษะอาชีพเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาคน พัฒนาชนบท เป็นการศึกษาที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพ เพื่อขยายช่องทางทำมาหากินให้มีมากยิ่งขึ้น เพื่อจะทำให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551)

3.1 วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพ

1. เพื่อส่งเสริมการกระจายรายได้ และการแก้ปัญหาความยากจน โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีความรู้ ความสามารถที่จะสร้างงานประกอบอาชีพอิสระและเพิ่มพูนรายได้
2. เพื่อพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างการทำงานและความต้องการของตลาดแรงงาน
3. เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพพื้นฐานที่สามารถประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ อาชีพมีอยู่หลากหลาย การจัดคนเข้าสู่อาชีพไม่ใช่สิ่งที่ทำได้เหมือนกันหมด เพราะคนมีความแตกต่างระหว่างบุคคล การที่จะสนองความแตกต่างดังกล่าวได้นั้น ผู้จัดการศึกษาสามารถที่จำกัดกรอบการจัดได้แต่ทั้งนี้ จะต้องสอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติด้วย

หลักสูตรการศึกษาสายอาชีพ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551) แบ่งออกเป็น 4 หลักสูตร คือ

1. หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น เป็นหลักสูตรที่จัดให้แก่ประชาชน เป็นหลักสูตรที่ใช้เวลาเรียนสั้นๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาอาชีพ การประกอบอาชีพอิสระ และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน
2. หลักสูตรกลุ่มสนใจ เป็นการจัดการศึกษาสายอาชีพให้แก่ประชาชนกลุ่มต่างๆ ที่สามารถจัดได้อย่างรวดเร็ว เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนได้ในทันที โดยมีกิจกรรมกลุ่มผู้สนใจในอาชีพเดียวกันมาเรียน กลุ่มหนึ่ง 15 คนขึ้นไป มีระยะเวลาการเรียนไม่เกิน 30 ชั่วโมง โดยมีวิทยากรผู้มีความรู้เป็นผู้สอน
3. หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.) เป็นหลักสูตรที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา สำหรับผู้จบระดับประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ว ให้มีโอกาสศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าสู่อาชีพ มีรายได้เกิดขึ้นระหว่างเรียน หรือเรียนจากประสบการณ์

ในอาชีพที่ประกอบอยู่ โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษาจนได้ประกาศนียบัตรเทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในระดับโรงเรียน

4. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรอาชีพ (ปวช.) เป็นหลักสูตร 3 ปี สำหรับผู้เรียนที่จบมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะวิชาชีพเฉพาะด้าน ตลอดจนมีคุณธรรม และเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ยังเป็นการยกระดับการศึกษาของผู้เรียนให้สูงขึ้น โดยไม่ต้องเสียเวลาทำงาน ผู้ที่เรียนจบหลักสูตรนี้จะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในระบบโรงเรียน

3.2 บทบาทของการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อการพัฒนาอาชีพ

แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551) มีดังนี้

1. การฝึกทักษะ

ต้องมีการวิเคราะห์ความต้องการของผู้ร่วมกิจกรรมและความต้องการของผู้เรียนโดยฝึกทักษะอาชีพ ในลักษณะการศึกษาอาชีพหลักสูตรระยะสั้นหรือกิจกรรมรูปแบบการสาธิตและการปฏิบัติจริง ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานทางอาชีพ

2. การเข้าสู่อาชีพ

จัดกิจกรรมต่อเนื่องจากการฝึกทักษะอาชีพหรือจัดเป็นกิจกรรมเฉพาะ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถคิด วิเคราะห์ และเปลี่ยนความรู้ และพัฒนาตนเองเพื่อเข้าสู่อาชีพ โดยจัดให้มีกระบวนการแนะแนวอาชีพที่มีประสิทธิภาพ

3. การพัฒนาอาชีพ

พัฒนาอาชีพของกลุ่มเป้าหมายในลักษณะกลุ่มพัฒนาอาชีพ โดยจัดให้มีการรวมกลุ่มของผู้มีอาชีพประเภทเดียวกัน เพื่อรวมเป็นเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนความรู้ แสวงหาความรู้และประสบการณ์ ตลอดจนพัฒนาอาชีพของกลุ่มโดยกระบวนการกลุ่ม

4. การพัฒนาอาชีพโดยเทคโนโลยี

เน้นการจัดกิจกรรมให้กับกลุ่ม สถานประกอบการ และผู้ที่ต้องการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนากิจการ และศักยภาพของตนเอง เช่น การนำคอมพิวเตอร์ใช้ในการพาณิชย์ (E-commerce) การสร้างระบบฐานข้อมูล หรือการนำเสนองานด้วยคอมพิวเตอร์ หรือการนำข้อมูลอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้เพื่อเพิ่มผลผลิต

จะเห็นว่า การจัดการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมนั้นจะขาดกันไม่ได้ จะต้องมีการส่งเสริมกัน เช่น ในการพัฒนาอาชีพ เมื่อดำเนินกิจกรรมเรียนรู้แล้วพบว่า ถ้าจะพัฒนาอาชีพของตนให้เข้าสู่การแข่งขัน จะต้องมีการเรียนรู้ทักษะบางอย่าง ดังนั้น จึงต้องมีการจัดกิจกรรมฝึกทักษะอาชีพตามความต้องการของแต่ละคน

จะเห็นได้ว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียนมีบทบาทเป็นอย่างมากในการที่จะช่วยเหลือประชาชนที่อยู่นอกระบบให้สามารถมีอาชีพเสริมเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน ทั้งนี้กิจกรรมต่างๆ จะประสบผลสำเร็จหรือไม่ขึ้น ด้วยปัจจัยที่อาจจะวัดได้ เช่น บุคคลในชุมชนเป็นบุคคลที่สามารถคิดทำงาน รู้จักแก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้างงาน พัฒนาอาชีพเพิ่มรายได้ มีเงินออม และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ชุมชนเข้มแข็งและมีการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตอนที่ 4 การศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน (Place-Based Education)

แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน เป็นแนวความคิดที่พัฒนาขึ้นจากแนวความคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของจอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนจะมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ได้จากการได้เรียนรู้ตามสภาพจริง หรือการได้เรียนรู้จากลักษณะที่เป็นจริงหรือสภาพที่เป็นจริงจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน เมื่อนั้นจากการเรียนรู้ในห้องไปแล้ว โดยแนวความคิดนี้มีหลักสำคัญ คือ การเชื่อมโยงสถานที่ซึ่งเป็นแหล่งที่ตั้งที่อยู่อาศัย หรือสถานที่เฉพาะเจาะจงโดยบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง กับการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Sobel, 2004)

แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานมีหลักการในการจัดกิจกรรมการศึกษาซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยงการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรกับบริบทต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยการสร้างการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ผ่านรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายในพื้นที่นั้น ๆ มีหลักสำคัญที่กล่าวถึงการเรียนรู้ว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด เมื่อบุคคลสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่รู้อยู่เดิมกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ใหม่และการวางโครงสร้างความรู้ใหม่ ซึ่งการเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนมีการค้นพบและการได้สัมผัสกับประสบการณ์ที่ได้รับการจัดการอย่างเหมาะสม แนวคิดดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความเคลื่อนไหวในการพัฒนาการจัดการศึกษา ซึ่งมีรากฐานที่ตั้งบนความเชื่อที่พัฒนาการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นจากพื้นที่ท้องถิ่นที่อยู่อาศัยของตน โดยเริ่มจากการศึกษาสภาพแวดล้อมและทรัพยากรที่มีในท้องถิ่น และพัฒนาเป็นการจัดการศึกษาอย่างเป็นทางการขึ้น นักการศึกษาที่พัฒนาแนวคิดนี้ได้แก่ Gruenwald (2003), Power (2004), Smith (2002), Sobel (2004) และ Woodhouse & Knapp (2000)

นักการศึกษาได้จำกัดความเพื่อบ่งชี้ถึงการเชื่อมโยงปรากฏการณ์ในพื้นที่นั้นๆ โดยนำมาผนวกกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นทางการ โดยต่อมานั้นแนวคิดนี้ถูกพัฒนาเพื่อใช้หลัก

แนวคิดต่อยอดมาพัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการศึกษารูปแบบต่าง ได้แก่การเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community – Based Learning) การเรียนรู้โดยการรับใช้สังคม (Service Learning) สิ่งแวดล้อมศึกษา (Environment – Based Education) นอกจากนั้นแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานยังถูกนำมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมทางการศึกษาในหลากหลายรูปแบบ เช่นการจัดกิจกรรมนอกชั้นเรียน (Outdoor Education) การเรียนการสอนเกี่ยวกับวัฒนธรรม (Cultural Journalism) การสอนธรรมชาติศึกษา (Nature Study) ซึ่งนักวิจัยและนักวิชาการเชื่อว่านิยามของคำว่า การศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน (Place Based Education) ได้ถูกจำกัดความขึ้นโดยรวมความหมายจากการจัดการศึกษาดังกล่าว (Hug, 1998)

4.1 ความหมายของการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน

Gruenwald (2003) ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานว่าเป็นแนวคิดที่เน้นถึงความเข้าใจในพื้นที่ที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ และนำมาเชื่อมโยงกับการจัดการศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาทั้งตัวผู้เรียนเองและนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัย

Sobel (2004) กล่าวถึงการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานว่าเป็นกระบวนการในการใช้พื้นที่ชุมชนท้องถิ่นและสภาพแวดล้อมทางสังคมของท้องถิ่นนั้นๆเป็นจุดเริ่มต้นในการเรียนการสอนวิชาต่างๆ โดยเน้นการเรียนรู้แบบการสร้างประสบการณ์ในโลกแห่งความเป็นจริง แนวคิดนี้จะช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการให้แก่ผู้เรียน นอกจากนั้นยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดความผูกพันกับพื้นที่ชุมชนและทำให้ผู้เรียนเกิดการตระหนักในการพัฒนาและการเห็นความสำคัญของพื้นที่ ซึ่งจะมีการพัฒนาแก้ไขปัญหาผ่านกิจกรรมอย่างมีส่วนร่วมทั้งจากสถานศึกษา ตลอดจนการมีส่วนร่วมจากผู้คนในท้องถิ่นและองค์กรท้องถิ่น

Brandart (2004) อธิบายถึงการจัดการศึกษาตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานว่าเป็นการศึกษาที่ผู้เรียนมีการประยุกต์ใช้เนื้อหาในหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับการดำเนินชีวิต การจัดการศึกษาเน้นการสอนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่และขยายกรอบความรู้ในการใช้ชีวิตของผู้เรียนต่อไป

Smith (2007) การศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเน้นความรู้ในท้องถิ่น ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นและประสบการณ์ซึ่งเป็นฐานในการเรียนรู้และการสอน จุดมุ่งหมายคือการศึกษาเชื่อมโยงผู้เรียนให้มีความสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่น มุ่งเน้นถึงศึกษาด้านวัฒนธรรม ธรรมชาติ และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริง รวมถึงการฝึกภาคปฏิบัติ

จากคำอธิบายของนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน เป็นการเรียนรู้ที่จัดขึ้น โดยมีหลักในการจัดการศึกษาที่บูรณาการปรากฏการณ์หรือสภาพที่เป็นบริบทที่เกิดขึ้นและมีอยู่ในพื้นที่นั้น ๆ เข้ากับเนื้อหาหลักสูตรการเรียนการสอน โดยรูปแบบการเรียนการสอนจะเน้นที่การปฏิบัติและการลงมือกระทำจริงมากกว่าการเรียนรู้ภาคเนื้อหาทฤษฎี เนื้อหาหลักสูตรการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับสภาพจริงในพื้นที่นั้นๆ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงในพื้นที่ ตลอดจนการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นหรือการพัฒนาพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมของผู้เรียนที่มีความตระหนักในคุณค่า และเกิดความรักความผูกพันกับพื้นที่

4.2 หลักสำคัญในการจัดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน

นักวิชาการและนักการศึกษาได้แก่ Woodhouse & Knapp (2000), Smith (2002), Gruenewald (2003), Power (2004) และ Sobel (2004) ได้พัฒนารูปแบบกิจกรรมการศึกษาตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน โดยสามารถวิเคราะห์ถึงประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. เป็นการสร้างกิจกรรมการศึกษาให้ผู้เรียน ได้เกิดประสบการณ์ในความจริง (Real World Education) และเน้นประสบการณ์ที่ได้จากการฝึกปฏิบัติ ลงมือกระทำ การฝึกงาน การลงฝึกปฏิบัติภาคสนาม
2. กระบวนการเรียนรู้เป็นไปตามการดำเนินการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งผู้เรียนจะสร้างความรู้ ทักษะ และคุณค่าของการเรียนรู้ นั้น จากการได้รับประสบการณ์ตรง
3. ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งมีความสัมพันธ์กับสภาพที่เป็นบริบทเฉพาะ ซึ่งผู้เรียนจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับชีวิตจริง
4. ประสบการณ์และมวลความรู้ที่ผู้เรียน ได้รับจะมีความเฉพาะเจาะจงกับบริบทของผู้เรียน
5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้นั้น มาจากปรากฏการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นในพื้นที่นั้นนำมาประมวลจัดเป็นเนื้อหาหลักสูตรการเรียนการสอน ซึ่งเน้นถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสภาพจริงในพื้นที่กับกระบวนการทางการศึกษา
6. แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานให้ความสำคัญกับการมีจิตสำนึกต่อพื้นที่ของผู้เรียน ซึ่งเกิดจากผู้เรียนมีความเข้าใจในปรากฏการณ์หรือสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและสร้างมวลประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับปรากฏการณ์ดังกล่าว โดยมีมุ่งเน้นถึงการพัฒนาทั้งตัวผู้เรียนและพื้นที่เป็นการพัฒนาควบคู่อย่างยั่งยืน

Knapp and Woodhouse (2003) กล่าวถึงลักษณะสำคัญในวิธีการจัดการศึกษา ประกอบด้วย

1. ปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาหลักสูตร
2. ผู้เรียนและผู้สอนจะมีการกระตุ้นให้จัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่ไม่จำกัดเพียงแต่ในสถานศึกษา
3. ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้อย่างกว้างขวางและสร้างสรรค์
4. การจัดการเรียนรู้มีความเกี่ยวข้องกับความมั่นคงและความเจริญของพื้นที่

Sobel (2004) กล่าวถึงหลักสำคัญในการจัดกิจกรรมโดยใช้แนวความคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน

1. การเรียนรู้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในสภาพบริบทพื้นที่นั้นๆ
2. การเรียนรู้เป็นการจัดระบบและเนื้อหาสาระเป็นสำคัญ
3. การเรียนรู้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับผู้เรียน
4. ประสบการณ์จากการเรียนรู้จะนำไปสู่การเห็นความสำคัญของพื้นที่
5. การเรียนรู้จะมีการสนับสนุน โดยผู้มีส่วนร่วมและองค์กรหรือภาคส่วนต่างๆที่มีความเกี่ยวข้องกับพื้นที่นั้นๆ
6. การเรียนรู้เป็นสิ่งที่ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว
7. ประสบการณ์ในการเรียนรู้จะมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่
8. การเรียนรู้นำไปสู่ความรู้สึผูกพันกับพื้นที่
9. การเรียนรู้จะเป็นรากฐานในการสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมอย่างเหมาะสม
10. รูปแบบการเรียนรู้จะมีการบูรณาการกับเป้าหมายหลักขององค์กรที่จัดการศึกษา

นอกจากนั้นรูปแบบที่เป็นลักษณะเฉพาะของการจัดการเรียนการสอนแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน(Sobel ,2004)ได้แก่

1. การเรียนรู้เกิดจากการใช้พื้นที่ชุมชนในการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาจะมีความเฉพาะเจาะจงที่การสอนภูมิศาสตร์ นิเวศวิทยา สังคมวิทยา การเมืองและสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นในพื้นที่

2. การเรียนการสอนเป็นแบบยืดหยุ่น ไม่มีหลักการที่เป็นข้อบังคับ
3. เป็นการสร้างประสบการณ์ รวมถึงการลงมือปฏิบัติอย่างมีส่วนร่วม
4. การเรียนรู้สะท้อนถึงปรัชญาทางการศึกษาในการเรียนรู้เพื่อสร้างรายได้ ซึ่งมีการสร้างอาชีพได้อย่างยั่งยืน การออกแบบหลักสูตรและโปรแกรมเป็นไปอย่างหลากหลายในแต่ละวัตถุประสงค์
5. เป็นการศึกษาที่เชื่อมโยงพื้นที่ในชุมชนกับมุมมองต่างๆที่เป็นองค์ประกอบในพื้นที่กับทรัพยากรในชุมชน

จากหลักในการจัดการศึกษาที่อยู่บนพื้นฐานแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานของ Woodhouse & Knapp (2000), Smith (2002), Gruenewald (2003), Power (2004) และ Sobel (2004) สามารถสรุปหลักการสำคัญที่มีเป้าหมายในการจัดการศึกษา ดังนี้

1. การสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ในประเด็นเกี่ยวกับการมีความรู้ ความเข้าใจในพื้นที่ (Academic Achievement)
2. การเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจสภาพที่เป็นปรากฏการณ์ในพื้นที่ โดยให้ความสำคัญในด้านสิ่งแวดล้อม(Ecological Vitality)
3. การสร้างความตระหนักและการเห็นคุณค่าของพื้นที่ ตลอดจนมีความรัก ความผูกพันในพื้นที่ (Sense of Place)

นอกจากหลักในการจัดการศึกษา นักการศึกษาได้อธิบายถึงประเด็นต่างๆจากการจัดการศึกษาตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ของการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน

McLaughlin&Blank(2004)กล่าวว่าการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเป็นการขยายความสามารถและทักษะทางการศึกษาของผู้เรียน โดยจากกรณีศึกษามีการเชื่อมโยงผู้เรียนกับพื้นที่ชุมชนของตน โดยผ่านการเรียนรู้ตามสภาพจริงและหลักสูตรที่มาจากปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ (Problem-Based) นอกจากนี้ยังสามารถสร้างอาชีพและสร้างความภูมิใจที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกดังกล่าวกับพื้นที่ที่ตนอาศัย โดยมีแนวคิดว่าคุณเรียนจะมีการเรียนรู้ได้ดีที่สุด เมื่อมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับปัญหา มีความเข้าใจและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เมื่อนักเรียนมีความเกี่ยวข้องกับปัญหาที่เป็นความต้องการและความสนใจของชุมชนนั้น ๆ สมาชิกในชุมชนจะเป็นแหล่งทรัพยากรและเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสอนและการเรียนรู้ McLaughlin & Blank(2004)

รูปแบบการสอนแบบใช้พื้นที่เป็นฐานสามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ บรรลุ ความคาดหวังของสถานศึกษา 3 ประการได้แก่ การบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและการเตรียม ความพร้อมสำหรับการทำงานและการเตรียมทักษะที่จำเป็นจะใช้เมื่อออกทำงานจริง สุดท้ายคือเป็น ประชากรที่มีประสบการณ์อันเป็นฐานในการนำไปประยุกต์ใช้ ในฐานะที่จะเป็นผู้สร้างความมั่นคง ให้ท้องถิ่นที่ตนอาศัยต่อไปรูปแบบการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดความร่วมมือกันของสมาชิกในพื้นที่นั้น ๆ อย่างต่อเนื่องและขยายเป้าหมายที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ การศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานมีเป้าหมาย ในการทำให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการดำรงชีวิตตลอดจนการประกอบอาชีพในพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้ ธรรมชาติ วัฒนธรรมและนิเวศวิทยาในพื้นที่ชุมชนนั้นๆมีการพัฒนาและดำรงอยู่อย่างยั่งยืน

2. แหล่งทรัพยากรในการสร้างหลักสูตร

ในการสร้างประสบการณ์ผู้เรียนจะเริ่มจากการใช้ Inquiry – based เป็น เครื่องมือในการพัฒนาหลักสูตรจากการประยุกต์ใช้เพื่อการศึกษาชีวิตของคนพื้นเมือง โดย การศึกษาในภาคของความเป็นจริงและการลงมือฝึกปฏิบัติ ครูและนักเรียนจะมีส่วนร่วมซึ่งแสดง ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกันระหว่างความรู้ที่มีในพื้นที่นั้นกับหลักสูตรในบทเรียนซึ่งหลักสูตรที่ นิยมนำมาจัดการเรียนการสอน ได้แก่ สิ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับพื้นที่บริเวณนั้น เช่น พฤษศาสตร์ ภูมิศาสตร์ เทคโนโลยีและอื่น ๆ อีกมากมาย และศาสตร์อื่น ๆ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ (Calson, 2004. Denail, 2004)

3. ความเชื่อมโยงกับการเรียนรู้จากประสบการณ์

Proudman (1995) กล่าวว่า ผู้เรียนจะได้โอกาสเกิดประสบการณ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่เกิดจากกระบวนการที่ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ ทักษะ และเกิดคุณค่าจากการ เรียนรู้ประสบการณ์ตรง องค์ประกอบหลักที่จะเกิดขึ้นในการเรียนรู้ ได้แก่ วงจรการเรียนรู้ที่ ประกอบด้วยการสร้างประสบการณ์ การไตร่ตรอง และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์

4. บทบาทของผู้เรียนและผู้สอนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน

Gruenewald (2003) อธิบายว่าผู้สอนจำนวนมากไม่คุ้นเคยกับการเชื่อมโยงการ สอนกับความจริงที่เกิดขึ้นในพื้นที่นั้น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ว่าเขาอยู่อาศัยนอกพื้นที่ที่ทำการสอน ผู้สอนจึงควรมีความรู้ที่จะเชื่อมโยงการสร้างหลักสูตรในประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหา นั้น ๆ จากกรณีศึกษาในต่างประเทศแสดงให้เห็นถึงความสำคัญที่ครูจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับพื้นที่ที่ ตนอาศัย การสร้างหลักสูตรนั้นผู้สอนและผู้เรียนจะได้เรียนรู้ร่วมกันในโครงการการศึกษาเกี่ยวกับ ประเด็นต่าง ๆ เช่น การอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่น โครงการเกี่ยวกับชาติพรรณวรรณษาที่อยู่ในพื้นที่

นั้น ๆ หรือการกำหนดให้ครูผู้สอนต้องมีการเรียนรู้เกี่ยวกับพื้นที่เพื่อที่ผู้สอนจะได้สร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Knapp (2004) กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนในประเด็นที่เกี่ยวกับบทบาทของผู้สอนว่า จะมีการเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียน การสอนจะเป็นการดำเนินกระบวนการ ซึ่งต้องจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน สิ่งสำคัญของผู้สอน ได้แก่

1. บทบาทในการจัดกิจกรรมแห่งประสบการณ์ที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีทางเลือกเรียนในสิ่งที่เข้าต้องการและสนใจอย่างแท้จริงและเรียนรู้ในรูปแบบที่ผู้เรียนถนัด

2. การทำให้ผู้เรียนดำเนินการเรียนรู้ด้วยตัวเอง

3. การไม่จำกัดการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะอาจจะเป็นการจำกัดอยู่เพียงแค่ความรู้ของผู้สอนเท่านั้นบทบาทหน้าที่ของผู้สอนต้องมีการเปลี่ยนแปลงจากบทบาทการสอนเดิม ผู้สอนต้องมีทักษะในการเชื่อมโยงถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในชุมชนพื้นที่กับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ผู้สอนจะมีการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนในฐานะผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ตลอดหลักสูตรการเรียนจนกว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์

4. การเชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้กับสิ่งที่ป็นสภาพจริง ปรากฏการณ์จริง เพื่อให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์จากโลกแห่งความเป็นจริง

5. การทำให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะและสมรรถภาพทางการเรียนรู้สิ่งนั้นผู้สอนควรจำกัดตัวเองให้ห่างไกลจากการสอนแบบภายในตำรา

6. หาทรัพยากรและพัฒนาบทเรียน โดยการใช้แหล่งที่หลากหลาย ซึ่งต้องมีความยืดหยุ่นและมีความสร้างสรรค์

4.3 การประยุกต์ใช้แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน

แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างหลักสูตรการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย ทั้งด้านลักษณะวิชาและกลุ่มผู้เรียน หลักสูตรในต่างประเทศที่นำแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้ส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรเกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์ การศึกษาธรรมชาติสิ่งแวดล้อม หลักสูตรด้านวิทยาศาสตร์ การสร้างผลงานทางศิลปะ การศึกษาสภาพทางธรณีวิทยาและภูมิศาสตร์ การศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นปรากฏการณ์ของพื้นที่นั้นๆ ตลอดจนการศึกษาถึงสภาพการประกอบอาชีพของบุคคลในท้องถิ่นนั้นๆ (Smith, 2007)

1. การสร้างหลักสูตรท้องถิ่น (Community –Based Curriculum)

การจัดการศึกษาในรัฐอาณานิคมมีการจัดการศึกษาโดยยึดหลักการศึกษแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน ซึ่งมีจุดเน้นในการเชื่อมโยงหลักสูตรในบทเรียนให้มีความสัมพันธ์กับบริบทในพื้นที่นั้น ๆ โดยการจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่นั้น ๆ ทำให้สามารถจัดหลักสูตรท้องถิ่นได้อย่างหลากหลายโดยการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น เช่น หลักสูตรประวัติศาสตร์ชุมชน ศิลปหัตถกรรม ความรู้เกี่ยวกับสภาพอากาศ

ในการสร้างหลักสูตรการจัดการสอนหนึ่งคือ การรวมวัฒนธรรมและการศึกษาทางด้านภาษาและนำไปปฏิบัติจากการเข้าร่วมกิจกรรมประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนของผู้เรียนในสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวผู้เรียน (Smith, 2004) โดย

1. เชื่อมโยงวิธีการเรียนรู้ที่อยู่ในพื้นที่ เพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอน
2. ใช้สิ่งแวดล้อมภายในพื้นที่และแหล่งทรัพยากรในพื้นที่เป็นฐานเพื่อเชื่อมโยงกับสิ่งที่มีการสอน
3. มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้นในพื้นที่นั้น ในวิธีทางที่เป็นไปได้และเหมาะสม
4. ทำการสอนโดยมีความสัมพันธ์กับผู้ปกครองด้วย ซึ่งเพิ่มความสามารถด้านการเรียน
5. เพื่อสร้างศักยภาพทางการศึกษาในตัวผู้เรียน และเป็นการท้าทายผู้เรียนเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้ตั้งขึ้น

2. การเรียนรู้โดยการรับใช้สังคม (Service Learning)

เป็นการบูรณาการสถานศึกษาหรือหรือ โครงการที่เกิดจากแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานกับทักษะในการประกอบอาชีพ โดยมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพื้นที่ชุมชนนั้นๆ ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้วิชาความรู้ที่ได้เรียนจากสถานศึกษามาแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง

การเรียนรู้ดังกล่าวผู้เรียนจะได้ฝึกปฏิบัติในสิ่งที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับหลักสูตรการเรียนการสอน รวมถึงมีการเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ผลที่ได้รับจากการเรียนรู้คือการมีความเข้าใจในหลักสูตรที่ได้เรียนอย่างลึกซึ้ง และมีประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาในการทำงานที่เกิดขึ้นจริง

Proudman (1995) ทำการสร้างหลักสูตรการสอนวัฒนธรรมและวัฒนธรรมทางการเมือง ทำการลงพื้นที่ศึกษาเชิงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์โดยตรง และการศึกษาข้อมูลที่ทำให้เห็นถึงความสำคัญทางวัฒนธรรมนั้น กรณีศึกษาการให้คนในชุมชนพูดคุยถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่นั้น

และสร้างหลักสูตร เพื่อให้ได้แก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นซึ่งถือเป็นการใช้ชุมชนเป็นห้องเรียน ซึ่งการประยุกต์ใช้แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานโดยสถานศึกษาจะมีส่วนทำให้ชุมชนนั้น ๆ มีความยั่งยืน โดยการสร้างเสริมแรง โดยมีความมุ่งหมายที่จะทำให้นักเรียนมีใจรักในการเรียนรู้ ต่อเนื่องตลอดชีวิต จึงมีการรวมกระบวนการในการเรียนรู้เพื่อเพิ่มทักษะในการอ่าน การเรียนคณิต และการใช้เทคโนโลยี ผู้เรียนมีการได้สัมผัสกับประสบการณ์ที่สามารถกำหนดได้ว่าต้องการเรียนรู้ สิ่งใด การจัดการเรียนการสอนจากการประยุกต์ใช้ทฤษฎีนี้มีบทบาทในการขยายสภาพแวดล้อม เกี่ยวกับการศึกษาของคนในท้องถิ่นนั้น และช่วยให้พื้นที่นั้นมีความยั่งยืนได้ด้วยตนเอง

3. การเรียนรู้ภายในบริบท (Contextual Learning)

Knapp (2004) กล่าวถึงการสอนตามแนวคิดที่ว่า การเรียนการสอนจะทำให้ผู้เรียน คิดสะท้อนได้ กล่าวคือ คิด ได้อย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับที่มาแห่งการเรียนรู้และการนำความรู้ นั้นไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง การสอนจึงเป็นการขยายการเรียนรู้ออกไปจากเพียงแค่ภายในห้องเรียนและ หนังสือเรียน ห้องเรียนจึงขยายกว้างออกไปมาก การเรียนรู้ภายในบริบทจึงเป็นหนทางนำไปสู่การ สร้างหลักสูตรและการสอนที่มีความสร้างสรรค์ หลีกทั่วไปและลักษณะเบื้องต้นของการเรียนการสอนลักษณะนี้ ได้แก่ การพัฒนาผู้เรียนให้มีการสร้างกฎเพื่อการเรียนรู้ของตนเอง และการเชื่อมโยง หรือสอนแบบอิงบริบทของชีวิตผู้เรียน และการสอนในบริบทที่หลากหลาย และที่สำคัญคือ การ ประเมินผลผู้เรียนผ่านการประเมินตามสภาพจริง

4. การฝึกอาชีพเพื่อสร้างโอกาสทางอาชีพในชุมชน

การประยุกต์ใช้แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน เพื่อพัฒนาโอกาสทาง อาชีพให้ผู้เรียนให้มีการเรียนรู้อย่างเหมาะสมในการพัฒนาอาชีพ เพื่อพึ่งพาตนเองภายในพื้นที่ ชุมชนโดยการสำรวจถึงทรัพยากรในพื้นที่และจัดสาระหลักสูตรการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมี ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพในพื้นที่

5. การสอนนอกชั้นเรียน (Outdoor Education)

การเรียนการสอนในประเทศสหรัฐอเมริกาให้ความสำคัญกับการสอนภายนอกชั้น เรียน โดยมีจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้ และการตระหนักในคุณค่าและมีความ ผูกพันกับพื้นที่ (Sense of Place) ซึ่งกรณีตัวอย่างเป็นการศึกษานอกห้องเรียน เช่น การสำรวจพื้นที่ นำไปสู่การสำรวจทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งการสอนในลักษณะนี้ได้พัฒนารูปแบบ ต่อมาเป็นเวลากว่า 40 ปี โดยใช้กับการจัดการเรียนการสอนในทุกระดับชั้น ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึก ที่ดีต่อถิ่นที่อยู่ หรือชุมชนที่อยู่อาศัย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเคลื่อนไหวในการจัดการศึกษานบน พื้นฐานของการเรียนรู้ที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นการจัดการศึกษาอย่าง

เป็นทางการโดยประยุกต์ใช้ทรัพยากรในชุมชน เข้าสู่หลักสูตรและการสอนโดยลำดับแรกเป็นการชี้แจงแนวคิดในการใช้ทรัพยากรชุมชนให้แก่ผู้เรียนได้รับทราบในช่วงการปฐมนิเทศ จุดสำคัญอย่างหนึ่ง คือ ผู้สอนจะมีบทบาทเป็นผู้เรียนไปด้วยกัน สอนผู้ใหญ่โดยการจัดบรรยากาศและสถานที่ที่ทำให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้จากฐานแห่งความต้องการ และความสนใจของตนเอง และเลือกรูปแบบการเรียนรู้ที่ตนเองชื่นชอบซึ่งเป็นการเน้นถึงความร่วมมือกันระหว่างผู้เรียน โคนร่วมกันหาความรู้จากแหล่งทรัพยากรที่มีในชุมชนนั้น ๆ บทบาทของผู้สอนคือ การสร้างสถานการณ์ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จากกิจกรรมการศึกษาทำให้เห็นถึงการเกิดประสบการณ์ตรงระหว่างผู้เรียนกับพื้นที่ เพื่อที่เรียนรู้ในสถานการณ์จริงในพื้นที่นั้น ๆ

จากการประยุกต์ใช้หลักในการจัดการศึกษาตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน ในการสร้างหลักสูตรการเรียนการสอนต่างๆ ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์หลักการในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ซึ่งพิจารณาจากความสอดคล้องกันในแต่ละหลักสูตร ซึ่งได้แก่ (1) การทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้และความเข้าใจในพื้นที่ (2) การเชื่อมโยงปรากฏการณ์ในพื้นที่กับกิจกรรมการเรียนรู้ (3) การใช้ทรัพยากรในพื้นที่เพื่อการเรียนรู้ (4) การจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง (5) การเห็นคุณค่าและความผูกพันกับพื้นที่ เพื่อนำหลักในการจัดกิจกรรมการศึกษาที่สังเคราะห์มาประยุกต์ใช้ในงานวิจัย ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 ตารางแสดงหลักการที่พัฒนาจากการประยุกต์ใช้หลักสูตรการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน

หลักการที่นำมาใช้ ในการจัดกิจกรรม การศึกษา หลักสูตรที่ พัฒนามาบนพื้นฐาน แนวคิดการเรียนรู้ แบบใช้พื้นที่เป็นฐาน	การทำให้ ผู้เรียนเกิด ความรู้และ ความ เข้าใจใน พื้นที่ ที่	การ เชื่อมโยง ปรากฏ การณ์ใน พื้นที่กับ กิจกรรม การเรียนรู้	การใช้ ทรัพยากร ในพื้นที่เพื่อ การเรียนรู้	การจัด ประสบ การณ์เรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้ ลงมือปฏิบัติ จริง	การเห็น คุณค่าและ ความผูกพัน กับพื้นที่
1. การเรียนรู้นอกสถานที่ / การเรียนรู้ในห้องเรียน (Outdoor Education)	✓	✓	✓	✓	✓
2. การเรียนรู้โดยการรับใช้สังคม (Service Learning)	✓	✓	✓	✓	✓
3. การเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning)	✓	✓	✓	✓	✓
4. การเรียนรู้เพื่อสิ่งแวดล้อม (Environmental-Based Learning)	✓	✓	✓	✓	✓
5. การเรียนรู้ภายในบริบท (Contextual Learning)	✓	✓	✓	✓	✓

จากตารางที่ 1 ซึ่งแสดงหลักการที่พัฒนาจากการประยุกต์ใช้หลักสูตรการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานผู้วิจัยได้นำหลักการในการจัดการศึกษาตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นตอนของการสร้างประสบการณ์ให้ผู้เรียน ซึ่งสามารถอธิบายถึงรายละเอียดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละหลักการจัดกิจกรรมได้ดังนี้

ตารางที่ 2 หลักการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน

หลักการจัดการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน
1.การตระหนักและการเห็นคุณค่าของพื้นที่	<ul style="list-style-type: none"> - การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความผูกพันและเห็นความสำคัญของพื้นที่ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่และเกิดความตระหนักในการรักษาและมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นไปอย่างยั่งยืน
2.การทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้และความเข้าใจในพื้นที่	<ul style="list-style-type: none"> - การสำรวจบริบท สภาพ หรือปรากฏการณ์ในพื้นที่ ซึ่งเป็นประเด็นในการกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ - การทำความเข้าใจหรือการศึกษาสภาพที่เป็นปัญหาตามสภาพจริงที่เกิดขึ้น เพื่อหาทางแก้ไขและพัฒนาพื้นที่นั้นๆอย่างยั่งยืน
3.การเชื่อมโยงปรากฏการณ์ในพื้นที่กับกิจกรรมการเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> - การกำหนดเนื้อหาสาระในหลักสูตรและวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนในบทเรียนให้สอดคล้องกับสภาพบริบทและปรากฏการณ์ในพื้นที่ โดยเนื้อหาสาระในบทเรียนจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามสภาพจริงและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง
4.การใช้ทรัพยากรในพื้นที่เพื่อการเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> - การนำทรัพยากรในพื้นที่เป็นสื่อหรือเป็นแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ - ทรัพยากรการเรียนรู้ที่มีในพื้นที่ได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรบุคคล รวมถึงการนำบริบทภายในพื้นที่เป็นแหล่งเรียนรู้
5.การจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดหลักที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างประสบการณ์ที่เกิดจากการปฏิบัติจริงกิจกรรมการเรียนรู้มีความสอดคล้องกันระหว่างบทเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน โดยจัดมวลประสบการณ์ในภาคปฏิบัติที่เน้นการลงมือกระทำ การฝึกงาน การเรียนรู้ภาคสนามเพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์จริง

ตอนที่ 5 แนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์

5.1 ความหมายและคำจำกัดความ

ความหมายของการเรียนรู้จากประสบการณ์นั้น ได้มีผู้สนใจหลายท่าน ได้ทำการศึกษา และให้ความหมายไว้ดังต่อไปนี้

พรปลัดสรร ปริญญาญกุล (2546) กล่าวว่า เป็นการเรียนรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ ซึ่งมีลักษณะเป็นขั้นตอน หรือเป็นกระบวนการความรู้ที่ได้รับ จะเป็นความรู้ที่ได้สะท้อนมาจากการลงมือปฏิบัติกิจกรรม ที่ทำให้เกิดประสบการณ์ขึ้น

สวัสดิ์ ภูทอง (2546) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง โดยใช้ประสบการณ์เดิมของแต่ละบุคคลเป็นพื้นฐานความรู้ในการพิจารณาทบทวน ได้ตรงอย่างมีเหตุผลและผู้เรียนสามารถตีความหมายละสรุปเป็นความรู้ใหม่ของตนเอง เกิดเป็นประสบการณ์ใหม่ของตนเอง

Kolb (1984) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้จากประสบการณ์ว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นลักษณะแบบองค์รวมและมีความหลากหลาย ซึ่งรูปแบบในการพัฒนาผู้ใหญ่จะประกอบด้วยประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวิธีการเรียนรู้ของประชาชน การเจริญงอกงาม และการพัฒนา ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์จะเน้นบทบาทสำคัญของการปฏิบัติจริงในกระบวนการเรียนรู้

Pfeiffer and Jones (1988) ได้ให้ความหมายว่าการเรียนรู้จากประสบการณ์ว่าเป็น การกำหนดวัตถุประสงค์ในการกระตุ้นผู้เรียน ให้มีความรู้สึกที่ดีในการเรียนรู้เหมือนกับสิ่งที่เขาคิด พยายามทำให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมและอารมณ์ความรู้สึกใหม่ เกิดความรู้ใหม่ การเรียนรู้จาก ประสบการณ์ จะเกิดเมื่อบุคคลเกี่ยวข้องกับผูกพันในกิจกรรม การวิเคราะห์ทบทวนอย่างมีวิจารณญาณ เชิงนามธรรมที่เป็นประโยชน์ให้เหตุผลในการทำงานโดยอิงสมมุติฐาน

Evans (1994) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้จากประสบการณ์ว่า หมายถึง ความรู้และทักษะที่ได้รับ ประสบการณ์จากการทำงาน จากการศึกษา การปฏิบัติ และการศึกษาที่ไม่เป็นทางการ โดยจะผ่านจากการศึกษาทุกประเภท หรือจากด้านสายอาชีพ การเรียนรู้จากประสบการณ์ เป็นวิธีการเรียนรู้จากหนังสือ จากการบรรยาย การทดลอง ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์จึง เป็นชุดวิธีการเรียนรู้วิธีหนึ่ง

Lewis and William (1994) ให้ความหมายการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ว่า หมายถึงการเรียนรู้โดยการลงมือทำ (Learning by Doing) โดยการดึงเอาประสบการณ์ออกมาจากตัวผู้เรียน แล้วกระตุ้นให้ผู้เรียนสะท้อนความคิดเกี่ยวกับประสบการณ์นั้นออกมาเพื่อพัฒนาความคิดใหม่ ทักษะและทักษะใหม่อันนำไปสู่ความรู้ใหม่

Bernard (1996) ให้ความหมายว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์คือ การเรียนรู้ ประสบการณ์ทั้งหมด โดยการกระทำ การคิดทบทวนเกี่ยวกับการกระทำ หรือการเรียนรู้โดย ทางอ้อมโดยการเข้าไปเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ต่างๆหรือโดยการสังเกตผู้อื่น ซึ่งอาจเกิดจากการ ดำเนินชีวิต การทำงาน และการศึกษา

Luckman (1996) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้จากประสบการณ์ว่า เป็น กระบวนการที่ผู้เรียนได้สร้างความรู้ ทักษะ และคุณค่าจากประสบการณ์ตรง

Craig (1997) ได้ให้ความหมายว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์ หมายถึงความรู้ ทักษะหรือความสามารถที่ได้รับจากการสังเกต การได้รับกระตุ้น หรือการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเข้าไปร่วมด้วยความสมัครใจ ร่วมปฏิบัติ วิเคราะห์ข้อมูลอย่างมี วิจารณญาณ และนำไปประยุกต์ใช้ ดังนั้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ จึงหมายถึงการเรียนรู้เพื่อให้ ได้ประโยชน์ด้านความรู้และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งเกิดได้ทั้งในชั้นเรียน นอกชั้นเรียน สถานที่ทำงาน การเรียนรู้จากประสบการณ์เป็นการเข้ามีส่วนร่วมเพื่อทดสอบทฤษฎีเพื่อตอบสนอง ผู้เรียนให้สามารถตอบคำถามและแสวงหาคำตอบได้ด้วยตนเอง

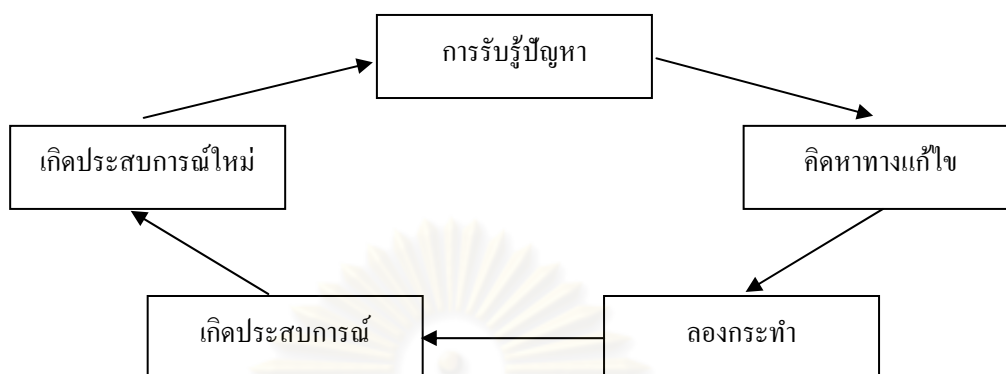
Wikipedia (2008) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงประสบการณ์เป็นกระบวนการการเรียนรู้ ที่สร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความหมายของการเรียนรู้จากประสบการณ์ คือกระบวนการ เรียนรู้ที่เป็นการเรียนรู้โดยเน้นจากการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง โดยใช้ประสบการณ์เดิมของแต่ละ บุคคลเป็นพื้นฐานความรู้ในการพิจารณาทบทวน ไตร่ตรองอย่างมีเหตุมีผลและผู้เรียนพยายาม ตีความและสรุปเป็นความรู้ใหม่สำหรับตนเอง เกิดเป็นประสบการณ์ใหม่ของตนเอง

5.2 รูปแบบของการเรียนรู้จากประสบการณ์

Dewey (1983) ได้เสนอแนวความคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ ว่าเป็นการเรียนรู้ที่เกิด จากการกระทำจริง ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ใหม่ หรือผู้เรียนปรับเปลี่ยนตนเองในการปฏิบัติตาม บทบาทใหม่ การเรียนรู้จากประสบการณ์เป็นวงจรของการลงกระทำ โดยเริ่มจากการรับรู้ปัญหา แล้วเริ่มหาทางแก้ปัญหา จากนั้นลงกระทำ จนเกิดประสบการณ์จากผลของการกระทำและใน ที่สุดผู้เรียนจะสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการยืนยันในความเดิมหรือเกิดการปรับเปลี่ยนความรู้ เดิมเป็นความรู้ใหม่ซึ่งกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เป็นวงจรมี จะทำให้การสร้างความรู้ ในรูปของการปรับเปลี่ยนความรู้ กลายเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย มีคุณค่าและนำไปใช้เป็น ประโยชน์ได้สำหรับผู้ใหญ่ในชีวิตประจำวันที่เป็นจริง ประโยชน์สูงสุดของวงจรการลงกระทำ

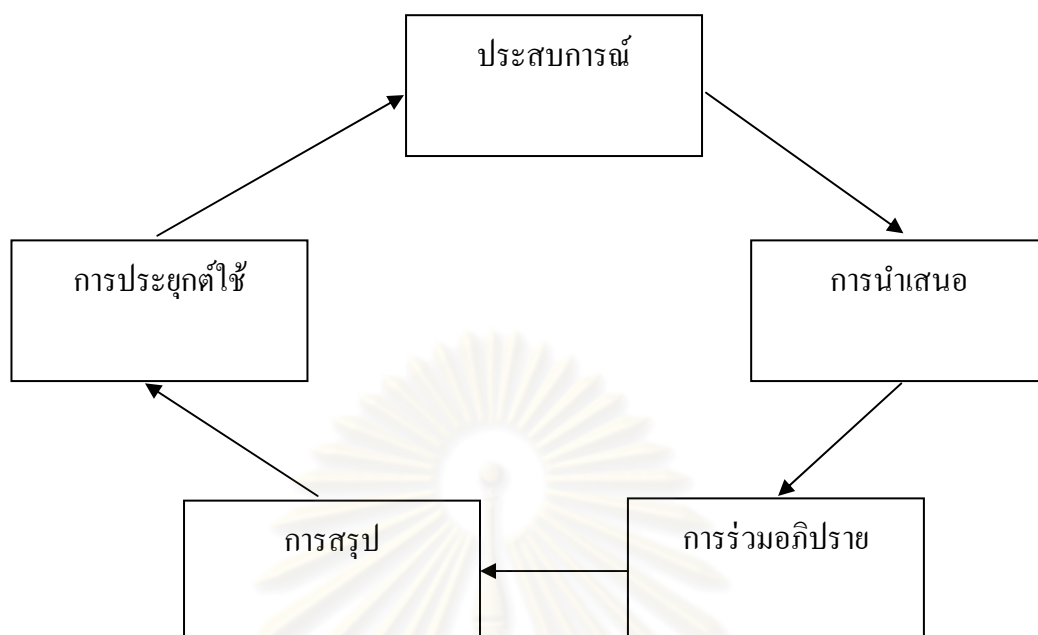
คือการทำให้ผู้ใหญ่มีประสบการณ์การคิดและการกระทำและคิดไตร่ตรองจนเกิดความหมายครั้งแล้วครั้งเล่า จนเกิดการเรียนรู้วิธีการเรียนรู้จากประสบการณ์ ตามวงจรดังนี้

แผนภาพที่ 1 วงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Dewey (1983)

Pfeiffer and Jones (1983) ได้เสนอทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นลักษณะของวงจรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน โดยเรียกว่า วงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ ประกอบด้วย

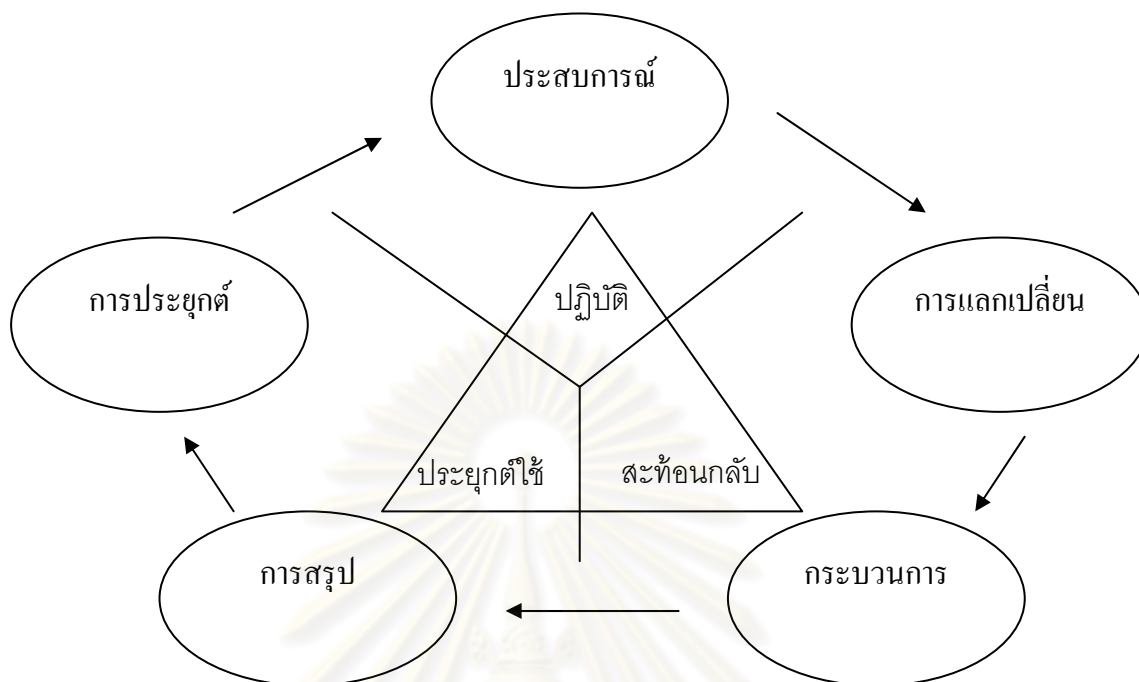
1. การค้นหาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ผู้เรียนจะเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนรู้โดยการค้นหาและแลกเปลี่ยนกับกลุ่มเพื่อน และครูผู้สอน เป็นขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม
2. การนำเสนอประสบการณ์ ผู้เรียนจะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ในการนำเสนอประสบการณ์ในอดีต การสังเกต การร่วมปฏิสัมพันธ์ต่อกันในระหว่างปฏิบัติกิจกรรม
3. การเข้าร่วมอภิปราย ผู้เรียนมีโอกาสตรวจสอบและเข้าร่วมอภิปรายรูปแบบและการเปลี่ยนแปลงของกิจกรรม
4. การสรุปสร้างความรู้ใหม่ ผู้เรียนจะนำประสบการณ์ที่ได้รับมาผสมผสานและกำหนดสร้างเป็นความรู้ใหม่
5. การประยุกต์ใช้ การนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและสร้างเป็นประสบการณ์ใหม่สำหรับตนเอง

แผนภาพที่ 2 วงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Pfeiffer and Jones (1983)

Goh (1983) ได้เสนอรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์จะมีวงจรการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ประสบการณ์ เป็นการรับรู้ประสบการณ์จากการปฏิบัติ จากการเข้าร่วมกิจกรรม หรืออาจเป็นการกำหนดประสบการณ์ใหม่
2. การแลกเปลี่ยน เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูล การสังเกต การไตร่ตรอง และนำเสนอข้อมูล
3. กระบวนการ เป็นการถกเถียงอภิปรายผลข้อมูล การค้นหาประสบการณ์การวิเคราะห์และสะท้อนกลับข้อมูล
4. การสรุปภาพรวม เป็นการสรุปภาพรวมและกำหนดเป็นประสบการณ์ใหม่ และทดสอบ ทดลองปฏิบัติจริง
5. การประยุกต์ใช้ เป็นการนำผลการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ เป็นการนำไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน

แผนภาพที่ 3 วงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Goh (1983)

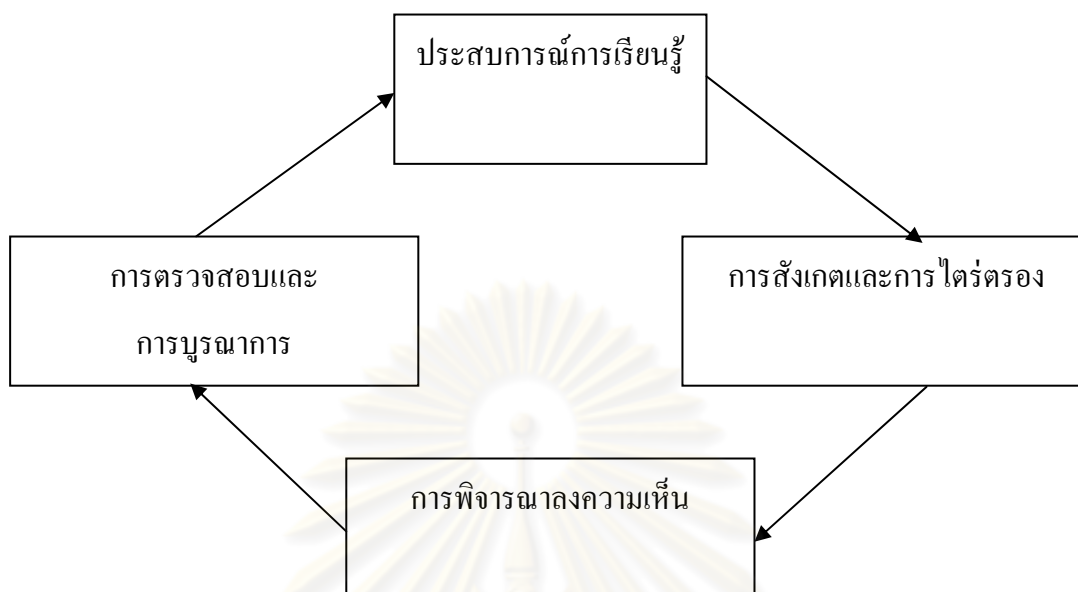
Kolb (1984) ได้นำเสนอทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ว่าเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในลักษณะที่เป็นวงจรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้อาจจะเริ่มจากจุดใดจุดหนึ่งของวงจรแห่งการเรียนรู้ก็ได้ แต่ต้องดำเนินการให้ครบวงจรแห่งการเรียนรู้ รายละเอียดของวงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์มีดังนี้

1. ประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียน เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่เป็นส่วนประกอบของชีวิต ประสบการณ์จะนำไปสู่การรวบรวมความสามารถในการจัดการซึ่งมีความสัมพันธ์อันทรงคุณค่า ซึ่งประสบการณ์อาจมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ทั้งการยอมรับและการปฏิเสธ

2. การสังเกตและการไตร่ตรอง การเรียนรู้จะดีที่สุดหากผู้เรียนได้มีการสะท้อนกลับ มีการไตร่ตรองประสบการณ์ที่ได้รับ เพื่อนำมาใช้ในการพิจารณาว่าสิ่งใดเป็นประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์

3. การพิจารณาลงความเห็นและการสร้างแนวคิด เป็นการรวบรวมความรู้เพื่อสร้างกรอบแนวคิดที่เชื่อมโยงกับแนวคิดอื่น

4. การตรวจสอบและการบูรณาการเป็นการตรวจสอบแนวคิด หาความจริงในสถานการณ์ที่มีความแตกต่างและนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง

แผนภาพที่ 4 วงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Kolb (1984)

Kolb (1984) กล่าวว่าทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ เป็นทฤษฎีที่เป็นลักษณะบูรณาการ เป็นแบบองค์รวม ที่มีแนวคิดในเรื่องประสบการณ์ การรับรู้ ความรู้ และพฤติกรรม (Kolb, 1984) ดังนั้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จึงเป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ซึ่งรวมทั้งความรู้และทักษะที่ได้รับนอกจากเอกสาร หรือจากการฟังบรรยาย แต่ได้จากการทำงาน จากประสบการณ์จริงในชีวิตและการปฏิบัติมาอย่างต่อเนื่อง

ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์จะประกอบด้วย สาระและประเด็นที่เกี่ยวข้องที่มีความสำคัญต่อกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย

1. นโยบายทางสังคมและการปฏิบัติกิจกรรม
2. พื้นฐานความสามารถทางการศึกษา
3. การเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาอาชีพ
4. การศึกษาประสบการณ์
5. การพัฒนาหลักสูตร

Kolb (1984) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการเรียนรู้จากประสบการณ์ ดังนี้

1. การเรียนรู้มีรูปแบบเป็นกระบวนการ
2. การเรียนรู้เป็นไปอย่างต่อเนื่องบนพื้นฐานของการสร้างประสบการณ์

3. กระบวนการเรียนรู้จะเป็นการแก้จุดขัดแย้งที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน

4. การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มีการปรับให้มีความเป็นปัจจุบัน

5. การเรียนรู้เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงบุคคลกับสภาพแวดล้อมของบุคคล

6. การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สามารถนำไปสู่การสร้างความรู้ได้

การประยุกต์ใช้แนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ในการเรียนการสอนผู้ใหญ่โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งเป็นการสร้างประสบการณ์ผ่านวงจรแห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนจะได้รับการกระตุ้นให้สะท้อนประสบการณ์และสร้างข้อสรุปเป็นแนวความคิดของตนเอง และผู้เรียนจะเกิดประสบการณ์ซึ่งเป็นวงจรแห่งการเรียนรู้ใหม่ต่อไปอย่างต่อเนื่อง

Titty (1994) ได้เสนอรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ว่าจะมีกระบวนการเรียนรู้เป็นวงจรแห่งการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ประสบการณ์ ขั้นตอนของการสร้างประสบการณ์ มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ ทบทวนและประสบการณ์เดิม ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ประสบการณ์ ผู้สอนต้องกระตุ้นสร้างแรงจูงใจ โดยใช้รูปแบบกิจกรรมต่างๆ เช่น การแสดงบทบาทสมมุติ การชมวิดิทัศน์ การเขียนรายงาน

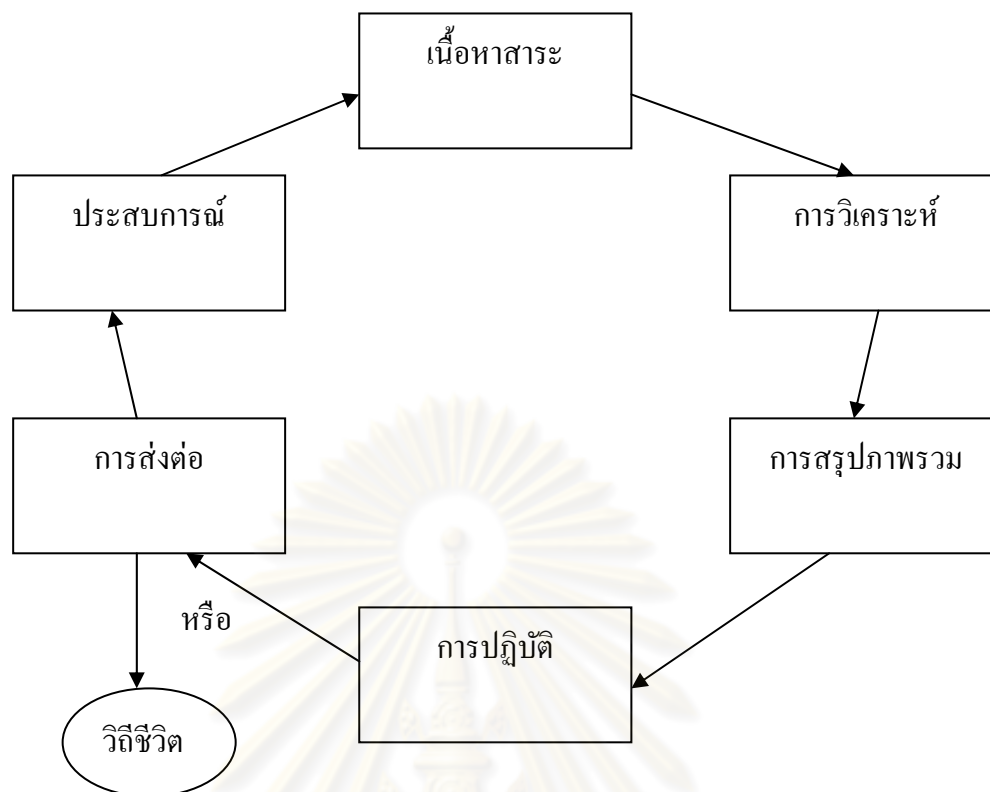
2. การนำเสนอเนื้อหาสาระ ผู้สอนต้องนำเสนอเนื้อหาสาระให้ผู้เรียนรับรู้ โดยใช้รูปแบบการนำเสนอที่หลากหลาย

3. การวิเคราะห์ เป็นการวิเคราะห์ทบทวนประสบการณ์ โดยการใช้ข้อมูลจากสิ่งที่ผู้สอนได้นำเสนอ รูปแบบที่ใช้ เช่นการประหมกลุ่มย่อย อภิปรายผลเพื่อหาข้อสรุป

4. การสรุปภาพรวม เป็นการสรุปแนวคิดในภาพรวม หลังจากได้ข้อมูลและผ่านการวิเคราะห์จะได้เป็นประสบการณ์ใหม่สำหรับตัวเอง

5. การปฏิบัติหรือทดลอง เป็นการทดลองปฏิบัติจริงเมื่อได้ผลสรุปของแนวคิดหรือประสบการณ์ใหม่ เพื่อเป็นการยืนยันในประสบการณ์

6. การส่งต่อ เป็นขั้นตอนของการนำประสบการณ์ใหม่ไปใช้เป็นการนำความรู้ที่ได้เรียนรู้นำไปใช้ได้จริงในสถานการณ์ต่างๆ และจะนำไปสู่การเกิดประสบการณ์ใหม่อย่างต่อเนื่องเป็นวงจร

แผนภาพที่ 5 วงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Tittley (1994)

พรภักดิ์สร ปริชญานุกุล (2546) ได้เสนอขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ

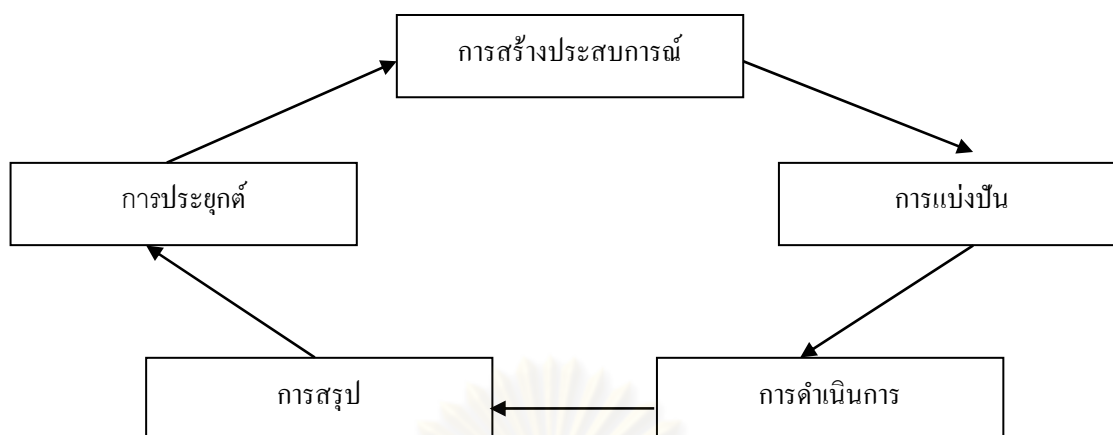
1. การสร้างประสบการณ์ ผู้สอนทบทวนความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมแล้วจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำกิจกรรม โดยสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการกระทำมากกว่าการบรรยายหรือแสดงให้ดู

2. การแบ่งปัน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ได้รับจากขั้นที่ 1 ด้วยการให้ผู้เรียนลองฝึกทดลองจากการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองหรือการแบ่งกลุ่ม จากนั้นผู้เรียนนำเสนอผลจากการปฏิบัติ โดยการพูด เขียน เล่าให้เพื่อนในห้องฟัง

3. การดำเนินการ ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันในการตั้งคำถามเพื่ออภิปรายร่วมกัน ผู้เรียนสามารถซักถามเพื่อความเข้าใจที่แจ่มชัด และเพื่อให้ได้แนวคิดต่อการนำไปสู่การสรุปสาระและหลักการ

4. การสรุป เป็นการสรุปการเรียนรู้ทั้ง 3 ขั้น และผู้เรียนร่วมกันสรุปสาระและหลักการที่ได้รับ

5. การประยุกต์ เป็นขั้นตอนของการนำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งทำในรูปของกิจกรรม การทดลอง หรือโครงการ

แผนภาพที่ 6 วงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ของพรประภัสสร ปริญญาญกุล (2546)

ตารางที่ 3 ตารางสังเคราะห์กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์

หลักการเรียนรู้	Dewey (1983)	Pfeiffer & Jones (1983)	Goh (1983)	Kolb (1984)	Tittly (1994)	พรประภัสสร ปริญญาญกุล (2546)
1. การรับรู้ปัญหา	✓					
2. คิดหาทางแก้ไข	✓					
3. ลองกระทำ/ สร้าง ประสบการณ์	✓		✓	✓	✓	✓
4. เกิดประสบการณ์ ใหม่	✓		✓		✓	
5. การแลกเปลี่ยน ประสบการณ์		✓			✓	✓
6. การนำเสนอ ประสบการณ์	✓		✓	✓		
7. การอภิปราย		✓				✓
8. การสรุปและสร้าง ความรู้ใหม่		✓	✓	✓	✓	✓
9. การประยุกต์ใช้		✓	✓	✓	✓	✓
10. การสังเกตและ ไตร่ตรอง		✓	✓	✓		✓
11. การส่งต่อ ประสบการณ์			✓			

จากตารางที่แสดงถึงกระบวนการในวงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบในการเรียนรู้ในวงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องและมีองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้องค์ประกอบในกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างเป็นวงจรการเรียนรู้ได้แก่ (1) การสร้างประสบการณ์จากกิจกรรม (2) การอภิปรายและสะท้อนประสบการณ์ (3) การสรุปและสร้างความรู้ใหม่และ (4) การประยุกต์ใช้โดยสังเคราะห์จากการดึงลักษณะที่เป็นองค์ประกอบในการเรียนรู้จากประสบการณ์ ที่มีความคล้ายคลึงกัน และรวมกระบวนการการเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการป้อนเข้าด้วยกัน

5.3 ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้จากประสบการณ์

พรภัสสร ปริญาญกุล (2546) ได้สรุปถึงบทบาทของผู้เรียนและผู้สอนตามแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ โดยบทบาทของผู้เรียน มีดังนี้

1. ผู้เรียนต้องค้นพบและสร้างความรู้จากประสบการณ์ที่ปฏิบัติและเรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การวิเคราะห์ความรู้ร่วมกับผู้อื่นที่ส่งผลต่อการเกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ
2. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายกิจกรรมและวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรืออาจกล่าวได้ว่าผู้เรียนเป็นผู้คิด วางแผน และปฏิบัติกิจกรรมที่สอดคล้องกับแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย
3. ผู้เรียนต้องค้นคว้าและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ให้มีความสำคัญกับการเรียนรู้มากกว่าการสอน
4. ผู้เรียนสามารถใช้สื่อและกิจกรรมต่าง ๆ หรือโครงงานเพื่อการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ประสบผลสำเร็จบรรลุเป้าหมายของงาน
5. ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถประยุกต์ทฤษฎีที่ได้รับมาสู่การปฏิบัติ และสามารถนำการปฏิบัตินั้นมาใช้ในชีวิตจริงที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองหรือสังคมได้

Lee and Caffarella (1994) กล่าวถึงบทบาทของผู้สอนเชิงประสบการณ์ว่า ผู้สอนต้องแสดงบทบาทดังนี้

1. มีความเป็นกันเอง มีความเห็นอกเห็นใจผู้เรียน สร้างบรรยากาศที่ดีต่อการเรียน สนใจ ให้กำลังใจ

2. เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และประสานงาน ให้คำแนะนำช่วยเหลือ เมื่อผู้เรียนต้องการความช่วยเหลือเท่านั้น

3. ไม่ชี้นำ ครอบงำหรือโน้มน้าวความคิดของผู้เรียน

4. ให้การสนับสนุน ให้กำลังใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนเสนอความคิดเห็น แบ่งปันข้อมูล ประสบการณ์ให้กันและกัน และแสดงออกทางความคิดอย่างอิสระ และให้ผู้เรียนแสดงออกถึงความสามารถของตนทำงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้เรียนรู้

Rogers (1996) กล่าวถึงบทบาทของผู้สอนในการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ว่าสอน ถูกต้องแสดงบทบาทดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน โดยวิธีการต่างๆเช่น ยอมรับฟังความเห็นของผู้เรียนไม่ครอบงำความคิดหรือบงการความคิดของผู้เรียน

2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิด และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เลือกในสิ่งที่จะเรียนรู้ ต้องมีเวลาให้แก่ผู้เรียน ให้เวลาอย่างพอเพียงในการเรียนรู้

3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีความสัมพันธ์ หรือทำงานร่วมกันกับบุคคลอื่นที่มีความสนใจคล้ายกัน

4. การจัดการเรียนการสอนต้องเปิดกว้าง ยืดหยุ่น ให้โอกาสผู้เรียนเรียนรู้หรือทำกิจกรรมจากความสนใจ

5. จัดหาวัสดุอุปกรณ์ หรือทรัพยากรเรียนรู้ให้พร้อม มีเพียงพอและเหมาะสม

บทบาทของผู้สอนตามแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ (พรปภัตสร ปริญาญกุล ,2546)

1. ผู้สอนเป็นผู้วางแผนทั้งเนื้อหา วิธีการเรียน สื่อและกิจกรรมการสอนแก่ผู้เรียน จัดบรรยากาศการเรียนรู้และชี้แนะแนวทางการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียน และสรุปสาระการเรียนรู้ร่วมกัน โดยคำนึงถึงศักยภาพและความต้องการของผู้เรียน

2. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน มีลักษณะเป็น กัลยาณมิตรที่ช่วยเหลือเกื้อกูล มีกิจกรรมร่วมกันในกระบวนการเรียนรู้ คือ แลกเปลี่ยนความรู้ และแก้ปัญหาาร่วมกัน

3. ผู้สอนอำนวยความสะดวก ชี้แนะแนวทางในการปฏิบัติให้ผู้เรียน ได้คิดวางแผน และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ร่วมให้ความช่วยเหลือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรม ตลอดจนติดตามการทำกิจกรรมและกำหนดขอบเขตหรือกรอบการทำกิจกรรม

4. ผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะและสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดอย่างเป็นระบบ ให้เหตุผลและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำกิจกรรม กระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดระหว่างผู้เรียนและผู้สอนกับผู้เรียน

5. ผู้สอนติดตามประเมินผล พร้อมทั้งแนะจุดเด่น จุดด้อยในสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติและผู้เรียนต้องสามารถอธิบายได้ว่าสิ่งที่ปฏิบัติมาจากประสบการณ์จริงมีความเหมือน หรือมีความแตกต่างจากหลักการทฤษฎีในวิชานั้น ๆ อย่างไร เพื่อเป็นการเชื่อมโยงทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติจริง และจากการปฏิบัติจริงมาสู่การสรุปหลักการได้ สรุปบทบาทของผู้สอน คือ เป็นผู้กระตุ้นส่งเสริมอำนวยความสะดวกช่วยเหลือและแนะนำ

Frenwick (2003) กล่าวว่าผู้สอนที่ใช้การเรียนรู้จากประสบการณ์ในการสร้างความรู้ให้ผู้เรียนจะต้องการให้เกิดการสะท้อนประสบการณ์และความท้าทายในการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งในการสร้างความรู้ บทบาทของผู้สอนได้แก่

1. การอำนวยความสะดวกในการสะท้อนความคิดและการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีการอภิปรายและสะท้อนประสบการณ์ด้วยบรรยากาศแห่งความไว้วางใจ

2. การสร้างประสบการณ์ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ผ่านสถานการณ์ เช่น การให้ผู้เรียนได้ร่วมแสดงบทบาทสมมติหรือการทดสอบการแก้ปัญหา

3. ผู้สอนอาจเป็นทั้งผู้ชี้แนะหรือผู้ชี้นำ โดยการชี้แนะมักเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทักษะที่เฉพาะเจาะจงในขณะที่การชี้นำมีบทบาทคล้ายการเป็นผู้แนะแนวทางในการใช้ชีวิต

4. ผู้สอนเป็นผู้ประเมินการเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้เรียน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินเป็นสิ่งที่ทำขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนสะท้อนผลของประสบการณ์

สรุปได้ว่า ผู้สอนที่ใช้รูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ควรมีบทบาทในการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ ตลอดจนการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้สอนและผู้เรียนมีบทบาทร่วมกันในการวางแผนการเรียนรู้ การสร้างรูปแบบกิจกรรม การประเมินผล การติดตามผลการเรียนรู้ บทบาทของผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ และมีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

ตอนที่ 6 การพัฒนาโปรแกรมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

6.1 ความหมายของโปรแกรม

Shroeder (1980) ให้ความหมายของโปรแกรมว่า

1. โปรแกรมเป็นกิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนของประเทศหนึ่งๆ
2. โปรแกรมเป็นกิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่จัดในองค์กรนั้นๆ
3. โปรแกรมเป็นกิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่จัดสำหรับประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
4. โปรแกรมเป็นกิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เปิดสอนในระยะสั้นๆ

Boyle (1981) ให้ความหมายของโปรแกรมว่า โปรแกรมหมายถึงผลรวมของความร่วมมือระหว่างนักการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีอาชีพกับผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ กิจกรรมดังกล่าว ได้แก่การวิเคราะห์ความต้องการ การวางแผนการเรียนการสอน การประชาสัมพันธ์ การประเมินผลและการรายงานผล

Tyler (1983) ได้ให้คำจำกัดความของโปรแกรมว่า โครงร่างของงานที่จะกระทำ หรือการจัดเตรียมแผนงานที่จะทำ หรือชุดเหตุการณ์ที่รวบรวมไว้ ซึ่งรวมทั้งกิจกรรมทุกอย่างที่กระทำในค่าย หรือศูนย์ต่างๆ เป็นต้น

Boone (1985) ให้ความหมายโปรแกรมว่า โปรแกรมคือผลของการร่วมมือร่วมใจระหว่างนักการศึกษาผู้ใหญ่และผู้เรียนในการจัดทำแผนการออกแบบ ดำเนินการ ตรวจสอบและประเมินผล โดยโปรแกรมเป็นกรอบการดำเนินการในอนาคต มีการดำเนินการเป็นขั้นตอนที่สรุปและสังเคราะห์จากประสบการณ์และสามารถเพิ่มประสิทธิภาพต่อการศึกษานอกระบบโรงเรียนในองค์กร

Tyler (1986) ให้ความหมายของโปรแกรมว่า โปรแกรมเป็นโครงร่างของงานที่จะกระทำหรือการจัดเตรียมแผนงานที่จะทำ หรือชุดเหตุการณ์ที่รวบรวมไว้ซึ่งรวมทั้งกิจกรรมทุกอย่างที่กระทำในค่ายหรือศูนย์ต่างๆ เป็นต้น

ดังนั้นสรุปความหมายของ โปรแกรมว่า หมายถึง กิจกรรมหรือการเรียนรู้ที่เกิดจากการวางแผนถึงโครงร่างของงานหรือกิจกรรมนั้นตั้งแต่ขั้นตอนของการวางแผน การสร้างกิจกรรมการ

เรียนรู้ การกำหนดระยะเวลาการเรียนรู้ การประเมินผลซึ่งโปรแกรมอาจจัดขึ้นโดยหน่วยหรือบุคคล กระบวนการหรือแนวทางการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นระบบเป็นขั้นตอน ตั้งแต่การวิเคราะห์ความต้องการ การวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

6.2 แนวคิดในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ชัยฤทธิ์ โพธิ์สุวรรณ (2543) อธิบายถึงการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยกล่าวว่ามีแนวคิดที่เกี่ยวข้องอยู่ 2 ด้าน คือ

1. แนวคิดด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษานอกระบบโรงเรียน การเรียนรู้ และผู้เรียน การสอนและผู้สอน

2. แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการวางโปรแกรม

Boyle (1981)กล่าวถึงแนวคิดในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ดังนี้ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน มีสองลักษณะ โดยผู้สอนหรือผู้พัฒนาโครงการควรเป็นผู้พัฒนาโปรแกรม ส่วนผู้เรียน จะเรียนรู้และได้ประโยชน์จากการร่วมกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไว้ ลักษณะที่สองได้แก่ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาโปรแกรม ซึ่งผู้เรียนสามารถนำกระบวนการแก้ปัญหาที่เรียนรู้มาใช้ได้กับการดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่อง หลังจากสิ้นสุดการเข้าร่วมโปรแกรม

2. ความต้องการและความสนใจ แหล่งที่มาของความต้อการอาจแบ่งเป็นความต้องการของผู้เรียน ซึ่งมีความต้องการของตนเองเพื่อการพัฒนาและประโยชน์ของตนเอง ความต้องการของนักรการศึกษา ซึ่งมุ่งจะให้ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาเชิงวิชาการที่เป็นผลดีต่อผู้เรียนและชุมชน แต่อาจจะไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เพราะแนวคิดและเนื้อหาสาระทางวิชาการเป็นผลดีต่อชุมชน แต่อาจจะขัดกับผลประโยชน์ของผู้เรียน และความต้องการของสถาบันที่ต้องปฏิบัติตามนโยบายและกำหนดเวลาที่จะไม่ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม ผู้พัฒนาโปรแกรมต้องเผชิญกับความต้อการที่แตกต่างกัน และต้องตัดสินใจเลือกที่จะพัฒนาโปรแกรมเพื่อตอบสนองแหล่งใดแหล่งหนึ่ง โดยสร้างเกณฑ์ในการเลือกขึ้นมาเพื่อใช้เกณฑ์นั้นตัดสินใจ

3. ความสมดุลของโปรแกรม ซึ่งผู้พัฒนาโปรแกรมจะต้องคำนึงถึงความสมดุลของการออกแบบโปรแกรมที่สามารถตอบสนองกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายโดยรวม เพื่อที่จะให้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่จัดขึ้นมีประสิทธิภาพ

4. การประเมินผลโปรแกรมซึ่งอาจเป็นหน้าที่ของผู้เชี่ยวชาญภายนอก โดยประเมินตามวัตถุประสงค์ของโปรแกรมที่กำหนดไว้ หรือการประเมิน โดยบุคคลที่มีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มโปรแกรม

5. การตัดสินใจ ผู้พัฒนาโปรแกรมเป็นผู้ตัดสินใจกำหนดเป้าหมายของโปรแกรม เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้พัฒนาโปรแกรมผลักดันความเชื่อ ค่านิยม ทักษะคติ ของตนเองไปสู่ผู้เรียน จึงเสนอแนวคิดให้ผู้เรียนพัฒนาความเชื่อ ค่านิยม เจตคติของตนเองโดยอาศัยกระบวนการทางการศึกษา ซึ่งกระบวนการนี้ช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดวุฒิภาวะและสามารถนำตนเองในการเรียนรู้ได้

6. การสนับสนุน ทางการเงินและงบประมาณในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษา มุมมองหนึ่งเห็นว่าการจัดการศึกษานอกระบบควรเป็นบริการแก่ประชาชนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย การเก็บเงินอาจจะเป็นการปิดกั้นประชาชนผู้ไม่สามารถจ่ายเงินได้ อีกมุมมองหนึ่งเห็นว่าการศึกษานอกระบบที่มีคุณภาพควรจำเป็นที่จะต้องได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากผู้เรียน นอกจากนั้น การที่ผู้เรียนต้องจ่ายเงิน เป็นการสร้างความรู้สึกมีคุณค่าแก่ตนเอง โดยที่โปรแกรมแบบให้เปล่าไม่สามารถสร้างได้

7. จุดเน้น มีความเชื่อเรื่องกลุ่มเป้าหมายในการเรียน บางคนเห็นว่าควรเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ ข้อจำกัดของการศึกษานอกระบบรายบุคคลจะบริการประชาชนได้มากเท่าใด ความเชื่อที่สองคือ การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเกิดขึ้นได้ดีที่สุดในสถานะ “กลุ่ม” ด้วยเหตุที่กลุ่มเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม โดยรายบุคคลขาดลักษณะเชิงสังคมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยบังเอิญจากกลุ่ม ในแง่อัตราส่วนค่าใช้จ่ายผลตอบแทนการเรียนรู้แบบกลุ่มประหยัดกว่ารายบุคคล ความเชื่อที่สาม เชื่อในการจัดการเชิงชุมชน ว่าสามารถครอบคลุมประเด็นทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมอย่างกว้างขวาง การแก้ปัญหาต้องมีความเข้าใจในปัญหาอื่นเกี่ยวข้องด้วย ไม่สามารถแก้ปัญหาใดเพียงปัญหาหนึ่งได้ การเชื่อมโยงการแก้ปัญหาจึงต้องครอบคลุม

8. คุณภาพ ทางการศึกษานอกระบบมีความสำคัญ ซึ่งตัวชี้วัดคุณภาพในการศึกษามี 2 ส่วน ได้แก่คุณภาพเชิงปริมาณ เช่น จำนวนผู้เข้าร่วมในโครงการ คะแนนความก้าวหน้าหลังเข้ารับการอบรม หรือคุณภาพเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมโปรแกรม การประเมินผลตนเองของผู้เรียนเอง

6.3 กระบวนการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

Knowles (1980) เสนอรูปแบบขั้นตอนในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา โดยเน้นให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ซึ่งประสบผลสำเร็จจากชี้นำตนเอง ประกอบด้วย 7 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสม

ขั้นที่ 2 การวางแผนเพื่อกำหนดจำนวนผู้เรียน และกระตุ้นให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ขั้นที่ 3 กระตุ้นให้ผู้เรียนกำหนดความต้องการในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ขั้นที่ 4 แปลงความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ชัดเจนและมีความเป็นไปได้ โดยการกำหนดเป็นวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้

ขั้นที่ 5 ผู้สอนและผู้เรียนออกแบบกิจกรรมและวางแผนการเรียนรู้

ขั้นที่ 6 รับผิดชอบและให้คำปรึกษาในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ขั้นที่ 7 ประเมินผลการเรียนรู้ตามที่ผู้สอนและผู้เรียนกำหนดไว้ร่วมกัน

Boyle(1981) กล่าวว่าในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีการแบ่งกระบวนการพัฒนาโปรแกรมตามประเภทของ โปรแกรม คือ โปรแกรมเชิงพัฒนา โปรแกรมเชิงสถาบันและโปรแกรมเชิงสารสนเทศ ซึ่งแต่ละประเภทมีขั้นตอนการดำเนินการตามกระบวนการดังนี้คือ

1. กระบวนการพัฒนาโปรแกรมเชิงพัฒนา

ขั้นที่ 1 กำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนและกลุ่มเป้าหมาย

ขั้นที่ 3 พิจารณาและกำหนดผลที่ต้องการจะให้เกิด

ขั้นที่ 4 กำหนดแหล่งทรัพยากรและความสนับสนุน

ขั้นที่ 5 การวางแผนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 6 แผนปฏิบัติการ

ขั้นที่ 7 ความเชื่อถือได้ของโปรแกรม

ขั้นที่ 8 การรายงานผลลัพธ์และคุณค่าของโปรแกรม

2. กระบวนการพัฒนาโปรแกรมเชิงสถาบัน

ขั้นที่ 1 การกำหนดผู้รับบริการได้แก่

ขั้นที่ 2 ระบุเนื้อหาวิชา

1. พยายามเปรียบเทียบระดับความสามารถของผู้เรียนกับเนื้อหาที่จะสอน ซึ่งอาจจะใช้วิธีการทดสอบก่อนการเรียนการสอน

2. ศึกษาประสบการณ์และภูมิหลังของกลุ่มผู้รับบริการในด้านการศึกษ สถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจ ประสบการณ์ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมใน โปรแกรมต่าง ๆ

ขั้นที่ 3 กำหนดการเรียนการสอน

ขั้นที่ 4 การนำแผนการสอนไปปฏิบัติ

ขั้นที่ 5 การประเมินผลโปรแกรม

3. กระบวนการพัฒนาโปรแกรมเชิงสารสนเทศมีขั้นตอนการวางแผนคือ

ขั้นที่ 1 กำหนดเนื้อหา

ขั้นที่ 2 การเผยแพร่ความรู้ข่าวสาร

ขั้นที่ 3 การประเมินผลการเผยแพร่ความรู้

Tyler (1986) เสนอกระบวนการในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนได้แก่

ขั้นที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์ทางการศึกษา

ขั้นที่ 2 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นที่ 3 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้

Caffarella (1994) เสนอรูปแบบในโปรแกรมโดยมีลักษณะเป็น อินเทอร์เน็ต โดยแต่ละองค์ประกอบเป็นการประสานงานร่วมกันระหว่างนักวางแผนงาน , ผู้สนับสนุนองค์กรและ ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในการวางแผนและการดำเนินงาน โครงการซึ่งจะเป็นลักษณะการกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติในการพัฒนาโครงการที่เปรียบเสมือนเป็นคู่มือมากกว่าที่จะเป็นแนวคิดเชิงทฤษฎีซึ่ง องค์ประกอบมีดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดแนวคิดโครงการ

ขั้นที่ 2 การจัดลำดับความสำคัญของแนวคิดโครงการ

ขั้นที่ 3 พัฒนาวัตถุประสงค์ของโครงการ

ขั้นที่ 4 ออกแบบแผนการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 5 การกำหนดการวัดและประเมินผล

ขั้นที่ 6 เลือกรูปแบบกำหนดการและความต้องการในการใช้บุคลากร

ขั้นที่ 7 จัดเตรียมงบประมาณและแผนในการขยายโครงการสู่ภายนอก

ขั้นที่ 8 การออกแบบแผนและกิจกรรมการสอน

ขั้นที่ 9 การประสานงานการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกระหว่างโครงการ

ขั้นที่ 10 การสื่อสารคุณค่าของโครงการ

Brookfield (1995) เสนอการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยหลักสำคัญ ได้แก่การจัดกิจกรรมการศึกษาที่เน้นลักษณะ ต่อไปนี้

1. ความยืดหยุ่น
2. สามารถเลือกได้ตามความสนใจ
3. เน้นการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมหรือการพัฒนาองค์ความรู้

โดยการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนได้นำหลักการเรียนรู้มีลักษณะ ขั้นตอนการเรียนรู้ที่มีภาพรวม 4 ประการ Brookfield (1994) ได้แก่

1. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง กระบวนการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะเน้นในกระบวนการที่ผู้ใหญ่สามารถควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง สามารถกำหนดวิธีการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายด้วยตนเอง การกำหนดทรัพยากรที่เหมาะสม การตัดสินใจใช้วิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมด้วยตนเอง และการประเมินผลความก้าวหน้าด้วยตนเอง

2. การไตร่ตรองอย่างมีวิจารณญาณ มีกระบวนการที่ดำเนินการเกี่ยวข้องกันอยู่ 3 ประการ ดังนี้ (1) เป็นกระบวนการที่เกิดจากการที่ผู้ใหญ่สร้างคำถามขึ้นและกำหนดกรอบสมมติฐานขึ้นใหม่ สิ่งที่ไม่เป็นที่ยอมรับจะถูกแทนที่ด้วยปัญหา (2) เป็นกระบวนการที่ผู้ใหญ่สร้างมุมมองทางเลือกโดยอาศัยแนวคิด การปฏิบัติ รูปแบบของเหตุผลและมโนคติ (3) เป็นกระบวนการที่ผู้ใหญ่ยอมรับถึงขอบเขตอำนาจของคุณค่าทางวัฒนธรรมและเข้าใจถึงความหมายที่เด่นชัดของสภาพที่เป็นจริงตามธรรมชาติ

3. การเรียนรู้จากประสบการณ์ การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะเกี่ยวกับภูมิหลังของประสบการณ์ และประสบการณ์จะถูกนำมาเป็นทรัพยากรในการเรียนรู้ ใช้อ้างอิง ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญที่นักการศึกษาผู้ใหญ่ต้องคำนึง 4. การเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ ความสามารถของผู้ใหญ่ในการเรียนรู้วิธีการเรียนรู้เพื่อสร้างทักษะในสถานการณ์ต่าง ๆ สถานการณ์ที่มีความยุ่งยากเช่นการฝึกทักษะของผู้ใหญ่ในวัยทำงาน การเรียนรู้จะเป็นทักษะที่แสดงออกนอกเหนือไปจากการเรียนรู้วิชาการ เป็นสิ่งที่เด่นชัดจากสิ่งที่ปรากฏเป็นหลักฐาน งานวิจัยและการเรียนรู้ในแต่ละวัน พบได้จากการจัดกิจกรรมจากงานที่หลากหลาย

Brookfield (1995) กำหนดขั้นตอนในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ดำเนินการตามลำดับขั้น 5 ขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 ระบุความต้องการเป็นการกำหนดสิ่งที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้อย่างแท้จริง โดยการหาความต้องการ เช่นการสำรวจหรือการสนทนา หรือการวิเคราะห์บริบทอย่างมีหลักเกณฑ์

ขั้นที่ 2 กำหนดวัตถุประสงค์ที่เน้นในเชิงพฤติกรรม พิจารณาความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง จากแนวคิดทฤษฎีหลักการด้านเนื้อหา

ขั้นที่ 3 ระบุประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ตอบสนองวัตถุประสงค์ ในการสร้างประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนนั้น ผู้จัดการศึกษาต้องพิจารณาถึงหลักและวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการนำมาจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ตอบสนองกับวัตถุประสงค์ และมีความเหมาะสมกับเนื้อหาหลักสูตร การบูรณาการแนวคิดต่างๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้และทักษะให้แก่ผู้เรียน โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้เป็นหลัก

ขั้นที่ 4 จัดวางแผนงานที่ระบุถึงขอบเขตและกระบวนการของการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการในการสร้างความรู้ ต้องมีความต่อเนื่อง มีขั้นตอน บูรณาการ และต้องมีความยืดหยุ่นและสามารถเลือกได้ตามความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ โดยเน้นการเปลี่ยนแปลง ด้านทักษะ ความรู้ และทัศนคติ

ขั้นที่ 5 การประเมินผลลัพธ์โดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจงเชิงพฤติกรรมเน้นผลลัพธ์ ด้านทักษะ ความรู้ ทัศนคติ หรือตามที่วัตถุประสงค์กำหนด

จากข้อมูลเบื้องต้นนี้อาจกล่าวได้ว่า โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้น มีกระบวนการดำเนินโปรแกรมและรูปแบบในการจัดที่หลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรูปแบบของโปรแกรมการศึกษาที่ต้องการจะพัฒนา ซึ่งอาจเป็นการพัฒนาของหน่วยงาน องค์กร หรือเป็นโปรแกรมเชิงพัฒนาทั้งนี้ ผู้จัดการศึกษาจึงควรพิจารณาถึงความเหมาะสมของโปรแกรมที่นำมาใช้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัด โปรแกรมการศึกษานอกระบบอย่างตรงเป้าหมาย

ตอนที่ 7 สหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด

7.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด

ชื่อ สหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด อักษรย่อ ส.ท.ภ.

ชื่อภาษาอังกฤษ SUVARNABHUMI TAXI COOPERATIVE LIMITED

ประเภท สหกรณ์บริการ

ที่ตั้งสำนักงาน 679/4 ถนน จรัญสนิทวงศ์ แขวงอรุณอมรินทร์ เขต บางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700

ท้องที่ดำเนินงาน ทวีราชอาณาจักร

ตราของสหกรณ์ เป็นสัญลักษณ์คล้ายรูปหัวใจ 4 ดวง ปลายเส้นของรูปหัวใจเป็นลูกศรมารวมตัวกัน ณ วงกลม ซึ่งมีแผนที่ประเทศไทยอยู่ในวงกลม ด้านบนของหัวใจเป็นชื่อเต็มสหกรณ์ภาษาไทยส่วนด้านล่างเป็นชื่อภาษาอังกฤษ

7.2 วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของสหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ

สหกรณ์มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก โดยวิธีช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักสหกรณ์ รวมทั้งข้อต่อไปนี้

1. ประกอบการเดินรถขนส่งรับจ้างบรรทุกคนโดยสาร โดยใช้รถของสหกรณ์ตามใบอนุญาตที่ได้รับจดทะเบียนจากกรมการขนส่งทางบก

2. ส่งเสริมให้สมาชิกของสหกรณ์มีรถแท็กซี่เป็นของตนเอง

3. ควบคุมและจัดการ การประกอบธุรกิจด้วยรถรับจ้าง(แท็กซี่) ของสหกรณ์ให้เป็นไปตามนโยบายระเบียบ ข้อบังคับทางราชการ รวมทั้งส่งเสริมสวัสดิการขนส่ง และส่งเสริมสหกรณ์ด้วยกัน

4. ดำเนินการจัดการรถแท็กซี่ของสหกรณ์ให้สมาชิก โดยวิธีซื้อ ขาย เช่า เช่าซื้อ หรือแลกเปลี่ยน

5. จัดให้มีกิจกรรมช่วยเหลือสมาชิกในด้านการประกันภัย เครื่องอะไหล่ น้ำมันหล่อลื่น น้ำมันเชื้อเพลิง ก๊าซ วัสดุที่ใช้กับรถ โรงงานซ่อมรถ เครื่องอุปโภค-บริโภค ตลอดจนจัดหาสิ่งของอื่นที่สมาชิกมีความต้องการ มาจำหน่ายแก่สมาชิก ส่งเสริมสวัสดิการของสมาชิก และครอบครัว

6. ช่วยเหลือสมาชิกในด้านอรรถคดีเกี่ยวกับรถยนต์

7. จัดให้ได้มา ชื่อ ถิ่น กรรมสิทธิ์ การเช่า จำนอง หรือทรัพย์สินสิทธิครอบครอง กู้ยืม หรือ เช่า เช่าซื้อ รับโอนสิทธิ การเช่า จำนอง หรือสิทธิการเช่าซื้อ จำนอง หรือจำนำ ขาย หรือ จำหน่ายด้วยวิธีอื่นใด ซึ่งทรัพย์สิน

8. รับฝากเงินจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่น จัดให้มีเงินกู้และสินเชื่อสำหรับสมาชิก โดยสินเชื่อนี้หมายถึง กาจัดซื้อ จัดหาอุปกรณ์บำรุงรักษา รถแท็กซี่ เช่น เครื่องอะไหล่, น้ำมันหล่อลื่น, น้ำมันเชื้อเพลิง, ก๊าซ, วัสดุที่ใช้กับรถ ให้กับสมาชิก

9. ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงิน

10. ส่งเสริมการประหยัดทรัพย์ การช่วยตัวเอง และการร่วมมือ ช่วยเหลือกันใน หมู่สมาชิก

11. จัดหาทุนเพื่อใช้ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์

12. ชื่อหุ้นของสหกรณ์อื่น หรือสถาบันซึ่งประกอบธุรกิจอันทำให้เกิด ความ สะดวกหรือส่งเสริมแก่กิจการของสหกรณ์ ฝากในชุมนุมสหกรณ์ หรือ สหกรณ์อื่น โดยได้รับความ เห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

13. ชื่อหุ้น ของชุมนุมสหกรณ์ หรือ พันธบัตรรัฐบาล

14. ชื่อหุ้นของธนาคาร และฝากในธนาคาร หรือ ฝากในสถาบันการเงินที่มี วัตถุประสงค์ เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์

15. ชื่อหลักทรัพย์ของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ

16. ชื่อ-ขายหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจ อันทำให้เกิดความสะดวก หรือ ส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์ หรือบริษัทมหาชน ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาสหกรณ์แห่งชาติ (คพช.)

17. จัดหาทุน เพื่อใช้ในการดำเนินงาน โดยออกตั๋วสัญญาใช้เงิน และตราสาร การเงิน

18. ฝากหรือลงทุนอย่างอื่น ตามกฎหมายที่คณะกรรมการพัฒนาสหกรณ์แห่งชาติ กำหนด

19. กระทำการต่างๆตามที่อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เพื่อให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวข้างต้น รวมถึง ชื่อ ถิ่นกรรมสิทธิ์ ครอบครอง กู้ยืม ค้ำประกัน เช่าหรือให้ เช่า เช่าซื้อหรือให้เช่าซื้อ โอนหรือรับโอน สิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ ขายหรือจำหน่าย จำนอง หรือรับ จำนอง จำนำหรือรับจำนำ ด้วยวิธีอื่นใดซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิก หรือของสมาชิก

20. จัดให้มีหรือส่งเสริมกิจกรรมใดๆเพื่อดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของสมาชิก
21. ขอหรือรับความช่วยเหลือหรือทางวิชาการกิจการสหกรณ์จากทางราชการหน่วยงานของต่างประเทศ บุคคลหรือนิติบุคคล อื่น
22. จัดให้มีการประสานงานระหว่างสหกรณ์กับหน่วยงานของทางราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ในการอำนวยความสะดวกในการให้บริการเกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์
23. ดำเนินกิจการอย่างอื่น บรรดาที่เกี่ยวกับ หรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ ทั้งนี้ ภายในขอบเขตที่บัญญัติในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

ตอนที่ 8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

8.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบ

งานวิจัยในประเทศ

วาสนาเพิ่มพูล (2549) ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาชุดการสอนเสริมวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ขั้นตอนในการวิจัยมี 3 ขั้นตอนได้แก่ 1) การสร้างชุดการสอนเสริม 2) การทดลองและหาประสิทธิภาพของชุดการสอนเสริม 3) การปรับปรุงและพัฒนาชุดการสอนเสริม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือกลุ่มนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การเรียนรู้วัดวิบูลย์พัฒนกิจดีเขตบางขุนเทียนภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนของการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียนพบว่ามีปัญหาด้านผู้เรียนมีเวลาน้อยมากในการฝึกฝนและศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนล้ำสมัยมีแต่เอกสารตำราเรียนขาดผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษโดยตรงและขาดแหล่งการเรียนรู้ในการหาความรู้ด้วยตนเองผลการประเมินคุณภาพชุดการสอนเสริมของผู้เชี่ยวชาญพบว่าชุดการสอนเสริมมีคุณภาพดีและมีความเหมาะสมเพียงพอต่อการนำไปใช้ส่วนการหาประสิทธิภาพชุดการสอนเสริมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษระหว่างการใช้ชุดการสอนเสริมกับการสอนเสริมตามปกติพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดการสอนเสริมสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้การสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

ณัฐลักษณ์ ศรีมีชัย (2547) ทำการวิจัยเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ฝนการเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร จำนวน 246 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือการวิจัย ผลการวิจัย พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในด้านการสำรวจปัญหา ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลางโดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการเรียน หลักสูตรระยะสั้นที่มีนัยสำคัญทางสถิติมี 2 ตัวแปร ได้แก่สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและสาขา วิชาชีพ ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นได้แก่ระดับการศึกษา

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบ ังหมายรวมถึงหลักสูตรวิชาชีพ สรุปได้ว่า เป็นการจัดการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองความต้องการให้ผู้เรียนซึ่งมีความต้องการและความ คาดหวังที่จะนำความรู้และทักษะไปใช้ ซึ่งการดำเนินการจัดหลักสูตรวิชาชีพที่ผ่านมายังคงมีความ ต้องการและยังพบปัญหาในทางปฏิบัติ ได้แก่ หลักสูตรเนื้อหาที่ไม่เฉพาะเจาะจงหรือทันสมัย กระบวนการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้จัดหลักสูตรควรพิจารณาอย่างเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียน เกิดทักษะและสามารถนำความรู้ที่ไปประยุกต์ใช้ได้จริง วิทยากรหรือผู้ที่ทำการสอน ควรมีความ เข้าใจหรือเชี่ยวชาญกับเรื่องที่ทำการสอน รูปแบบการวัดผลประเมินผลควรวัดในทางทักษะปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนสูงสุด

8.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน

งานวิจัยในประเทศ

ชนชาติ หล่อนกลาง(2552)ได้ทำการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวัฒนธรรม ท้องถิ่นตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง ความสามารถการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและเจตคติต่อวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ(1)พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวัฒนธรรมท้องถิ่น แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถการอ่าน ภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและเจตคติต่อวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักศึกษาราชภัฏ (2)ประเมินค่า คุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น การดำเนินการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวัฒนธรรมท้องถิ่นตามแนว การสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ ระยะ 2 การพัฒนาเครื่องมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูล ระยะ 3 การประเมินคุณภาพรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยนำไปทดลอง ใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่2 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนคร ราชสีมา จำนวน 40 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า(1)รูปแบบการเรียนการสอนวัฒนธรรมท้องถิ่นตาม

แนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ มี 2 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผนและขั้นนำไปใช้ (2) การประเมินคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น พบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนวัฒนธรรมท้องถิ่นตามแนวการสอนประสบการณ์การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจหลังการทดลองสูง การทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 และมีคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อวัฒนธรรมท้องถิ่นหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

งานวิจัยต่างประเทศ

Wade (1995) ได้ศึกษาถึงการเรียนรู้โดยการรับใช้สังคมของนักศึกษาฝึกสอนระดับประถมศึกษา โดยให้ทำกิจกรรมรับใช้สังคมในการฝึกงานหนึ่งหน่วยกิจ ในรายวิชาผู้เรียนจะปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตยในห้องเรียนและในชุมชน นักศึกษาทุกคนจะต้องทำโครงการรับใช้สังคมของตนเองอย่างสมบูรณ์คนละหนึ่งโครงการ นักศึกษาจะทำงานกับครูและนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการรับใช้สังคม นักศึกษาจะเตรียมการทบทวนการฝึกงานกับทฤษฎีองค์ประกอบของการรับใช้สังคมในการศึกษารายวิชานี้ นักศึกษาควิเคราะห์เกี่ยวกับโรงเรียนประถมศึกษาและระดมสมองเกี่ยวกับกิจกรรมรับใช้สังคมที่หลากหลาย เขาจะสะท้อนความคิดในประสบการณ์จากการรับใช้สังคมด้วยการอภิปราย ทุกโครงการจะตั้งจุดมุ่งหมายที่ความต้องการของโรงเรียนหรือชุมชนและบูรณาการกับโครงสร้างของทักษะทางวิชาการและเนื้อหา นักศึกษาจะสังเกตห้องเรียนคิดแผนป้ายสำหรับการแจ้งข่าวสาระสำคัญของโครงการ รับใช้สังคมและแนะนำนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งที่เขากำลังเรียนนักศึกษา 41 คน ทำโครงการตั้งแต่ต้นภาคเรียน นักศึกษาเป็นผู้ชายเพียงคนเดียวทุกคนเป็นคนผิวขาวอายุระหว่าง 20-42 ปี การเก็บการเก็บรวบรวมข้อมูลทำโดยรวบรวมแบบสอบถามจากนักศึกษาและการเขียนอนุทินเกี่ยวกับการทำกิจกรรมในชุมชนในปลายภาคเรียนและสัมภาษณ์ด้วยคำถามปลายเปิดกับนักเรียน 10 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์ด้วยการอ่านจากข้อมูลทั้งหมดและจัดหมวดหมู่ข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์จากการศึกษาพบว่านักศึกษาเห็นว่า การรับใช้สังคม มีผลต่อความสามารถ การยอมรับตนเอง การเรียนรู้ตนเอง เกิดความรู้สึกที่ดีและทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้นักศึกษายังมีเจตคติต่อการรับใช้สังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

Meconnell (1997) ได้ศึกษาถึงการใช้โปรแกรมการเรียนรู้โดยการรับใช้สังคมในชุมชนด้วยกิจกรรมประสบการณ์ในการรับใช้สังคมโดยจัดโปรแกรมการรับใช้สังคม และการสำรวจ มีเจตคติที่ดีต่อการรับผิดชอบผู้อื่น มีความสามารถและความรู้สึกต่อการเอาใจใส่ผู้อื่นรู้สึก

ยอมรับตนเอง มีความพร้อมส่วนบุคคลในการเผชิญสถานการณ์ในสังคมและการเข้าร่วมกับกิจกรรมของโรงเรียน รวมทั้งมีพฤติกรรมเป็นที่ยอมรับของโรงเรียน

Albert (1996) ได้ศึกษาด้วยการวิจัยแบบบรรยายถึงโปรแกรมการรับใช้สังคมในโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐแคลิฟอร์เนียเนื่องจากในสังคมปัจจุบัน เด็กวัยรุ่นถูกรุมล้อมด้วยปัญหาต่างๆมากมาย ทำให้เด็กขาดวินัย เกิดความขัดแย้งทางอารมณ์และการเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคมลดลง สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อสังคมอเมริกาในอนาคต ในการศึกษาใช้การรับใช้สังคมในการแก้ปัญหาเหล่านี้ โดยใช้โปรแกรมการรับใช้สังคมกับโรงเรียนมัธยมศึกษาเก้าโรง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาโปรแกรมการรับใช้สังคมและศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการรับใช้สังคม ผลการศึกษาพบว่า โปรแกรมการรับใช้สังคมทำให้นักเรียนมีสติปัญญาเพิ่มขึ้น มีพัฒนาทางการสังคมและด้านจิตใจเพิ่มขึ้น มีความรู้สึกต่อการรับผิดชอบสังคมสูงขึ้น มีเจตคติในทางบวกต่อผู้ใหญ่และผู้อื่นมากขึ้น เสริมสร้างการยอมรับตนเองมีจริยธรรมดีขึ้นและพัฒนาทักษะในการช่วยให้นักเรียนมีชีวิตอย่างมีความสุข มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ วัยรุ่นที่เข้าโครงการรับใช้สังคมเกิดความตระหนักในความต้องการของสังคมและใช้เวลาเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชนของตน

Joseph(1996) ได้ศึกษารายกรณีถึงการพัฒนาของความสำเร็จในความร่วมมือของชุมชนที่ก่อให้เกิดโปรแกรมการรับใช้สังคมของมหาวิทยาลัย ซึ่งการศึกษามีจุดมุ่งหมายที่การเมืองและภาวะผู้นำโดยใช้ดึงดูดความสนใจของสมาชิกให้เกิดปฏิสัมพันธ์กับคนเพื่อนำไปสู่ความร่วมมือในโครงการ ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เป็นกลุ่มและการสังเกตแบบมีส่วนร่วมจากการศึกษาพบว่าได้รับความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและชุมชนในระดับต่างๆเป็นอย่างดี การมีส่วนร่วมในชุมชนคือการสร้างชุมชนและการสร้างชุมชนก็คือพฤติกรรมการเมืองเหตุผลทางการเมืองหรือยุทธศาสตร์ในการนำเสนอทางการเมืองนั้นมีความจำเป็นสำหรับการวางโครงสร้างของชุมชน ภาวะผู้นำก็เป็นองค์ประกอบที่จำเป็นในความสำเร็จของการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน ผู้เรียนจะแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ ความคิดความรับผิดชอบและภาวะผู้นำซึ่งกันและกันการศึกษายังสรุปด้วยว่ามหาวิทยาลัยควรมีบทบาทในการร่วมมือพัฒนาชุมชนและส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยการให้บริการชุมชน

Lynn(1997) ได้ศึกษาอิทธิพลของการรับใช้สังคมต่อเจตคติในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโดยใช้เวลา 75 ชั่วโมงให้นักเรียนฝึกทักษะ ความรับผิดชอบในโครงการเพื่อให้เกิดเจตคติในการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยเลือกกลุ่มที่จะเข้าร่วม โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพได้แก่ การสัมภาษณ์และให้นักเรียนเขียนบรรยายจำนวน 24 คน ผู้วิจัยใช้การสังเกตในการเตรียมตัว พฤติกรรมและการสะท้อนความคิดในกิจกรรมของนักเรียน และสัมภาษณ์นักเรียนที่เรียนสังคมวิทยา ภาษาอังกฤษและวิทยาศาสตร์ด้วยการเรียนรู้โดยการรับ

ใช้สังคม ผู้วิจัยเสนอแนะว่านักเรียนได้เรียนรู้โดยการแก้ปัญหาของชุมชนรวมทั้งการเรียนรู้ค่านิยมต่างๆ ทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงความต้องการของชุมชนทำให้ไม่เห็นแก่ตัวและมีความรู้สึก ที่จะช่วยเหลือผู้อื่น งานวิจัยนี้เสนอแนะอีกว่ารัฐควรให้การศึกษามีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบทางการเมืองโดยกระตุ้นให้ทุกคนเข้ามีส่วนร่วมในสถาบันต่างๆ ในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการเมืองโดยใช้การเรียนรู้ด้วยประสบการณ์การรับใช้สังคมโดยบูรณาการในหลักสูตรของนักเรียน

Shamai (1991) ได้ทำการสร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจในพื้นที่ ซึ่งมีประสิทธิภาพในการวัดการยึดติดอยู่ในพื้นที่ และการมีความผูกพันกับพื้นที่ โดยทำการทดลองกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในรัฐโตรอนโต โดยใช้แบบสอบถามแบบลิเคอร์ท โดยเปรียบเทียบความรู้สึกที่มีต่อประเทศโดยรวมกับถิ่นที่อยู่ และความรู้สึกที่มีต่อประเทศแคนาดา ตลอดจนเพื่อวัดอิทธิพลที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในพื้นที่ จากผลการวัดแสดงให้เห็นว่า ระดับการยึดติดและความผูกพันในพื้นที่ของผู้เรียนที่มีต่อเมืองท้องถิ่นที่อยู่อาศัยและประเทศ มีความสัมพันธ์ทางบวก แสดงให้เห็นว่ามีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน แบบสอบถามเป็นการวัดในประเด็นของการมีความรู้เกี่ยวกับพื้นที่ โดยแบ่งเป็นระดับ 0-6

Kaltenborn (1998) ใช้มาตรการวัดที่พัฒนามาจากแบบสอบถามของ Shamai (1991) ในการวัดการให้ความหมายของพื้นที่จากผู้คนที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่ Svalbard โดยสำรวจถึงการยึดติดอยู่กับพื้นที่ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างกันในระดับปัจเจกบุคคลและระดับกลุ่ม ส่งผลต่อความรู้สึกที่มีต่อพื้นที่

Rattanaphumma (2006) ได้ศึกษาการพัฒนาวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาอังกฤษและความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมีจุดประสงค์ 1) พัฒนาวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน 2) ศึกษาการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนโยใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐาน 3) ศึกษาการใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐานสามารถสร้างความรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นได้หรือไม่ 4) ประเมินคุณภาพของวิชาภาษาอังกฤษที่ใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐานที่พัฒนาขึ้นหลังจากนำวิชานี้ไปทดลองใช้ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักศึกษาปี 2 เอกภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จำนวน 19 คน การทดลองใช้เวลาทั้งสิ้น 16 สัปดาห์ การเก็บข้อมูลใช้การรวบรวมเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาวิชาภาษาอังกฤษได้ถูกนำมาพิจารณาเพื่อกำหนดรายละเอียดของเนื้อหาในการพัฒนาวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน 2) แนวคิดชุมชนเป็นฐานสามารถเสริมสร้างการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ เนื่องจากมรปัจจัยที่สัมพันธ์กันระหว่างปริบท เจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาที่สอง แรงจูงใจจากชิ้นงาน ความคุ้นเคยต่อ

เนื้อหา โอกาสในการเรียนทั้งในและนอกห้องเรียนซึ่งมีโอกาสปฎิบัติจริง 3) การใช้สื่อการเรียนที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อเป็นกิจกรรมในการเรียนและเป็นการถ่ายทอดประสบการณ์แก่ผู้เรียน พบว่ามีผลมากในการเสริมสร้างการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นของผู้ร่วมศึกษา และผู้เรียนมีคะแนนสูงขึ้นหลังการนำวิชานี้ไปทดลองใช้ ผู้เรียนประเมินตนเองด้านความสามารถทางภาษาอังกฤษพบว่าทักษะภาษาอังกฤษพัฒนาขึ้นหลังการทดลอง

8.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากประสบการณ์

งานวิจัยในประเทศ

เปรมวดี คฤหเดช (2540) ได้ทำการวิจัยเพื่อการพัฒนาชุดฝึกอบรมเชิงประสบการณ์ เพื่อพัฒนาการทำงานเป็นทีมสำหรับนักศึกษาพยาบาล ซึ่งมีการฝึกอบรมขึ้นนอกเวลาเรียนเป็นเวลา 7 วัน ผลการทดลองพบว่า นักศึกษาในกลุ่มทดลองมีความรู้ และทักษะในการทำงานเป็นทีมภายหลังการฝึกอบรมดีกว่าก่อนการฝึกอบรม และจากการติดตามผลการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา หลังการฝึกอบรม พบว่าการทำงานเป็นทีมของนักศึกษากลุ่มทดลองดีขึ้นกว่าได้รับการฝึกอบรม

ธนพร แยมสุดา (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์ โดยเน้นการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม โดยใช้พอร์ทโฟลิโอ ซึ่งทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมมีแนวคิดว่า พฤติกรรมส่วนใหญ่ของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้ ส่วนหนึ่งบุคคลเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงของตนเอง และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากการสังเกตพฤติกรรมของคนอื่น ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คุณลักษณะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะในการปฏิบัติ การทำงานอย่างมีระบบ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภายหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 แต่มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนไม่แตกต่างกัน

สุรินทร์ คล้ายรามัญ (2543) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการอบรม โดยใช้การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ และการเรียนรู้โดยการรับใช้สังคมเพื่อเสริมสร้างความรู้ เจตคติ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำชุมชนที่เป็นสตรี โดยการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลองและมีการเปรียบเทียบความรู้ เจตคติและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำชุมชนที่เป็นสตรี ก่อนและหลังที่ได้รับการอบรมโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ และการเรียนรู้โดยการรับใช้สังคม โดยหลังจากการจัดการอบรมแล้ว พบว่า ผู้เข้าร่วมการอบรมมีเจตคติ ความรู้ และมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรม และจากการติดตามผลการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำชุมชนที่เป็นสตรี พบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเข้ารับการอบรม

ประยูร บุญใช้ (2544) ทำการวิจัยเพื่อศึกษาถึงการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดประสบการณ์เรียนรู้ผ่านสื่อกลาง เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาของนักศึกษาในสถาบันราชภัฏ ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดประสบการณ์ผ่านสื่อกลางประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนประสบการณ์ผ่านสื่อกลาง พบว่านักศึกษาที่ผ่านการเรียนการสอนด้วยรูปแบบที่สร้างขึ้นมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสูงกว่านักศึกษาคณะที่เรียน โดนใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบปกติ และมรรคานรายวิชาสูงกว่านักเรียนที่เรียน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบปกติ

พรภัสสร ปริญาชญกุล (2546) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนเชิงประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศาสตร์ในสถาบันราชภัฏ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนเชิงประสบการณ์ในสถาบันราชภัฏ ศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเชิงประสบการณ์ที่เสริมสร้างทักษะการทำงานในด้านทักษะการปฏิบัติ การแก้ปัญหาและการทำงานเป็นทีม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 โปรแกรมนิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ จำนวน 30 คน ปีการศึกษา 2546 สำหรับรูปแบบการเรียนการสอนเชิงประสบการณ์เป็นการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสร้างเสริมและรับรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ในขณะเดียวกันผู้สอนได้ลงมือปฏิบัติจริง ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสร้างเสริมและรับรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ในขณะเดียวกันผู้สอนก็เป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงผลการเรียนรู้ในรูปแบบแฟ้มสะสมงาน เพื่อสะท้อนให้เห็นความก้าวหน้าของผู้เรียนแต่ละคน ผลการทดลองสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนเชิงประสบการณ์ในสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ในสถาบันราชภัฏแบ่งเป็น 3 รูปแบบคือ การจัดการสอนเชิงประสบการณ์ในชั้นเรียน นอกชั้นเรียน และการผสมผสานระหว่างการสอนเชิงประสบการณ์ในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน หลังการทดลองนักศึกษากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของการสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการแก้ปัญหาความสามารถในการทำงานเป็นทีม และความสามารถในด้านทักษะการทำงานสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สวัสดี ภูทอง (2546) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้อจากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตสำหรับผู้ใหญ่ในชุมชนชนบทภาคเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการการเรียนรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ด้านคุณภาพชีวิต พัฒนา รูปแบบการเรียนรู้อจากประสบการณ์ ทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้อแบบประสบการณ์ในชุมชนชนบท และ

ศึกษาเงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา อยู่ในชุมชนชนบทภาคเหนือ จำนวน 454 คน และทดลองจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต มีความต้องการเรียนรู้ ด้านสุขภาพอนามัยมากที่สุด รองลงมาเป็นด้านการศึกษา ผลการพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้จาก ประสบการณ์เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตสำหรับผู้ใหญ่ในชุมชนชนบทภาคเหนือ ผลการทดลอง พบว่า คะแนนผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 เงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการจัดรูปแบบการ เรียนรู้จากประสบการณ์ประกอบด้วย ประสบการณ์ ค่านิยม ความเชื่อ และวัฒนธรรมของชุมชน ปัญหาที่พบประกอบด้วย ปัญหาด้านผู้สอน หลักสูตร สื่อการสอน และปัญหาด้านผู้เรียน

กษมา วุฒิสารวัฒนา (2548) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาถึงผลของกิจกรรมการสอน คณิตศาสตร์ โดยเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดพะเยา โดยมีเครื่องมือที่ ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ และแบบวัดความสามารถ ในการคิดแบบมีวิจารณญาณ โดยกลุ่มทดลองจะได้เข้าร่วมกิจกรรมการสอนแบบเน้นประสบการณ์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนโดยเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์มี ความสามารถในการแก้ปัญหาลงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 50 ที่กำหนดไว้ และเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่ม ควบคุมพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ และมีความ สามารถในการคิดแบบมีวิจารณญาณสูงกว่านักเรียนที่เรียน โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอน แบบปกติ

งานวิจัยต่างประเทศ

Hogan and Cristine (1992) ได้ศึกษาเรื่องการนำรูปแบบการเรียนการสอนจาก ประสบการณ์ มาใช้ในการสอนวิชาพฤติกรรมองค์กร ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการทำงานเป็น กลุ่ม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการช่วยเหลือกันในการเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้การสอนโดยใช้กรณีศึกษาการทำรายงาน การทำ กิจกรรมกลุ่ม และการสอบด้วยข้อสอบแบบปรนัย การเขียนตอบสั้น ๆ และการเขียนอภิปราย จาก กรณีศึกษา

Eisner (1993) ได้ศึกษาเรื่องการสร้างรูปแบบการประเมินการศึกษา ดัชนีที่ เกี่ยวกับการปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้ที่เกิดจากการเรียนผ่านประสบการณ์สามารถช่วย ให้ผู้เรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจกระบวนการเรียนการสอนทั้งกระบวนการ

ไม่ใช่เพียงบางส่วนและสามารถเลือกการตอบสนองกลับได้หลากหลายวิธี นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกความสามารถในการแก้ปัญหา และทักษะการตีความ

Richard (1998) ได้ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถระหว่างบุคคลในการฝึกอบรม ด้านการจัดการซึ่งใช้หลักและวิธีการของการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ พบว่ามีความได้รับความนิยมอย่างมาก การจัดการด้านการฝึกอบรมขององค์กรต่างๆต้องเน้นประโยชน์ใช้สอยในการนำไปใช้ได้เต็มที่ จากการศึกษาพบว่า เมื่อผู้ใหญ่ได้รับการชี้แนะด้วยการเรียนรู้จากการเรียนรู้จากประสบการณ์ สามารถปรับปรุงสมรรถภาพการสื่อสารระหว่างบุคคล และผู้ที่มีความสามารถในการสื่อสารระหว่างบุคคลจะเรียนรู้ได้มาก โคนวิธีการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์

Wheeler (1998) ได้ทำการศึกษาผลของการฝึกอบรมนอกสถานที่ในด้านการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ โดยทำการศึกษากรณีในบริษัทของอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า หลังจากได้รับการฝึกอบรมนอกสถานที่โดยเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ใช้ความรู้ดังกล่าวไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงในหน่วยงานของตน และคุ้มค่างบกับการที่หน่วยงานเสียค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมแก่พนักงาน และผู้วิจัยพบว่าจากการเข้าร่วมการฝึกอบรมเชิงประสบการณ์ ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมสามารถสร้างความคิดรวบยอด และนำไปใช้ใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้

Soon (1999) ได้ศึกษาการใช้รูปแบบของการเรียนรู้จากประสบการณ์ของKolb เพื่อศึกษาการอบรมของผู้ฝึกสอนศาสนาในระดับหัวหน้า ด้วยวิธีการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ จากผลการศึกษาพบว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นตัวผู้เรียนมากกว่าครู และเน้นการสะท้อนความคิดเห็นของผู้เรียนมากกว่าเนื้อหาที่ได้ระบุไว้แล้วจากครูผู้สอน นอกจากนั้น การเรียนรู้จากประสบการณ์ ยังช่วยให้ทุกคนในกลุ่มการเรียนรู้ได้มีโอกาสในการเรียนรู้ได้เท่าเทียมกัน

Sottile (2000) ศึกษาเรื่องผลกระทบของการสอนจากประสบการณ์ในการพัฒนา นิสิตนักศึกษาในวิทยาลัย พบว่า ผลการจัดการเรียนการสอนจากประสบการณ์ช่วยพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา เสริมสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลซึ่งประกอบไปด้วยความไว้วางใจ สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน การสื่อสารระหว่างบุคคล การทำงานร่วมกับผู้อื่น มีทักษะทางสังคมและเสริมสร้างสมรรถภาพทางร่างกาย

Ewert (2000) ได้ศึกษาเรื่องการเรียนรู้จากประสบการณ์โดยใช้แบบฝึกหัดในหลักสูตรการบริหารทางการตลาด ผลการวิจัยพบว่า สถาบันการศึกษาที่สอนด้านธุรกิจมักจะให้ความสนใจกับทฤษฎีและศัพท์ทางเทคนิคมากเกินไป โดยละเลยหรือไม่ค่อยให้ความสนใจกับการ

ฝึกทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน ดังนั้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จึงเป็นรูปแบบการสอนที่สำคัญซึ่งช่วยพัฒนาการทำงานเป็นทีม การสร้างทีมงาน การพัฒนาทักษะการสื่อสาร ทักษะการรับฟัง รวมทั้งการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา

Hamer (2000) ได้ศึกษาเรื่องผลการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนโดยใช้การประยุกต์ใช้เทคนิคการสอนโดยการเรียนรู้จากประสบการณ์ ผลการวิจัยพบว่า การนำเอาเทคนิคการสอนโดยใช้การเรียนรู้จากประสบการณ์มาใช้ในชั้นเรียนช่วยส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม และยังส่งเสริมการคิดแก้ปัญหา ช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและทำให้การทำงานร่วมกันมีประสิทธิภาพ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากประสบการณ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์สามารถพัฒนาความสามารถของผู้เรียนได้หลายด้าน เช่น ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการทำงานเป็นทีม ความสามารถในด้านทักษะการทำงาน นอกจากนี้ยังช่วยในการพัฒนาทักษะต่างๆ ที่สำคัญ เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการรับฟัง การสื่อสารระหว่างบุคคล รวมทั้งการคิดวิเคราะห์ และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ สามารถเพิ่มทักษะ ในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ได้ดีกว่าการเรียนรู้เพียงภาคทฤษฎีแต่เพียงอย่างเดียว

8.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบ

งานวิจัยในประเทศ

ศิริมา กิตติบัญญัติ (2544) ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ตามแนวคิดของบอยเออส์ในสถานฝึกอบรมและเยาวชนหญิงบ้านปราณี ที่มีอายุ 10 – 15 ปี โดยศึกษาตามความต้องการของผู้เรียนหญิงและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเรื่องเพศศึกษา ผลการศึกษาพบว่า 1. ผู้เรียนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีความต้องการจัดโปรแกรมการศึกษา เรื่องเพศศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะความต้องการเรียนรู้โรคที่ติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเอดส์ 2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ผลการประเมินผลจัดโปรแกรมเรื่องเพศศึกษาของผู้เรียนหญิง ด้านกิจกรรมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก ส่วนด้านความเหมาะสมของเนื้อหา การจัดกิจกรรม เวลา สื่อการสอน ความเหมาะสมของผู้ดำเนินการและวิทยากร ในระดับมาก

วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา (2545) ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสติเฟน อาร์ โควี สำหรับเยาวชนตอนปลาย โดยใช้หลักการของนีโอฮิวแมนนิส และการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า 1.รูปแบบการเสริมสร้างอุปนิสัย 7 ประการตามแนวคิดของสติเฟน อาร์ โควี มีกระบวนการได้แก่ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ทางการศึกษา 2)การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ 3) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ได้แก่ การสร้างบรรยากาศ การเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย การเสริมสร้างภาพพจน์ที่ดีต่อตนเอง การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง การฝึกฝนทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม และการตั้งใจเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ 4) การประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ความคิดเห็นต่อรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด 2.ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่าเยาวชนกลุ่มทดลองมีอุปนิสัย 7 ประการหลังการทดสอบสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงอุปนิสัย 7 ประการ ปลัดการทดลองมากกว่าร้อยละ 80

สาริพันธุ์ สุภวรรณ (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมกัน เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของเด็กเร่ร่อน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กเร่ร่อนที่มีอายุ 11- 16 ปี ที่อาศัยอยู่ในสถานแรกรับเด็กชายปากเกร็ด (บ้านภูมิเวท) จำนวน 32 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 16 คน กลุ่มควบคุม 16 คน ผลการศึกษาพบว่า โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ประกอบด้วย การวางแผน การจัดกิจกรรม การประเมินผล โดยมีองค์ประกอบของโปรแกรมจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ประกอบด้วย 1.วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 2.กลุ่มเป้าหมาย 3.คุณสมบัติของผู้สอน 4.รูปแบบการเรียน 5.เนื้อหาสาระ 6.กิจกรรมการเรียนรู้ 8.การวัดและการประเมินผล และ 9.สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน ผลการทดลองโปรแกรมพบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาหลังการใช้โปรแกรมของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

วิยะดา รัตนสุวรรณ (2547) ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดไตร่ตรองของอาจารย์พยาบาล โดยดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรและการพัฒนาความสามารถในการคิดไตร่ตรอง จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม วัตถุประสงค์ หน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อประกอบการอบรม การวัดและประเมินผล ขั้นตอนที่ 3 การทดสอบประสิทธิผลของหลักสูตร เป็นการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมกับอาจารย์พยาบาล จำนวน 20 คน และกลุ่มควบคุมได้รับเอกสารความรู้เกี่ยวกับการคิด จำนวน 20 คน วัดสองครั้งด้วยแบบวัดนิสัยในการคิดไตร่ตรองและแบบประเมินความสามารถใน

การคิดไตร่ตรอง ผลการทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของนิสัยในการคิดไตร่ตรองและความสามารถในการคิดไตร่ตรองสูงกว่ากลุ่มควบคุมและสูงกว่าก่อนการทดลอง ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดไตร่ตรองของอาจารย์พยาบาลที่พัฒนาขึ้น สามารถแบ่งได้เป็น 4 หน่วย ได้แก่ 1.การเสริมสร้างนิสัยในการคิดไตร่ตรอง 2.การพัฒนากระบวนการคิดไตร่ตรองในการประเมินภาวะสุขภาพ 3.การพัฒนากระบวนการคิดไตร่ตรองในการวินิจฉัยการพยาบาล และ 4.การพัฒนากระบวนการการคิดไตร่ตรองในการวางแผนการพยาบาล

ชาลิณี เอี่ยมศรี (2549) ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลที่ปฏิบัติงานอยู่ใน 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง การวิจัยมี 4 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นตอนแรกเป็นการศึกษาความต้องการการเรียนรู้ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบล ขั้นตอนที่สองเป็นการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ขั้นตอนที่สามเป็นการนำโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ และขั้นตอนที่สี่เป็นการศึกษาปัจจัย ปัญหาและข้อเสนอแนะด้วยการอภิปรายกลุ่มของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลที่เป็นกลุ่มทดลองและสัมภาษณ์ผู้สอนประจำกลุ่ม ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการการเรียนรู้ในเรื่องการส่งเสริมสุขภาพไทยแบบไทยสปาและเรื่องการควบคุมป้องกันโรคไข้หวัดนกในคน 2) การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน มีองค์ประกอบของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนประกอบด้วยวัตถุประสงค์ กลุ่มผู้เรียน ผู้สอนประจำกลุ่ม เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ แหล่งความรู้และสื่อการเรียนรู้ การวัดประเมินผลและสภาพแวดล้อม 3) ผลการทดลองใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน พบว่าเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบลที่เป็นกลุ่มควบคุมมีการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหาสูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุม และ 4) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อการใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้แก่กลุ่มผู้เรียน ผู้สอนประจำกลุ่ม กิจกรรมการเรียนรู้ แหล่งความรู้และสื่อการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อม

ชนินทร สุขเจริญ (2551) ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างมโนธรรมสำนึกเกี่ยวกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ สำหรับเยาวชนที่อาศัยอยู่บนเกาะบริเวณอ่าวไทยกลุ่มตัวอย่างเป็น เยาวชน อายุระหว่าง 13-15 ปี จำนวน 39 คน โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 20 คนและกลุ่มควบคุม 19 คนการดำเนินการวิจัยเป็นไปตาม 4 ขั้นตอนตามวัตถุประสงค์ ผลการวิจัยพบว่า 1) เยาวชนมีความต้องการการเรียนรู้ด้านภัยพิบัติทางธรรมชาติ

เนื้อหาที่ต้องการเรียนรู้ วาดภัย ธรณีพิบัติภัย อุทกภัย 2) แผนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างมโนธรรมสำนึกเกี่ยวกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ สำหรับเยาวชนที่อาศัยอยู่บนเกาะบริเวณอ่าวไทย แบ่งออกเป็น 10 หน่วยการเรียนรู้คือ สภาวะโลกร้อน ประเภท สาเหตุ กระบวนการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติวงจรการจัดการภัยพิบัติ วิธีการเฝ้าระวัง การปฐมพยาบาล การดำรงชีวิตหลังภัยพิบัติ ปฏิบัติการสำรวจ การฝึกปฏิบัติทำแผนผัง การทำปฏิทินฤดูกาล และ แผนภูมิต้นไม้ การอนุรักษ์ป้องกัน ฟื้นฟู ธรรมชาติ และการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่ง 3) โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้น เสริมสร้างความรู้ ทักษะคิด พุทธิกรรมและมโนธรรมสำนึกให้กับผู้ร่วมทดลองในระดับมากถึงมากที่สุด 4) ปัจจัยส่งเสริมโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น คือองค์ประกอบของโปรแกรมอุปสรรคคือประเภทภัยพิบัติทางธรรมชาติ ระยะเวลาในการปฏิบัติการ ความเชื่อที่ผิดของคนในชุมชนเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และสภาพภูมิอากาศ ส่วนปัญหา คือแหล่งการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และสถานที่ทำการทดลอง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสามารถสรุปได้ว่าโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นกรอบในการดำเนินการจัดกิจกรรมการศึกษาให้มีการดำเนินงานหรือมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน ซึ่งโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนแต่ละประเภทจะเป็นตัวกำหนดการดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอน ในด้านรูปแบบของโปรแกรมการศึกษานอกระบบในแต่ละรูปแบบมีขั้นตอน การปฏิบัติและการเรียนลำดับที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนในแต่ละประเภท ซึ่งนับเป็นสิ่งสำคัญในการนำมาพิจารณาเลือกใช้

ตอนที่ 9 กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและนำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ แนวคิดและหลักการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานและแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ มาสังเคราะห์และสร้างเป็น โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อดำเนินการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานและแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ ในเขตกรุงเทพมหานคร มีรายละเอียดดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า ผู้วิจัยทำการศึกษารวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง จากเอกสารและข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการ พัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพบรรดแท้กซี่ ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาแบบ ใช้พื้นที่เป็นฐานและการเรียนรู้จากประสบการณ์โดยมีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานดังนี้

1.1 การศึกษาข้อมูล แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร มีรายละเอียดดังนี้

1.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการจัดการ การศึกษานอกระบบโรงเรียน ในประเด็นที่เกี่ยวกับกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ รวมถึงการ สอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ตลอดจนแนวคิดและหลักในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ ตาม แนวคิดของ Rogers (1969) และ Brookfield (1993)

1.1.2 แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน ตามแนวคิดของ Woodhouse&Knapp (2000) Smith(2002) Gruenewald(2003) Power(2004) และ Sobel (2004) นำมาสังเคราะห์หลักการและการ นำไปประยุกต์ใช้ โดยมีหลักในการจัดการศึกษาได้แก่

1. การเห็นคุณค่าและผูกพันกับพื้นที่
2. การทำให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจในพื้นที่
3. การเชื่อมโยงปรากฏการณ์ในพื้นที่กับกิจกรรมการเรียนรู้
4. การใช้ทรัพยากรในพื้นที่เพื่อการเรียนรู้
5. การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง

1.1.3 แนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ ผู้วิจัยประยุกต์ใช้แนวคิดในการจัด กิจกรรมตามแนวคิดของ Kolb (1984), Pfeiffer and Jones (1983), Goh(1983), Tittly (1994) และ พรปภัตสร ปริญาญกุล(2546)มาสังเคราะห์เพื่อสร้างรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยประเด็นที่ นำมาใช้ในวงจรการเรียนรู้มี 4 ชั้น ได้แก่

- ขั้นที่ 1 การสร้างประสบการณ์จากการปฏิบัติกิจกรรม
- ขั้นที่ 2 การอภิปรายและสะท้อนประสบการณ์
- ขั้นที่ 3 การสรุปและสร้างองค์ความรู้ใหม่
- ขั้นที่ 4 การประยุกต์ใช้

1.1.4 แนวคิดและหลักการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ผู้วิจัยนำแนวคิดในการพัฒนาโปรแกรมของ Brookfield (1995) มีขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรม 5 ขั้นตอนได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การระบุความต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์ที่เน้นในเชิงพฤติกรรม

ขั้นตอนที่ 3 การระบุประสบการณ์เรียนรู้เพื่อให้ตอบสนองวัตถุประสงค์

ขั้นตอนที่ 4 การจัดวางแผนงานที่ระบุถึงขอบเขตและกระบวนการของการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลลัพธ์โครงการโดยเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจงเชิงพฤติกรรม

1.2 การศึกษาสภาพการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน สำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนโดยการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตและการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดโปรแกรมการศึกษา

จากปัจจัยนำเข้าที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูล หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการพัฒนาโปรแกรม ทั้งแนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในหลักสูตรระยะสั้น การศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งกำหนดให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้ตามสภาพจริงของผู้เรียน ซึ่งสาระสำคัญของแนวคิดต่างๆ มีดังนี้

1. กระบวนการ เป็นขั้นตอนที่นำข้อมูลของปัจจัยเข้าดังกล่าวข้างต้น มากำหนดเป็นโปรแกรมการศึกษานอกระบบ โดยผู้วิจัยได้พัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการพัฒนาโปรแกรมของ Brookfield (1995) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 ระบุความต้องการในการเรียนรู้ ซึ่งในขั้นตอนในการระบุความต้องการการเรียนรู้ นั้น ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบเนื้อหาสาระ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ เพื่อให้ผู้เรียนระบุถึงความต้องการในการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 กำหนดวัตถุประสงค์ที่เน้นในเชิงพฤติกรรม ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาโปรแกรม โดยสร้างเกณฑ์การชี้วัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเกณฑ์

ชีวิตที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์หลักในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษา ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติ

ขั้นที่ 3 ระบุประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ตอบสนองวัตถุประสงค์ ซึ่งผู้วิจัยได้นำหลักและแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน ผสมกับแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์มาสร้างรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยสังเคราะห์เป็นรูปแบบกิจกรรมที่หลักสำคัญให้ผู้เรียนมีความตระหนักในคุณค่าของพื้นที่ การมีความรู้ความเข้าใจในพื้นที่ การเชื่อมโยงปรากฏการณ์ในพื้นที่กับกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้ทรัพยากรในพื้นที่เพื่อการเรียนรู้ โดยการเรียนรู้เน้นที่การลงพื้นที่และการปฏิบัติจริง ในกิจกรรมการเรียนรู้จะมีการดำเนินการสร้างกิจกรรมที่เป็นวงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ ประกอบด้วยการสร้างประสบการณ์ การอภิปราย การสรุปและสร้างความรู้ใหม่ และการประยุกต์ใช้

ขั้นที่ 4 จัดวางแผนงานที่ระบุถึงขอบเขตและกระบวนการของการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้

4.1 การรับสมัครและคัดเลือกผู้เข้าร่วม โปรแกรมเป็นกลุ่มผู้เรียน โดยกำหนดเงื่อนไข และเปิดรับสมัครผู้เรียนที่สนใจและตกลงเข้าร่วมกิจกรรมตามเงื่อนไขดังนี้

1. มีประสบการณ์ในการขับรถแท็กซี่อย่างน้อย 1 ปี
2. จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า
3. มีประสบการณ์ในการสื่อสารภาษาอังกฤษ
4. ยินดีเข้าร่วมกิจกรรมจนครบระยะเวลาตามหลักสูตร

4.2 ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โดยขอความร่วมมือเพื่อขออนุมัติใช้หลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปใช้

ขั้นที่ 5 การประเมินผลลัพธ์ โดยการเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจง โดยการประเมินผลผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยการประเมินความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร การสื่อสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ทัศนคติเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร ทัศนคติเกี่ยวกับการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ ทัศนคติเกี่ยวกับการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร และทัศนคติต่อการมีสำนักแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร

2. ผลลัพธ์ หลังการจัดกิจกรรมโดยใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพช่างเทคนิคฯ ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยทำการทดสอบผู้เรียน สอบถามผู้เรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน รวมถึงปัจจัยและเงื่อนไขความสำเร็จของการนำโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นไปใช้ จากข้อมูลเบื้องต้นสามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 4 แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และประเด็นที่นำมาใช้เป็นกรอบการวิจัย

นักทฤษฎี	สาระสำคัญของแนวคิด	ประเด็นที่นำมาใช้
Woodhouse&Knapp (2000) , Smith(2002), Gruenewald(2003), Power (2004), Sobel (2004)	1.การเห็นคุณค่าและผูกพันกับพื้นที่ 2.การทำให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจในพื้นที่ 3.การเชื่อมโยงปรากฏการณ์ในพื้นที่กับกิจกรรมการเรียนรู้ 4.การใช้ทรัพยากรในพื้นที่เพื่อการเรียนรู้ 5. การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	1.การสร้างกิจกรรมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและผูกพันกับพื้นที่ 2.การทำให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจในพื้นที่ 3.การเชื่อมโยงปรากฏการณ์ในพื้นที่กับกิจกรรมการเรียนรู้ 4.การใช้ทรัพยากรในพื้นที่เพื่อการเรียนรู้ 5. การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง

จากตารางที่ 4 ผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญของการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน ซึ่งประเด็นสำคัญซึ่งนำมาใช้ในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ (1) การสร้างกิจกรรมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและผูกพันกับพื้นที่ (2)การทำให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจในพื้นที่ (3) การเชื่อมโยงปรากฏการณ์ในพื้นที่กับกิจกรรมการเรียนรู้(4) การใช้ทรัพยากรในพื้นที่เพื่อการเรียนรู้ และ(5) การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง

ตารางที่ 5 สาระทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์และประเด็นที่นำมาใช้เป็นกรอบการวิจัย

นักทฤษฎี	สาระสำคัญของแนวคิด	ประเด็นที่นำมาใช้
Pfeiffer and Jones(1983), Esther Goh(1983), Tittly (1994), Kolb (1994) และพรภัสสร ปริญาชญกุล (2546)	1.การสร้างประสบการณ์จากการปฏิบัติกิจกรรม 2.การอภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์ 3.การสะท้อน 4. การนำเสนอประสบการณ์ 5.การสังเกตและการไตร่ตรอง 6.การสรุป 7.การสร้างความรู้ใหม่ 8. การประยุกต์ใช้ 9. การส่งต่อประสบการณ์	1.การสร้างประสบการณ์จากการปฏิบัติกิจกรรม 2.การอภิปรายและสะท้อนประสบการณ์ 3. การสรุปและสร้างความรู้ใหม่ 4.การประยุกต์ใช้

จากตารางที่ 5 ซึ่งกล่าวถึงแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์และนำประเด็นสำคัญมาใช้ในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้ดังนี้

(1) การสร้างประสบการณ์จากการปฏิบัติกิจกรรม

(2) การอภิปรายและสะท้อนประสบการณ์ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย การอภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การนำเสนอประสบการณ์ การสังเกตและการไตร่ตรอง และการสะท้อนประสบการณ์

(3) การสรุปและสร้างความรู้ใหม่

(4) การประยุกต์ใช้เป็นกระบวนการนำความรู้ใหม่ไปใช้ ซึ่งรวมถึงการส่งต่อประสบการณ์การเรียนรู้เข้าสู่วงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ต่อไป

ตารางที่ 6 ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ และประเด็นที่นำมาใช้เป็นกรอบการวิจัย...ช่วยให้การ
อบรมดีขึ้นอย่างไร

นักทฤษฎี	สาระสำคัญของทฤษฎี	ประเด็นที่นำมาใช้
Rogers (1969)	<ol style="list-style-type: none"> 1. บุคคลจะเรียนรู้ได้ดีในสิ่งที่บุคคลนั้นรับรู้และสนใจ 2. วิชาที่เรียนมีความสัมพันธ์กับชีวิต 3. การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง 4. บุคคลจะต่อต้านและปฏิเสธประสบการณ์ที่คุกคามตนเอง 5. ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในกระบวนการเรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บุคคลจะเรียนรู้ได้ดีในสิ่งที่บุคคลนั้นรับรู้และสนใจ และมี ความสัมพันธ์กับชีวิต 2. การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง 3. ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ในกระบวนการเรียนรู้ 4. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง 5. การเรียนรู้จากประสบการณ์
Brookfield (1993)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง 2. การไตร่ตรองอย่างมีวิจารณญาณ 3. การเรียนรู้จากประสบการณ์ 4. การเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ 	

จากตารางที่ 6 ซึ่งกล่าวถึงการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิด และนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน สามารถอธิบายได้ดังนี้

(1) บุคคลจะเรียนรู้ได้ดีในสิ่งที่บุคคลนั้นรับรู้และสนใจ และมีความสัมพันธ์กับชีวิต จากหลักการดังกล่าวผู้วิจัยได้พัฒนาโปรแกรมการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ

(2) การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในโปรแกรม การศึกษาให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

(3) ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในกระบวนการเรียนรู้ ผู้วิจัยนำหลักการดังกล่าว ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการใน การเรียนรู้ และการกำหนดรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้

(4) การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองผู้วิจัยนำหลักการดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษา โดยการชี้แจงผู้เรียนมีการควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง สามารถกำหนดและปฏิบัติตามวิธีการเรียนรู้ที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

(5) การเรียนรู้จากประสบการณ์ผู้วิจัยนำหลักการดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ โดยผู้วิจัยใช้การเรียนรู้จากวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ดึงประสบการณ์ของผู้เรียนมาใช้เพื่อต่อยอดความรู้และประสบการณ์ต่อไป ซึ่งการเรียนรู้จากประสบการณ์จะมีประเด็นของการไตร่ตรองอย่างมีวิจารณญาณที่เกี่ยวข้องในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้

ตารางที่ 7 สาระเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนและประเด็นที่นำมาใช้

นักทฤษฎี	สาระสำคัญของแนวคิดทฤษฎี	ประเด็นที่นำมาใช้
Brookfield (1995)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ระบุความต้องการ 2. กำหนดวัตถุประสงค์ที่เน้นในเชิงพฤติกรรม 3. ระบุประสบการณ์เรียนรู้เพื่อให้ตอบสนองวัตถุประสงค์ 4. จัดวางแผนงานที่ระบุถึงขอบเขตและกระบวนการของการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ 5. ประเมินผลลัพธ์โครงการโดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจงเชิงพฤติกรรม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การระบุความต้องการในการเรียนรู้ 2. การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม 3. ระบุประสบการณ์เรียนรู้เพื่อให้ตอบสนองตามวัตถุประสงค์ 4. จัดวางแผนงานที่ระบุถึงขอบเขตและกระบวนการของการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ 5. ประเมินผลลัพธ์โครงการโดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจงเชิงพฤติกรรม

จากตารางที่ 7 ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ขั้นตอนในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของ Brookfield (1995) โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ระบุความต้องการเป็นการกำหนดสิ่งที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้อย่างแท้จริง

ขั้นที่ 2 กำหนดวัตถุประสงค์ที่เน้นในเชิงพฤติกรรมโดยพิจารณาความต้องการและความสนใจของผู้เรียน จากแนวคิดทฤษฎีหลักการด้านเนื้อหา

ขั้นที่ 3 ระบุประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ตอบสนองวัตถุประสงค์ ในการสร้าง ประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยพิจารณาวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการนำมาจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เพื่อให้ตอบสนองกับวัตถุประสงค์ และมีความเหมาะสมกับเนื้อหาหลักสูตร โดยคำนึงถึง วัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้เป็นหลัก

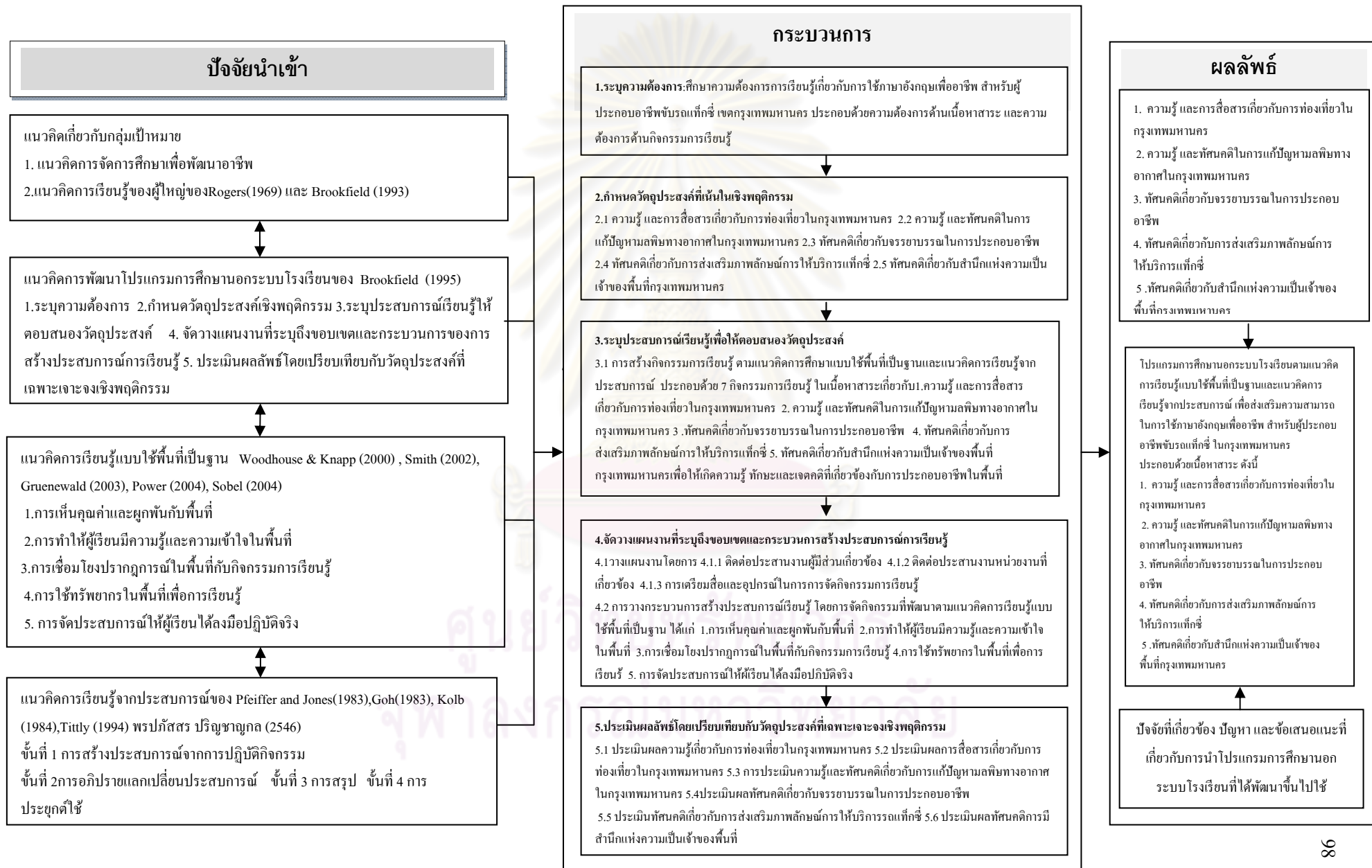
ขั้นที่ 4 จัดวางแผนงานที่ระบุถึงขอบเขตและกระบวนการของการสร้างประสบการณ์ การเรียนรู้ กระบวนการในการสร้างความรู้ให้มีความต่อเนื่อง โดยเน้นการเปลี่ยนแปลง ด้านทักษะ ความรู้ และทัศนคติ

ขั้นที่ 5 การประเมินผลลัพธ์โดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์เน้นผลลัพธ์ ด้านทักษะ ความรู้ ทัศนคติ หรือตามที่วัตถุประสงค์กำหนดไว้

คุรุศาสตร์วิทยาทรรพยากร
จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 7 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ โดยใช้แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานและแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ สำหรับผู้ประกอบอาชีพขั้วรถแท็กซี่กรุงเทพมหานคร ใช้วิธีการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi -Experimental Research) โดยดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดโปรแกรมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับกลุ่มอาชีพคนขั้วรถแท็กซี่ ของภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อวิเคราะห์โปรแกรมเกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรและรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อสังเคราะห์เป็นกรอบเนื้อหาในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากการรวบรวมเอกสารและการสัมภาษณ์

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานและแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์สำหรับผู้ประกอบอาชีพขั้วรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร โดยดำเนินการตามขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมของ Brookfield (1995) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 การระบุความต้องการในการเรียนรู้ โดยการระบุความต้องการการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เป็นผู้ประกอบอาชีพขั้วรถแท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยสร้างกรอบเนื้อหาสาระในแต่ละประเด็นไว้เพื่อให้ผู้เรียนได้ระบุความต้องการในการเรียนรู้ดังนี้

1. เนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ได้แก่

1.1 ความรู้เกี่ยวกับพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

1.2 ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

1.3 ความรู้เกี่ยวกับแหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร

1.4 ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

2. รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม

ขั้นที่ 2 การระบุวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมผู้วิจัยได้กำหนดการวัดวัตถุประสงค์ตามเนื้อหาสาระในหลักสูตรซึ่งประกอบด้วย

1. วัตถุประสงค์ด้านความรู้ประกอบด้วย

- 1.1 ความรู้เกี่ยวกับเขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวใน กรุงเทพมหานคร
- 1.2 ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร
- 1.3 ความรู้เกี่ยวกับแหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร
- 1.4 ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร
- 1.5 ความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร

2. วัตถุประสงค์การสื่อสารด้านการฟัง-พูด ประกอบด้วย

- 2.1 การสื่อสารด้านการฟัง-พูด เกี่ยวกับเขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร
- 2.2 การสื่อสารด้านการฟัง-พูด เกี่ยวกับเขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร
- 2.3 การสื่อสารด้านการฟัง-พูด เกี่ยวกับแหล่งซื้อสินค้าใน กรุงเทพมหานคร
- 2.4 การสื่อสารด้านการฟัง-พูด เกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวใน กรุงเทพมหานคร

3. วัตถุประสงค์ด้านทัศนคติ

- 3.1 ทัศนคติต่อการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร
- 3.2 ทัศนคติเกี่ยวกับการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ
- 3.3 ทัศนคติเกี่ยวกับการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร
- 3.4 ทัศนคติต่อสำนักแห่งความเป็นของพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ขั้นที่ 3 การระบุประสบการณ์การเรียนรู้ให้ตอบสนองวัตถุประสงค์

ในขั้นตอนของการระบุประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ตอบสนอง วัตถุประสงค์ผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานและ แนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อสร้างกิจกรรมในการพัฒนาความรู้และทักษะในการสื่อสาร

เพื่ออาชีพของผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ตลอดจนกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียน มีความรู้เกี่ยวกับพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร สถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร แหล่งช้อปปิ้งสินค้าในกรุงเทพมหานคร และกิจกรรมท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ความรู้เกี่ยวกับปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติต่อการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร การมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ การส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ และทัศนคติต่อการเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยขั้นตอนนี้จะระบุถึงกิจกรรมการเรียนรู้ในหลักสูตรรวมถึงการพัฒนาเนื้อหาสาระที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนการสร้างสื่อการเรียนรู้และการสร้างชุดคู่มือการเรียนรู้

ขั้นที่ 4 การจัดวางแผนงานที่ระบุถึงขอบเขตและกระบวนการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการ โดยการจัดแผนงานที่ระบุถึงขอบเขตในการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยการประสานงานติดต่อกับบุคคลและหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 5 การประเมินผลลัพธ์เปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจงในเชิงพฤติกรรมในขั้นตอนนี้เป็นการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบวัด แบบทดสอบแบบสังเกต และแบบประเมินเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้

ระยะที่ 3 การทดลองใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานและแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพสำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกรุงเทพมหานครเป็นการดำเนินการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

ระยะที่ 4 ศึกษาปัจจัย ปัญหาและเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการนำโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ซึ่งผู้วิจัยจะรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การดำเนินการวิจัยในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่

ผู้วิจัยทำการศึกษาโปรแกรมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ที่จัดขึ้นโดยภาครัฐและเอกชนเพื่อวิเคราะห์เกี่ยวกับหัวข้อในการจัดโปรแกรม วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ คุณสมบัติของผู้เข้าร่วม โปรแกรม รูปแบบการเรียนการสอน วิทยากร และการประเมินผล เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการพัฒนาโปรแกรมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากการรวบรวมเอกสารและการสัมภาษณ์โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. เอกสารและรายงานการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการฝึกอบรมกลุ่มผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่
2. แบบสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ จำนวน 4 ท่าน โดยการสัมภาษณ์บุคคลจากหน่วยงานที่มีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรมการขนส่งทางบก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
3. นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และการใช้ภาษาและแก้ไขตามคำแนะนำ โดยแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบสำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ มีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.92

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. ข้อมูลที่เป็นเอกสารผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสารและรวบรวมประเด็นเนื้อหาสำคัญตามกรอบที่กำหนด
2. ข้อมูลที่เป็นการสัมภาษณ์ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ด้วยตนเองและสรุปประเด็นเนื้อหาตามกรอบการสัมภาษณ์ที่กำหนด
3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสรุปข้อมูลในประเด็นคำถามที่เกี่ยวกับหัวข้อโปรแกรมเนื้อหาสาระใน โปรแกรม กิจกรรมการเรียนรู้ คุณสมบัติของผู้เข้าร่วม โปรแกรม วิทยากรในโปรแกรมระยะเวลาการจัดโปรแกรม และการประเมินผลการจัดโปรแกรม

ระยะที่ 2 การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานและแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ ดำเนินการตาม 5 ขั้น ของ Brookfield (1995) มีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นที่ 1 การระบุความต้องการเป็นการวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ของผู้ประกอบอาชีพขั้วรถแท็กซี่ ซึ่งในขั้นตอนนี้จะทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างรูปแบบกิจกรรมเนื้อหาที่จะนำมาจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้ได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนซึ่งข้อมูลที่ได้รับจะถูกนำมาใช้กำหนดหลักสูตรเนื้อหาสาระและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนได้ตรงตามความต้องการและมีประสิทธิภาพในขั้นตอนนี้ มีวิธีดำเนินการดังต่อไปนี้

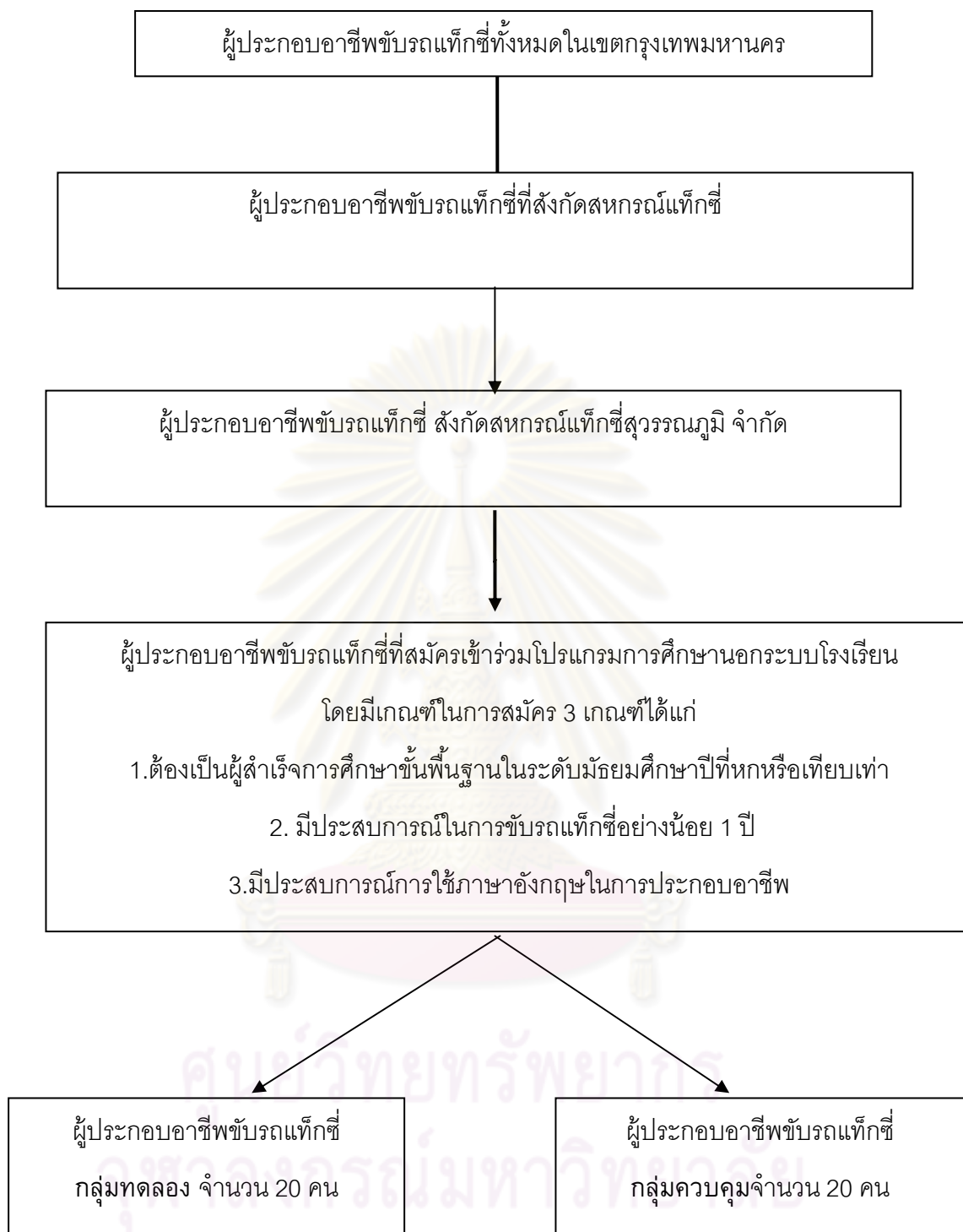
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรสำหรับศึกษาความต้องการในการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบอาชีพ ได้แก่คนขับรถแท็กซี่โดยสารทั้งหมดในเขตกรุงเทพมหานคร

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้ประกอบอาชีพขั้วรถแท็กซี่ซึ่งเป็นคนขับแท็กซี่สังกัดสหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด จำนวน 40คน โดย ในขั้นตอนนี้ทำการสุ่มแบบไม่ยึดหลักความน่าจะเป็น โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างเฉพาะเจาะจง โดยเจาะจงคนขับรถแท็กซี่ที่สังกัดสหกรณ์แท็กซี่ ไม่ใช่แท็กซี่ประเภทส่วนบุคคล ขั้นตอนที่สองเป็นการสุ่มอย่างเฉพาะเจาะจงโดยเลือกผู้ประกอบอาชีพขั้วรถแท็กซี่ ที่สังกัดสหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด เนื่องจากสหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิจำกัดมีจุดจอบริการผู้โดยสารชาวต่างชาติเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก ขั้นตอนที่ 3 เป็นการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงอีกครั้งโดยพิจารณาจากใบสมัครของคนขับรถแท็กซี่โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัคร 3 เกณฑ์ได้แก่ 1.ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่หกหรือเทียบเท่า 2. มีประสบการณ์ในการขับรถแท็กซี่อย่างน้อย 1 ปีและ 3.มีประสบการณ์การใช้ภาษาอังกฤษในการประกอบอาชีพ ขั้นตอนที่ 4 ทำการสุ่มแบบโควต้า เข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจนครบจำนวนที่ผู้วิจัยต้องการ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง แต่ละกลุ่มจำนวน 20 คน ดังแสดงในแผนภาพ

แผนภาพที่ 8 แสดงการสุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โดยมีการดำเนินการสร้างเครื่องมือ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรระยะสั้นของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร
3. วิเคราะห์เนื้อหาสาระในเรื่องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ โดยวิเคราะห์เนื้อหาที่มีความจำเป็นต่ออาชีพคนขับรถแท็กซี่ทั้งในด้านการให้บริการ และเนื้อหาเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพสำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ศึกษาเนื้อหาสาระเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยกำหนดสถานที่ท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของกรุงเทพมหานคร เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน ซึ่งให้ความสำคัญกับประวัติศาสตร์ของพื้นที่ที่จัดการศึกษา โดยรวบรวมจากข้อมูลความนิยมนักท่องเที่ยวที่รวบรวมไว้โดยการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

3.2 ศึกษาเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับแหล่งช้อปปิ้งสินค้าในกรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาจากข้อมูลความนิยมนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เกี่ยวกับแหล่งช้อปปิ้งสินค้าในกรุงเทพมหานครที่รวบรวมไว้โดยการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

3.3 ศึกษาเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับกิจกรรมท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาจากข้อมูลความนิยมนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เกี่ยวกับกิจกรรมท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครที่รวบรวมไว้โดยการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

3.4 สร้างแบบสอบถามความต้องการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพซึ่งแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลัง ประกอบด้วยข้อคำถามที่เป็นรายละเอียดส่วนบุคคลของตนเองลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบและเติมข้อมูลในช่องว่าง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความต้องการในเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความต้องการการเรียนรู้ด้านสถานที่สำคัญต่างๆในกรุงเทพมหานครและแหล่งช้อปปิ้งสินค้าในกรุงเทพมหานคร ข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วน

ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับเพื่อให้ผู้ทำแบบสัมภาษณ์ตรวจสอบความต้องการการเรียนรู้ในข้อคำถามต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด โดยมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับมีการแปลความหมายดังนี้

- 5 หมายความว่า ผู้ตอบมีความต้องการในประเด็นที่ถามนั้นมากที่สุด
- 4 หมายความว่า ผู้ตอบมีความต้องการในประเด็นที่ถามนั้นมาก
- 3 หมายความว่า ผู้ตอบมีความต้องการในประเด็นที่ถามนั้นปานกลาง
- 2 หมายความว่า ผู้ตอบมีความต้องการในประเด็นที่ถามนั้นน้อย
- 1 หมายความว่า ผู้ตอบมีความต้องการในประเด็นที่ถามนั้นน้อยที่สุด

จากระดับการให้คะแนนแต่ละข้อคำถามดังกล่าว มีการแปรผลตามเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายความว่า มีความต้องการในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายความว่า มีความต้องการในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายความว่า มีความต้องการในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายความว่า มีความต้องการในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายความว่า มีความต้องการในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อมูลความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพสำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ซึ่งข้อคำถามในส่วนนี้จะกำหนดประเด็นในเรื่องระยะเวลา สถานที่ สื่อการเรียนรู้และรูปแบบกิจกรรมที่ต้องการ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องทางด้านภาษา และความเหมาะสมของข้อคำถามตลอดจนความครบถ้วนของข้อมูลที่ต้องการโดยผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำมาแก้ไขความถูกต้อง โดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่น 0.92

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยประสานงานขอความร่วมมือกับสหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด จำกัดเพื่อทำการชี้แจงนัดหมายกลุ่มตัวอย่างเพื่อดำเนินการตอบแบบสอบถามที่สหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ ในวันศุกร์ที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554 เวลา 13.00 น. โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 40 คน ตอบแบบสอบถามความต้องการในการเรียนรู้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อคำถาม โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ข้อคำถามมีลักษณะเป็นปลายเปิดโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อสรุปข้อมูลในประเด็นตามแต่ละข้อคำถาม

ขั้นที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้

ในขั้นตอนของการกำหนดวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยยึดวัตถุประสงค์หลักของการจัดการศึกษาตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานเป็นหลัก ได้แก่การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาตามหลักสูตรการเรียนรู้ การสร้างความตระหนักต่อประเด็นที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ และการสร้างความตระหนักและการเห็นคุณค่าตลอดจนการเกิดสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร

1. เครื่องมือที่ใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์

- 1.1.การกำหนดวัตถุประสงค์ด้านความรู้
- 1.2 การกำหนดวัตถุประสงค์ด้านการสื่อสาร
- 1.3 การกำหนดวัตถุประสงค์ด้านทัศนคติ

2. การสร้างเครื่องมือในการกำหนดวัตถุประสงค์มีขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างภาพลักษณ์และเอกสารเกี่ยวกับการสร้างความตระหนักและการเห็นคุณค่าตลอดจนการเกิดสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่

2. กำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้โดยการกำหนดขอบเขตวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ได้แก่

2.1 วัตถุประสงค์ด้านความรู้ ได้แก่

- 2.1.1 ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร
- 2.1.2 ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในกรุงเทพมหานคร

2.1.3 ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับแหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร

2.1.4 ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

2.1.5 ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร

2.2 วัตถุประสงค์ด้านการสื่อสาร ได้แก่

2.2.1 ผู้เรียนสามารถสื่อสารเกี่ยวกับพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

2.2.2 ผู้เรียนสามารถสื่อสารเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในกรุงเทพมหานคร

2.2.3 ผู้เรียนสามารถสื่อสารเกี่ยวกับแหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร

2.2.4 ผู้เรียนสามารถสื่อสารเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

2.3 วัตถุประสงค์ด้านทัศนคติ ได้แก่

2.3.1 ผู้เรียนมีทัศนคติต่อการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร

2.3.2 ผู้เรียนมีทัศนคติต่อการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ

2.3.3 ผู้เรียนมีทัศนคติต่อการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่

2.3.4 ผู้เรียนมีทัศนคติต่อการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร

3. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบคุณภาพ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา โดยเครื่องมือที่สร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.88

ขั้นที่ 3 การระบุประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ตอบสนองวัตถุประสงค์

ในการระบุประสบการณ์การเรียนรู้นั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ การจัดหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น แนวคิดการสอนผู้ใหญ่ แนวคิดการเรียนรู้จาก

ประสบการณ์แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน มาสังเคราะห์เพื่อสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ตอบสนองวัตถุประสงค์

3.1 การพัฒนาเนื้อหาและรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการ ได้แก่ แนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็น ฐาน แนวคิดการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน แนวคิดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ และ แนวคิดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ ผู้วิจัยสังเคราะห์แนวคิดต่าง ๆ เพื่อพัฒนา กระบวนการจัดประสบการณ์เรียนรู้เพื่อให้ตอบสนองวัตถุประสงค์ซึ่งในการพัฒนาโปรแกรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพสำหรับผู้ ประกอบอาชีพขั้วรถแท็กซี่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์มาใช้โดย กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนในวงจรการเรียนรู้ 4 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 การสร้าง ประสบการณ์จากการปฏิบัติกิจกรรม ขั้นที่ 2 การอภิปรายและสะท้อนประสบการณ์ ขั้นที่ 3 การ สรุปและขั้นตอนที่ 4 การประยุกต์ใช้ ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวผนวกกับ แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานซึ่งมีหลักในการจัดการศึกษาที่สำคัญได้แก่ 1.การเห็นคุณค่า และผูกพันกับพื้นที่ 2.การทำให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจในพื้นที่ 3.การเชื่อมโยงปรากฏการณ์ ในพื้นที่กับกิจกรรมการเรียนรู้ 4.การใช้ทรัพยากรในพื้นที่เพื่อการเรียนรู้และ 5. การจัด ประสบการณ์ให้ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยมีขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณในการ ประกอบอาชีพเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างภาพลักษณ์และเอกสารเกี่ยวกับการสร้างความ ตระหนักและการเห็นคุณค่าตลอดจนการเกิดสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่

2. สร้างกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานและ แนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์โดยกำหนดเนื้อหา และหน่วยย่อยในการเรียนรู้โดยแบ่ง ออกเป็น 7 หน่วยกิจกรรมการเรียนรู้

3. ขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความถูกต้องและขอ คำแนะนำเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรตามคำแนะนำ โดยกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีค่า ความเชื่อมั่นที่ 0.92

3.2 การพัฒนาชุดคู่มือการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้สร้างคู่มือการเรียนรู้เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมควบคู่กับการเรียนรู้ในภาคปฏิบัติ ซึ่งเนื้อหาสาระในชุดคู่มือการเรียนรู้ประกอบด้วยใบงาน ใบความรู้ ซีดีตามเนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนในการสร้างคู่มือการเรียนรู้ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างภาพลักษณ์และเอกสารเกี่ยวกับการสร้างความตระหนักและการเห็นคุณค่าตลอดจนการเกิดสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร

2. สร้างคู่มือการเรียนรู้ตามกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานและแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ โดยกำหนดเนื้อหา และหน่วยย่อยในการเรียนรู้โดยแบ่งออกเป็น 7 หน่วยการเรียนรู้

3. ขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความถูกต้องและขอคำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไข โดยคู่มือประกอบการเรียนรู้มีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.96

ขั้นที่ 4 การจัดวางแผนงานที่ระบุถึงขอบเขตและกระบวนการของการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นการวางแผนเพื่อดำเนินการจัด โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบอาชีพบรรดแท้กึ่งในกรุงเทพมหานคร มีการดำเนินการดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยเพื่อดำเนินการติดต่อกับหน่วยงานต่างๆ ได้แก่

- 1.1 สหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด
- 1.2 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
- 1.3 กรุงเทพมหานคร
- 1.4 กองการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร
- 1.5 สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์
- 1.6 สถานีตำรวจ

1.7 โรงพยาบาลศิริราช

1.8 ห้างสรรพสินค้าสยามพารากอน

1.9 โรงแรม แกรนด์ ทาวเวอร์ อินน์

2. ติดต่อประสานงานกับบุคคลผู้รับผิดชอบสถานที่ต่าง ๆ ที่อยู่ในกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินการโดยนำเอกสารจากมหาวิทยาลัยไปยื่นเพื่อเสนอขอความร่วมมือกับกลุ่มบุคคลดังกล่าว

3. ติดต่อประสานงานกับศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อทำการจัดเตรียมการดำเนินการจัดหลักสูตรสำหรับกลุ่มควบคุม

ขั้นที่ 5 การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ผู้วิจัยดำเนินการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบด้วยแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร และความรู้เกี่ยวกับปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร แบบทดสอบการสื่อสาร และแบบวัดทัศนคติ โดยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบและวัดความรู้ ตามรายละเอียดดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 เครื่องมือในการเก็บข้อมูลด้านความรู้ ได้แก่

1.1.1 แบบวัดความรู้ ประกอบด้วย

1.1.1.1 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับพื้นที่ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

1.1.1.2 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

1.1.1.3 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับแหล่งช้อปปิ้งในกรุงเทพมหานคร

1.1.1.4 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

1.1.2 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร

1.2 เครื่องมือในการเก็บข้อมูลด้านการสื่อสาร ได้แก่ แบบทดสอบการสื่อสาร ประกอบด้วย

1.2.1 แบบทดสอบการสื่อสารเกี่ยวกับพื้นที่ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

1.2.2 แบบทดสอบการสื่อสารเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวใน กรุงเทพมหานคร

1.2.3 แบบทดสอบการสื่อสารเกี่ยวกับแหล่งช้อปปิ้งในกรุงเทพมหานคร

1.2.4 แบบทดสอบการสื่อสารเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวใน กรุงเทพมหานคร

1.3 เครื่องมือในการเก็บข้อมูลด้านทัศนคติ ได้แก่

1.3.1 แบบวัดทัศนคติต่อการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศใน กรุงเทพมหานคร

1.3.2 แบบวัดทัศนคติต่อการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ

1.3.3 แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับการสร้างภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

1.3.4 แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับการมีสำนักแห่งพื้นที่กรุงเทพมหานคร

2. การสร้างเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างภาพลักษณ์และเอกสารเกี่ยวกับการสร้างความตระหนักและการเห็นคุณค่าตลอดจนการเกิดสำนักแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่มหานคร

2. สร้างแบบวัดความรู้ แบบทดสอบการสื่อสารและแบบวัดทัศนคติ จำนวน 7 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับปัญหามลพิษทางอากาศใน กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 แบบทดสอบการสื่อสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวใน กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 4 แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศใน กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 5 แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ

ตอนที่ 6 แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่

ตอนที่ 7 แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร

3. นำแบบวัดความรู้ แบบทดสอบการสื่อสารและแบบวัดทัศนคติ จำนวน 7 ตอน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพและดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยแบบทดสอบและแบบวัดมีค่าความเชื่อมั่นดังนี้

ตอนที่ 1 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร มีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.915

ตอนที่ 2 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานครมีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.948

ตอนที่ 3 แบบทดสอบการสื่อสารเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานครมีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.915

ตอนที่ 4 แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร มีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.981

ตอนที่ 5 แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ มีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.860

ตอนที่ 6 แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดมีค่าเท่ากับ 0.937

ตอนที่ 7 แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดมีค่าเท่ากับ 0.860

4. นำแบบวัดความรู้และแบบทดสอบการสื่อสารที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มคนขับรถแท็กซี่ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำแบบทดสอบความรู้และแบบทดสอบการสื่อสารให้มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยทดลองใช้แบบวัดกับกลุ่มคนขับรถแท็กซี่ จำนวน 40 คน โดยแบบทดสอบและแบบวัดที่สร้างขึ้น โดยแบบวัดที่นำไปหาค่าอำนาจจำแนก ได้แก่

ฉบับที่ 1 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

ฉบับที่ 2 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร

ฉบับที่ 3 แบบทดสอบการสื่อสารเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศใน กรุงเทพมหานคร

ระยะที่ 3 การศึกษาผลของการทดลองใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขั้วรถแท็กซี่ ในกรุงเทพมหานคร มีการดำเนินการดังนี้

3.1 ผู้วิจัยทำหน้าที่ขอความร่วมมือในการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยขออนุมัติโครงการไปยังสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยดำเนินงานตามขั้นตอนขออนุมัติเพื่อจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางกอกน้อย

3.2 ผู้วิจัยทำการวัดความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ความรู้เกี่ยวกับ ปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร การสื่อสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร และทัศนคติเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร การมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ การส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ และการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยทำการวัดความรู้และการทดสอบด้วยแบบวัดและแบบทดสอบที่สร้างขึ้นโดยดำเนินการกับกลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเพื่อเก็บข้อมูลพื้นฐาน

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในขั้นตอนของการทดลองใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้น โดยมีการจัดกระทำดังนี้

วางแผนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi- Experimental Research) โดยใช้แผนการวิจัยแบบ Randomized Pretest – Posttest Design ดังแสดงในตาราง

ตารางแสดงแบบแผนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	ทดสอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
(R) E	O ₁ E	X	O ₂ E
(R) C	O ₃ C	-	O ₄ C

ความหมายของสัญลักษณ์

R หมายถึง การสุ่มกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

E หมายถึง กลุ่มทดลอง (Experimental Group) ที่เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเพื่ออาชีพตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานและแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์สำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

C หมายถึง กลุ่มควบคุม (Control Group) ที่เข้าเรียนในหลักสูตรระยะสั้นหลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ที่จัดขึ้นโดยศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางกอกน้อย

X หมายถึง โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานและแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์สำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ กรุงเทพมหานคร

O₁ หมายถึง คะแนนจากแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร คะแนนการทดสอบความสามารถในการสื่อสารคะแนนทัศนคติต่อการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานครคะแนนทัศนคติต่อการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพคะแนนทัศนคติต่อการสร้างภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครและคะแนนทัศนคติต่อการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานครของผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ที่เป็นกลุ่มทดลองซึ่งวัดคะแนนครั้งที่ 1 (Pretest) ก่อนได้เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

O₂ หมายถึง คะแนนจากแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร คะแนนการทดสอบความสามารถในการสื่อสารคะแนนทัศนคติต่อการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานครคะแนนทัศนคติต่อการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพคะแนนทัศนคติต่อการสร้างภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครและคะแนนทัศนคติต่อการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานครของผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ที่เป็นกลุ่มทดลอง ซึ่งวัดคะแนนครั้งที่ 2 (Posttest) หลังการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยใช้แนวคิดการศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

O₃ หมายถึง คะแนนจากแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวใน กรุงเทพมหานคร ความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร คะแนนการทดสอบความสามารถในการสื่อสารคะแนนทัศนคติต่อการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศใน กรุงเทพมหานครคะแนนทัศนคติต่อการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพคะแนนทัศนคติต่อการสร้างภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครและคะแนนทัศนคติต่อการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานครของผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ที่เป็นกลุ่มควบคุม ซึ่งวัดคะแนนครั้งที่ 1 (Pretest) ก่อนเข้าเรียนในหลักสูตรระยะสั้นหลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ที่จัดขึ้นโดยศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางกอกน้อย

O₄ หมายถึง คะแนนจากแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวใน กรุงเทพมหานคร ความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร คะแนนการทดสอบความสามารถในการสื่อสารคะแนนทัศนคติต่อการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศใน กรุงเทพมหานครคะแนนทัศนคติต่อการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพคะแนนทัศนคติต่อการสร้างภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครและคะแนนทัศนคติต่อการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานครของผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ที่เป็นกลุ่มควบคุมซึ่งเป็นกาวัดคะแนนครั้งที่ 2 (Posttest) หลังที่เข้าเรียนในหลักสูตรระยะสั้นหลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ที่จัดขึ้นโดยศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางกอกน้อย

ในขั้นตอนของการทดลองใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลองจำนวน 20 คนและกลุ่มควบคุมจำนวน 20 คนถูกจัดกระทำดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนรู้สำหรับกลุ่มทดลอง

ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ที่เป็นกลุ่มทดลองจำนวน 20 คน เข้ารับการศึกษานในหลักสูตรระยะสั้นในชื่อหลักสูตร “BANGKOK TAXI TOUR GUIDE” ตามเนื้อหาและกิจกรรมใน โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ในชั้นเรียน และการเรียนรู้นอกสถานที่ โดยกิจกรรมการเรียนรู้ใช้ระยะเวลา 6 สัปดาห์ ระหว่างวันศุกร์ที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ.2553 ถึงวันศุกร์ที่ 24 ธันวาคม พ.ศ.2553

2. กิจกรรมการเรียนรู้สำหรับกลุ่มควบคุม

ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ที่เป็นกลุ่มควบคุมจำนวน 20 คน เข้ารับการศึกษานหลักสูตรระยะสั้น ในหลักสูตร “ การใช้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถ

โดยสาร ” ระยะเวลา 60 ชั่วโมง ซึ่งเป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นโดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางกอกน้อย กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการบรรยายจากวิทยากรระหว่างวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ.2553 ถึงวันศุกร์ที่ 14 มกราคม พ.ศ.2554

3.4 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาตามแผนการทดลองที่สร้างขึ้นผู้วิจัยทำการทดสอบความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร การสื่อสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร และทำการวัดทัศนคติต่อการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร ทัศนคติต่อการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ ทัศนคติต่อการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ที่ และทัศนคติต่อการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยทำการทดสอบทั้งกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 เครื่องมือในการเก็บข้อมูลด้านความรู้ ได้แก่

1.1.1 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยเขตพื้นที่ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร สถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร แหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานครและกิจกรรมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

1.1.2 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร

1.2 เครื่องมือในการเก็บข้อมูลด้านการสื่อสาร ได้แก่แบบทดสอบการสื่อสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยเขตพื้นที่ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร แหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานครและกิจกรรมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

1.3 เครื่องมือในการเก็บข้อมูลด้านทัศนคติ ได้แก่

1.3.1 แบบวัดทัศนคติต่อการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร

1.3.2 แบบวัดทัศนคติต่อการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ

1.3.3 แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับการสร้างภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ที่ส่งผลต่อกาท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

1.3.4 แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับการมีสำนึกแห่งพื้นที่กรุงเทพมหานคร

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทำแบบวัดความรู้ และแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างเพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่ามัชฌิมเลขคณิตค่าร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

2. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเบ้ (Skewness) ความโด่ง (Kurtosis) ของคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานครการสื่อสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครทัศนคติเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานครทัศนคติเกี่ยวกับการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพทัศนคติเกี่ยวกับการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ที่ส่งผลการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครและทัศนคติต่อการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานครการสื่อสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครทัศนคติเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานครทัศนคติเกี่ยวกับการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพทัศนคติเกี่ยวกับการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ที่ส่งผลการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครและทัศนคติต่อการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานครก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมของกลุ่มทดลองด้วยการทดสอบค่าที (t-test dependent) โดยคำนวณด้วยโปรแกรม SPSS for Windows

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานครการสื่อสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครทัศนคติเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานครทัศนคติเกี่ยวกับการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพทัศนคติเกี่ยวกับการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ที่ส่งผลการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครและทัศนคติต่อการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานครก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมของกลุ่มควบคุมซึ่งเข้ารับการจัดกิจกรรมในหลักสูตรที่จัดขึ้น โดยศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ด้วยการทดสอบค่าที (t-test dependent) โดยคำนวณด้วยโปรแกรม SPSS for Windows

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวใน กรุงเทพมหานคร ความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศใน กรุงเทพมหานคร การสื่อสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวใน กรุงเทพมหานคร ทักษะคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศใน กรุงเทพมหานคร ทักษะคิดเกี่ยวกับการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ ทักษะคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวใน กรุงเทพมหานคร และทักษะคิดต่อการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยการทดสอบค่าที (t-test independent) โดยคำนวณด้วยโปรแกรม SPSS for Windows

ระยะที่ 4 การศึกษาปัจจัย เงื่อนไขและความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องกับการนำโปรแกรม การศึกษานอกโรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเพื่อศึกษาความคิดเห็น โดยการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรระยะสั้น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อรรถศาสตร์ กรุงเทพมหานคร และการอภิปรายกลุ่มของกลุ่มทดลองเกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้นำมาทดลองใช้เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไข โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพในการนำโปรแกรมไปใช้ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตร ได้แก่

1.1 ผู้บริหารสหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด

1.2 เจ้าหน้าที่ฝ่ายฝึกอบรมสหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด

1.3 เจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจกรรม กองการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

2. กลุ่มผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง ได้แก่ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ที่เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จำนวน 20 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

2.1.1 ในการศึกษาปัจจัยจากการนำโปรแกรมที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่แบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดประเด็นที่เป็นองค์ประกอบในมีการ

พัฒนาโปรแกรม ได้แก่ วัตถุประสงค์ กลุ่มผู้เรียน เนื้อหาสาระ ผู้สอนหรือวิทยากร กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งคำถามเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน พร้อมข้อเสนอแนะ

2.1.2 การศึกษาปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ได้สร้างแบบสอบถามโดยกำหนดกรอบคำถามในประเด็นที่เป็นสภาพที่ส่งเสริมการเรียนรู้และสภาพที่ขัดขวางการเรียนรู้

2.2 แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนกลุ่มทดลอง

2.2.1 ผู้วิจัยทำการสร้างแบบสอบถามโดยกำหนดประเด็นที่เป็นองค์ประกอบในการพัฒนาโปรแกรม ได้แก่ วัตถุประสงค์ กลุ่มผู้เรียน เนื้อหาสาระ ผู้สอนหรือวิทยากร กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ รูปแบบการสอนและสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งคำถามเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมข้อเสนอแนะ

2.2.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมในการใช้ภาษาและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำโดยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.92

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยการประสานงานกับกองการท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร และสหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด เพื่อทำการสัมภาษณ์ และสอบถาม ในวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2554 โดยผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์และสอบถามและดำเนินการเก็บข้อมูลให้ตรงประเด็นคำถามโดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มดังนี้

3.1 การสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรระยะสั้นผู้จัดทำ การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างไว้

3.2 ดำเนินการอภิปรายผู้เรียนกลุ่มทดลองโดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างไว้เป็นกรอบในการอภิปราย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในการสรุปโดยรวมถึงความคิดเห็น ความพึงพอใจและปัญหาในการนำโปรแกรมที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขั้วรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขั้วรถแท็กซี่ ของภาครัฐและภาคเอกชน

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขั้วรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขั้วรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาปัจจัย ปัญหาและข้อเสนอแนะในการนำโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขั้วรถแท็กซี่ ของภาครัฐและภาคเอกชน

ผลการศึกษาสภาพการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขั้วรถแท็กซี่ โดยการศึกษาเอกสารขององค์กรและหน่วยงานที่จัดการศึกษา และเอกสารของสหกรณ์แท็กซี่เกี่ยวกับรายงานการเข้ารับการศึกษา ในโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏรายละเอียด ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 8 ตารางแสดงโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน สำหรับกลุ่มผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกรุงเทพมหานคร

หน่วยงาน/ องค์กรที่จัด	หัวข้อ โปรแกรม การศึกษา	วัตถุประสงค์	เนื้อหาสาระ	กิจกรรมการเรียนรู้	ผู้เข้าร่วมโปรแกรม	วิทยากร	ประเมินผล
1. กองบังคับ การตำรวจ จราจร	โครงการ แท็กซี่แจ้งข่าว จราจร	เพื่อให้ผู้ให้บริการฝึกอบรม ทราบและเข้าใจกฎจราจร ต่างๆเป็นอย่างดี และมีส่วน ร่วมในการรายงานสภาพ การจราจร จุดที่มีปัญหา การจราจรหรือการเกิดเหตุ ให้เจ้าหน้าที่ทราบ ตลอดจนให้ผู้เข้าฝึกอบรมมี ส่วนแนะนำให้ผู้ฝ่าฝืนกฎ จราจรให้ปฏิบัติตามกฎ จราจร และเพื่อเสริมความ เข้าใจและความสัมพันธ์อัน ดีระหว่างผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมกับเจ้าหน้าที่ ตำรวจจราจร	- กฎจราจรต่างๆ - การรายงานสภาพ การจราจร	- การบรรยาย - แลกเปลี่ยนความ คิดเห็น 1 วัน	ผู้ขับขี่แท็กซี่ในเขต กรุงเทพมหานคร จำนวน1000คน	เจ้าหน้าที่ตำรวจ จราจรทางบก	แบบประเมินผลโครงการ โดยประเมินผลเกี่ยวกับ 1. ความเหมาะสมของ กิจกรรมการเรียนรู้ 2. ความเหมาะสมของ เวลาที่ใช้ในการ อบรม 3. ความเหมาะสมของ วิทยากร

ตารางที่ 8 ตารางแสดงโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน สำหรับกลุ่มผู้ประกอบอาชีพขั้วรถแท็กซี่ ในกรุงเทพมหานคร (ต่อ)

หน่วยงาน/ องค์กรที่จัด	หัวข้อ โปรแกรม การศึกษา	วัตถุประสงค์	เนื้อหาสาระ	กิจกรรมการเรียนรู้	ผู้เข้าร่วมโปรแกรม	วิทยากร	ประเมินผล
2. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 1	โครงการอบรมภาษาอังกฤษสำหรับผู้ขับขีรถแท็กซี่	เพื่อให้ผู้ขับแท็กซี่ได้พัฒนาความสามารถในการสื่อสารกับผู้โดยสารต่างชาติ	- ภาษาอังกฤษเบื้องต้นที่จำเป็นในการสื่อสารเพื่อให้บริการแก่ผู้โดยสารต่างประเทศ	เรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติโดยการฝึกพูดตอบโต้ระหว่างผู้ขับด้วยกันเอง 1 วัน	ผู้ขับรถแท็กซี่ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการจำนวน 300 คน	อาจารย์สอนภาษาชาวอังกฤษ	แบบประเมินผลโครงการโดยประเมินผลเกี่ยวกับ 1. ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ 2. ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการอบรม 3. ความเหมาะสมของวิทยากร
3. กองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร	โครงการพุดจาภาษาอังกฤษสำหรับผู้ขับแท็กซี่	พัฒนาความสามารถในการสื่อสารกับผู้โดยสารต่างชาติเพิ่มศักยภาพในการบริการ การสร้างภาพลักษณ์แก่การให้บริการด้านการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานคร	- ภาษาอังกฤษเบื้องต้นที่จำเป็นในการให้บริการแก่ผู้โดยสารต่างชาติ	- การบรรยาย - การฝึกปฏิบัติ 1 วัน	ผู้ขับขีรถแท็กซี่ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ 1000 คน	วิทยากรชาวไทย ร่วมกับวิทยากรเจ้าของภาษา	แบบประเมินผลโครงการโดยประเมินผลเกี่ยวกับ 1. ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ 2. ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการอบรม 3. ความเหมาะสมของวิทยากร

ตารางที่ 8 ตารางแสดงโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน สำหรับกลุ่มผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกรุงเทพมหานคร (ต่อ)

หน่วยงาน/ องค์กรที่จัด	หัวข้อ โปรแกรม การศึกษา	วัตถุประสงค์	เนื้อหาสาระ	กิจกรรมการเรียนรู้	ผู้เข้าร่วมโปรแกรม	วิทยากร	ประเมินผล
4. กรุงเทพมหานคร	โครงการ พัฒนาการ บริการด้าน การท่องเที่ยว แก่ผู้ขับขีรถ แท็กซี่	เพื่อยกระดับการบริการ ด้านการท่องเที่ยวให้มี ศักยภาพ สามารถรองรับ นักท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่	- ภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสาร - ภาษาอังกฤษเพื่อการ บริการ - การแนะนำ สถานที่ ท่องเที่ยว ใน กรุงเทพมหานคร	- การบรรยาย - การฝึกปฏิบัติ 15 ชั่วโมง	ผู้ขับขีรถแท็กซี่ จำนวน 517 คน	วิทยากรจาก สถาบัน ภาษา NAVA LANGUAGE	แบบประเมินผลโครงการ โดยประเมินผลเกี่ยวกับ 1. ความเหมาะสมของ กิจกรรมการเรียนรู้ 2. ความเหมาะสมของ เวลาที่ใช้ในการอบรม 3. ความเหมาะสมของ วิทยากร
5. กรุงเทพมหานคร	โครงการ แท็กซี่ มารยาทดีขับขี ปลอดภัย	เพื่ออบรมมารยาทให้แก่ผู้ ขับขีรถแท็กซี่ ในแง่ของ การบริการ การแต่งการ, การพูดจา, มารยาทในการ ขับขี การขับขีรถอย่าง ปลอดภัย	- มารยาทของผู้ ประกอบอาชีพขับขีรถ แท็กซี่ ด้าน การ ให้บริการ การแต่ง กายที่เหมาะสม - ความปลอดภัยในการ ขับขีรถ - มารยาทในการสื่อสาร กับผู้โดยสาร	การบรรยาย 1 วัน	ผู้ขับขีรถแท็กซี่ที่ จำนวน 100 ท่าน		แบบประเมินผลโครงการ โดยประเมินผลเกี่ยวกับ 1. ความเหมาะสมของ กิจกรรมการเรียนรู้ 2. ความเหมาะสมของ เวลาที่ใช้ในการอบรม 3. ความเหมาะสมของ วิทยากร

ตารางที่ 8 ตารางแสดงโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพขนาดเท่ากึ่ง ในกรุงเทพมหานคร (ต่อ)

หน่วยงาน/ องค์กรที่จัด	หัวข้อ โปรแกรม การศึกษา	วัตถุประสงค์	เนื้อหาสาระ	กิจกรรมการเรียนรู้	ผู้เข้าร่วมโปรแกรม	วิทยากร	ประเมินผล
6. ทำอาภา ขาน สุวรรณภูมิ ร่วมกับ กรมการ ขนส่งทาง บก	โครงการ เสริมความรู้ แก่ผู้ขับรถจ้าง สาธารณะ	เพื่อพัฒนาคุณภาพการ ให้บริการรถแท็กซี่	- การใช้ภาษาอังกฤษ เบื้องต้น - หลักการให้บริการ - กฎหมายจราจร - การปฐมพยาบาล เบื้องต้น	- การบรรยาย - การฝึกปฏิบัติ 1 วัน	ผู้ประกอบการอาชีพ รถแท็กซี่ ที่สนใจเข้า ร่วมโครงการ จำนวน 500 คน	วิทยากร ผู้เชี่ยวชาญด้าน การใช้ ภาษาอังกฤษ	แบบประเมินผลโครงการ โดยประเมินผลเกี่ยวกับ 1. ความเหมาะสมของ กิจกรรมการเรียนรู้ 2. ความเหมาะสมของ เวลาที่ใช้ในการ อบรม 3. ความเหมาะสมของ วิทยากร
7. สำนัก งาน คณะกรรมการ เลือกตั้ง	โครงการอบรม ความรู้แก่กลุ่ม บุคคล กลุ่มผู้ ขับรถยนต์ รับจ้างแท็กซี่	เพื่อให้ผู้ขับรถยนต์รับจ้าง สาธารณะได้รับทราบข้อมูล ขั้นตอนการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และเพื่อกระตุ้นให้ประชาชน ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง อย่างมีคุณภาพ ให้ได้คนดี มาเป็นผู้แทน โดยมีการจับ	- ข้อมูลขั้นตอนการ เลือกตั้งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร - การรณรงค์ให้มีการ ใช้สิทธิเลือกตั้ง	การบรรยาย 1 วัน	อาสาสมัครเข้าร่วม โครงการ จำนวน 700 คน	วิทยากรจาก สำนักงาน คณะกรรมการ การเลือกตั้ง	แบบประเมินผลโครงการ โดยประเมินผลเกี่ยวกับ 1. ความเหมาะสมของ กิจกรรมการเรียนรู้ 2. ความเหมาะสมของ เวลาที่ใช้ในการอบรม 3. ความเหมาะสมของ วิทยากร

ตารางที่ 8 ตารางแสดงโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน สำหรับกลุ่มผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกรุงเทพมหานคร (ต่อ)

หน่วยงาน/ องค์กรที่จัด	หัวข้อ โปรแกรม การศึกษา	วัตถุประสงค์	เนื้อหาสาระ	กิจกรรมการเรียนรู้	ผู้เข้าร่วมโปรแกรม	วิทยากร	ประเมินผล
		รถยนต์รับจ้างสาธารณะ เป็นสื่อกลางในการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์					
8.เอราวัณ กรุ๊ป	ภาษาต่าง ประเทศ สำหรับอาชีพ แท็กซี่	เพื่อเพิ่มความสามารถใน การใช้ภาษาที่เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยว	- ภาษาอังกฤษ - ภาษาจีน - ภาษาญี่ปุ่น - ภาษาเกาหลี	การบรรยาย 4 วัน	ผู้ประกอบอาชีพขับ รถแท็กซี่ ที่สนใจเข้า ร่วมโครงการ จำนวน 1000 คน	วิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ ด้าน ภาษาอังกฤษ จีน ญี่ปุ่น และ เกาหลี	แบบประเมินผลโครงการ โดยประเมินผลเกี่ยวกับ 1. ความเหมาะสมของ กิจกรรมการเรียนรู้ 2. ความเหมาะสมของ เวลาที่ใช้ในการ อบรม 3. ความเหมาะสมของ วิทยากร

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 ตารางแสดงโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน สำหรับกลุ่มผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกรุงเทพมหานคร (ต่อ)

หน่วยงาน/ องค์กรที่จัด	หัวข้อ โปรแกรม การศึกษา	วัตถุประสงค์	เนื้อหาสาระ	กิจกรรมการเรียนรู้	ผู้เข้าร่วมโปรแกรม	วิทยากร	ประเมินผล
9. มหาวิทยาลัย รามคำแหง	ภาษาอังกฤษ สำหรับแท็กซี่	เพื่อฝึกทักษะการสนทนา ภาษาอังกฤษ เพื่อให้บริการ แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติ	- การใช้ภาษาอังกฤษ เบื้องต้น	- การบรรยาย - การฝึกปฏิบัติ 1 วัน	ผู้ประกอบอาชีพขับ รถแท็กซี่ ที่สนใจเข้า ร่วมโครงการ จำนวน 500 คน	วิ ท ย า ก ร ผู้เชี่ยวชาญด้าน ภาษาอังกฤษ	แบบประเมินผลโครงการ โดยประเมินผลเกี่ยวกับ 1. ความเหมาะสมของ กิจกรรมการเรียนรู้ 2. ความเหมาะสมของ เวลาที่ใช้ในการ อบรม 3. ความเหมาะสมของ วิทยากร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการศึกษาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ที่จัดขึ้นสำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร สามารถสรุปตามกรอบการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ หน่วยงานที่จัดโปรแกรมการศึกษา หัวข้อในการจัดโปรแกรมการศึกษา วัตถุประสงค์ของการจัดโปรแกรมการศึกษา เนื้อหาสาระในโปรแกรมการศึกษา กิจกรรมการเรียนรู้ในโปรแกรมการศึกษา ระยะเวลาในการจัดโปรแกรมการศึกษา วิทยากรผู้ให้ความรู้ในโปรแกรมการศึกษา และการประเมินผลโปรแกรมการศึกษา โดยสามารถสรุปข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมเอกสาร และการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. หน่วยงานที่จัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบ ได้แก่

- 1.1 กองบังคับการตำรวจจราจร
- 1.2 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
- 1.3 กองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร
- 1.4 กรุงเทพมหานคร
- 1.5 ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ
- 1.6 กรมการขนส่งทางบก
- 1.7 สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- 1.8 เอราวัณกรุ๊ป
- 1.9 มหาวิทยาลัยรามคำแหง

2. หัวข้อในการจัดโปรแกรมการศึกษา ได้แก่

- 2.1 โครงการแท็กซี่แจ้งข่าวจราจร
- 2.2 โครงการอบรมภาษาอังกฤษสำหรับผู้ขับรถแท็กซี่
- 2.3 โครงการพูดจาภาษาอังกฤษสำหรับแท็กซี่
- 2.4 โครงการพัฒนาการบริการด้านการท่องเที่ยวแก่ผู้ขับรถแท็กซี่
- 2.5 โครงการแท็กซี่มารยาทดี ขับขี่ปลอดภัย
- 2.6 โครงการเสริมความรู้แก่ผู้ขับรถจ้างสาธารณะ
- 2.7 โครงการอบรมความรู้แก่กลุ่มบุคคล กลุ่มผู้ขับรถยนต์รับจ้างแท็กซี่
- 2.8 โครงการภาษาต่างประเทศ สำหรับอาชีพแท็กซี่
- 2.9 โครงการภาษาอังกฤษสำหรับแท็กซี่

3. วัตถุประสงค์ของการจัดโปรแกรมการศึกษา

3.1 เพื่อผู้ให้บริการฝึกอบรมทราบและเข้าใจกฎจราจรต่างๆเป็นอย่างดี และมีส่วนร่วมในการรายงานสภาพการจราจร จุดที่มีปัญหาการจราจรหรือการเกิดเหตุให้เจ้าหน้าที่ทราบ ตลอดจน

ให้ผู้เข้าฝึกอบรมมีส่วนแนะนำให้ผู้ฝึกฝนกฎจราจรให้ปฏิบัติตามกฎจราจร และเพื่อเสริมความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร

3.2 เพื่อให้ผู้ขับแท็กซี่ได้พัฒนาความสามารถในการสื่อสารกับผู้โดยสารต่างชาติ

3.3 เพื่อให้คนขับแท็กซี่ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการต้อนรับและบริการนักท่องเที่ยว ได้พัฒนาความสามารถในการสื่อสารกับผู้โดยสารต่างชาติและเพิ่มศักยภาพในการบริการ อันเป็นการสร้างภาพลักษณ์แก่การให้บริการด้านการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานคร

3.4 เพื่อยกระดับการบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีศักยภาพ สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่

3.5 เพื่ออบรมมารยาทให้แก่ผู้ขับขี่รถแท็กซี่ ในแง่ของการบริการ การแต่งกาย, การพูดจา, มารยาทในการขับขี่ การขับขี่รถอย่างปลอดภัย

3.6 เพื่อพัฒนาคุณภาพการให้บริการรถแท็กซี่

3.7 เพื่อให้ผู้ขับรถยนต์รับจ้างสาธารณะได้รับทราบข้อมูลขั้นตอนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และเพื่อกระตุ้นให้ประชาชนไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งอย่างมีคุณภาพให้ได้คนดีมาเป็นผู้แทน โดยมีการขับรถยนต์รับจ้างสาธารณะเป็นสื่อกลางในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์

3.8 เพื่อเพิ่มความสามารถในการใช้ภาษาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

3.9 เพื่อฝึกทักษะการสนทนาภาษาอังกฤษ เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวต่างชาติ

4. เนื้อหาสาระในโปรแกรมการศึกษา

4.1 กฎจราจรต่างๆ การรายงานสภาพการจราจร

4.2 ภาษาอังกฤษเบื้องต้นที่จำเป็นในการสื่อสารเพื่อให้บริการแก่ผู้โดยสารชาวต่างประเทศ

4.3 ภาษาอังกฤษเบื้องต้นที่จำเป็นในการให้บริการแก่ผู้โดยสารชาวต่างชาติ

4.4 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการบริการ ฝึกสนทนาการแนะนำ สถานที่ท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

4.5 มารยาทของผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ด้านการให้บริการ การแต่งกายที่เหมาะสม ความปลอดภัยในการขับรถ มารยาทในการสื่อสารกับผู้โดยสาร

4.6 การใช้ภาษาอังกฤษเบื้องต้น หลักการให้บริการกฎหมายจราจร การปฐมพยาบาลเบื้องต้น

4.7 ข้อมูลขั้นตอนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการรณรงค์ให้มีการใช้สิทธิเลือกตั้ง

4.8 ภาษาต่างประเทศขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ภาษาเกาหลี ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น และภาษาอังกฤษ

5. กิจกรรมการเรียนรู้ในโปรแกรมการศึกษา
 - 5.1 การบรรยาย
 - 5.2 แลกเปลี่ยนความคิดเห็น
 - 5.3 กิจกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับภาษาต่างประเทศ มีกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติโดยการฝึกพูดตอบโต้ระหว่างผู้เข้าร่วมกิจกรรม
6. ระยะเวลาในการจัดโปรแกรมการศึกษา
 - 6.1 โครงการแท็กซีแจ่งข่าวจรรยา ระยะเวลา 1 วัน
 - 6.2 โครงการอบรมภาษาอังกฤษสำหรับผู้ขับขีรถแท็กซี ระยะเวลา 1 วัน
 - 6.3 โครงการพูดจาภาษาอังกฤษสำหรับผู้ขับขีรถแท็กซี ระยะเวลา 1 วัน
 - 6.4 โครงการพัฒนาการบริการด้านการท่องเที่ยวแก่ผู้ขับขีรถแท็กซี ระยะเวลา 15 ชั่วโมง
 - 6.5 โครงการแท็กซีมารยาดี ขับขีรถปลอดภัย ระยะเวลา 1 วัน
 - 6.6 โครงการเสริมความรู้แก่ผู้ขับขีรถจ้างสาธารณะ ระยะเวลา 1 วัน
 - 6.7 โครงการอบรมความรู้แก่กลุ่มบุคคล กลุ่มผู้ขับขีรถยนต์รับจ้างแท็กซี ระยะเวลา 1 วัน
 - 6.8 โครงการภาษาต่างประเทศสำหรับอาชีพแท็กซี ระยะเวลา 4 วัน
 - 6.9 โครงการ ภาษาอังกฤษสำหรับผู้ขับขีรถแท็กซี ระยะเวลา 1 วัน
7. วิทยากรผู้ให้ความรู้ในโปรแกรมการศึกษา
 - 7.1 โครงการแท็กซีแจ่งข่าวจรรยา วิทยากรได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรทางบก
 - 7.2 โครงการอบรมภาษาอังกฤษสำหรับผู้ขับขีรถแท็กซี วิทยากรได้แก่ อาจารย์สอนภาษาชาวอังกฤษ
 - 7.3 โครงการพูดจาภาษาอังกฤษสำหรับผู้ขับขีรถแท็กซี วิทยากรได้แก่ วิทยากรชาวไทย ร่วมกับวิทยากรเจ้าของภาษา
 - 7.4 โครงการพัฒนาการบริการด้านการท่องเที่ยวแก่ผู้ขับขีรถแท็กซี วิทยากรได้แก่ วิทยากรต่างชาติจากสถาบัน ภาษา
 - 7.5 โครงการแท็กซีมารยาดี ขับขีรถปลอดภัย วิทยากรได้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจจากสถานีตำรวจบางนา
 - 7.6 โครงการเสริมความรู้แก่ผู้ขับขีรถจ้างสาธารณะ วิทยากรได้แก่วิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษาอังกฤษ
 - 7.7 โครงการอบรมความรู้แก่กลุ่มผู้ขับขีรถยนต์รับจ้างแท็กซี วิทยากรได้แก่วิทยากรจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

7.8 ภาษาต่างประเทศ สำหรับอาชีพแท็กซี่วิทยากร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ จีน ญี่ปุ่นและเกาหลี

8. ผู้เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษา

8.1 โครงการแท็กซี่แจ้งข่าวจราจร มีผู้เข้าร่วมโครงการ 1000 คน

8.2 โครงการอบรมภาษาอังกฤษสำหรับผู้ขับขีรถแท็กซี่ มีผู้เข้าร่วมโครงการ 300 คน

8.3 โครงการพูดจาภาษาอังกฤษสำหรับแท็กซี่ มีผู้เข้าร่วมโครงการ 1000 คน

8.4 โครงการพัฒนาการบริการด้านการท่องเที่ยวแก่ผู้ขับขีรถแท็กซี่ มีผู้เข้าร่วมโครงการ 517 คน

8.5 โครงการแท็กซี่มารยาทดี ขับขี่ปลอดภัย มีผู้เข้าร่วมโครงการ 1000 คน

8.6 โครงการเสริมความรู้แก่ผู้ขับขีรถจ้างสาธารณะ มีผู้เข้าร่วมโครงการ 500 คน

8.7 โครงการอบรมความรู้แก่กลุ่มบุคคล กลุ่มผู้ขับขีรถยนต์รับจ้างแท็กซี่ มีผู้เข้าร่วมโครงการ 700 คน

8.8 โครงการภาษาต่างประเทศสำหรับอาชีพแท็กซี่ มีผู้เข้าร่วมโครงการ 1000 คน

8.9 โครงการ ภาษาอังกฤษสำหรับแท็กซี่ มีผู้เข้าร่วมโครงการ 500 คน

9. การประเมินผลโปรแกรมการศึกษา

โปรแกรมการศึกษาที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล มีการประเมินผลโดยใช้แบบประเมินผลโครงการ โดยประเมินผลเกี่ยวกับ

9.1 ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้

9.2 ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการอบรม

9.3 ความเหมาะสมของวิทยากร

9.4 ความเหมาะสมด้านสภาพแวดล้อมในการจัดโปรแกรม เช่น ความเหมาะสมด้านสถานที่ ความเหมาะสมด้านอาหารและเครื่องดื่ม

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร โดยนำเสนอเป็น 3 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการการเรียนรู้ของผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ ชั้นที่ 2 ผลการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อ

ส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขั้บรตเท้กซี่ใน กรุงเทพมหานคร และขั้บที่3 ผลการตรวจสอบโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ขั้บที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการการเรียนรู้ของผู้ประกอบการอาชีพขั้บรตเท้กซี่

การศึกษาความต้องการการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพสำหรับผู้ประกอบการอาชีพขั้บรตเท้กซี่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน โดยใช้แบบสอบถามความต้องการการเรียนรู้ ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลภูมิหลัง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะภูมิหลัง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	38	95.00
หญิง	2	5.00
รวม	40	100.00
อายุ		
20-30 ปี	3	7.50
31-40 ปี	18	45.00
41-50 ปี	8	20.00
51-60 ปี	11	27.50
รวม	40	100.00
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	13	32.50
ปวส.	11	27.50
มัธยมศึกษาปีที่ 6	16	40.00
รวม	40	100.00
สถานภาพทางการสมรส		
โสด	22	55.00
สมรส	18	45.00
รวม	40	100.00

ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลักษณะภูมิหลัง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาในการใช้ชีวิตในกรุงเทพมหานคร		
1-5 ปี	2	5.00
6-10 ปี	0	0.00
11-15 ปี	14	35.00
21 ปีขึ้นไป	24	60.00
รวม	40	100.00
ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่		
1-5 ปี	24	60.00
6-10 ปี	9	22.50
11-15 ปี	6	15.00
16-20 ปี	1	2.50
รวม	40	100.00
ช่วงเวลาในการให้บริการ		
ช่วงเช้า	25	62.50
ช่วงบ่าย	15	37.50
รวม	40	100.00
ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ		
ภาษาอังกฤษ	39	97.50
ภาษาอังกฤษ และภาษาเยอรมัน	1	2.50
รวม	40	100.00
ประสบการณ์ในการให้บริการผู้โดยสารต่างชาติ		
บ่อย	27	67.50
ปานกลาง	10	25.00
น้อย	3	7.50
รวม	40	100.00

ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลักษณะภูมิหลัง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การเข้ารับการอบรม /การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ		
เคย	37	92.50
ไม่เคย	3	7.50
รวม	40	100.00

จากตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูลภูมิหลัง ของกลุ่มตัวอย่างมีดังต่อไปนี้

ในด้านเพศ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 95.00 ส่วนเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 5.00

ในด้านอายุ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน ส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.00 รองลงมาคือ อายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.50 อายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.00 และอายุ 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.50 ตามลำดับ

ในด้านวุฒิการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ ปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 32.50 และระดับ ปวส.คิดเป็นร้อยละ 27.50 ตามลำดับ

ในด้านสถานภาพทางการสมรส ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน ส่วนใหญ่เป็นโสด คิดเป็นร้อยละ 55.00 ส่วนผู้ที่สมรส คิดเป็นร้อยละ 45.00

ในด้านระยะเวลาในการใช้ชีวิตในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน ส่วนใหญ่ใช้ชีวิตในกรุงเทพมหานครเป็นเวลา 21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 24 รองลงมาคือ 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 14 และ 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

2. ข้อมูลความต้องการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ

การศึกษาความต้องการการเรียนรู้ของผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร ในงานวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 1) เนื้อหาความรู้ที่ต้องการได้รับในโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับพื้นที่กรุงเทพมหานคร แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในกรุงเทพมหานคร แหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร กิจกรรมท่องเที่ยวยอดนิยมในกรุงเทพมหานคร ความรู้เกี่ยวกับปัญหา

สิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานครและความรู้เกี่ยวกับจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ 2) ทักษะภาษาอังกฤษที่ต้องการใช้เพื่อการประกอบอาชีพ

2.1 เนื้อหาความรู้ที่ต้องการได้รับใน โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการการเรียนรู้ เกี่ยวกับเนื้อหาความรู้ที่ต้องการได้รับ ใน โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ

หัวข้อ	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการ
1.ความรู้เกี่ยวกับเขตพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร	4.43	0.64	มากที่สุด
2. ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร			
2.1 วัดพระศรีรัตนศาสดาราม	4.23	0.58	มากที่สุด
2.2 วัดเบญจมบพิตร	4.35	0.62	มากที่สุด
2.3 วัดอรุณราชวราราม	3.75	0.59	มาก
2.4 วัดสุทัศน์เทพวราราม	3.50	0.72	มาก
2.5 วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม	4.00	0.82	มาก
2.6 วัดบวรนิเวศวิหาร	3.68	0.83	มาก
2.7 วัดราชนัคดาราม	3.63	0.84	มาก
2.8 วัดสระเกศวรมหาวิหาร	3.70	0.88	มาก
2.9 วัดไตรมิตร	3.75	0.90	มาก
2.10 พระบรมหาราชวัง	4.10	0.63	มาก
2.11 พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท	3.75	0.78	มาก
2.12 พระที่นั่งอนันตสมาคม	3.78	0.70	มาก
3. ความรู้เกี่ยวกับแหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร			
3.1 สยามสแควร์	3.20	0.61	ปานกลาง
3.2 ไซน่าทาวน์	3.40	0.81	มาก
3.3 ถนนข้าวสาร	4.50	0.51	มากที่สุด
3.4 ตลาดนัดสวนจตุจักร	3.95	0.75	มาก
3.5 ห้างสรรพสินค้าสยาม พารากอน	3.98	0.73	มาก
3.6 ปากคลองตลาด	3.55	0.75	มาก

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการการเรียนรู้ เกี่ยวกับเนื้อหา ความรู้ที่ต้องการได้รับ ในโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ (ต่อ)

หัวข้อ	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ
3.7 ประคูน้า	3.52	0.55	มาก
3.8 สวนลุมไนท์บาซาร์	4.00	0.51	มาก
3.9 พันธุ์ทิพย์พลาซ่า	3.33	0.83	ปานกลาง
4. ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมท่องเที่ยวขอคนิยมใน กรุงเทพมหานคร			
4.1 การไหว้พระ 9 วัด	4.18	0.68	มาก
4.2 การสักการบูชาพระพรหมเอราวัณ	4.23	0.58	มากที่สุด
4.3 การท่องเที่ยวตลาดน้ำ	4.35	0.66	มากที่สุด
4.4 การแสดงสยามนิรมิต	4.45	0.50	มากที่สุด
5. ความรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานคร			
5.1 ปัญหามลภาวะทางน้ำ	3.75	0.54	มาก
5.2 ปัญหามลภาวะทางอากาศ	4.15	0.66	มาก
5.3 ปัญหามลภาวะทางเสียง	4.10	0.78	มาก
6. ความรู้เกี่ยวกับจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ	4.45	0.64	มากที่สุด

จากตาราง พบว่า ผู้ประกอบอาชีพขั้บรรดแท้กซี่ในกรุงเทพมหานครมีความต้องการเนื้อหา ความรู้ในโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

ด้านความรู้เกี่ยวกับเขตพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ประกอบอาชีพขั้บรรดแท้กซี่มี ความต้องการในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.43$)

ด้านความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครพบว่า ผู้ประกอบอาชีพขั้บรรดแท้กซี่มีความต้องการเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ($\bar{X}=4.23$) และวัดเบญจมบพิตร ($\bar{X}=4.35$) ในระดับมากที่สุด ส่วนความต้องการเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวใน กรุงเทพมหานครของผู้ประกอบอาชีพขั้บรรดแท้กซี่ที่อยู่ในระดับมาก คือ วัดอรุณราชวราราม ($\bar{X}=3.75$) วัดสุทัศน์เทพวราราม ($\bar{X}=3.50$) วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ($\bar{X}=4.00$) วัดบวรนิเวศวิหาร ($\bar{X}=3.68$) วัดราชนั้ดคาราม ($\bar{X}=3.63$) วัดสระเกศวรมหาวิหาร ($\bar{X}=3.70$)

วัดไตรมิตร ($\bar{X}=3.75$) พระบรมหาราชวัง ($\bar{X}=4.10$) พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท ($\bar{X}=3.75$) และ พระที่นั่งอนันตสมาคม ($\bar{X}=3.78$)

ด้านความรู้เกี่ยวกับแหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานครพบว่า ผู้ประกอบอาชีพข้าราชการแท็กซี่ มีความต้องการเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับแหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานครในระดับมากที่สุด คือ ถนนข้าวสาร ($\bar{X}=4.50$) ส่วนความต้องการที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือแหล่งซื้อสินค้าใน ไซนาทาวน์ ($\bar{X}=3.40$) ตลาดนัดสวนจตุจักร ($\bar{X}=3.95$) ห้างสรรพสินค้าสยาม พารากอน ($\bar{X}=3.98$) ปากคลองตลาด ($\bar{X}=3.55$) ประตูน้ํา ($\bar{X}=3.52$) และสวนลุมไนท์บาซาร์ ($\bar{X}=4.00$) ในขณะที่ ผู้ประกอบอาชีพข้าราชการแท็กซี่มีความต้องการเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับแหล่งซื้อสินค้าที่ สยามสแควร์ ($\bar{X}=3.20$) และพันธ์ทิพย์พลาซ่า ($\bar{X}=3.33$) ในระดับปานกลาง

ด้านความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมท่องเที่ยวยอดนิยมในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ประกอบอาชีพ ข้าราชการแท็กซี่มีความต้องการเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมท่องเที่ยวยอดนิยมในกรุงเทพมหานคร ในระดับมากที่สุดคือ การสักการบูชาพระพรหมเอราวัณ ($\bar{X}=4.23$) การท่องเที่ยวตลาดน้ำ ($\bar{X}=4.35$) และการแสดงสยามนิรมิต ($\bar{X}=4.45$) ในขณะที่ผู้ประกอบอาชีพข้าราชการแท็กซี่มีความ ต้องการเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการไหว้พระ 9 วัด ($\bar{X}=4.18$) ในระดับมาก

ด้านความรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ประกอบอาชีพข้าราชการ แท็กซี่มีความต้องการเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับปัญหามลภาวะทางน้ำ ($\bar{X}=3.75$) ปัญหามลภาวะทาง อากาศ ($\bar{X}=4.15$) และ ปัญหามลภาวะทางเสียง ($\bar{X}=4.10$) อยู่ในระดับมาก

ด้านความรู้เกี่ยวกับจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ พบว่า ผู้ประกอบอาชีพข้าราชการแท็กซี่มี ความต้องการเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ ($\bar{X}=4.45$) อยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 ทักษะภาษาอังกฤษที่ต้องการใช้เพื่อการประกอบอาชีพผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏ รายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการการเรียนรู้ เกี่ยวกับทักษะ ภาษาอังกฤษที่ต้องการใช้เพื่อการประกอบอาชีพ

ทักษะภาษาอังกฤษ	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการ
ทักษะการฟัง	4.47	0.60	มากที่สุด
ทักษะการพูด	4.53	0.60	มากที่สุด
ทักษะการอ่าน	3.97	0.48	มาก
ทักษะการเขียน	3.23	0.48	ปานกลาง

จากตาราง พบว่า ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานครมีความต้องการใช้ทักษะการฟัง ($\bar{X}=4.47$) และทักษะการพูด ($\bar{X}=4.53$) ในระดับมากที่สุด ในขณะที่ทักษะการอ่าน ($\bar{X}=3.97$) ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ที่มีความต้องการใช้อยู่ในระดับมาก ส่วนทักษะการเขียน ($\bar{X}=3.23$) ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ที่มีความต้องการใช้อยู่ในระดับปานกลาง

3. ข้อมูลความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่

การศึกษาความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ในงานวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 1) รูปแบบกิจกรรมที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ และ 2) ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.1 รูปแบบกิจกรรมที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 12 รูปแบบกิจกรรมที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่

กิจกรรมการเรียนรู้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self -Study)	37	31.40
การเรียนรู้นอกสถานที่ (Outdoor -Study)	23	19.50
การฝึกอบรม	16	13.60
การฝึกปฏิบัติ	26	22.00
การอภิปราย	16	13.60
รวม	188	100.00

จากตาราง พบว่า ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ส่วนใหญ่มีความต้องการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self -Study) คิดเป็นร้อยละ 31.40 รองลงมาคือ กิจกรรมการฝึกปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 22.00 การเรียนรู้นอกสถานที่ (Outdoor -Study) คิดเป็นร้อยละ 19.50 และกิจกรรมการฝึกอบรม และการอภิปรายในสัดส่วนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 13.60 ตามลำดับ

3.2 ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 13 รูปแบบกิจกรรมที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่

รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 2 สัปดาห์	26	65.00
2-4 สัปดาห์	9	22.50
5-6 สัปดาห์	3	7.50
7-8 สัปดาห์	2	5.00
รวม	40	100.00

จากตารางพบว่า ผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ส่วนใหญ่ต้องการเรียนรู้กิจกรรมต่ำกว่า 2 สัปดาห์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65.00 รองลงมาคือ 2-4 สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 22.50 5-6 สัปดาห์คิดเป็นร้อยละ 7.50 คิดและ 7-8 สัปดาห์ เป็นร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

ขั้นที่ 2 ผลการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยได้พัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลจากผลการวิจัยในขั้นที่ 2 ได้แก่การหาความต้องการในขั้นแรก มาเป็นกรอบเนื้อหาสาระในการเรียนรู้ และรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ใน โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานและแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ จากนั้นผู้วิจัยนำโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ ซึ่งสรุปผลเป็นโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ดังนี้

ตารางที่ 14 ผลการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

องค์ประกอบของโปรแกรม	รายละเอียด
1. วัตถุประสงค์	เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขั้วรถแท็กซี่ ในกรุงเทพมหานคร
2. กลุ่มผู้เรียน	ผู้ประกอบการอาชีพขั้วรถแท็กซี่ ที่ลงทะเบียนเรียนหลักสูตรระยะสั้น เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ที่จัดขึ้น โดยสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร และมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 40 คน
3. เนื้อหาสาระ	เนื้อหาสาระในกิจกรรมการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 7 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยที่ 1 เขตพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร หน่วยที่ 2 สถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร หน่วยที่ 3 แหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร หน่วยที่ 4 กิจกรรมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร หน่วยที่ 5 ปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร หน่วยที่ 6 จรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ หน่วยที่ 7 ภาพลักษณ์ของการให้บริการแท็กซี่ต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร
4. กิจกรรมการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้ประยุกต์ใช้แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน (Place-Based Education) โดยมีหลักในการจัดกิจกรรม ได้แก่ 1. การเห็นคุณค่าและผูกพันกับพื้นที่ 2. การทำให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจในพื้นที่ 3. การเชื่อมโยงปรากฏการณ์ในพื้นที่กับกิจกรรมการเรียนรู้ 4. การใช้ทรัพยากรในพื้นที่เพื่อการเรียนรู้ และ 5. การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง

ตารางที่ 14 ผลการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน (ต่อ)

องค์ประกอบของโปรแกรม	รายละเอียด
	<p>ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้ใช้กระบวนการตามแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning) โดยรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินการเป็นวงจรที่ประกอบด้วย 4 ขั้น ได้แก่</p> <p>ขั้นที่ 1 การสร้างประสบการณ์จากการปฏิบัติกิจกรรม</p> <p>ขั้นที่ 2 การอภิปรายและสะท้อนประสบการณ์</p> <p>ขั้นที่ 3 การสรุป และ</p> <p>ขั้นที่ 4 การประยุกต์ใช้</p>
5.แหล่งความรู้และสื่อการเรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งความรู้ตามสถานที่ที่กำหนดไว้ในกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยว รอบเกาะรัตนโกสินทร์ 2. อินเทอร์เน็ต 3. แผนที่กรุงเทพมหานคร 4. วิดีทัศน์ 5. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book)
6.วิทยากร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเส้นทางในกรุงเทพมหานคร 2. วิทยากรประจำสถานที่ท่องเที่ยวในกิจกรรมการเรียนรู้ 3. ผู้เชี่ยวชาญด้านมลพิษทางอากาศ 4. คนขับแท็กซี่ที่มีเกียรติประวัติดีเด่น
7.การประเมินผล	<p>การประเมินผลการเรียนรู้ยึดหลักการตามวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน ได้แก่การบรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษา(Academic Achievement) การให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมในพื้นที่(Environment Vitality) และการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่(Sense of Place) โดยแบ่งการประเมินผลได้ดังนี้</p>

ตารางที่ 14 ผลการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน (ต่อ)

องค์ประกอบของโปรแกรม	รายละเอียด
	<ol style="list-style-type: none"> 1. การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เกี่ยวกับการมีความรู้ ความเข้าใจในสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร แหล่งช้อปปิ้งในกรุงเทพมหานคร และกิจกรรมท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร โดยใช้ใช้แบบทดสอบ 2. การประเมินความความตระหนักต่อการแก้ไขปัญหาลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบวัดและการสัมภาษณ์ 3. การประเมินผลความตระหนักและการเห็นคุณค่าของพื้นที่ และการมีสำนึกในความเป็นเจ้าของพื้นที่โดยใช้แบบวัดและการสัมภาษณ์

ขั้นที่ 3 ผลการตรวจสอบโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ผลการตรวจสอบโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่าน เป็นผู้ประเมิน โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มาวิเคราะห์ โดยค่าดัชนีความสอดคล้องไม่น้อยกว่า 0.5 ถือว่าโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ ผลการตรวจสอบโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 15 แสดงผลการตรวจสอบโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

รายการที่ประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
1. หลักการและเหตุผล	0.8
2. แนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน	0.8
3. องค์ประกอบของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน	1
4. แผนกิจกรรมการเรียนรู้	1

จากตารางที่ 15 พบว่า โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมด้านหลักการและเหตุผล แนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน องค์ประกอบของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.96

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้

3.1.1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเกี่ยวกับความรู้ด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ก่อนการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 16 แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ก่อนการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	(n)	\bar{X}	S.D.	t-test	p-value
กลุ่มทดลอง	20	31.65	4.738	1.386	0.177
กลุ่มควบคุม	20	30.00	2.428		

*p < 0.05

จากตารางที่ 16 พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความรู้ด้านเขตพื้นที่ในกรุงเทพมหานครก่อนการทดลองแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.1.2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเกี่ยวกับความรู้ด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 17 แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความรู้ด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง

เงื่อนไข	(n)	\bar{X}	S.D.	t-test	p-value
ก่อนการทดลอง	20	31.65	4.738	-6.532	0.000*
หลังการทดลอง	20	34.30	4.624		

*p < 0.05

จากตารางที่ 17 พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวใน กรุงเทพมหานคร ก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งจากค่าเฉลี่ย พบว่า หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลอง

3.1.3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเกี่ยวกับความรู้ด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 18 แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความรู้ด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	(n)	\bar{X}	S.D.	t-test	p-value
กลุ่มทดลอง	20	34.30	4.624	2.155	0.039*
กลุ่มควบคุม	20	31.65	2.978		

*p < 0.05

จากตารางที่ 18 พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความรู้ด้านเขตพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร หลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งจากค่าเฉลี่ยพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม

3.1.4 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเกี่ยวกับความรู้ด้านมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร ก่อนการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 19 แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความรู้ด้านมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร ก่อนการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	(n)	\bar{X}	S.D.	t-test	p-value
กลุ่มทดลอง	20	6.70	2.003	-0.994	0.326
กลุ่มควบคุม	20	7.30	1.809		

*p < 0.05

จากตารางที่ 19 พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความรู้ด้านมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร ก่อนการทดลอง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.1.5 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเกี่ยวกับความรู้ด้านมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร ก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 20 แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความรู้ด้านมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร ก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง

เงื่อนไข	(n)	\bar{X}	S.D.	t-test	p-value
ก่อนการทดลอง	20	6.70	2.003	-9.706	0.000*
หลังการทดลอง	20	8.75	1.517		

*p < 0.05

จากตารางที่ 20 พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความรู้ด้านมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร ก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งจากค่าเฉลี่ย พบว่า หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลอง

3.1.6 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเกี่ยวกับความรู้ด้านมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 21 แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความรู้ด้านมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	(n)	\bar{X}	S.D.	t-test	p-value
กลุ่มทดลอง	20	8.75	1.517	2.183	0.035*
กลุ่มควบคุม	20	7.70	1.525		

*p < 0.05

จากตารางที่ 21 พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความรู้ด้านมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร หลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งจากค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความสามารถในการสื่อสาร เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

3.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสาร เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครก่อนการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 22 แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความรู้ความสามารถในการสื่อสารเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครก่อนการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	(n)	\bar{X}	S.D.	t-test	p-value
กลุ่มทดลอง	20	14.20	1.963	-1.350	0.185
กลุ่มควบคุม	20	15.20	2.668		

*p < 0.05

จากตารางที่ 22 พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสารเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครก่อนการทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2.2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเกี่ยวกับ ความสามารถในการสื่อสารเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 23 แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสารเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง

เงื่อนไข	(n)	\bar{X}	S.D.	t-test	p-value
ก่อนการทดลอง	20	14.20	1.963	-5.670	0.000*
หลังการทดลอง	20	17.75	3.401		

*p < 0.05

จากตารางที่ 23 พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสารเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งจากค่าเฉลี่ย พบว่า หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลอง

3.2.3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสารเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 24 แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสารเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	(n)	\bar{X}	S.D.	t-test	p-value
กลุ่มทดลอง	20	17.75	3.401	2.115	0.042*
กลุ่มควบคุม	20	15.80	2.331		

*p < 0.05

จากตารางที่ 24 พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสารเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งจากค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม

3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติ

3.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติด้านการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร

3.3.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติด้านการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร ก่อนการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 25 แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับทัศนคติด้านการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร ก่อนการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	(n)	\bar{X}	S.D.	t-test	p-value
กลุ่มทดลอง	20	3.55	0.214	1.441	0.160
กลุ่มควบคุม	20	3.47	0.126		

*p < 0.05

จากตารางที่ 25 พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีทัศนคติด้านการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานครก่อนการทดลองแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติด้านการแก้ปัญหาหมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร ก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 26 แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับการแก้ปัญหาหมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร ก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง

เงื่อนไข	(n)	\bar{X}	S.D.	t-test	p-value
ก่อนการทดลอง	20	3.55	0.214	-8.718	0.000*
หลังการทดลอง	20	4.01	0.167		

*p < 0.05

จากตารางที่ 26 พบว่า กลุ่มทดลองมี ทัศนคติด้านการแก้ปัญหาหมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานครก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งจากค่าเฉลี่ย พบว่า หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลอง

3.3.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติด้านการแก้ปัญหาหมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 27 แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับทัศนคติด้านการแก้ปัญหาหมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	(n)	\bar{X}	S.D.	t-test	p-value
กลุ่มทดลอง	20	4.01	0.167	9.877	0.000*
กลุ่มควบคุม	20	3.44	0.195		

*p < 0.05

จากตารางที่ 27 พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมี ทัศนคติด้านการแก้ปัญหาหมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานครหลังการทดลองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งจากค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม

จากการสัมภาษณ์ผู้เรียนกลุ่มทดลอง หลังการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษา พบว่าผู้เรียนในกลุ่มทดลองมีทัศนคติต่อการแก้ไขปัญหาหมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร และมีความรู้ ความเข้าใจ ถึงแนวทางในการประหยัดพลังงานเชื้อเพลิง ดังคำให้สัมภาษณ์

“เวลามีลูกค้าบางทีก็เปิดกระจก ลดการใช้แอร์”
 “จอดรออย่าสตาร์ทรถทิ้งไว้”
 “เติมน้ำมันธรรมชาติ”
 “เวลาจอดรถไม่ติดเครื่องเปลืองน้ำมัน”
 “ต้องดูแลเปลี่ยนน้ำมันเครื่อง”
 “ไม่สูบบุหรี่ แล้วเชิญบุหรี่ไปข้างนอก”
 “หาที่จอดรถตามจุด จะได้ไม่ต้องใช้รถ”
 “ใช้ก๊าซธรรมชาติเพราะประหยัดและลดปัญหาได้”
 “ไม่เร่งเครื่องเพราะควันออกเยอะ”
 “จับแบบรักษาความเร็วให้คงที่และเปลี่ยนน้ำมันเครื่อง”
 “จอดรอผู้โดยสารตามจุด ดับเครื่องเปิดกระจก”
 “รับผู้โดยสารแล้วค่อยเปิดแอร์”
 “ผมเติม NGV ไม่ค่อยปล่อยควันดำอยู่แล้ว”
 “ดูแลรถให้สภาพเครื่องยนต์ดี”
 “อย่าสตาร์ทรถตอนรถจอดนิ่งๆ”
 “ปลุกต้นไม้”
 “ต้องดูแลเรื่องน้ำมันเครื่องดูแลเครื่องยนต์”
 “จับช้าๆ”
 “ไม่บรรทุกของหนัก”

นอกจากนั้น จากการสัมภาษณ์ผู้เรียนในกลุ่มทดลองเกี่ยวกับแนวทางการสร้างเครือข่ายในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร พบว่าผู้เรียนมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมและรวมถึงการแนะนำแนวทางในการสร้างเครือข่าย ดังคำสัมภาษณ์

“ต้องจริงจัง”
 “ถ้าทุกคนเห็นว่าปัญหากระทบกับตัวของเขาเอง เขาจะแก้ไข”
 “ต้องมีการประชาสัมพันธ์ชื่อเสียงของก๊าซพิษ”
 “ทำไปชี้แจงเกี่ยวกับผลเสียของก๊าซธรรมชาติ”
 “ต้องให้รัฐบาลช่วยค่าใช้จ่ายการติดอุปกรณ์ก๊าซธรรมชาติ”
 “น่าจะชี้แจงว่าควันพิษอันตรายอย่างไร”

- “บางคนก็ช่วยบางคนก็ไม่ช่วย”
- “บอกให้เจ้าของอู่รถแจ้งให้คนเช่ารู้ถึงการปฏิบัติให้ถูกต้อง”
- “หน่วยงานรัฐน่าจะมีส่วนช่วยบ้าง”
- “จัดการรณรงค์”
- “ต้องเป็นนโยบายให้เห็นชัดเจน”
- “ยากเพราะทุกคนถือว่าไม่ใช่หน้าที่”
- “ไม่แน่ใจ ทุกคนไม่น่าเป็นไปได้”
- “แค่เราคนเดียวทำหน้าที่ของเราดีกว่า”
- “บอกเพื่อนสมาชิกในอู่ที่รู้จักกัน”
- “เริ่มจากคนเดียวที่เราจับก่อน”
- “ถ้าเขาเห็นโทษเขาน่าจะกลัวและหันมาแก้ไข”
- “ให้Taxi สีเขียวเป็นต้นแบบก็ได้”
- “คิดป้ายหลังรถว่า Green Taxi”
- “ต้องสร้างจิตสำนึกแก่จากวินัยในตนเอง”

3.3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติด้านจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ

3.3.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติด้านจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพก่อนการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 28 แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	(n)	\bar{X}	S.D.	t-test	p-value
กลุ่มทดลอง	20	3.57	0.212	1.537	0.132
กลุ่มควบคุม	20	3.48	0.153		

*p < 0.05

จากตารางที่ 28 พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมี ทัศนคติด้านจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพก่อนการทดลองแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3.2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติด้านจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 29 แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง

เงื่อนไข	(n)	\bar{X}	S.D.	t-test	p-value
ก่อนการทดลอง	20	3.57	0.212	-9.615	0.000*
หลังการทดลอง	20	4.03	0.146		

*p < 0.05

จากตารางที่ 29 พบว่า กลุ่มทดลองมี ทัศนคติด้านจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งจากค่าเฉลี่ย พบว่า หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลอง

3.3.2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติด้านจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 30 แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	(n)	\bar{X}	S.D.	t-test	p-value
กลุ่มทดลอง	20	4.03	.146	9.970	0.000*
กลุ่มควบคุม	20	3.47	.206		

*p < 0.05

จากตารางที่ 30 พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมี ทัศนคติด้านจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพหลังการทดลองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งจากค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เรียนกลุ่มทดลอง หลังการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษา พบว่า ผู้เรียนในกลุ่มทดลองมีทัศนคติที่แสดงถึง ความตระหนักต่อการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ ดังคำให้สัมภาษณ์

“การมีจรรยาบรรณก็คือเกียรติตัวเองเราจะไปทำลายเกียรติตัวเองทำไม”
 “ผู้โดยสารจะติดต่อกับเรา มีงานประจำถ้าทำไมดีก็ไม่มีการ”
 “ถ้าไม่มีจรรยาบรรณก็เหมือนทำลายอาชีพไม่มีกิน”
 “ถ้าไม่มีจรรยาบรรณแล้ว โกงผู้โดยสาร โคนร้องเรียน ก็ไม่ได้รับงาน”
 “อย่างน้อยก็จะภูมิใจว่าเราทำงานมีจรรยาบรรณ”
 “เราขับรถดี แต่งตัวดีผู้โดยสารก็สบายใจ”
 “ถ้าทำผิดกฎไม่มีระเบียบก็โดนปิดวิทยุไม่ได้รับงาน”
 “ถ้ามีจรรยาบรรณจะทำงานได้นานเพราะผู้โดยสารจะไม่ได้กลัวอันตราย”
 “ถ้าไม่มีจรรยาบรรณ Taxi สีเขียวจะถูกตำหนิไม่ดีทั้งหมด”
 “เราจะสบายใจว่าทำงานแบบไม่ผิดกฎกติกา”
 “ผู้โดยสารจะเหมารวมว่า Taxi สีนี้ดีหรือไม่ดีก็อาจจะมาจาก Taxi คันเดียว”
 “ถ้าให้บริการที่ดี พวกเราผู้โดยสารชื่นชม ให้ทิป ”
 “เราทำผิดกฎ ทำผิดจรรยาบรรณ เราก็ถูกลงโทษปิดวิทยุ ทำงานไม่ได้”
 “ทุกอาชีพต้องมีจรรยาบรรณครับ เป็นคนขับ Taxi ก็ต้องทำตามกฎ กติกา”
 “ถ้าเราให้บริการที่ดีเราก็จะทำงานสบายใจ”
 “ผู้โดยสารให้ทิปเยอะ ถ้าให้บริการดีไม่โกง”
 “เป็นคนดีก็สบายใจเอง”
 “ถึงเราโกงเขา เขาก็ร้องเรียน เราก็โดนอย่าโกงเลยดีกว่า ไม่เดือดร้อน”
 “ถ้าไม่มีจรรยาบรรณ อีกหน่อยคงไม่ได้ขับ Taxi ”
 “เราปฏิบัติต่อผู้โดยสารดี เราสบายใจ ผู้โดยสารสบายใจ”

นอกจากนั้น ผู้เรียนในกลุ่มทดลองสามารถชี้แจง ถึงแนวทางในการปฏิบัติตนที่แสดงถึง การมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ ทั้งจรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อผู้โดยสาร และ จรรยาบรรณต่อสังคม ดังคำให้สัมภาษณ์

“แต่งกายชุดฟอร์มเรียบร้อย พุดจาสุภาพ ซื่อสัตย์”
 “รับผู้โดยสารทุกคนไม่เลือกเส้นทางเพราะผิดกฎด้วย สงสารผู้โดยสารด้วย”
 “ต้องแต่งกายให้เรียบร้อย”
 “ไม่โกงผู้โดยสารถ้าเขาไม่รู้เส้นทางอย่าพาไปเส้นทางอ้อมเพื่อให้ได้เงินมา”
 “เวลารับผู้โดยสารต่างชาติต้องเป็นมิตรทุกคนน่าจะใช้กฎเดียวกันไม่อย่างนั้นจะ

สับสน”

- “การพูดสำคัญ บางคนพูดไม่สุภาพบางรถรับโทรศัพท์ระหว่างการขับรถไม่ดี”
 “ต้องไม่เลือกผู้โดยสาร”
 “อารมณ์ดีตลอดเวลา อย่าอารมณ์เสียอย่าเครียด”
 “ถ้ามีงานสังคมถ้าสะดวกได้ควรมีส่วนร่วม งานทำเมื่อไรก็ได้”
 “ต้องซื้อสติกส์ต่อผู้โดยสารด้วย”
 “พูดจากับผู้โดยสารสุภาพรักษาความสะอาดของรถ”
 “เปิดมิเตอร์ทุกครั้งเพราะขับรถของสหกรณ์”
 “แต่งกายให้ถูกต้องตามกฎระเบียบ”
 คุณยนต์ “ซื้อสติกส์สำคัญที่สุด Taxi ต้องเปิดมิเตอร์”
 “รับผู้โดยสารทุกคนอย่าบอกว่าไม่ไปผิดกฎสหกรณ์ ถ้าไม่รับผู้โดยสารต้องยกเหตุผล”
 “ไม่ขับไปทางอ้อม”
 “พูดดี แต่งกายดี อารมณ์ดี”
 “ถ้าผู้โดยสารนัดกี่โมง ต้องไม่ให้ทันต้องตรงต่อเวลา”
 “เวลารับผู้โดยสารต่างชาตอย่าเรียกค่าเหมาแพง ไม่โกงค่าโดยสาร”
 “ต้องปฏิบัติตามกฎของสหกรณ์ เช่นการแต่งเครื่องแบบ การใส่รองเท้า กางเกงยีน ไม่ได้”

3.3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติด้านการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานที่เกี่ยวข้องในกรุงเทพมหานคร

3.3.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติด้านการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานที่เกี่ยวข้องในกรุงเทพมหานคร ก่อนการทดลอง ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 31 แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานที่เกี่ยวข้องในกรุงเทพมหานคร ก่อนการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	(n)	\bar{X}	S.D.	t-test	p-value
กลุ่มทดลอง	20	3.512	0.264	0.051	0.960*
กลุ่มควบคุม	20	3.509	0.146		

*p < 0.05

จากตารางที่ 31 พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีทัศนคติด้านการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ที่ส่งผลการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครก่อนการทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3.3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติด้านการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ที่ส่งผลการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 32 แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ที่ส่งผลการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง

เงื่อนไข	(n)	\bar{X}	S.D.	t-test	p-value
ก่อนการทดลอง	20	3.51	0.264	-7.319	0.000*
หลังการทดลอง	20	4.03	0.194		

*p < 0.05

จากตารางที่ 32 พบว่า กลุ่มทดลองมีทัศนคติด้านการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ที่ส่งผลการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งจากค่าเฉลี่ย พบว่า หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลอง

3.3.3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติด้านการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ที่ส่งผลการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 33 แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ที่ส่งผลการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	(n)	\bar{X}	S.D.	t-test	p-value
กลุ่มทดลอง	20	4.03	0.194	8.071	0.000*
กลุ่มควบคุม	20	3.53	0.204		

*p < 0.05

จากตารางที่ 33 พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีทัศนคติด้านการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งจากค่าเฉลี่ยพบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เรียนกลุ่มทดลอง หลังการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษา พบว่ามีทัศนคติที่แสดงถึงความตระหนักต่อความสำคัญของการส่งเสริมภาพลักษณ์ต่อการให้บริการรถแท็กซี่ ที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ดังคำให้สัมภาษณ์

“ ผู้โดยสารลงมาจากรถเขารู้ว่าเป็นแท็กซี่ แบบไหนแท็กซี่ ฝิ แท็กซี่ มาเฟีย เขามีข้อมูลบางกรูมาผิคๆก็ไม่ขึ้นแท็กซี่เลยไปอย่างอื่น”

“ผู้โดยสารส่วนมากไม่รู้ว่าราคาเท่าไรหรแน้โดนโกงเยอะถ้าโดนโกงมาครวหน้าเขาหนีหมด”

“บางคันหวังแต่ค่าน้ำพาไปแต่ที่แพงๆ”

“เสี๊วแน่นอนครึบ แท็กซี่ฝิฝรังเขากลั้ว”

“บางที่ฝรังกลั้วโดนโกงเพราะเขารู้ว่ามาที่นี้โดนโกงเยอะ”

“ภาพลักษณ์ที่ดีก็มี ที่ไม่ดีก็มีผู้โดยสารส่วนมาก จะกลั้วไว่ก่อน”

“ถ้าผู้โดยสารกลุ่มเดิมจะติดต่อกับเราถ้าบริการดี หรือเรียกบริการศูนย์ที่รู้จัก”

“ส่วนมากรู้ข่าวจากอินเตอร์เน็ตซึ่งมีทั้งดีและไม่ดีแล้วแต่เขาจะรูมาอย่างไร”

“ถ้าเขาเคยเจอคนที่บริการดีเขาจะเหมารวมว่าดี แต่โชคร้ายก็โดนโกง”

“บางคนรูมาว่าแท็กซี่ จี๊ปลันก็กลั้วไปหมดทุกคัน”

“Taxi ดีๆ เช่นเก็บกระเป่าก็กินผู้โดยสารก็เป็นภาพลักษณ์ทางบวก”

“ถ้าเราไปแต่ที่ดีๆ ได้ผลประโยชน์เขาไม่พอใจ”

“พาที่พาไปกินข้างมือหนึ่งเก็บเงินหลายพันบาท เขากลับไปบอกเพื่อนก็มี”

“ถ้าเราไม่โกง ภาพลักษณ์ดีมาครวหน้าเขาก็ใช้บริการรถเรา”

“ผู้โดยสารต่างชาติเลือกขึ้นเฉพาะบางที่เพราะรู้ว่ามิแท็กซี่ ฝิ แท็กซี่ เดือน”

“เป็นโดยรวมไม่ว่าจำเป็น แท็กซี่ตุ๊กตุ๊ก ฝรังฉลาดรู้ข้อมูลมาก่อนรู้จักระวังตัว”

“ภาพลักษณ์แท็กซี่ยังไม่ค่อยน่าประทับใจ”

“ฝรังรู้ข้อมูลมาก่อนแล้วเขาจะรู้ว่าแท็กซี่ คันไหนควรขึ้นไม่ควรขึ้น”

“เสี๊วนี้บางที่ฝรังใช้แท็กซี่ มากกว่าตุ๊กตุ๊ก เพราะไปได้ทุกเขต และไปไกลได้”

นอกจากนั้น ผู้เรียนในกลุ่มทดลอง ได้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ที่แสดงถึงการปฏิบัติ ที่ส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ มีส่งผลกระทบต่อการทำงานในกรุงเทพมหานคร ดังคำให้สัมภาษณ์

“ให้บริการด้วยความซื่อสัตย์”

“คิดถึงผลประโยชน์เป็นเรื่องรองเงินบางที่ได้ไม่น้อยแต่ระยะยาว ดีกว่าไปโกงเขาเยอะๆ แล้วได้ครั้งเดียว”

“พาไปที่ๆเขาต้องการ ไม่ไปเฉพาะที่ๆได้ผลประโยชน์”

“ซื่อสัตย์”

“บริการด้วยใจ ช่วยยกกระเป๋าขึ้น-ลง จากรถสื่อสารได้ก็ชวนพูดคุย”

“ต้องซื่อสัตย์ถ้าไปสนามบินต้องกมิตอร์”

“เวลาตั้งราคา ให้มีจรรยาบรรณอย่าคิดเองตามใจ”

“แต่งกายถูกต้อง และมีน้ำใจกับเขาเขาประทับใจ”

“ให้บริการดีเท่ากันไม่ว่าชาติไหนเพราะอเมริกันให้ทิปเยอะ อย่าเลือกผู้โดยสาร”

“ยิ้มแย้ม แจ่มใสถึงได้ทิปไม่เยอะก็ยิ้มไว้ก่อน”

“ซื่อสัตย์สำคัญที่สุด”

“ต้องตรงเวลาด้วยเวลาแขกเรียกเวลาไหนต้องไปให้ทัน”

“รักษากฎกติกา ตามระเบียบ”

“ตัวคนขับเองก็สร้างภาพลักษณ์ได้ต้องแต่งกายถูกต้อง”

“ให้บริการเต็มที่เป็นแบบไม่หวังทิป”

“ไม่เลือกแขก รับทุกชาติทุกศาสนา”

“แสดงน้ำใจ เล็กๆน้อยๆ เช่นถ้าไปเที่ยวไกลๆเราออกค่าค่าน้ำให้ก็ได้”

“ถ้ารู้ข้อมูลดีแนะนำให้เขารู้เพราะเขาอาจรู้แค่ทางในอินเทอร์เน็ต”

“อำนวยความสะดวกให้เขาทุกอย่างเขาพอใจให้ทิป”

“พยายามชี้แจงว่าภาพลักษณ์ทางลบเป็นแค่บางส่วนเท่านั้นแต่แท็กซี่ส่วนใหญ่ดีและให้บริการเหมือนเป็นแขกของเรา”

3.3.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติด้านการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร

3.3.4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติด้านการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร ก่อนการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 34 แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ก่อนการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	(n)	\bar{X}	S.D.	t-test	p-value
กลุ่มทดลอง	20	3.19	0.182	0.761	0.452
กลุ่มควบคุม	20	3.14	0.231		

*p < 0.05

จากตารางที่ 34 พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมี ทักษะคิดด้านการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร ก่อนการทดลองแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3.4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเกี่ยวกับทัศนคติทัศนคติด้านการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร ก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 35 แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง

เงื่อนไข	(n)	\bar{X}	S.D.	t-test	p-value
ก่อนการทดลอง	20	3.19	0.182	-6.502	0.000*
หลังการทดลอง	20	3.67	0.321		

*p < 0.05

จากตารางที่ 35 พบว่า กลุ่มทดลองมี ทักษะคิดด้านการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่ กรุงเทพมหานครก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่ง จากค่าเฉลี่ย พบว่า หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลอง

3.3.4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติด้านการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 36 แสดงข้อมูลคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่ กรุงเทพมหานคร หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	(n)	\bar{X}	S.D.	t-test	p-value
กลุ่มทดลอง	20	3.67	.321	4.264	0.000*
กลุ่มควบคุม	20	3.30	.215		

*p < 0.05

จากตารางที่ 36 พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีทัศนคติด้านการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานครหลังการทดลองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งจากค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เรียนในกลุ่มทดลอง หลังการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษา พบว่าผู้เรียนในกลุ่มทดลองมีความตระหนักถึงความสำคัญของพื้นที่กรุงเทพมหานครต่อการประกอบอาชีพ ดังคำให้สัมภาษณ์

“การใช้ชีวิตในกรุงเทพมหานครท่านคิดว่าอะไรที่ทำให้กรุงเทพเป็นมหานครที่มีความสำคัญหรือมีจุดเด่นจุดแข็งในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ”

โดยผลการสัมภาษณ์ ได้แก่

“ผมว่ากทม.มีทั้งความเป็นเอกลักษณ์มีทั้งประวัติศาสตร์ ความเจริญรุ่งเรือง เทคโนโลยี”

“ความเจริญรุ่งเรืองสถานที่ท่องเที่ยวครบทั้งกลางวัน กลางคืน แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ”

“ความทันสมัยสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์”

“สถานที่ท่องเที่ยวกลางคืนฝรั่งชอบเที่ยวใน กทม. เช่น สีส้ม เป็นจุดขาย”

“แหล่งท่องเที่ยวที่ไม่ใช้เวลาเดินทางเช่นนักท่องเที่ยวที่มีเวลาน้อย”

“เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว หลากหลายรูปแบบทั้งวัด ซ็อลีนค้ำ หรือการท่องเที่ยวทางน้ำ”

“พระบรมมหาราชวังและสถานที่ที่มีความเป็นไทย”

“กทม.เป็นศูนย์กลางความเจริญ มีครบทุกอย่างที่นักท่องเที่ยวต้องการ”

“กรุงเทพเจริญมาก นักท่องเที่ยวมีข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เกี่ยวกับการท่องเที่ยวใน กทม.”

“กทม.วัดเยอะเหมาะกับนักท่องเที่ยวกลุ่มที่ชอบวัด”

“ถ้าพูดถึงการซื้อสินค้าฝรั่งซื้อสินค้าที่ห้างกลับบ้านเยอะ”

“สถานที่ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวเที่ยวได้ทั้งกลางวันและกลางคืน ”

“ความเก่าแก่ไม่ใช่มีแต่ของเก่าแก่เท่านั้น กทม.มีความทันสมัยด้วย”

“แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดนักท่องเที่ยวชอบมาก”

“ถ้าพูดถึงกทม.น่าเที่ยวที่สุดในย่านเอเชียจริงๆ ส่วนมากฝรั่งมาคูวัด”

“มาคูสถานที่ท่องเที่ยวรอบเกาะรัตนโกสินทร์”

“กทม. เหมาะกับการเป็นเมืองท่องเที่ยวจัดทัวร์ได้ทั้งกลางวันกลางคืน ”

“ฝรั่งชอบให้พาไปร้านที่มีอาหารไทย”

“ฝรั่งชอบมาไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ”

“ความสมบูรณ์ของทุกอย่างในกทม.ที่หมากกับการท่องเที่ยว คือด้านการมาคูวัด ศิลปะในเกาะรัตนโกสินทร์”

นอกจากนั้นผู้เรียนในกลุ่มทดลองได้ให้สัมภาษณ์ข้อมูลซึ่งแสดงถึงความตระหนักต่อคุณค่า แลกการเห็นความสำคัญของพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ ดังคำให้สัมภาษณ์

“เป็นที่ทำกิน ถ้าเราเป็นอาชีพอื่น เราอาจไม่รักกทม.แต่เราทำมาหากินเหมือนบ้านใครที่ทำไม่ดีก็เหมือนทำลายบ้านตัวเอง”

“เป็นที่อยู่ มีค่าต่อผมมากต่างชาติมาเที่ยวทำให้มีรายได้ มีงานทำ”

“ที่พัก ที่ทำมาหากิน เป็นที่เชิดหน้าชูตากับชาวต่างชาติ”

“ในความเป็นคนไทย กทม.เป็นมหานครที่มีคุณค่ามีความเป็นประวัติศาสตร์ ความเจริญรุ่งเรือง”

“กทม.มีคุณค่าของความเก่าแก่ถ้าไม่กรุงเทพยังหาเมืองที่มีความอุดมสมบูรณ์แบบนี้ยาก”

“กทม.ไม่ได้คุณค่าแต่ผมว่ากทม.มีบุญคุณเพราะให้ได้ทำงาน มีเงินมีรายได้”

“กทม.เป็นแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยวทำให้เงินทองไหลมาเทมา”

“กทม.เป็นหัวใจของประเทศเพราะเป็นศูนย์กลาง ถ้าไม่มีกรุงเทพขาดรายได้ขาดศูนย์กลางความเจริญ”

“มีความสุขเวลามีนักท่องเที่ยวชมรู้สึกว่ประเทศไทยมีชื่อเสียง”

“คนกทม.เขาน่าจะภูมิใจเพราะใครก็อยากจะมาอยู่ในกทม.เป็นแหล่งทำเงิน”

“ถ้าไม่กทม.ไม่รู้ว่าที่ไหนจะมีที่ท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ทุกอย่าง”

“ภูมิใจยังจับแท็กซี่เจอผู้โดยสารต่างชาติรู้ว่าเขาสนใจยังภูมิใจ”

“รักกรุงเทพครับ”

“เป็นที่อยู่อาศัยและเป็นที่ทำมาหากิน”

“มีพระคุณเพราะให้ที่กินเป็นที่ประกอบอาชีพ”

“รู้สึกดีใจ และภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของกรุงเทพเวลานักท่องเที่ยวชอบเรายิ่งภาคภูมิใจ”

“นักท่องเที่ยวเคยเทียบกม.กับเมืองเขาเราฟังแล้วภูมิใจ”

“กม.ทำให้คนมีงานทำ ก็ว่ามีบุญคุณ ”

“ทำให้รู้สึกภูมิใจที่ได้เป็นคนกม.นักท่องเที่ยวหลายคนชอบ ”

จากการสัมภาษณ์ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง พบว่าผู้เรียนในกลุ่มทดลอง มีทัศนคติเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติที่แสดงให้เห็นถึงความตระหนักหรือความสำนึกต่อการเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร ดังคำให้สัมภาษณ์

“รักษา พัฒนาและต้องรักให้เหมือนบ้านของเรา”

“ทำหน้าที่พลเมืองที่ดี”

“บอกคนที่นี่ว่ากม.มีดีอะไรบ้างทุกคนจะได้รู้”

“แนะนำสิ่งที่ดีๆให้นักท่องเที่ยวรู้ว่ากม.มีที่นาเที่ยวมาก”

“ซื่อสัตย์ในการทำงาน ”

“รักษาสมบัติของสถานที่ให้ครบ”

“ประชาสัมพันธ์สัมพันธ์ให้ต่างชาติรู้เรื่องดีๆ ”

“ไม่เห็นแก่ตัว”

“เป็นพลเมืองดี”

“ทำหน้าที่ของเราให้ดี”

“รักษาระเบียบวินัยทำตามกฎระเบียบ”

“ทำประโยชน์เพื่อสาธารณะ ”

“ประชาสัมพันธ์สัมพันธ์ให้ต่างชาติรู้เรื่องดีๆ”

“บางที่ต้องยอมเสียผลประโยชน์ตัวเองให้ส่วนรวมบาง”

“เป็นพลเมืองดี”

“ประชาสัมพันธ์สัมพันธ์ให้ต่างชาติรู้เรื่องดีๆ”

“ให้ดีกว่ารักบ้านของเราเอง ”

“ไม่ทำลายของส่วนรวม ”

“ต้องมีจิตสำนึก”

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาปัจจัย ปัญหา และข้อเสนอแนะ

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำโปรแกรมการศึกษาที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้

1.1 ปัจจัยด้านกลุ่มผู้เรียน

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน และผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน คือผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ และประสบการณ์ในการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งประสบการณ์จะแตกต่างกันไปในผู้เรียนแต่ละบุคคล เมื่อมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมกันจึงทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ผู้เรียนที่ประกอบอาชีพมาเป็นเวลานานมีประสบการณ์สูง สามารถถ่ายทอดและสะท้อนประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนที่มีประสบการณ์น้อยกว่านำไปต่อยอดความรู้ ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลองมีความเห็นว่าการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนที่อยู่ในกลุ่มอาชีพเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะของอาชีพที่คล้ายคลึงกันที่เป้าหมายหลักคือการทำบริการผู้โดยสารชาวต่างชาติ และมีความข้องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครเมื่อมีการเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ทำให้เป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดโปรแกรมการศึกษา และผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน ที่เห็นว่า กลุ่มผู้เรียนที่มีคุณสมบัติกำหนดไว้ในโปรแกรมการศึกษาที่จัดขึ้นมีความเหมาะสม เนื่องจากโปรแกรมการศึกษานอกระบบที่พัฒนาขึ้น เหมาะสำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร ที่มีการเน้นกลุ่มผู้โดยสารที่เป็นชาวต่างชาติ จึงได้มีการกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติของผู้เรียน ได้แก่การมีประสบการณ์ในการขับรถแท็กซี่อย่างน้อย 1 ปี ต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการใช้ภาษาอังกฤษในการประกอบอาชีพและผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้จากการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษาไปใช้ในการประกอบอาชีพ ได้อย่างตรงตามความต้องการ

คำสัมภาษณ์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดโปรแกรมการศึกษา คือ

“แท็กซี่กลุ่มนี้เหมาะกับการเข้าร่วมโปรแกรมเนื่องจากมีประสบการณ์ในการให้บริการผู้โดยสารต่างชาติโดยตรง”

“แท็กซี่กลุ่มอื่นเช่น แท็กซี่ส่วนตัวอาจไม่มีความจำเป็นในการใช้ภาษาอังกฤษมากนัก”

“แท็กซี่ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายมีความจำเป็นต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ เนื่องจากมีจุดจอดหลักที่สนามบิน และจุดจอดตามโรงแรม”

“แท็กซีกลุ่มเป้าหมายควรมีการปลูกฝังเรื่องจรรยาบรรณ เนื่องจากพวกเขาเป็นเหมือนด่านแรก ที่เจอชาวต่างชาติ”

และความคิดเห็นของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง คือ

“มีความเหมาะสม เพราะกลุ่มแท็กซีแบบนี้ เน้นการรับผู้โดยสารต่างชาติ”

“ตรงกับความเป็นของผู้เรียน”

“เลือกกลุ่มเป้าหมายได้ถูกต้อง”

“ถ้าเปิดรับแท็กซีเหลือง-เขียว อาจไม่มีคนสนใจ เพราะเขาไม่ได้เน้นนักท่องเที่ยวต่างชาติ”

ดังนั้นกลุ่มผู้เรียน จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้พัฒนาโปรแกรมการศึกษาควรคำนึงถึง โดยเฉพาะด้านประสบการณ์ของผู้เรียน และความต้องการตลอดจนความจำเป็นในการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

1.2 ปัจจัยด้านเนื้อหาสาระ

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน และผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือเนื้อหาสาระในโปรแกรมการศึกษาที่ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วยสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร แหล่งช้อปปิ้งในกรุงเทพมหานคร กิจกรรมท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร และความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในการประกอบอาชีพ และเนื่องจากการสอบถามความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียนก่อนในลำดับแรก จึงทำให้เนื้อหาสาระในโปรแกรมการศึกษาตรงตามความต้องการ ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความเห็นว่าเนื้อหาสาระในแต่ละหน่วยกิจกรรม มีประโยชน์ต่ออาชีพ ทำให้ผู้เรียนให้ความสนใจกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ ผู้เรียนมีการซักถามข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดโปรแกรมการศึกษา และผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน ที่เห็นว่า โปรแกรมการศึกษาที่จัดขึ้น มีความเหมาะสม ด้านเนื้อหาสาระเนื่องจากโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่สร้างขึ้นมีเนื้อหาที่พัฒนาขึ้นจากการสอบถามความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ได้เนื้อหาและข้อมูลที่ผู้เรียนจะได้นำประโยชน์ไปใช้ในการประกอบอาชีพอย่างแท้จริง นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมความสามารถด้านวิชาการ การเห็นความสำคัญของสภาพแวดล้อมภายในพื้นที่ และสร้างสรรค์ความตระหนักในคุณค่าและสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่

ดังคำสัมภาษณ์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดโปรแกรมการศึกษา คือ

“เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ตรงตามความต้องการของผู้เรียน ทำให้เกิดความสนใจในการเรียนรู้”

“ผู้เรียนต้องการรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว เนื่องจากจะนำมาซึ่งการเพิ่มรายได้”

“เนื้อหาที่เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ยังไม่มีหน่วยงานใดจัดทำใครสักส่วนมากเป็นการสื่อสารภาษาอังกฤษเบื้องต้นเท่านั้น”

“ถ้าผู้เรียนมีความรู้พอที่จะให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวได้ ก็นับเป็นประโยชน์มาก”

“เนื้อหาสาระในส่วนของมลพิษที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้เรียนเป็นประโยชน์ต่อรถของเขาเองด้วย”

“เรื่องของจรรยาบรรณและการสร้างภาพลักษณ์ ยังไม่มีการจัดให้ความรู้ ที่เคยมีเป็นการชี้แจงเกี่ยวกับการให้บริการเท่านั้น ยังไม่มีการสร้างความตระหนัก ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำยาก แต่สำคัญ”

และความคิดเห็นของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง คือ

“ที่เคยเรียนเป็นการสนทนาเบื้องต้น ซึ่งรู้อยู่แล้ว”

“ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีส่วนมากเป็นการสนทนาทั่วไปไม่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว”

“เนื้อหาสาระตรงตามความต้องการ”

“เนื้อหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว จะเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพ เนื่องจากผู้โดยสารบางที่ต้องการรู้เกี่ยวกับพื้นที่ว่าที่เที่ยวนั้นอยู่ที่ไหน ถ้ารู้ก็จะเป็นประโยชน์”

“เนื้อหาที่เรียน พอเรียนจบสามารถทำเป็นแท็กซี่นำเที่ยวได้เลย”

“ถ้าผู้โดยสารบอกจุดหมายปลายทางแล้วเราสามารถสื่อสารให้ข้อมูลเพิ่มเติมได้ จะเกิดความน่าเชื่อถือมากขึ้น”

ดังนั้น เนื้อหาสาระจึงเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่ผู้พัฒนาโปรแกรมการศึกษาควรคำนึงถึง โดยการสอบถามความต้องการและศึกษาถึงความจำเป็นเกี่ยวกับเนื้อหาสาระในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์ และทำให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียนรู้อย่างจริงจัง เพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพในการเรียนรู้

1.3 ปัจจัยด้านกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ประยุกต์ใช้แนวคิดการจัดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ เมื่อประยุกต์ใช้แนวคิดในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในรูปแบบของการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้นอกสถานที่ที่ร่วมกับการเรียนรู้ในชั้นเรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนมีความเห็นว่าเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระจากสภาพบริบทจริง โดยเฉพาะการเรียนรู้นอกสถานที่ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ และเชื่อมโยงความรู้เพื่อนำไปใช้ในบริบทของการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เรียนกลุ่มทดลอง ที่กล่าวว่ากิจกรรมการเรียนรู้ มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้โดยตรง การฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการสื่อสารในสถานที่ท่องเที่ยวจริง หรือในสถานการณ์ทำให้เกิดการเชื่อมโยงความรู้ได้ดี การดึงประสบการณ์ของผู้เรียนในกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากการเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้เกิดความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดโปรแกรมการศึกษา และผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน ที่เห็นว่า โปรแกรมการศึกษาที่จัดขึ้น มีความเหมาะสม ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้จากสถานที่จริง การเรียนรู้นอกสถานที่ การฝึกภาคปฏิบัติเนื่องจากหากพิจารณาจากโปรแกรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนที่เคยจัดให้กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ จะเห็นได้ว่าโปรแกรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความแตกต่าง โดยเน้นไปยังการเรียนรู้นอกสถานที่ การเรียนรู้จากแหล่งท่องเที่ยวจริง และการได้รับข้อมูลจากแหล่งข้อมูลจริง สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานนอกจากนี้ กิจกรรมการเรียนรู้ได้ดึงประสบการณ์ของผู้เรียนมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้จากประสบการณ์ ผู้เรียนเกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และสามารถต่อยอดประสบการณ์ได้ต่อไป

ดังคำสัมภาษณ์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดโปรแกรมการศึกษา คือ

“กิจกรรมการเรียนรู้ มีความแตกต่างจากหลักสูตรอื่นที่เป็นเพียงการเรียนภาคทฤษฎี”

“การเรียนรู้นอกสถานที่เป็นการเปิดโลกทัศน์ของผู้เรียน”

“สอดคล้องกับหลักในการเรียนรู้ที่ใช้กรุงเทพมหานครเป็นห้องเรียน”

“กิจกรรมการเรียนรู้แบบนี้ ทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ตรง”

“กิจกรรมนี้จัดจรรยาทำให้เป็นที่สนใจของคนที่พบเห็น เป็นการประชาสัมพันธ์อีกทางหนึ่ง”

“การเรียนรู้นอกสถานที่เป็นกิจกรรมที่นับว่ามีสีสัน ผู้เรียนเกิดความรู้ที่เชื่อมโยงไปใช้ได้มากกว่าการเรียนรู้ผ่านเอกสารเท่านั้น”

และความคิดเห็นของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง คือ

“กิจกรรมเรียนรู้สนุก ไม่น่าเบื่อ”

“เป็นการฝึกเป็นผู้นำเที่ยวไปในตัว”

“บางสถานที่ยังไม่มีโอกาสได้มาเอง การเรียนครั้งนี้ทำให้ได้ความรู้และเป็นการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครไปในตัว”

“แต่ละคนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กันเกี่ยวกับการพาผู้โดยสารมายังสถานที่ท่องเที่ยว”

“กิจกรรมที่เป็นเกม แข่งกันตอบเกี่ยวกับพื้นที่ในกรุงเทพมหานครสนุกมาก”

“ชอบกิจกรรมการกำหนดภาพอนาคตการท่องเที่ยว แปลกดี ไม่เคยนึกมาก่อน”

ดังนั้น กิจกรรมการเรียนรู้จึงเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่ผู้พัฒนาโปรแกรมควรคำนึงถึงในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความน่าสนใจ สอดคล้องและนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของโปรแกรมการศึกษา

1.4 ปัจจัยด้านวิทยากร

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียน และผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือในการสอนภาษาอังกฤษนั้น ผู้สอนหรือวิทยากรควรเป็นชาวต่างชาติ หรือเจ้าของภาษาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และการฝึกฝนเทียบเคียงกับการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง การเรียนรู้จากวิทยากรที่เป็นเจ้าของภาษาทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ในการสื่อสาร การเรียนรู้ที่เสมือนสถานการณ์จริงทำให้มีสีสัน และผู้เรียนกระตือรือร้นและมีส่วนร่วมในกิจกรรม ในส่วนของวิทยากรที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศ และการใช้ก๊าซธรรมชาติกับยานพาหนะ เป็นผู้ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญ และเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ และการสร้างภาพลักษณ์นั้น วิทยากรที่ดำเนินการอภิปรายสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อถือ และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

ดังนั้น ปัจจัยด้านวิทยากร จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญที่ผู้พัฒนาโปรแกรมการศึกษาควรคำนึงถึงในการพิจารณาเลือกวิทยากรที่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิทยากรควรมีความรู้และเชี่ยวชาญ รวมถึงการมีจิตวิทยาในการสอนผู้เรียนเพื่อกระตุ้นและทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้และสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้นั้นไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 ปัจจัยด้านแหล่งเรียนรู้

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียน และผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันคือแหล่งเรียนรู้ในโปรแกรมการศึกษาที่พัฒนาขึ้นเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในกรุงเทพมหานคร โดยเน้นสถานที่ท่องเที่ยวรอบเกาะรัตนโกสินทร์ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ภายในสถานที่ท่องเที่ยวตามสถานที่จริง และการเรียนรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่กองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร ทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และข้อมูลจากแหล่งข้อมูลโดยตรง ผู้เรียนกลุ่มทดลอง มีความคิดเห็นว่าการเรียนรู้จากแหล่งความรู้จริง ทำให้ได้ข้อมูลที่มีความเป็นปัจจุบัน นอกจากนี้การที่ผู้เรียนที่ต้องเกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยวได้สัมผัสประสบการณ์ในสถานที่ท่องเที่ยวด้วยตนเอง ทำให้เกิดการเชื่อมโยงประสบการณ์ และความรู้เพื่อต่อยอดและปรับใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดโปรแกรมการศึกษา และผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน ที่เห็นว่า โปรแกรมการศึกษาที่จัดขึ้น มีความเหมาะสม ด้านแหล่งการเรียนรู้ เนื่องจากแหล่งความรู้ที่ผู้เรียนสามารถหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ เป็นสถานที่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน ซึ่งเน้นการศึกษาข้อมูลจากพื้นที่ที่เป็นเป้าหมายในกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์และเชื่อมโยงความรู้ เพื่อนำไปสู่การนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังคำสัมภาษณ์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดโปรแกรมการศึกษา คือ

“การนำผู้เรียนมาเรียนรู้ในแหล่งท่องเที่ยวจริง ทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์”

“ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ไปยังสถานการณ์การประกอบอาชีพได้ ดีกว่าการเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร”

และความคิดเห็นของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง คือ

“เรียนรู้จากสถานที่จริง ทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน”

“เมื่อมีข้อสงสัยหรือข้อมูลที่ต้องการ สามารถถามเจ้าหน้าที่ได้เลย”

“ข้อมูลจากกองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร มีความเป็นปัจจุบันมากกว่าการค้นข้อมูลจากแหล่งอื่น เช่นแผ่นพับ หรืออินเทอร์เน็ต”

ดังนั้นปัจจัยด้านแหล่งเรียนรู้ จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญที่ผู้พัฒนาโปรแกรมการศึกษาคควรคำนึงถึงในการพิจารณาเลือกแหล่งความรู้ที่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งทำให้ข้อมูลที่ได้รับมีความชัดเจน และมีความเป็นปัจจุบัน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้

1.6 ปัจจัยด้านสื่อการเรียนรู้

ผู้พัฒนาโปรแกรมการศึกษา ใช้สื่อประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย ชุดคู่มือการเรียนรู้ด้วยตนเอง เอกสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ซีดีเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวประกอบด้วยคำศัพท์ และประโยคที่ใช้ในการสื่อสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร แลื่อนำเสนอข้อมูลประกอบกิจกรรมในชั้นเรียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาสาระได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้นผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความเห็นว่าสื่อการเรียนรู้มีประโยชน์เนื่องจากสามารถนำมาใช้เพื่อทบทวนในสิ่งที่ได้เรียนรู้ และเป็นการฝึกฝนให้เกิดทักษะ

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดโปรแกรมการศึกษา และผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน ที่เห็นว่า โปรแกรมการศึกษาที่จัดขึ้น มีความเหมาะสม ด้านสื่อการเรียนรู้

ดังคำสัมภาษณ์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดโปรแกรมการศึกษา คือ

“ซีดีเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวมีความเหมาะสม ผู้เรียนสามารถฝึกฝนได้ด้วยตนเองในระหว่างการทำงาน”

“เอกสารคู่มือที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้จริง”

และความคิดเห็นของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง คือ

“สื่อที่แจกให้ดี สามารถใช้ทบทวนสิ่งที่เรียนมาด้วยตนเองได้”

“สื่อที่เป็นเอกสาร มีรูปภาพชัดเจน อ่านง่าย ภาษาอังกฤษที่ใช้อธิบายไม่ยากเกินไป”

ดังนั้นปัจจัยด้านสื่อการเรียนรู้ จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญที่ผู้พัฒนา โปรแกรมการศึกษาควรคำนึงถึงในการพิจารณาเลือกสื่อการเรียนรู้ ที่เหมาะสมต่อเนื้อหาสาระและสอดคล้องกับความสามารถ ประโยชน์ต่อการนำไปใช้ของผู้เรียน

1.7 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียน และผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยสภาพแวดล้อมในด้านอาหารและเครื่องดื่มทั้งกิจกรรมภาคสนาม และกิจกรรมในชั้นเรียนมีความเหมาะสมและผู้เรียนกลุ่มทดลองพึงพอใจ สิ่งแวดล้อมด้านสถานที่ในการเรียนรู้มีบรรยากาศที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และรู้สึกเป็นกันเองไม่เคร่งเครียด

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดโปรแกรมการศึกษา และผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน ที่เห็นว่า โปรแกรมการศึกษาที่จัดขึ้น มีความเหมาะสม ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดกิจกรรม

ดังคำสัมภาษณ์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดโปรแกรมการศึกษา และผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง คือ

“อาหารและเครื่องดื่ม มีการจัดเตรียมได้ยอดเยี่ยม”

“สถานที่ที่ใช้เรียน มีการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดี”

“กิจกรรมนอกสถานที่ มีการจัดเตรียมได้ดี เช่นเจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่พยาบาล”

ดังนั้นปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญที่ผู้พัฒนาโปรแกรมการศึกษาควรคำนึงในการพิจารณาจัดการด้านสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

2. ปัญหาในการนำโปรแกรมการศึกษาที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้

2.1 ปัญหาด้านกลุ่มผู้เรียน

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดโปรแกรมการศึกษา มีความคิดเห็นว่า กลุ่มผู้เรียนจำนวน 20 คนค่อนข้างน้อย หากเปรียบเทียบกับจำนวนผู้ต้องการเรียนทั้งหมด โดยเห็นว่าในแต่ละรุ่นที่ทำการจัดโปรแกรมการเรียนรู้ ควรมีจำนวน 50 คน

2.2 ปัญหาด้านการประสานงาน

เนื่องจากโปรแกรมศึกษานอกระบบ โรงเรียนที่พัฒนาขึ้น มีขอบเขตกิจกรรมที่ต้องประสานงานกับหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมภาคสนามมีความจำเป็นต้องประสานงานกับองค์กรและหน่วยงานของรัฐ ซึ่งอาจขาดการติดตามผลการประสานงาน ทำให้เกิดความล่าช้าและทำให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ภาคสนามดำเนินไปอย่างล่าช้า จึงควรมีการวางแผนในการประสานงานอย่างรัดกุม เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปด้วยความราบรื่น

2.3 ปัญหาด้านสื่อการเรียนรู้

ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความเห็นว่าสื่อการเรียนรู้ ประเภทเอกสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ในส่วนของคำศัพท์ภาษาอังกฤษบางคำที่ผู้เรียนไม่คุ้นเคย ทำให้ยากต่อการอ่านและการจดจำ จึงควรบรรยายคำศัพท์ภาษาอังกฤษเป็นคำอ่านภาษาไทย เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้การอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง ในส่วนของสื่อการเรียนรู้ประเภทซีดีที่ประกอบด้วยเสียงบรรยายภาษาอังกฤษ ควรมีคำบรรยายเป็นภาษาไทยควบคู่ไปทีละประโยคซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะในการนำโปรแกรมการศึกษาที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้

จากผลการวิจัยที่ครอบคลุมถึงปัจจัยปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องถึงการนำโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้ในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 ด้านโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

1. จากการสังเกตประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกิจกรรมที่มีการเรียนรู้นอกสถานที่ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร กิจกรรมที่กำหนดขึ้นเป็นการใช้รถจักรยานเป็นพาหนะในการดำเนินกิจกรรม ซึ่งพบปัญหาคือความไม่ปลอดภัย และความยากลำบากเกี่ยวกับการจราจร ซึ่งมีผลกระทบทั้งกับกลุ่มผู้เรียนเองและกระทบต่อสภาพการจราจรโดยรวม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอแนะว่าควร พิจารณาถึงรูปแบบการเรียนรู้นอกสถานที่โดยใช้ยานพาหนะในรูปแบบอื่น เช่น รถรางกรุงเทพมหานครหรือใช้การเดินเท้า แทนการใช้จักรยาน เพื่อความปลอดภัย

2. จากการอภิปรายกลุ่ม ผู้วิจัยพบว่าผู้เรียนแม้จะมีการเข้ากิจกรรมการเรียนรู้ในโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในทุกกิจกรรมครบจำนวนทุกครั้ง แต่การให้ข้อมูลของผู้เรียนทำให้ผู้วิจัยพบปัญหา เกี่ยวกับเวลาร่วมกิจกรรมซึ่งอาจมีผลกระทบต่อหารประกอบอาชีพ ซึ่งอาชีพขับรถต้องมีราคาค่าเช่าจ่ายในเรื่องของค่าเช่ารถแท็กซี่ การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้จึงกระทบต่อรายได้ของผู้เรียน ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอว่าควรมีองค์กรที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบในการชดเชยรายได้ให้กับผู้เรียน

3. คู่มือประกอบการเรียนรู้ จากการอภิปรายพบว่าเป็นคู่มือการเรียนรู้ที่มีประโยชน์และสามารถช่วยพัฒนาและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาได้ตรงตามเป้าหมายแต่เนื้อหาสาระมีหลายหน่วยกิจกรรมซึ่งมีสาระความรู้ที่ต้องเก็บข้อมูลจำนวนมาก ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถทำชุดคู่มือการเรียนรู้ได้ในเวลาที่กำหนด ด้วยเหตุจากภาระการทำงานและการดำเนินชีวิต ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ควรปรับเนื้อหาในส่วนของชุดคู่มือการเรียนรู้ให้มีความกระชับและใช้เวลา น้อยลง

3.2 ด้านผู้สอน

1. ผู้สอนควรศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย เขต พื้นที่ สถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร แหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร และกิจกรรมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร เพื่อให้สามารถตอบคำถามของผู้เรียนเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่เรียนได้

2. จากการสังเกตผู้เรียนในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิทยากรชาวต่างชาติ ผู้วิจัยพบว่าเนื่องจากผู้เรียนมีฐานความรู้ในด้านทักษะภาษาอังกฤษที่แตกต่างกัน ทำให้ในบางรายอาจไม่

สามารถเรียนรู้ได้ทันผู้เรียนอื่น ในเนื้อหาหรือคำศัพท์ที่ค่อนข้างซับซ้อน จึงมีข้อเสนอแนะว่าควรมี
การสอนเพื่อปรับเนื้อหาให้เท่าเทียมกันในเบื้องต้นก่อนถึงวิทยากรต่างชาติกระทำการสอน โดยอาจ
ใช้ช่วงเวลาสั้นๆก่อนการเรียนกับวิทยากรต่างชาติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ดังนี้คือ

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่
2. เพื่อพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อทดลองใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาปัจจัย ปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการนำโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้

การดำเนินการวิจัย

ระยะการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดโปรแกรมการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน สำหรับกลุ่มอาชีพคนขับรถแท็กซี่ ของภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อวิเคราะห์โปรแกรมเกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรและรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อสังเคราะห์เป็นกรอบเนื้อหาในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากการรวบรวมเอกสารและการสัมภาษณ์

ระยะที่ 2 การสร้างโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร โดยดำเนินการตามขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมของ Brookfield (1995) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

2.1 ชั้นที่ 1 การระบุความต้องการในการเรียนรู้ โดยการระบุความต้องการการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เป็นผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยระบุความต้องการในการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ โดยผู้วิจัยสร้างกรอบเนื้อหาสาระในแต่ละประเด็นไว้เพื่อให้ผู้เรียนได้ระบุความต้องการในการเรียนรู้ ดังนี้

1. เนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ต่างๆในกรุงเทพมหานคร

2. รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม

2.2 ชั้นที่ 2 การระบุวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ผู้วิจัยได้กำหนดการวัดวัตถุประสงค์ตามเนื้อหาสาระในหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย

1. ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

1.1 ความรู้เกี่ยวกับเขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

1.2 ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

1.3 ความรู้เกี่ยวกับแหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร

1.4 ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

2. ความรู้ เกี่ยวกับมลภาวะทางอากาศในกรุงเทพมหานคร

3. ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟัง-พูดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

4. ทักษะคิดต่อการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร

5. ทักษะคิดต่อการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ

6. ทักษะคิดต่อการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

7. สำนักแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร

2.3 ชั้นที่ 3 การระบุประสบการณ์การเรียนรู้ให้ตอบสนองวัตถุประสงค์

ในขั้นตอนของการระบุประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อสร้างกิจกรรมในการพัฒนาความรู้และทักษะในการสื่อสารเพื่ออาชีพของผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ตลอดจนกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียน มีความรู้เกี่ยวกับ

เส้นทางและสถานที่ต่างๆในกรุงเทพมหานคร มีความเข้าใจในสภาพปัญหา และการตระหนักในคุณค่าของพื้นที่ โดยขั้นตอนนี้จะระบุถึงกิจกรรมการเรียนรู้ในหลักสูตรรวมถึงพัฒนาเนื้อหาสาระที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอน การสร้างสื่อการเรียนรู้และชุดคู่มือการเรียนรู้

2.4 ขั้นที่ 4 การจัดวางแผนงานที่ระบุถึงขอบเขตและกระบวนการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการโดยการจัดแผนงานที่ระบุถึงขอบเขตในการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยการประสานงานติดต่อกับบุคคลและหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยติดต่อประสานงานด้านสถานที่ที่มีการเรียนรู้ภาคสนามเพื่อแจ้งและขออนุมัติการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และผู้วิจัยประสานงานกับวิทยากรประจำหน่วยการเรียนรู้ และประสานงานเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่พยาบาลเพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ภาคสนาม

2.5 ขั้นที่ 5 การประเมินผลลัพธ์เปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจงในเชิงพฤติกรรมในขั้นตอนนี้ เป็นการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเปรียบเทียบผลคะแนนระหว่างผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม ทั้งก่อนและหลังการทดลอง โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบวัด แบบทดสอบ แบบประเมิน และแบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้

ระยะที่ 3 การทดลองใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานและแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกรุงเทพมหานคร เป็นการดำเนินการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่จัดขึ้น โดยดำเนินการจัดโปรแกรมการเรียนรู้ในหลักสูตร “BANGKOK TAXI TOUR GUIDE” ตั้งแต่วันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ.2553 ถึงวันศุกร์ที่ 24 ธันวาคม พ.ศ.2553 เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ โดยกลุ่มควบคุมเข้าเรียนในหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ที่จัดขึ้น โดย สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางกอกน้อยระหว่างวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ.2553 ถึงวันศุกร์ที่ 14 มกราคม พ.ศ.2554 เป็นระยะเวลา 3 สัปดาห์

ระยะที่ 4 การศึกษาปัจจัย ปัญหา และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการนำโปรแกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ ซึ่งผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้อย่างเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับผู้ประกอบอาชีพชั้นระดับเทคนิค

จากการศึกษาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ที่จัดขึ้นสำหรับผู้ประกอบอาชีพชั้นระดับเทคนิคในกรุงเทพมหานคร สามารถสรุปประเด็นตามกรอบการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.1 หน่วยงานที่จัดโปรแกรมการศึกษา

หน่วยงานที่จัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนประกอบด้วยทั้งหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน หน่วยงานภาครัฐได้แก่ กรมการขนส่งทางบก กรมตำรวจ กองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร โรงพยาบาล สถานีวิทยุจส. 100 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร ท่าอากาศยานกรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยรามคำแหง และหน่วยงานภาคเอกชนได้แก่ ดิเอราวิณกรู๊ป

1.2 หัวข้อโปรแกรมการศึกษา

หัวข้อหรือประเด็นในการจัดกิจกรรมการศึกษาได้ถูกกำหนดโดยองค์กรหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดโปรแกรมการศึกษา สามารถอธิบายได้ดังนี้

- กรมการขนส่งทางบก จัดโปรแกรมการศึกษาในหัวข้อที่เกี่ยวกับการจราจร
- กรมตำรวจจัดโปรแกรมการศึกษาในหัวข้อที่เกี่ยวกับกฎระเบียบทางสังคม
- กองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร จัดโปรแกรมการศึกษาในหัวข้อที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ในกรุงเทพมหานคร
- โรงพยาบาลจัดโปรแกรมการศึกษาในหัวข้อที่เกี่ยวกับการบริการสุขภาพและการช่วยเหลือเมื่อเกิดอุบัติเหตุ
- สถานีวิทยุจส. 100 จัดโปรแกรมการศึกษาในหัวข้อที่เกี่ยวกับการจราจรและการบริการสังคม
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานครจัด โปรแกรมการศึกษาในหัวข้อที่เกี่ยวกับการศึกษาและความรู้ในการพัฒนาอาชีพ

- ทำอาภาศยานกรุงเทพมหานคร จัดโปรแกรมการศึกษาในหัวข้อที่เกี่ยวกับการให้บริการผู้โดยสาร
- มหาวิทยาลัยรามคำแหงจัดโปรแกรมการศึกษาในหัวข้อที่เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ
- ดิเอราวัฒน์กรุ๊ปจัดโปรแกรมการศึกษาในหัวข้อที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

1.3 วัตถุประสงค์ของโปรแกรมการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการจัดโปรแกรมศึกษานอกระบบโรงเรียน สอดคล้องกับหัวข้อการจัดโปรแกรมการศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดโปรแกรมการศึกษา สามารถอธิบายได้ดังนี้

- กรมการขนส่งทางบก จัดโปรแกรมการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริการฝึกอบรมทราบเกี่ยวกับการจราจรและการมีส่วนร่วมในการแก้ไขสภาพการจราจร
- กรมตำรวจจัดโปรแกรมการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริการฝึกอบรมมีความรู้เกี่ยวกับกฎจราจรต่างๆ
- กองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครจัดโปรแกรมการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริการ
- กรุงเทพมหานครจัดโปรแกรมการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการบริการด้านการท่องเที่ยว
- โรงพยาบาลจัดโปรแกรมการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้น แก่ผู้โดยสารในสถานการณ์ฉุกเฉินได้
- สถานีวิทยุจส. 100 จัดโปรแกรมการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ในการรายงานสภาพการจราจร
- สำนักงานส่งเสริมศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานครจัดโปรแกรมการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อให้ผู้ขับแท็กซี่ ได้พัฒนาความสามารถในการสื่อสารโดยมุ่งเน้นการส่งเสริมความสามารถทางด้านภาษา
- ทำอาภาศยานกรุงเทพมหานครจัด โปรแกรมการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ เพื่อพัฒนาคุณภาพการให้บริการรถแท็กซี่

- มหาวิทยาลัยรามคำแหงจัดโปรแกรมการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสามารถทางด้านภาษา

- ดิ เอราวัณกรุ๊ปจัดโปรแกรมการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยเน้นที่ความสามารถในการสื่อสารและการให้บริการ

1.4 เนื้อหาสาระในโปรแกรมการศึกษา

เนื้อหาสาระในโปรแกรมการศึกษาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งมุ่งเน้นความสำคัญต่อการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ และมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคมในช่วงเวลาที่มีการจัดโปรแกรมการศึกษาสามารถอธิบายได้ดังนี้

- กรมการขนส่งทางบก จัดโปรแกรมการศึกษาซึ่งมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการจราจรและการมีและการแก้ไขสภาพการจราจร

- กรมตำรวจจัดโปรแกรมการศึกษาซึ่งมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับกฎหมายต่างๆ

- กองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครจัดโปรแกรมการศึกษาซึ่งมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับแนวทางในการให้บริการแก่ผู้โดยสาร เพื่อให้เกิดความประทับใจและเป็นเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับการสร้างภาพลักษณ์ในการให้บริการ

- กรุงเทพมหานครจัดโปรแกรมการศึกษาซึ่งมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการให้บริการด้านการท่องเที่ยว

- โรงพยาบาลจัดโปรแกรมการศึกษาซึ่งมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้น แก่ผู้โดยสารในสถานการณ์ฉุกเฉิน

- สถานีวิทยุจส. 100 จัดโปรแกรมการศึกษาซึ่งมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการรายงานสภาพการจราจร

- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานครจัดโปรแกรมการศึกษาซึ่งมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการสื่อสาร โดยมุ่งเน้นเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับการให้บริการผู้โดยสารต่างชาติ

- ท่าอากาศยานกรุงเทพมหานครจัดโปรแกรมการศึกษาซึ่งมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพการให้บริการรถแท็กซี่

- มหาวิทยาลัยรามคำแหงจัดโปรแกรมการศึกษาซึ่งมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการใช้ภาษาต่างประเทศในการให้บริการผู้โดยสารต่างชาติ

- ดิเอราวันกรุ๊ปจัดโปรแกรมการศึกษาซึ่งมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการใช้ภาษาต่างประเทศในการให้บริการผู้โดยสารต่างชาติเน้นที่การให้ข้อมูลและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

1.5 กิจกรรมการเรียนรู้ใน โปรแกรมการศึกษา

กิจกรรมการเรียนรู้ใน โปรแกรมการศึกษาแบ่งออกตามเนื้อหาสาระและวัตถุประสงค์ของ โปรแกรมการศึกษาที่จัด สามารถอธิบายได้ดังนี้

- โปรแกรมการศึกษาที่มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความรู้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้จะเป็นลักษณะของการบรรยายประกอบการศึกษาเอกสาร
- โปรแกรมการศึกษาที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาต่างประเทศ กิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วยภาคทฤษฎีเนื้อหา และการฝึกในภาคปฏิบัติ

1.6 ระยะเวลาในการจัดโปรแกรมการศึกษา

ระยะเวลาในการจัดโปรแกรมการศึกษามีการกำหนดชัดเจน โปรแกรมการศึกษาที่จัดขึ้นในแต่ละครั้ง มีระยะเวลาสั้น โดยเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในโปรแกรมในวัน เวลาที่ต่อเนื่องกันจนจบแต่ละโปรแกรม

1.7 ผู้เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษา

ผู้เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษาที่จัดขึ้นมีจำนวนมาก โดยการรับสมัครบุคคลที่จะเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษาไม่มีการคัดเลือก และไม่มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษา โปรแกรมการศึกษาเปิดกว้างให้ผู้ที่มีสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

1.8 วิทยากรผู้ให้ความรู้ในโปรแกรมการศึกษา

วิทยากรที่ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ โปรแกรมการศึกษาที่จัด โดยวิทยากรผู้ให้ความรู้เป็นบุคลากรที่สังกัดองค์กรที่จัดโปรแกรมการศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.9 การประเมินผลโปรแกรมการศึกษา

การวัดประเมินผลเป็นลักษณะของการประเมินผลของ โปรแกรมการศึกษาที่จัดขึ้น โดยมีการประเมินผลเกี่ยวกับ

- ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้
- ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการอบรม

- ความเหมาะสมของวิทยากร
- ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษาที่จัดขึ้น

2. ผลการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกรุงเทพมหานคร

2.1 ผลการศึกษาความต้องการเรียนรู้ของผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกรุงเทพมหานคร

2.1.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน

ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6 สถานภาพทางการสมรสส่วนใหญ่เป็นโสดระยะเวลาในการใช้ชีวิตในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ใช้ชีวิตในกรุงเทพมหานครเป็นเวลา 21 ปีขึ้นไป

2.1.2 ข้อมูลความต้องการในการเรียนรู้

ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานครมีความต้องการเนื้อหาความรู้ในโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

ด้านความรู้เกี่ยวกับเขตพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่มีความต้องการในระดับมากที่สุดโดยมีความต้องการด้านความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครพบว่า ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่มีความต้องการเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม และวัดเบญจมบพิตร ในระดับมากที่สุด ในระดับมาก คือ วัดอรุณราชวราราม วัดสุทัศน์เทพวราราม วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม วัดบวรนิเวศวิหาร วัดราชนัดดาราม วัดสระเกศวรมหาวิหาร วัดไตรมิตร พระบรมหาราชวังพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท และพระที่นั่งอนันตสมาคม

ด้านความรู้เกี่ยวกับแหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานครพบว่า ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่มีความต้องการเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับแหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานครในระดับมากที่สุดคือ ถนนข้าวสาร ส่วนความต้องการที่อยู่ในระดับมากคือแหล่งซื้อสินค้าใน ไชน่าทาวน์ตลาดนัดสวนจตุจักรห้างสรรพสินค้าสยาม พารากอนปากคลองตลาดประตูน้ำและสวนลุมไนท์บาซาร์ และความต้องการเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับแหล่งซื้อสินค้าที่ สยามสแควร์ และพันธุ์ทิพย์พลาซ่า ในระดับปานกลาง

ด้านความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมท่องเที่ยวอดนียมในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่มีความต้องการเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมท่องเที่ยวอดนียมใน กรุงเทพมหานครในระดับมากที่สุดคือ การสักการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในกรุงเทพมหานคร การท่องเที่ยวตลาดน้ำ และการแสดงสยามนิรมิต และความต้องการเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการไหว้พระ 9 วัด อยู่ในระดับมาก

ด้านความรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานคร ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่มีความต้องการเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับปัญหามลภาวะทางอากาศอยู่ในระดับมาก

ด้านความรู้เกี่ยวกับจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่มีความต้องการเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพในระดับมากที่สุด

ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานครมีความต้องการใช้ทักษะการฟัง($\bar{X}=4.47$) และทักษะการพูดในระดับมากที่สุด

ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ส่วนใหญ่มีความต้องการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง(Self -Study)รองลงมาคือ กิจกรรมการฝึกปฏิบัติการเรียนรู้นอกสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 19.5 และกิจกรรมการฝึกอบรมและการอภิปรายตามลำดับและระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ส่วนใหญ่ต้องการเรียนรู้กิจกรรมต่ำกว่า 2 สัปดาห์

2.2 ผลการกำหนดวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์การจัดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานได้แก่การบรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษาการให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมในพื้นที่และการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนได้กำหนดวัตถุประสงค์ดังนี้

2.2.1 วัตถุประสงค์ด้านความรู้ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับเขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ความรู้เกี่ยวกับแหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานครความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร และความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร

2.2.2 วัตถุประสงค์ด้านการสื่อสาร ประกอบด้วยการสื่อสารเกี่ยวกับเขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร การสื่อสารเกี่ยวกับเขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร การสื่อสารเกี่ยวกับแหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร และการสื่อสารเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

2.2.3 วัตถุประสงค์ด้านทัศนคติประกอบด้วยทัศนคติต่อการแก้ไขปัญหา มลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร ทัศนคติเกี่ยวกับการมีจรรยาบรรณในการประกอบ อาชีพ ทัศนคติเกี่ยวกับการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวใน กรุงเทพมหานคร และทัศนคติต่อสำนักแห่งความเป็นของพื้นที่กรุงเทพมหานคร

2.3 ผลการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

กิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาขึ้นตามแนวทางการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานและ แนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้นอก สถานที่ และการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยแบ่งเป็น 7 หน่วยได้แก่หน่วยที่ (1)เขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร(2) สถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร (3)แหล่งซื้อสินค้าใน กรุงเทพมหานคร(4)กิจกรรมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร(5)ปัญหามลพิษทางอากาศใน กรุงเทพมหานคร(6)จรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ และ(7)ภาพลักษณ์ของการให้บริการแท็กซี่ ต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

2.4 ผลการจัดวางแผนงานที่ระบุถึงขอบเขตและกระบวนการสร้างประสบการณ์การ เรียนรู้

ในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ขั้นตอนของการจัดวางแผน งานที่ระบุถึงขอบเขตและกระบวนการสร้างประสบการณ์ ผู้วิจัยได้ทำการประสานงาน ไปยัง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยขอหนังสืออนุมัติจากมหาวิทยาลัยเพื่อดำเนินการติดต่อกับผู้รับผิดชอบ สถานที่ต่างๆที่อยู่ในเนื้อหาหลักสูตรการเรียนรู้ ติดต่อประสานงานกับศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อทำการจัดเตรียมการดำเนินการจัดหลักสูตรสำหรับกลุ่มควบคุมและ ประสานงานกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมการเรียนรู้

2.5 ผลการประเมินผลลัพธ์เปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์

ในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ขั้นตอนของการเปรียบเทียบ ผลลัพธ์ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทำการทดสอบความรู้แบบทดสอบการสื่อสาร และ แบบวัดทัศนคติ กับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ใน โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนและทำการสัมภาษณ์เกี่ยวกับทัศนคติ กับผู้เรียนกลุ่มทดลอง

2.2 ผลการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้พัฒนาขึ้น โดยใช้กรอบในการกำหนด องค์ประกอบของโปรแกรมการศึกษา ดังนี้

1. วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการ อาชีพขับรถแท็กซี่ ในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

1. ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร
2. ความสามารถในการสื่อสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร
3. ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร
4. ทัศนคติเกี่ยวกับการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ
5. ทัศนคติเกี่ยวกับการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่
6. ทัศนคติเกี่ยวกับการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่ กรุงเทพมหานคร

2. กลุ่มผู้เรียน

ผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ สังกัดสหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดได้แก่ (1) จบการศึกษาอย่างน้อยระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า (2) มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่อย่างน้อย 1 ปีและ (3) มีประสบการณ์การใช้ภาษาอังกฤษในการประกอบอาชีพจำนวน 40 คน

3. เนื้อหาสาระ

เนื้อหาสาระในกิจกรรมการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 7 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ (1) เขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร (2) สถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร (3) แหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร (4) กิจกรรมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร (5) ปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร (6) จรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ และ (7) ภาพลักษณ์ของการให้บริการแท็กซี่ต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

4. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้ประยุกต์ใช้แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน (Place-Based Education) โดยมีหลักในการจัดกิจกรรม ได้แก่ การเห็นคุณค่าและตระหนักในความสำคัญของพื้นที่การทำให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจในพื้นที่ การเชื่อมโยงปรากฏการณ์ในพื้นที่กับกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้ทรัพยากรในพื้นที่เพื่อการเรียนรู้ และการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง กิจกรรมการเรียนรู้ใช้รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ โดยรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินการเป็นวงจรที่ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนได้แก่ขั้นที่ 1 การสร้าง

ประสบการณ์จากการปฏิบัติกิจกรรม ขั้นที่ 2 การอภิปรายและสะท้อนประสบการณ์ ขั้นที่ 3 การสรุป และขั้นที่ 4 การประยุกต์ใช้

5. วิทยากร

วิทยากรประจำสถานที่ท่องเที่ยวในกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับกิจกรรมชาติคนขับแท็กซี่ที่มีเกียรติประวัติดีเด่น วิทยากรชาวต่างชาติและผู้วิจัย

6. แหล่งความรู้

แหล่งความรู้ตามสถานที่ที่กำหนดไว้ในกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยวรอบเกาะรัตนโกสินทร์ แหล่งข้อมูลจากกองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร แหล่งข้อมูลอินเทอร์เน็ต

7. สื่อการเรียนรู้

สื่อประกอบการเรียนรู้ในโปรแกรมการศึกษา ได้แก่ ชุดคู่มือการเรียนรู้ด้วยตนเอง แผนที่กรุงเทพมหานคร ซิตีและวิดิทัศน์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

8. การวัดและประเมินผล

การประเมินผลการเรียนรู้ยึดหลักการตามวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน ได้แก่ การบรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษา การให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมในพื้นที่และการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบวัดความรู้แบบทดสอบการสื่อสาร แบบวัดและแบบสัมภาษณ์ทัศนคติ โดยทำการวัดก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการตามโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

9. สภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้ในโปรแกรมการศึกษานอกระบบที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้จัดการเกี่ยวกับสถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วยสถานที่ในการเรียนรู้ภาคสนาม ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยวรอบเกาะรัตนโกสินทร์ สถานที่จัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน และการจัดสภาพแวดล้อมด้านอาหาร และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

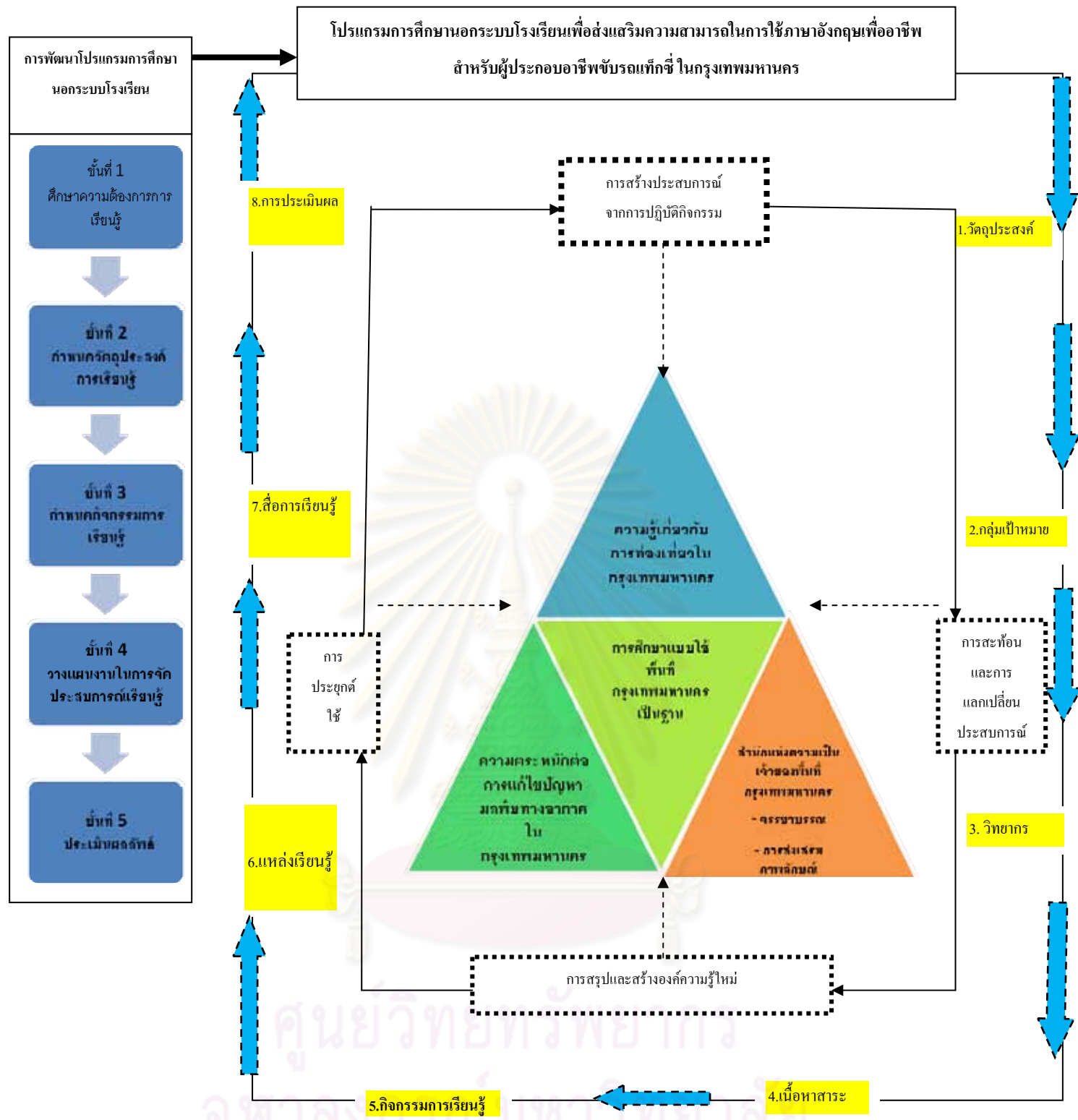
จากแนวคิดการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบ ตามลำดับขั้นตอนในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบของBrookfield (1995) ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนได้แก่การระบุความต้องการในการเรียนรู้ การตั้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การระบุประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้ตอบสนองวัตถุประสงค์ การจัดวางแผนงานเพื่อระบุถึงขอบเขตและกระบวนการของการสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้ และการประเมินผลสัมฤทธิ์โดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

นำมาซึ่งการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบ ซึ่งมี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย วิทยากร เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ แหล่งความรู้และสื่อการเรียนรู้ การประเมินผลและสภาพแวดล้อม โปรแกรมการศึกษาที่พัฒนาขึ้นอยู่บนพื้นฐานแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จะดำเนินการเป็นวงจร ได้แก่ การสร้างประสบการณ์จากการปฏิบัติกิจกรรม การอภิปรายและสะท้อนประสบการณ์ การสรุปและสร้างองค์ความรู้ใหม่และการประยุกต์ใช้ กิจกรรมการเรียนรู้ในโปรแกรมการศึกษานอกระบบที่พัฒนาขึ้นท้ายที่สุดจะนำไปสู่การพัฒนาด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพขั้วรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งจากการใช้พื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นฐานในการจัดการศึกษา องค์ความรู้ที่ได้จากการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว แหล่งซื้อสินค้า และกิจกรรมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร ทัศนคติต่อการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ ทัศนคติต่อการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ และการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร

โปรแกรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนที่พัฒนาขึ้นสามารถแสดงได้ ดังแผนภาพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ
 สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิทยุวิทยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ผลการทดลองใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกรุงเทพมหานคร

3.1 ผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยของความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครก่อนและหลังการทดลอง โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3.2 ผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยของความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครหลังการทดลอง แตกต่างจากกลุ่มควบคุม โดยคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3.3 ผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยของความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานครก่อนและหลังการทดลอง โดยมีคะแนนเฉลี่ย หลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลอง โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3.4 ผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยของความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานครหลังการทดลอง แตกต่างจากกลุ่มควบคุม โดยคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3.5 ผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยของการสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนและหลังการทดลอง โดยมีคะแนนเฉลี่ย หลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลอง โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3.6 ผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยของการสื่อสารภาษาอังกฤษหลังการทดลอง แตกต่างจากกลุ่มควบคุม โดยคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

3.7 ผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติต่อการแก้ไขปัญหาหมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร ก่อนและหลังการทดลอง โดยมีคะแนนเฉลี่ย หลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลอง โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3.8 ผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติต่อการแก้ไขปัญหาหมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานครหลังการทดลอง แตกต่างจากกลุ่มควบคุม โดยคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

3.9 ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติต่อการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ ก่อนและหลังการทดลอง โดยมีคะแนนเฉลี่ย หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3.10 ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติต่อการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ หลังการทดลอง แตกต่างจากกลุ่มควบคุม โดยคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3.11 ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติต่อการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ ก่อนและหลังการทดลอง โดยมีคะแนนเฉลี่ย หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3.12 ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติต่อการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่หลังการทดลอง แตกต่างจากกลุ่มควบคุม โดยคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

3.13 ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยของ การมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร ก่อนและหลังการทดลอง โดยมีคะแนนเฉลี่ย หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3.14 ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติต่อการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่หลังการทดลอง แตกต่างจากกลุ่มควบคุม โดยคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

4. ผลการศึกษาปัจจัย เจื่อนใจ และข้อเสนอแนะของการนำโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ที่พัฒนาขึ้นไปใช้

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ที่ส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน และทำการอภิปรายกลุ่มเพื่อสัมภาษณ์ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในการทดลอง เกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้ทำการทดลองใช้แล้ว ได้ผลการสัมภาษณ์และอภิปรายดังนี้

4.1 ปัจจัยด้านกลุ่มผู้เรียน

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน และผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน คือผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ และประสบการณ์ในการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งประสบการณ์จะแตกต่างกันไปในผู้เรียนแต่ละบุคคล เมื่อมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมกันจึงทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ผู้เรียนที่ประกอบอาชีพมาเป็นเวลานานมีประสบการณ์สูงสามารถถ่ายทอดและสะท้อนประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนที่มีประสบการณ์น้อยกว่านำไปต่อยอดความรู้ ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลองมีความเห็นว่าการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนที่อยู่ในกลุ่มอาชีพเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะของอาชีพที่คล้ายคลึงกันที่เป้าหมายหลักคือการทำบริการผู้โดยสารชาวต่างชาติ และมีความข้องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครเมื่อมีการเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ทำให้เป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

ดังนั้นกลุ่มผู้เรียน จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้พัฒนาโปรแกรมการศึกษาคควรคำนึงถึง โดยเฉพาะด้านประสบการณ์ของผู้เรียน และความต้องการตลอดจนความจำเป็นในการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

4.2 ปัจจัยด้านเนื้อหาสาระ

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน และผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือเนื้อหาสาระในโปรแกรมการศึกษาที่ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วยสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร แหล่งช้อปปิ้งในกรุงเทพมหานคร กิจกรรมท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร และความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในการประกอบอาชีพ และเนื่องจากการสอบถามความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียนก่อนในลำดับแรก จึงทำให้เนื้อหาสาระในโปรแกรมการศึกษาดังกล่าวตรงตามความต้องการ ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความเห็นว่าเนื้อหาสาระในแต่ละหน่วยกิจกรรม มีประโยชน์ต่ออาชีพ ทำให้ผู้เรียนให้ความสนใจกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ ผู้เรียนมีการซักถามข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์

ดังนั้น เนื้อหาสาระจึงเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่ผู้พัฒนาโปรแกรมการศึกษาคควรคำนึงถึง โดยการสอบถามความต้องการและศึกษาถึงความจำเป็นเกี่ยวกับเนื้อหาสาระในการเรียนรู้ ของผู้เรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์ และทำให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียนรู้อย่างจริงจัง เพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพในการเรียนรู้

4.3 ปัจจัยด้านกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ประยุกต์ใช้แนวคิดการจัดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ เมื่อประยุกต์ใช้แนวคิดในการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในรูปแบบของการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้นอกสถานที่ร่วมกับการเรียนรู้ ในชั้นเรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีความเห็นว่าเป็น กิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระจากสภาพบริบทจริง โดยเฉพาะการเรียนรู้นอกสถานที่ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ และเชื่อมโยงความรู้เพื่อนำไปใช้ในบริบทของการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เรียนกลุ่ม ทดลอง ที่กล่าวว่ากิจกรรมการเรียนรู้ มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้โดยตรง การฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการสื่อสารในสถานที่ท่องเที่ยวจริง หรือในสถานการณ์ทำให้เกิดการ เชื่อมโยงความรู้ได้ดี การดึงประสบการณ์ของผู้เรียนในกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์จากการเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้เกิดความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์

ดังนั้น กิจกรรมการเรียนรู้จึงเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่ผู้พัฒนาโปรแกรมควร คำนึงถึงในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความน่าสนใจ สอดคล้องและนำไปสู่การบรรลุ วัตถุประสงค์ของโปรแกรมการศึกษา

4.4 ปัจจัยด้านวิทยากร

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน และผู้เรียน กลุ่มทดลองมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือในการสอนภาษาอังกฤษนั้น ผู้สอนหรือวิทยากรควรเป็นชาวต่างชาติ หรือเจ้าของภาษาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และการฝึกฝน เทียบเคียงกับการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง การเรียนรู้จากวิทยากรที่เป็นเจ้าของภาษาทำให้ผู้เรียน เกิดประสบการณ์ในการสื่อสาร การเรียนรู้ที่เสมือนสถานการณ์จริงทำให้มีสีสัน และผู้เรียน กระตือรือร้นและมีส่วนร่วมในกิจกรรม ในส่วนของวิทยากรที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศ และ การใช้ก๊าซธรรมชาติกับยานพาหนะ เป็นผู้ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญ และเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับ จรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ และการสร้างภาพลักษณ์นั้น วิทยากรที่ดำเนินการอภิปราย สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อถือ และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

ดังนั้นปัจจัยด้านวิทยากร จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญที่ผู้พัฒนาโปรแกรม การศึกษาควรคำนึงถึงในการพิจารณาเลือกวิทยากรที่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิทยากรควรมีความรู้และเชี่ยวชาญ รวมถึงการมีจิตวิทยาในการสอนผู้เรียนเพื่อกระตุ้นและทำให้ ผู้เรียนเกิดความรู้ลพสามารถเชื่อมโยงความรู้นั้นไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.5 ปัจจัยด้านแหล่งเรียนรู้

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน และผู้เรียน กลุ่มทดลองมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันคือแหล่งเรียนรู้ในโปรแกรมการศึกษาที่พัฒนาขึ้นเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในกรุงเทพมหานคร โดยเน้นสถานที่ท่องเที่ยวรอบเกาะรัตนโกสินทร์ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ภายในสถานที่ท่องเที่ยวตามสถานที่จริง และการเรียนรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่กองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร ทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และข้อมูลจากแหล่งข้อมูลโดยตรง ผู้เรียน กลุ่มทดลอง มีความคิดเห็นว่าการเรียนรู้จากแหล่งความรู้จริง ทำให้ได้ข้อมูลที่มีความเป็นปัจจุบัน นอกจากนั้นการที่ผู้เรียนที่ต้องเกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยวได้สัมผัสประสบการณ์ในสถานที่ท่องเที่ยวด้วยตนเอง ทำให้เกิดการเชื่อมโยงประสบการณ์ และความรู้เพื่อต่อยอดและปรับใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ปัจจัยด้านแหล่งเรียนรู้ จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญที่ผู้พัฒนาโปรแกรมการศึกษาคควรคำนึงถึงในการพิจารณาเลือกแหล่งความรู้ที่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งทำให้ข้อมูลที่ได้รับมีความชัดเจน และมีความเป็นปัจจุบัน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้

4.6 ปัจจัยด้านสื่อการเรียนรู้

ผู้พัฒนาโปรแกรมการศึกษา ใช้สื่อประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย ชุดคู่มือการเรียนรู้ด้วยตนเอง เอกสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ซึ่งดีเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวประกอบด้วยคำศัพท์ และประโยคที่ใช้ในการสื่อสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร แลื่อนำเสนอข้อมูลประกอบกิจกรรมในชั้นเรียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาสาระได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้นผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความเห็นว่าสื่อการเรียนรู้มีประโยชน์ เนื่องจากสามารถนำมาใช้เพื่อทบทวนในสิ่งที่ได้เรียนรู้ และเป็นการฝึกฝนให้เกิดทักษะ ดังนั้นปัจจัยด้านสื่อการเรียนรู้ จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญที่ผู้พัฒนาโปรแกรมการศึกษาคควรคำนึงถึงในการพิจารณาเลือกสื่อการเรียนรู้ ที่เหมาะสมต่อเนื้อหาสาระและสอดคล้องกับความสามารถ ประโยชน์ต่อการนำไปใช้ของผู้เรียน

4.7 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน และผู้เรียน กลุ่มทดลองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยสภาพแวดล้อมในด้านอาหารและเครื่องดื่มทั้งกิจกรรมภาคสนาม และกิจกรรมในชั้นเรียนมีความเหมาะสมและผู้เรียนกลุ่มทดลองพึงพอใจ สิ่งแวดล้อมด้านสถานที่ในการเรียนรู้มีบรรยากาศที่

กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และรู้สึกเป็นกันเอง ไม่เคร่งเครียด ดังนั้นปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญที่ผู้พัฒนาโปรแกรมการศึกษาควรคำนึงในการพิจารณาจัดการด้านสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

5. ปัญหา และข้อเสนอแนะในการนำโปรแกรมการศึกษาที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้

5.1 ปัญหาด้านกลุ่มผู้เรียน

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดโปรแกรมการศึกษา มีความคิดเห็นว่า กลุ่มผู้เรียนจำนวน 20คนค่อนข้างน้อย หากเปรียบเทียบกับจำนวนผู้ต้องการเรียนทั้งหมด โดยเห็นว่าในแต่ละรุ่นที่ทำการจัดโปรแกรมการเรียนรู้ ควรมีจำนวน 50 คน

5.2 ปัญหาด้านการประสานงาน

เนื่องจากโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้น มีขอบเขตกิจกรรมที่ต้องประสานงานกับหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมภาคสนามมีความจำเป็นต้องประสานงานกับองค์กรและหน่วยงานของรัฐ ซึ่งอาจขาดการติดตามผลการประสานงาน ทำให้เกิดความล่าช้าและทำให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ภาคสนามดำเนินไปอย่างล่าช้า จึงควรมีการวางแผนในการประสานงานอย่างรัดกุม เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปด้วยความราบรื่น

5.3 ปัญหาด้านสื่อการเรียนรู้

ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความเห็นว่าสื่อการเรียนรู้ ประเภทเอกสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ในส่วนของคำศัพท์ภาษาอังกฤษบางคำที่ผู้เรียนไม่คุ้นเคย ทำให้ยากต่อการอ่านและการจดจำ จึงควรบรรยายคำศัพท์ภาษาอังกฤษเป็นคำอ่านภาษาไทย เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้การอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง ในส่วนของสื่อการเรียนรู้ประเภทซีดีที่ประกอบด้วยเสียงบรรยายภาษาอังกฤษ ควรมีคำบรรยายเป็นภาษาไทยควบคู่ไปทีละประโยคซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น

การอภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร มีประเด็นในการนำมาอภิปรายผล ดังนี้ (1) ผลของการศึกษาสภาพการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ (2) ผลการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน (3) ประสิทธิภาพของโปรแกรมการศึกษานอกระบบ

โรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้น และ (4) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องของการ โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นไปใช้

1. ผลของการศึกษาสภาพการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ที่จัดขึ้นสำหรับผู้ประกอบอาชีพบรรณเทกซ์ ในกรุงเทพมหานคร

โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่จัดขึ้นสำหรับผู้ประกอบอาชีพบรรณเทกซ์ ในกรุงเทพมหานครมีรูปแบบของโปรแกรม มีลักษณะหลากหลาย สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ขององค์กรหรือหน่วยงานที่จัดโปรแกรม ซึ่งประกอบด้วยทั้งหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่จัดโปรแกรมและเป็นผู้กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับความต้องการในการเรียนรู้ สอดคล้องกับ Brookfield (1995) ที่กล่าวว่า การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีหลักสำคัญ ได้แก่การจัดกิจกรรมการศึกษาที่เน้นความยืดหยุ่น หัวข้อหรือประเด็นในการจัดกิจกรรมการศึกษาได้ถูกกำหนดโดยองค์กรหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมโดยตรง วัตถุประสงค์ของการจัดโปรแกรมการศึกษาได้ถูกกำหนดให้สอดคล้องกับหัวข้อการจัดโปรแกรมการศึกษาโดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ด้านความรู้ ทักษะหรือพฤติกรรมที่ต้องการ สอดคล้องกับอาชัญญา รัตนอุบล (2542) ที่กล่าวว่าโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนจะสนองต่อความต้องการ ความสนใจและประยุกต์ใช้แก้ปัญหาให้แก่บุคคลนอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ สมคิด อิศระวัฒน์ (2543) ที่กล่าวว่า การสอนผู้ใหญ่ควรกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ความคิด ด้านความรู้สึกละและด้านการปฏิบัติ เนื้อหาสาระในโปรแกรมการศึกษาถูกกำหนดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ ซึ่งมุ่งเน้นความสำคัญต่อการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ และมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคมในช่วงเวลาที่มีการจัดโปรแกรมการศึกษา สอดคล้องกับอาชัญญา รัตนอุบล (2542) ที่กล่าวว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ควรกำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรมให้มีความชัดเจน โดยคำนึงถึงปัญหาหาความต้องการของผู้เรียนเพื่อดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ได้ตรงตามปัญหาและความต้องการของผู้เรียนเพื่อดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ได้ตรงตามปัญหาและความต้องการของผู้เรียน และสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันและสอดคล้องกับวิวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2544) กล่าวว่าเนื้อหาสาระและกิจกรรมในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่มีความสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตและนำการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ กิจกรรมการเรียนรู้ ในโปรแกรมการศึกษาประกอบด้วยบรรยายเพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และการเรียนรู้ในภาคปฏิบัติเพื่อการพัฒนาด้านทักษะ สอดคล้องกับสุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2544) ที่กล่าวว่ากิจกรรมการเรียนรู้ ควรมีความหลากหลายโดยการกำหนดกิจกรรมที่เหมาะสม สอดคล้องกับการวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ระยะเวลาในการจัดโปรแกรมการศึกษามีการกำหนดชัดเจนและสิ้นสุดในการจัด

โปรแกรมการศึกษาในแต่ละครั้งและยึดหลักเกี่ยวกับความเหมาะสมที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพเป็นหลัก เนื่องจากผู้เรียนไม่สามารถเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษาได้ หากมีการใช้เวลาเรียนมาก สอดคล้องกับสุมาลี สังข์ศรี (2546) ที่กล่าวว่าหลักการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนควรมีความยืดหยุ่นในด้านต่างๆ เช่น หลักสูตรและเวลาเรียน ซึ่งสามารถปรับให้มีความเหมาะสมได้ ผู้เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษาที่จัดขึ้นมีจำนวนมากในการจัดแต่ละครั้ง และไม่กำหนดคุณสมบัติของผู้เรียน ผู้เรียนเป็นผู้สมัครใจในการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษา โดยผู้เรียนเข้าร่วมในโปรแกรมการศึกษา เนื่องจากเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้นำไปปรับใช้เพื่อการประกอบอาชีพสอดคล้องกับ Brookfield (1986) ที่กล่าวว่าผู้ใหญ่มีการเรียนรู้ตามความสนใจและความจำเป็นในการเรียนรู้ วิทยากรที่ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ซึ่งเป็นบุคลากรที่สังกัดองค์กรที่จัดโปรแกรมการศึกษา สอดคล้องกับหลักในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่กำหนดโดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2550) ที่กล่าวถึงผู้สอนว่า ผู้สอนหรือผู้ที่ให้ความรู้มีความหลากหลาย ผู้ที่เป็นวิทยากรหรือผู้ให้ความรู้ในกิจกรรมจะไม่จำกัดอยู่ในกลุ่มครูอาจารย์จากโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษา อาจจะเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญหรือผู้รู้จากหน่วยงานต่างๆ การวัดประเมินผลเป็นลักษณะของการประเมินผลของโปรแกรมการศึกษาที่จัดขึ้น ซึ่งไม่ได้วัดผลความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ หรือเจตคติที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งการประเมินผลดังกล่าวไม่สอดคล้องกับหลักการในการประเมินผลของ Brookfield (1995) ที่กล่าวถึงการประเมินผลลัพธ์ โดยให้มีการเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจงเชิงพฤติกรรม เน้นผลลัพธ์ด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ

2. ผลการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขั้วรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร เป็นโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน กล่าวคือผู้วิจัยได้ศึกษากรอบลำดับขั้นตอนในการพัฒนาโปรแกรมของ Brookfield (1995) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในแต่ละขั้นตอน เริ่มจากการหาความต้องการการเรียนรู้ของผู้ประกอบการอาชีพขั้วรถแท็กซี่ เพื่อให้มีเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับความต้องการอย่างแท้จริง การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้โดยยึดหลักในการสร้างวัตถุประสงค์จากการใช้แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน นำไปสู่การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่กำหนด โดยการประยุกต์ใช้แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทั้งกิจกรรมในชั้นเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ภาคสนาม และกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง นำไปสู่ขั้นตอนของการประสานงานเพื่อกำหนดกรอบแนวทางในการเตรียมสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้ และ

องค์ประกอบที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และขั้นตอนการวัดผลสัมฤทธิ์เปรียบเทียบกับ
วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นจากการประยุกต์ใช้แนวคิด
การศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์สามารถอธิบายความ
เหมาะสมของแนวคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาได้ดังนี้

จากการนำแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานมาใช้ในการพัฒนาโปรแกรม
การศึกษา ทำให้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นมีรูปแบบการศึกษาโดยใช้พื้นที่
กรุงเทพมหานครเป็นฐาน ซึ่งนำไปสู่การกำหนดวัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่สอดคล้องกับแนวคิด
ในการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นถึงผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ซึ่งในโปรแกรมการศึกษาที่พัฒนาขึ้นเน้นถึง
การมีความรู้ และทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบอาชีพขั้วรถแท็กซี่ และเกี่ยวข้องกับ
การท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร นอกจากนั้นโปรแกรมการศึกษาที่พัฒนาขึ้น มีวัตถุประสงค์
เพื่อให้ผู้เรียนมีความตระหนัก และมีทัศนคติต่อการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศใน
กรุงเทพมหานคร และมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนมีความตระหนักและมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของ
พื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ในโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้น
มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างทัศนคติต่อการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ และการส่งเสริม
ภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวใน
กรุงเทพมหานคร ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาพื้นที่กรุงเทพมหานคร โปรแกรมการศึกษาที่พัฒนาขึ้น
สอดคล้องกับหลักการในการจัดการศึกษาแบบใช้พื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นฐานดังที่ Woodhouse
& Knapp (2000), Smith (2002), Gruenewald (2003), Power (2004) และ Sobel (2004) กล่าวว่าแนว
ทางการจัดการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา การเห็นความสำคัญของ
สิ่งแวดล้อมในพื้นที่และการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่

จากการนำแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ มาใช้ในการพัฒนาโปรแกรม
การศึกษานอกระบบโรงเรียน ทำให้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นมีรูปแบบ
กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการดึงประสบการณ์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพขั้วรถแท็กซี่ใน
กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มีการกำหนดถึงคุณสมบัติของผู้เรียนในการมีประสบการณ์ในการประกอบ
อาชีพอย่างน้อย 1 ปี กิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีการบูรณาการแนวคิดการเรียนรู้แบบใช้พื้นที่
เป็นฐานกับแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งมีวงจรการเรียนรู้ที่สังเคราะห์ได้คือการสร้าง
ประสบการณ์จากการปฏิบัติกิจกรรม การสะท้อนและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสรุปและสร้าง
ความรู้ใหม่ และการประยุกต์ใช้เพื่อส่งต่อประสบการณ์ Pfeiffer and Jones (1983) ,Esther Goh
(1983) ,Tittly (1994) ,Kolb (1994) และพรปภัตสร ปริญญาญกุล (2546) กิจกรรมการเรียนรู้ที่

พัฒนาขึ้นในขั้นของการสร้างประสบการณ์ ผู้วิจัยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ และเรียนรู้ในสถานการณ์จริง นอกจากนั้นผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนนำประสบการณ์เดิมมาเป็นพื้นฐาน เพื่อต่อยอดในการเรียนรู้ ในขั้นตอนของการอภิปรายแลกเปลี่ยน และการสะท้อนประสบการณ์ ผู้วิจัยใช้คำถามที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ซึ่งกันและกันและเพื่อนำไปสู่การสรุปและสร้างความรู้ใหม่ที่เป็นการต่อยอดจากฐานประสบการณ์เดิมและในขั้นของการประยุกต์ใช้ ผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้นำความรู้ใหม่ที่สร้างขึ้น ไปใช้และนำกลับมาเพื่อเป็นฐานในการสร้างประสบการณ์ใหม่ต่อไป

ภาพรวมของโปรแกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมด้าน วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ ตลอดจนรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้ฝึกในด้านการศึกษาไปใช้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการประกอบอาชีพได้ ตรงตามความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นมีการกำหนดองค์ประกอบของโปรแกรม โดยการศึกษาความสัมพันธ์กันระหว่าง องค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ กลุ่มผู้เรียน เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ วิทยาการ แหล่งความรู้ สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผล โดยผู้วิจัยกำหนดรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบ พัฒนาเป็นโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนฉบับร่าง เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเหมาะสม ผู้วิจัยทำการแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ แล้วนำไปทดลองใช้ โดยโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่สร้างขึ้น สามารถอภิปรายแยกตามองค์ประกอบของโปรแกรมการศึกษาได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์

ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ โดยยึดหลักในการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานกล่าวคือ ผู้เรียนมีความรู้และมีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพและมีความตระหนักต่อสภาพปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร ตลอดจนการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยโปรแกรมการศึกษาที่พัฒนาขึ้นจัดให้กับผู้ประกอบการอาชีพขั้วรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ที่มีการเรียนรู้เป็นไปตามความจำเป็น และการเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพหากมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการ สอดคล้องกับ เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2533) ที่กล่าวว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นการศึกษาที่จัดขึ้นตามความเหมาะสมและความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับอาชญญา รัตนอุบล (2542) ที่กล่าวว่าโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน จะสนองตอบต่อความต้องการ ความสนใจและประยุกต์ใช้แก้ปัญหาให้แก่บุคคลนอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ สมคิด อิศระวัฒน์ (2543)

ที่กล่าวว่า การสอนผู้ใหญ่ควรกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ความคิด ด้านความรู้สึกและด้านการปฏิบัติ การดำเนินการให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายทั้ง 3 ด้านเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

2. กลุ่มผู้เรียน

โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นได้กำหนดกลุ่มผู้เรียนให้เป็นผู้ประกอบอาชีพชั่วคราว แท้ก็ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดได้แก่ เป็นผู้ที่ยังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพชั่วคราวแท้อย่างน้อย 2 ปี และมีประสบการณ์ในการให้บริการผู้โดยสารชาวต่างชาติ โดยเป็นการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษาด้วยความสมัครใจ การกำหนดกลุ่มผู้เรียนให้เป็นผู้ที่สมัครใจที่สังกัดสหกรณ์แท็กซี่เนื่องจากแนวโน้มนโยบายในการให้บริการผู้โดยสารชาวต่างชาติ ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักเนื่องจากเป็นกลุ่มรถแท็กซี่ให้บริการตามจุดจอด สนามบินและโรงแรมต่างๆ ดังนั้นกลุ่มผู้ประกอบอาชีพชั่วคราวแท็กซี่ดังกล่าว จึงมีความจำเป็นและมีความต้องการในการเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเนื่องจากได้ให้บริการผู้โดยสารต่างชาติโดยตรงดังที่ Mackay and Mountford (1979) ได้กล่าวถึงการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะว่าเป็นการสอนเพื่อจุดมุ่งหมายในการนำไปใช้ที่ชัดเจนและจุดมุ่งหมายนี้มักเกี่ยวข้องกับความต้องการด้านอาชีพและการฝึกอบรมด้านใดด้านหนึ่ง โดยเฉพาะสอดคล้องกับ Brookfield (1986) ที่กล่าวว่าผู้ใหญ่มีการเรียนรู้ตามความสนใจและความจำเป็นในการเรียนรู้ และ Knowles (1981) ที่กล่าวว่าผู้ใหญ่เรียนได้ดีเมื่อมีความพร้อมและความต้องการที่จะพัฒนาตนเองและต้องการนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริงได้ ซึ่งสอดคล้องกับศรีประภา ชัยสินทร (2550) ที่กล่าวว่าบุคคลจะเรียนรู้เพื่อปรับใช้ให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง นำความรู้และประสบการณ์ไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง

3. เนื้อหาสาระ

โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นแบ่งเนื้อหาสาระการเรียนรู้เป็น 7 หน่วยได้แก่ (1)พื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร (2) สถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร (3) แหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร (4) กิจกรรมท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร (5) ปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร (6) จรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ และ (7) ภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ ซึ่งเนื้อหาที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานดังนั้น เนื้อหาสาระจึงมีความเหมาะสมเนื่องจากผู้เรียนที่ประกอบอาชีพชั่วคราวแท็กซี่ ควรมีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นการส่งเสริมความสามารถเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นความจำเป็นและความต้องการการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ ดังที่ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์

(2544) กล่าวว่าเนื้อหาสาระและกิจกรรมในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่มีความสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตและนำการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์และสอดคล้องกับวัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545) ที่กล่าวว่า การจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ ควรจัดให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียนนอกจากนั้นหากพิจารณาความสอดคล้องกับหลักสูตรเพื่ออาชีพ นับว่าโปรแกรมการศึกษาที่พัฒนาขึ้น มีเนื้อหาสาระที่เหมาะสม เนื่องจากส่งเสริมด้านการประกอบอาชีพ ดังที่รัตนนา พุ่มไพศาล (2530) การศึกษาด้านอาชีพ มีเนื้อหาสาระเพื่อมุ่งพัฒนาความรู้ ทักษะที่เกี่ยวกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และทักษะที่เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพ เนื้อหาสาระในกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในแต่ละหน่วยกิจกรรมซึ่งสอดคล้องกับ อาชญญา รัตนอุบล (2542) ที่กล่าวว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ควรกำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรมให้มีความชัดเจน โดยคำนึงถึงปัญหาและความต้องการของผู้เรียนเพื่อดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ได้ตรงตามปัญหาและความต้องการของผู้เรียนเพื่อดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ได้ตรงตามปัญหาและความต้องการของผู้เรียน และสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

4. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้ประยุกต์ใช้แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน โดยมีหลักในการจัดกิจกรรม ได้แก่ การเห็นคุณค่าและตระหนักในความสำคัญของพื้นที่ การทำให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจในพื้นที่ การเชื่อมโยงปรากฏการณ์ในพื้นที่กับกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้ทรัพยากรในพื้นที่เพื่อการเรียนรู้ และการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง กิจกรรมการเรียนรู้ใช้รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ โดยรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินการเป็นวงจรที่ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การสร้างประสบการณ์จากการปฏิบัติกิจกรรม ขั้นที่ 2 การอภิปรายและสะท้อนประสบการณ์ ขั้นที่ 3 การสรุป และขั้นที่ 4 การประยุกต์ใช้ จากกรประยุกต์ใช้แนวคิดดังกล่าว สามารถพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้นอกสถานที่ และการเรียนรู้ในชั้นเรียน ซึ่งแต่ละกิจกรรมมีความสอดคล้องต่อเนื่องกัน ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ในการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ ซึ่งได้แก่พื้นที่กรุงเทพมหานครซึ่งสอดคล้องกับ Proudman (1995) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนจะได้โอกาสเกิดประสบการณ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่เกิดจากกระบวนการที่ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ ทักษะ และเกิดคุณค่าจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ตรง องค์ประกอบหลักที่จะเกิดขึ้นในการเรียนรู้ ได้แก่ วงจรการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย การสร้างประสบการณ์ การไตร่ตรอง และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กิจกรรมการเรียนรู้ในโปรแกรมการศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีความหลากหลายดังที่ สมคิด อิศระวัฒน์ (2543) กล่าวว่าเทคนิคที่

ใช้สอนผู้ใหญ่แต่ละกลุ่มอาชีพมีจุดเน้นต่างกันและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ ควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ในส่วนของ การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบอาชีพเป็นการเรียนรู้จากสถานที่จริง ซึ่งมีความเหมาะสมที่จะ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ และประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สอดคล้องกับ Sobel (2004) ที่กล่าวว่าผู้เรียนจะมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ได้จากการได้เรียนรู้ตามสภาพจริง หรือการได้เรียนรู้จากลักษณะที่เป็นจริงหรือสภาพที่เป็นจริงจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน และ สอดคล้องกับ Power (2004) ที่กล่าวว่าแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานผู้เรียนได้รับ ประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งมีความสัมพันธ์กับสภาพที่เป็นบริบทเฉพาะ ซึ่งผู้เรียนจะสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ได้กับชีวิตจริงซึ่ง Woodhouse & Knapp (2000) ระบุว่ากิจกรรมการเรียนรู้ นั้น มา จากปรากฏการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นในพื้นที่นั้นนำมาประมวลจัดเป็นเนื้อหาหลักสูตรการ เรียนการสอน ซึ่งเน้นถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสภาพจริงในพื้นที่กับกระบวนการทางการ ศึกษา

โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นประยุกต์ใช้แนวคิดการ เรียนรู้จากประสบการณ์ ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากผู้เรียนมีประสบการณ์ในการ ประกอบอาชีพขั้วรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร และมีประสบการณ์การใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ดังนั้นการดึงประสบการณ์ของผู้เรียนมาใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ จึงนับเป็นสิ่งที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับ Woodhouse & Knapp (2000) ที่กล่าวว่ากิจกรรมในกระบวนการเรียนรู้เป็นไปตาม การดำเนินการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งผู้เรียนจะสร้างความรู้ ทักษะ และคุณค่าของการเรียนรู้ นั้น จากการได้รับประสบการณ์ตรง นอกจากนั้น การให้ความสำคัญกับประสบการณ์ของผู้เรียน เป็นสิ่งที่มีความเหมาะสม ดังที่ Knowles (1980) กล่าวว่าผู้ใหญ่ผ่านการสร้างสมประสบการณ์มา เป็นเวลานานในการดำเนินชีวิต ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ ประสบการณ์จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ขณะเดียวกันก็มีพื้นฐานประสบการณ์ กว้างขวางเพื่อที่จะรองรับหรือเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้ใหม่ได้ โดยรูปแบบกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นมี ความหลากหลายในการสร้างประสบการณ์ สอดคล้องกับ Lee and Caffarella (1994) ที่กล่าวว่า การ ทำกิจกรรมหลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนรับความรู้สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิด กว้าง โปรแกรมที่จัดขึ้นควรตอบสนองความต้องการและปัญหาของผู้เรียนได้ กิจกรรมการเรียนรู้มี การดึงประสบการณ์ของผู้เรียนมาใช้ สอดคล้องกับ Nicol (มปป. อ้างถึงใน Roy, 1985) ที่กล่าวสื่ การสอนที่ใช้ประสบการณ์ของผู้เรียนมีความสำคัญมาก เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถรับ แนวคิด ความรู้ ค่านิยมใหม่ ๆ มาใช้ในการคิดวิเคราะห์ ผนวกกับความรู้และประสบการณ์อยู่เดิม แล้วสร้างเป็นความรู้ใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับ Lee และ Caffarella (1994) ที่กล่าวว่าในการเรียนรู้จาก ประสบการณ์นั้น การเรียนรู้สามารถนำประสบการณ์มาใช้เป็นพื้นฐานการเรียนรู้ได้ กิจกรรมที่จัด

ควรมีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างกันให้มากที่สุด และสอดคล้องกับเชิขรศรี วิวิศริ (2534) ที่ว่าผู้เรียนเริ่มนำประสบการณ์ในอดีตของตนมาใช้ในการตัดสินใจเพื่อการดำรงชีวิตและการแก้ปัญหาหรือจะใช้ในการเรียนรู้สิ่งใหม่ มีความสนใจในสิ่งที่จำเป็นหรือตรงกับสิ่งที่กำลังเผชิญ และเรียนได้ดีเมื่อได้เข้ามามีส่วนร่วมและได้ปฏิบัติในกิจกรรมนั้นๆ

5. วิทยากร

โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้น วิทยากรประจำแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่สถานที่ท่องเที่ยวในกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับก๊าซธรรมชาติ คนขับแท็กซี่ที่มีเกียรติประวัติดีเด่น ผู้บริหารสหกรณ์แท็กซี่ และวิทยากรชาวต่างชาติเป็นผู้มีความรู้และเชี่ยวชาญในเนื้อหาสาระ นอกจากนั้นยังมีความสามารถในการให้ความรู้ หรือดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ กับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งวิทยากรที่ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษา ดังที่ วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545) อธิบายเกี่ยวกับผู้สอนไว้ว่า ผู้สอนควรมีความสามารถในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้สำหรับบทบาทของผู้สอนนั้น Brookfield (1994)กล่าวว่า ผู้ใหญ่ต้องการให้ผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะให้เกิดการเรียนรู้มากกว่าการเป็นผู้ให้ความรู้ และผู้ใหญ่ต้องการได้รับการปฏิบัติอย่างสุภาพและให้เกียรติต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลทุกด้าน นอกจากนั้นผู้ใหญ่จะเชื่อถือผู้สอนที่ตนตนเชื่อว่าเป็นผู้รู้จริงในเรื่องที่ทำการสอนและมีการวางแผนการเรียนการสอนอย่างเชี่ยวชาญ และผู้ใหญ่ต้องการผู้สอนที่ให้ความไว้วางใจและเชื่อถือได้ ประเด็นสำคัญในการสอนผู้ใหญ่คือการคำนึงถึงประสบการณ์ของผู้เรียนนอกจากนั้น Frenwick (2003) ยังให้ความสำคัญถึงการอำนวยความสะดวกในการสะท้อนความคิดและการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีการอภิปรายและสะท้อนประสบการณ์ด้วยบรรยากาศแห่งความไว้วางใจสอดคล้องกับImel (2000) ที่กล่าวว่า ผู้สอนจะต้องมีการเตรียมตัวเพื่อริเริ่มให้มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ซึ่งอาจรวมถึงการเตรียมสื่อ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่สามารถใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนและเกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้และสอดคล้องกับKnapp (2004)ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนในประเด็นที่เกี่ยวกับบทบาทของผู้สอนว่า จะมีการเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียน การสอนจะเป็นการดำเนินกระบวนการ ซึ่งต้องจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

วิทยากรและผู้ให้ความรู้ในโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้นเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับการสอนผู้ใหญ่ จึงเป็นผู้มีบทบาทในการสอนและดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งมีความสอดคล้องกับลักษณะของผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ของ Kolb (1993) Lee และ Caffarella (1994) Roger (1996) Conner (1997) และพรปภัสสร ปริญญาญกุล (2546) ที่กล่าวว่า ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน โดยวิธีการ

ต่างๆ ไม่ครอบงำหรือบงการความคิดของผู้เรียนมีเวลาให้แก่ผู้เรียน จัดวัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรการเรียนรู้ให้พร้อมและมีจำนวนที่เหมาะสม มีความเป็นกันเอง สร้างบรรยากาศที่ดีต่อการเรียน สนใจให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนต้องการ กระตุ้นให้ผู้เรียนเสนอความคิดเห็น จัดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นในเรื่องที่เรียนรู้และมีโอกาสเรียนรู้จากผู้อื่น แนะนำให้ผู้เรียนสรุปในสิ่งที่ผู้เรียนรู้และเชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับ และมอบหมายงานให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ เพื่อทดลองนำความรู้ไปใช้ ผู้สอนใช้กิจกรรมที่หลากหลาย ได้แก่ เกม การระดมสมอง การแสดงบทบาทสมมุติ การทัศนศึกษานอกสถานที่ ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์และความรู้เดิมของผู้เรียน จึงมีความสอดคล้องกับ Burnhard (1996) ว่าประสบการณ์ของผู้เรียน เป็นแหล่งความรู้ที่มีค่า สามารถนำไปร่วมกับการทำกิจกรรมที่เสริมการเรียนรู้ได้หลายรูปแบบ

6. แหล่งความรู้ และสื่อการเรียนรู้

โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้น ได้ใช้สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในกรุงเทพมหานครเป็นแหล่งความรู้ และเป็นแหล่งเรียนรู้ สำหรับแหล่งความรู้ประเภทเอกสารเอกสารที่ได้บริการไว้ตามสถานที่ที่กำหนดไว้ในกิจกรรมการเรียนรู้ ควบคู่กับแหล่งข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ต แผนที่กรุงเทพมหานคร และวีดิทัศน์ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้น ได้พัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่เป็นคู่มือประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่เรียนมากขึ้น การเรียนรู้จากแหล่งหรือสถานที่จริงทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ไปยังสถานการณ์ชีวิตจริงได้ ดังที่ Knapp (2004) กล่าวว่าผู้เรียนจะสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์จากการเรียนรู้ในพื้นที่กับความรู้เดิมและสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่นั้นๆ ได้กิจกรรมการเรียนรู้ควรมีการหาทรัพยากรในพื้นที่และพัฒนาบทเรียน โดยการใช้แหล่งที่หลากหลาย ซึ่งต้องมีความยืดหยุ่นและมีความสร้างสรรค์

7. การวัดและประเมินผล

การประเมินผลการเรียนรู้ยึดหลักการตามวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน ได้แก่การบรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษา ซึ่งได้แก่ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ การให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ซึ่งได้แก่ความตระหนักต่อปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานครและการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบวัดความรู้ แบบทดสอบการสื่อสาร แบบวัดและแบบสัมภาษณ์ทัศนคติ เพื่อให้มีการวัดประเมินผลตามวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ได้ครบทุกวัตถุประสงค์ของโปรแกรมการศึกษาดตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน ดังที่ Woodhouse & Knapp (2000), Smith (2002), Gruenewald (2003), Power (2004) และ Sobel (2004) กล่าวว่าแนวทางการจัดการเรียนรู้ มี

วัตถุประสงค์เพื่อการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา การเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมในพื้นที่และการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่ รูปแบบในการวัดประเมินผลทางการศึกษาในโปรแกรมการศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีหลายรูปแบบ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ การทำแบบทดสอบ แบบวัดที่มีความหลากหลาย การสัมภาษณ์รายบุคคล และการสัมภาษณ์รายกลุ่มนับว่ามีความเหมาะสมในเรื่องของวิธีการประเมินผล สอดคล้องกับความคิดของ Kolb (1995) ที่กล่าวว่า การประเมินผลควรมีหลายรูปแบบ มีทั้งประเมินกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอน ประเมินการปฏิบัติและประเมินผลผลิต การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และประเมินคุณภาพของผลงาน และนอกจากนั้นยังให้บุคคลภายนอกเข้าร่วมประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน

8. สภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้ในโปรแกรมการศึกษานอกระบบที่พัฒนาขึ้นได้จัดการเกี่ยวกับสถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วยสถานที่ในการเรียนรู้ สถานที่จัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน และการจัดสภาพแวดล้อมด้านอาหาร และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ซึ่งพบว่าโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับสุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2544) ที่กล่าวว่าสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ต้องมีความสะดวกสบาย เหมาะสม ตลอดจนได้รับความไว้วางใจและการให้เกียรติ . ต้องให้การเอาใจใส่กับการมีส่วนร่วมทั้งทางด้านสติปัญญา และทางด้านร่างกายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสอดคล้องกับKolb (1984) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้มีความเกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เป็นการนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนมีการจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยน สะท้อนประสบการณ์สอดคล้องกับ Heimstra (1991) ที่กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนส่งผลต่อประสิทธิภาพและความพึงพอใจของผู้เรียน และการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนควรสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับการทำกิจกรรมที่หลากหลาย Knox (1986) ที่กล่าวว่าผู้สอนจะต้องสร้างบรรยากาศที่เต็มไปด้วยการสนับสนุนให้กำลังใจและเป็นกันเองของผู้เรียน สอดคล้องกับ Sisco (1991) ที่ผู้สอนจะต้องจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย ปลอดภัย เป็นกันเอง ไม่ให้ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณครูสามารถสร้างความมั่นใจในการร่วมกิจกรรมได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การดำเนินการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการประกอบอาชีพ มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยมีพื้นฐานที่พัฒนามาจากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เป็นพื้นฐานและเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษา นอกจากนั้น โปรแกรมการศึกษายังผ่านการ

ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิ จึงทำให้เป็นที่ยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ ในการตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของโปรแกรมการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขั้วรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานครได้

3. ประสิทธิภาพของโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการนำโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้ โดยรวมพบว่าโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพได้ และสามารถสร้างความตระหนักต่อการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ และการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน โดยมีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

3.1 ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

จากการวิเคราะห์ผลคะแนนความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลองมี คะแนนความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ หลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สูงกว่า ก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และมีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร หลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สูงกว่า กลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งสนับสนุนสมมุติฐานการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ และผู้เรียนในกลุ่มควบคุมสนับสนุนว่าโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้น สามารถส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครได้ ทั้งนี้เนื่องจากโปรแกรมการศึกษาที่พัฒนาขึ้น มีการสอบถามความต้องการของผู้เรียนเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ต้องการเรียนรู้ และมีความจำเป็นต่อการประกอบอาชีพ จึงมีการพัฒนาเนื้อหาสาระได้ตรงตามความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน

ดังนั้นการที่ผู้ประกอบการอาชีพขั้วรถแท็กซี่ ได้เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้น นับเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ผู้ประกอบการอาชีพขั้วรถแท็กซี่ที่เป็นกลุ่มทดลองมีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครสูงกว่ากลุ่มควบคุม

3.2 ความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร

จากการวิเคราะห์ผลคะแนนความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานครแสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลองมี คะแนนความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ หลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สูงกว่า ก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และมีความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานครหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สูงกว่า กลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งสนับสนุนสมมุติฐานการวิจัย

ที่ได้ตั้งไว้ และผู้เรียนในกลุ่มควบคุมสนับสนุนว่าโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้น สามารถส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานครได้

ดังนั้นการที่ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ได้เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้น นับเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ที่เป็นกลุ่มทดลองมีความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานครสูงกว่ากลุ่มควบคุม

3.3 ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ

จากการวิเคราะห์ผลคะแนนความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษแสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลองมี คะแนนความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ หลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สูงกว่า ก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และมีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สูงกว่า กลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งสนับสนุนสมมุติฐานการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ และผู้เรียนในกลุ่มควบคุมสนับสนุนว่าโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้น สามารถส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษได้ จากการนำความรู้จากการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษาไปใช้ในการประกอบอาชีพ ทั้งนี้เนื่องจากโปรแกรมการศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดหลักความต้องการจำเป็นในด้านเนื้อหาหลักสูตร เพื่อให้เป็นโปรแกรมการศึกษาที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับพรพรรณ บุญพัฒนาภรณ์ (2528) ที่กล่าวว่า หลักสูตรภาษาอังกฤษที่จัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการทางด้านอาชีพ สำหรับผู้ที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษในการประกอบอาชีพที่มีความจำเป็นต้องรู้ภาษาอังกฤษในขอบข่ายอาชีพของตน โดยผู้สอนสามารถกำหนดทักษะที่จะต้องฝึกฝน และสิ่งที่จะต้องเรียนตามวัตถุประสงค์ของผู้เรียน

ดังนั้นการที่ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ได้เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้น นับเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ที่เป็นกลุ่มทดลองมีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษสูงกว่ากลุ่มควบคุม

3.4 ทักษะเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร

จากการวิเคราะห์ผลคะแนนทักษะเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานครแสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลองมี คะแนนความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ หลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สูงกว่า ก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และมีทักษะเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานครหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สูงกว่า กลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งสนับสนุนสมมุติฐานการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ และผู้เรียนในกลุ่มควบคุมสนับสนุนว่าโปรแกรมการศึกษา

นอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้น สามารถส่งเสริมทัศนคติเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ในกรุงเทพมหานครได้ ทั้งนี้เนื่องจากโปรแกรมการศึกษาที่พัฒนาขึ้นตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ตระหนักในสภาพปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่งที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นบนพื้นที่ โดยให้ความสำคัญกับประเด็นของสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ (Ecological Vitality) ดังที่ Woodhouse & Knapp (2000) กล่าวว่าแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานให้ความสำคัญกับการมีจิตสำนึกต่อพื้นที่ของผู้เรียน ซึ่งเกิดจากผู้เรียนมีความเข้าใจในปรากฏการณ์หรือสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและสร้างมวลประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับปรากฏการณ์ดังกล่าว โดยมุ่งเน้นถึงการพัฒนาทั้งตัวผู้เรียนและพื้นที่เป็นการพัฒนาควบคู่อย่างยั่งยืนและสอดคล้องกับ McLaughlin & Blank (2004) ที่กล่าวว่าผู้เรียนจะมีการเรียนรู้ได้ดีที่สุด เมื่อมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับปัญหา มีความเข้าใจและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

ดังนั้นการที่ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ได้เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้น นับเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ที่เป็นกลุ่มทดลองมีทัศนคติเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานครสูงกว่ากลุ่มควบคุม

3.5 ทัศนคติเกี่ยวกับการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ

จากการวิเคราะห์ผลคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพแสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลองมี คะแนนความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ หลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สูงกว่า ก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และมีทัศนคติเกี่ยวกับการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สูงกว่า กลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งสนับสนุนสมมุติฐานการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ และผู้เรียนในกลุ่มควบคุมสนับสนุนว่าโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้น สามารถส่งเสริมทัศนคติเกี่ยวกับการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพได้ ทั้งนี้เนื่องจากโปรแกรมการศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับการประกอบอาชีพ ซึ่งสำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่นั้น การมีจรรยาบรรณเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการประกอบอาชีพ ผู้เรียนจึงตระหนักถึงการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ สอดคล้องกับ Brandart (2004) ที่อธิบายว่า ผู้เรียนจะมีการประยุกต์ใช้เนื้อหาในหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับการดำเนินชีวิต การจัดการศึกษานั้นการสอนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่และขยายกรอบความรู้ในการใช้ชีวิตของผู้เรียนต่อไป

ดังนั้นการที่ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ได้เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้น นับเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ที่เป็นกลุ่มทดลองมีทัศนคติเกี่ยวกับการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพสูงกว่ากลุ่มควบคุม

3.6 ทัศนคติเกี่ยวกับการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่

จากการวิเคราะห์ผลคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลองมี คะแนนความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ หลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สูงกว่า ก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และมีทัศนคติเกี่ยวกับการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ หลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สูงกว่า กลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งสนับสนุนสมมุติฐานการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ และผู้เรียนในกลุ่มควบคุมสนับสนุนว่าโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้น สามารถส่งเสริมทัศนคติเกี่ยวกับการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ได้

ดังนั้นการที่ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ได้เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้น นับเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ที่เป็นกลุ่มทดลองมีทัศนคติเกี่ยวกับการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่สูงกว่ากลุ่มควบคุม

3.7 ทัศนคติเกี่ยวกับการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร

จากการวิเคราะห์ผลคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานครแสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มทดลองมี คะแนนความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ หลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สูงกว่า ก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และมีทัศนคติเกี่ยวกับการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานครหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สูงกว่า กลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งสนับสนุนสมมุติฐานการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ และผู้เรียนในกลุ่มควบคุมสนับสนุนว่าโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้น สามารถส่งเสริมทัศนคติเกี่ยวกับการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานครได้ ทั้งนี้เนื่องจากโปรแกรมการศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียน มีความตระหนักและเห็นคุณค่า ความสำคัญของพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่(Sense of Place) ดังที่Sobel (2004) ระบุว่าประสบการณ์จากการเรียนรู้จะนำไปสู่การเห็นความสำคัญของพื้นที่และการเรียนรู้จะเป็นรากฐานในการสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมอย่างเหมาะสม

ดังนั้นการที่ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ได้เข้าร่วมโครงการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้น นับเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ที่เป็นกลุ่มทดลองมีทัศนคติเกี่ยวกับการมีสำนักแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานครสูงกว่ากลุ่มควบคุม

จุดเด่นของโครงการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม โครงการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นจากการสัมภาษณ์ผู้สอนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและอภิปรายกลุ่มของผู้เรียน และจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน ผู้วิจัยพบว่าโปรแกรมมีจุดเด่นในประเด็นต่อไปนี้

1. กิจกรรมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมเชิงประสบการณ์ซึ่งเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรม ผู้เรียนได้นำประสบการณ์ในการประกอบอาชีพของตนเองมาใช้ เพื่อแลกเปลี่ยนและสะท้อนความคิดเห็นตลอดจนมีการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ร่วมกันระหว่างผู้เรียน ทำให้การเรียนรู้มีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่เป็นกันเอง เชื่อมผลประโยชน์ต่อกับบรรยากาศที่สนุกสนานและอบอุ่น

2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ใช้รูปแบบกิจกรรมการจີรลจักรยานเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร เป็นการเรียนรู้ในสถานที่จริง อันจะนำไปสู่การเชื่อมโยงไปใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน และการอภิปรายกลุ่ม พบว่านอกจากจะเป็นกิจกรรมที่จะได้รับความรู้แล้วยังผู้เรียนสร้างความสนุกสนานและประทับใจให้ผู้เรียนเป็นอย่างมาก

3. กิจกรรมการฝึกสนทนากับอาจารย์ชาวต่างชาติเพื่อฝึกทักษะการสื่อสารด้านการฟัง-พูดและฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมนำไปใช้ในการประกอบอาชีพนับเป็นกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ การฝึกทักษะ และยังเป็นการเรียนรู้ที่มีความสนุกสนานและบรรยากาศในการเรียนรู้มีความใส่ใจและมีการสอบถามในเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับกิจกรรม เนื่องจากผู้เรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ วิทยากรต่างชาติมีทักษะในการสอนและรูปแบบการสอนที่เข้าใจได้ง่าย จึงทำให้ผู้เรียนพึงพอใจในกิจกรรมการเรียนรู้

4. การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกับคนขับแท็กซี่ที่มีเกียรติประวัติที่ดีเด่น ในกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการมีจรรยาบรรณและการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ ซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการดึงประสบการณ์ของผู้เรียนเพื่อแลกเปลี่ยนและสะท้อนประสบการณ์ร่วมกัน ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการประกอบอาชีพขับรถ

แท็กซี่และมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการส่งเสริมการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ

5. กิจกรรมการรณรงค์เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานครซึ่งมีการกำหนดถึงแนวทางในการสร้างเครือข่าย ความร่วมมือในกลุ่มสมาชิก ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่นับเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนเองและส่งผลโดยตรงกับสภาพแวดล้อมในกรุงเทพมหานครนอกจากนั้นการรณรงค์โดยจัดขบวนรถแท็กซี่สีเขียวโดยใช้ชื่อ “WE ARE GREEN TAXI” นับเป็นการประชาสัมพันธ์โครงการอีกทางหนึ่ง

6. บรรยากาศของการเรียนรู้มีความเป็นกันเอง ผู้เรียนมีความเอื้ออาทรช่วยเหลือกัน มีการแบ่งหน้าที่และสร้างบรรยากาศต่อการเรียนรู้ที่เป็นมิตร ผู้เรียนและผู้สอนมีความเป็นมิตรให้เกียรติซึ่งกันและกัน ผู้เรียนให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนรู้เนื่องจากเห็นประโยชน์และกิจกรรมที่หลากหลายทำให้ผู้เรียนให้ความสนใจกิจกรรมการเรียนรู้

4. ปัจจัย ปัญหา และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องของการโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นไปใช้

4.1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องของการ โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้นไปใช้

4.1.1 ปัจจัยกลุ่มผู้เรียน

ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ และประสบการณ์ในการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งประสบการณ์จะแตกต่างกันไปในผู้เรียนแต่ละบุคคล เมื่อมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมกันจึงทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เมื่อมีการเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ทำให้เป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพดังนั้นกลุ่มผู้เรียน จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ โดยเฉพาะด้านประสบการณ์ของผู้เรียน และความต้องการตลอดจนความจำเป็นในการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพซึ่ง Roger (1979) ยังกล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ผู้ใหญ่ ซึ่งห่างเหินจากการเรียนในระบบมาเป็นเวลานาน ต้องกลับมาเรียนรู้อีกครั้งว่าส่วนหนึ่งเกิดจากแรงจูงใจด้านอาชีพ ผู้เรียนที่ร่วมเข้ารับการศึกษาคือผู้ที่มีความต้องการในการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการประกอบอาชีพ สอดคล้องกับ Knowles (1981) ที่กล่าวว่าผู้ใหญ่เรียนได้ดีเมื่อมีความพร้อม และความต้องการที่จะพัฒนาตนเองและต้องการนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริงได้

4.1.2 ปัจจัยด้านเนื้อหาสาระ

เนื้อหาสาระใน โปรแกรมการศึกษาที่ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วยสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร แหล่งช้อปปิ้งสินค้าในกรุงเทพมหานคร กิจกรรมท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร และความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในการประกอบอาชีพ และเนื่องจากการสอบถามความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียนก่อนในลำดับแรก จึงทำให้เนื้อหาสาระใน โปรแกรมการศึกษาตรงตามความต้องการ ดังนั้น เนื้อหาสาระจึงเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเพื่อให้เกิดประโยชน์ และทำให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียนรู้อย่างจริงจัง เพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพในการเรียนรู้ สอดคล้องกับ อาชญญา รัตนอุบล (2540) ที่กล่าวเนื้อหาความรู้ที่นำมาใช้ในการฝึกอบรมควรเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับชีวิตความเป็นอยู่จริงของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นการทำงานหรือการดำเนินในชีวิตประจำวัน และสอดคล้องกับศรีปภา ชัยสินธพ (2550) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนจะมีความสนใจหรือมีความเกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่การงานของตนเองและสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ทันที และสอดคล้องกับสุมาลี สังข์ศรี (2545) ที่กล่าวถึงหลักความยืดหยุ่นว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียนจะมีความยืดหยุ่นในเรื่องกฎเกณฑ์ เช่น หลักสูตรสามารถปรับให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นได้ ระยะเวลาเรียนสถานที่เรียน กิจกรรมการเรียนการสอนสามารถปรับให้เอื้อต่อสภาพของกลุ่มเป้าหมาย และอำนวยความสะดวกต่อกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด

4.1.3 ปัจจัยด้านกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้ ประยุกต์ใช้แนวคิดการจัดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ เมื่อประยุกต์ใช้แนวคิดในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในรูปแบบของการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้นอกสถานที่ที่ร่วมกับการเรียนรู้ในชั้นเรียน การเรียนรู้นอกสถานที่ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ และเชื่อมโยงความรู้เพื่อนำไปใช้ในบริบทของการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ การฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการสื่อสารในสถานที่ท่องเที่ยวจริง หรือในสถานการณ์ทำให้เกิดการเชื่อมโยงความรู้ได้ดี การดึงประสบการณ์ของผู้เรียนในกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากการเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้เกิดความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์กิจกรรมการเรียนรู้จึงเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความน่าสนใจ สอดคล้องและนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของ โปรแกรมการศึกษา ผู้สอนใช้กิจกรรมที่หลากหลายซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมทางการศึกษาตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานและการเรียนรู้จากประสบการณ์ ได้แก่ เกม การระดมสมอง การแสดงบทบาทสมมุติ การเรียนรู้นอกสถานที่ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์และความรู้เดิมของผู้เรียน จึงนับเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม สอดคล้อง

กับ Burnhard (1996) ว่าประสบการณ์ของผู้เรียน เป็นแหล่งความรู้ที่มีค่า สามารถนำไปรวมกับการทำกิจกรรมที่เสริมการเรียนรู้ได้หลายรูปแบบ Brookfield (1986) ที่กล่าวว่านักการศึกษาผู้ใหญ่ต้องคำนึงถึงสิ่งที่สร้างประสบการณ์ของผู้ใหญ่ในการดำเนินการให้ความรู้ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ของโปรแกรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sottile (2000) ที่พบว่าผลจากการเรียนการสอนเชิงประสบการณ์ช่วยพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา เสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ซึ่งประกอบด้วยความไว้วางใจสัมพันธภาพระหว่างเพื่อน การสื่อสารระหว่างบุคคล สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีทักษะสังคม อาชญญา รัตนอุบล(2541) ที่กล่าวว่าการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ได้สัมผัสด้วยตนเอง และได้มีโอกาสฝึกทำซ้ำๆ จนเกิดความชำนาญจนเกิดเป็นทักษะและความชำนาญของตนเอง รูปแบบกิจกรรมที่หลากหลายทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับ Lee and Caffarella (1994) ที่กล่าวว่าในการทำกิจกรรมหลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนรับความรู้สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดกว้าง โปรแกรมที่จัดขึ้นควรตอบสนองความต้องการและปัญหาของผู้เรียนได้

4.1.4 ปัจจัยด้านวิทยากร

ในการสอนภาษาอังกฤษผู้สอนหรือวิทยากรควรเป็นชาวต่างชาติ หรือเจ้าของภาษาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และการฝึกฝนเทียบเคียงกับการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง การเรียนรู้จากวิทยากรที่เป็นเจ้าของภาษาทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ในการสื่อสาร การเรียนรู้ที่เสมือนสถานการณ์จริงทำให้มีสีสัน และผู้เรียนกระตือรือร้นและมีส่วนร่วมในกิจกรรม วิทยากรที่ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ควรสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อถือ และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ดังนั้นวิทยากร จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญในการพิจารณาเลือกวิทยากรที่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิทยากรควรมีความรู้และเชี่ยวชาญ รวมถึงการมีจิตวิทยาในการสอนผู้เรียนเพื่อกระตุ้นและทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ และสามารถเชื่อมโยงความรู้นั้นไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับชาญ สวัสดิ์สาลี (2539) ที่ว่า ผู้สอนต้องมีความรอบรู้ มีประสบการณ์และเนื้อหาอีกทั้งผู้สอนต้องมีความเข้าใจในพัฒนาการและธรรมชาติของผู้เรียน ประชิด เขยกิจวงศ์ (2541) ที่กล่าวว่าผู้สอนต้องให้ความเป็นกันเอง สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและปลอดภัย โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่พัฒนาขึ้น วิทยากรหรือผู้สอนใช้รูปแบบการเรียนการสอนในเชิงประสบการณ์ ซึ่งมีความสอดคล้องกับลักษณะของผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ของ Kolb (1993) Lee และ Caffarella (1994) Roger (1996) Conner (1997) และพรปภัสสร ปริญาญกุล (2546) ที่กล่าวว่า ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน โดยวิธีการต่างๆ ไม่ครอบงำหรือบังคับการความคิดของผู้เรียนมีเวลาให้แก่ผู้เรียน จัดวัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรการเรียนรู้ให้พร้อมและมีจำนวนที่เหมาะสม มีความเป็นกันเอง สร้างบรรยากาศที่ดีต่อการเรียน สนใจ ให้กำลังใจ ให้ความ

ช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนต้องการ กระตุ้นให้ผู้เรียนเสนอความคิดเห็น จัดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นในเรื่องที่เรียนรู้และมีโอกาสเรียนรู้จากผู้อื่น แนะนำให้ผู้เรียนสรุปในสิ่งที่ผู้เรียนรู้และเชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับ และมอบหมายงานให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเพื่อทดลองนำความรู้ไปใช้ สอดคล้องกับRogers (1996) ที่กล่าวว่าผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีความสัมพันธ์หรือทำงานร่วมกันกับบุคคลที่มีความสนใจคล้ายกัน การจัดกิจกรรมนี้ผู้สอนเน้นให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างกัน ช่วยกันสร้างความรู้ใหม่ร่วมกัน และได้รับความรู้จากการฟังบรรยายและการเรียนรู้นอกสถานที่

4.1.5 ปัจจัยด้านแหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้ในโปรแกรมการศึกษาที่พัฒนาขึ้นเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการเรียนรู้ภายในสถานที่ท่องเที่ยวตามสถานที่ ทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และข้อมูลจากแหล่งข้อมูลโดยตรง การสัมผัสประสบการณ์ในสถานที่ท่องเที่ยวด้วยตนเอง ทำให้เกิดการเชื่อมโยงประสบการณ์ และความรู้เพื่อต่อยอดและปรับใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยด้านแหล่งเรียนรู้ จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญในการพิจารณาเลือกแหล่งความรู้ที่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งทำให้ข้อมูลที่ได้รับมีความชัดเจน และมีความเป็นปัจจุบัน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้

4.1.6 ปัจจัยด้านสื่อการเรียนรู้

สื่อประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย ชุดคู่มือการเรียนรู้ด้วยตนเอง เอกสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ซีดีเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ประกอบด้วยคำศัพท์ และประโยคที่ใช้ในการสื่อสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร และสื่อนำเสนอข้อมูลประกอบกิจกรรมในชั้นเรียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาสาระได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น ปัจจัยด้านสื่อการเรียนรู้ จึงมีความสำคัญในการพิจารณาเลือกสื่อการเรียนรู้ ที่เหมาะสมต่อเนื้อหาสาระและสอดคล้องกับความสามารถ ประโยชน์ต่อการนำไปใช้ของผู้เรียน สอดคล้องกับชาญ สวัสดิ์สาลี (2539) ที่กล่าวว่าผู้สอนจะต้องจัดเตรียมสื่อการสอนที่มีคุณภาพเหมาะสมและสอดคล้องกับเทคนิคหรือวิธีการฝึกอบรมในแต่ละหัวข้อวิชา สอดคล้องกับ Rogers (1996) ที่ว่าผู้สอนจะต้องจัดทรัพยากรในการเรียนรู้ให้เหมาะสม

4.1.7 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อมในด้านอาหารและเครื่องดื่มทั้งกิจกรรมภาคสนาม และกิจกรรมในชั้นเรียนมีความเหมาะสม สิ่งแวดล้อมด้านสถานที่ในการเรียนรู้มีบรรยากาศที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และรู้สึกเป็นกันเองไม่เคร่งเครียด แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้าน

สภาพแวดล้อมมีความสำคัญต่อการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน แต่ละกลุ่มสอดคล้องกับ Rogers (1996) ที่กล่าวว่าผู้สอนต้องจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เหมาะสม และสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน สภาพของสถานที่จัดกิจกรรมควรมีความเหมาะสม สามารถปรับใช้ทำกิจกรรมหลายๆ รูปแบบได้ สอดคล้องกับ Sisco (1991) ที่ว่าการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนส่งผลต่อประสิทธิภาพและความพึงพอใจของผู้เรียนและKnox (1986) ที่กล่าวว่าผู้สอนจะต้องสร้างบรรยากาศที่เต็มไปด้วยการสนับสนุนให้กำลังใจและเป็นกันเองของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Sisco (1991) ที่ผู้สอนจะต้องจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย ปลอดภัย เป็นกันเอง ไม่ให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการถูกควบคุม สามารถสร้างความมั่นใจในการร่วมกิจกรรมได้

4.2 ปัญหาที่เกี่ยวข้องของการ โปรแกรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนที่พัฒนาขึ้นไปใช้

4.2.1 ปัญหาด้านกลุ่มผู้เรียน

กลุ่มผู้เรียนจำนวน 20 คนถือว่ามีจำนวนค่อนข้างน้อย หากเปรียบเทียบกับจำนวนผู้ต้องการเรียนทั้งหมด โดยเห็นว่าในแต่ละรุ่นที่ทำการจัดโปรแกรมการเรียนรู้ ควรจะมีจำนวน 50 คนจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมกับผู้เรียนที่มีจำนวนไม่มาก สอดคล้องกับMichikk (2000)ที่กล่าวว่ารูปแบบของกิจกรรมมีผลต่อจำนวนผู้เรียน หากเป็นกิจกรรมที่ต้องมีการฝึกปฏิบัติ ก็ควรมีผู้เรียนจำนวนไม่มาก เพื่อสามารถฝึกปฏิบัติได้ทุกคน และชาญ สวัสดิ์สาตี (2539) ที่ว่าผู้เรียนควรมีจำนวนเหมาะสมกับกิจกรรมและรูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถทำกิจกรรมได้อย่างทั่วถึง และการที่ผู้เรียนมาจากที่แตกต่างกันจะทำให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เกิดความรู้ใหม่ที่กว้าง

4.2.2 ปัญหาด้านการประสานงาน

เนื่องจากโปรแกรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนที่พัฒนาขึ้น มีขอบเขตกิจกรรมที่ต้องประสานงานกับหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมภาคสนามมีความจำเป็นต้องประสานงานกับองค์กรและหน่วยงานของรัฐ ซึ่งอาจขาดการติดตามผลการประสานงาน ทำให้เกิดความล่าช้าและทำให้กิจกรรมการเรียนรู้ภาคสนามดำเนินไปอย่างล่าช้า จึงควรมีการวางแผนในการประสานงานอย่างรัดกุม เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปด้วยความราบรื่น

4.2.3 ปัญหาด้านสื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ ประเภทเอกสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ในส่วนของคำศัพท์ภาษาอังกฤษบางคำที่ผู้เรียนไม่คุ้นเคย ทำให้ยากต่อการอ่านและการจดจำ จึงควรบรรยายคำศัพท์ภาษาอังกฤษเป็นคำอ่านภาษาไทย เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้การอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง

ในส่วนของการเรียนรู้ประเภทซีดีที่ประกอบด้วยเสียงบรรยายภาษาอังกฤษ ควรมีคำบรรยายเป็นภาษาไทยควบคู่ไปทีละประโยคซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น สื่อการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ได้ สอดคล้องกับชาญ สวัสดิ์ สาลี (2539) ที่กล่าวว่าผู้สอนจะต้องจัดเตรียมสื่อการสอนที่มีคุณภาพเหมาะสมและสอดคล้องกับเทคนิคหรือวิธีการฝึกอบรมในแต่ละหัวข้อวิชา สอดคล้องกับ Rogers (1996) ที่ว่าผู้สอนจะต้องจัดทรัพยากรในการเรียนรู้ให้เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ สำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำเสนอข้อเสนอแนะแบ่งเป็น 2 ส่วนได้แก่ข้อเสนอแนะจากการนำโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะจากการนำโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้

จากผลการวิจัยที่ครอบคลุมถึงปัจจัยปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องถึงการนำโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ด้านผู้จัดโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

1. จากการสังเกตประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกิจกรรมที่มีการเรียนรู้นอกสถานที่ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร กิจกรรมที่กำหนดขึ้นเป็นการใช้รถจักรยานเป็นพาหนะในการดำเนินกิจกรรม ซึ่งพบปัญหาคือความไม่ปลอดภัย และความยากลำบากเกี่ยวกับการจราจร ซึ่งมรผลกระทบทั้งกับกลุ่มผู้เรียนเองและกระทบต่อสภาพการจราจรโดยรวม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอแนะว่าควร พิจารณาถึงรูปแบบการเรียนรู้นอกสถานที่โดยใช้ยานพาหนะในรูปแบบอื่น เช่น รถรางกรุงเทพมหานครหรือใช้การเดินทาง แทนการใช้จักรยาน เพื่อความปลอดภัย

2. จากการอภิปรายกลุ่ม ผู้วิจัยพบว่าผู้เรียนแม้จะมีการเข้ากิจกรรมการเรียนรู้นอกระบบโรงเรียน ในทุกกิจกรรมครบจำนวนทุกครั้ง แต่การให้ข้อมูลของผู้เรียนทำให้ผู้วิจัยพบปัญหา เกี่ยวกับเวลาร่วมกิจกรรมซึ่งอาจมีผลกระทบต่อหารประกอบอาชีพ ซึ่งอาชีพขับรถต้องมีราคาค่าใช่จ่ายในเรื่องของค่าเช่ารถแท็กซี่ การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

จึงกระทบต่อรายได้ของผู้เรียน ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอว่าควรมีองค์กรที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบในการชดเชยรายได้ให้กับผู้เรียน

3. คู่มือประกอบการเรียนรู้ จากการอภิปรายพบว่าเป็นคู่มือการเรียนรู้ที่มีประโยชน์และสามารถช่วยพัฒนาและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาได้ตรงตามเป้าหมายแต่เนื้อหาสาระมีหลายหน่วยกิจกรรมซึ่งมีสาระความรู้ที่ต้องเก็บข้อมูลจำนวนมาก ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถทำชุดคู่มือการเรียนรู้ได้ในเวลาที่กำหนด ด้วยเหตุจากภาระการทำงานและการดำเนินชีวิต ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ควรปรับเนื้อหาในส่วนของชุดคู่มือการเรียนรู้ให้มีความกระชับและใช้เวลา น้อยลง ด้านผู้สอน

4. ผู้สอนควรศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย เขต พื้นที่ สถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร แหล่งซื้อสินค้าใน กรุงเทพมหานครและกิจกรรมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร เพื่อให้สามารถตอบคำถามของผู้เรียนเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่เรียนได้

5. จากการสังเกตผู้เรียนในกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิทยากรชาวต่างชาติ ผู้วิจัยพบว่าเนื่องจากผู้เรียนมีฐานความรู้ในด้านทักษะภาษาอังกฤษที่แตกต่างกัน ทำให้ในบางราย อาจไม่สามารถเรียนรู้ได้ทันผู้เรียนอื่น ในเนื้อหาหรือคำศัพท์ที่ค่อนข้างซับซ้อน ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะว่าควรมีการสอนเพื่อปรับเนื้อหาให้เท่าเทียมกันในเบื้องต้นก่อนถึงวิทยากรต่างชาติ กระทำการสอน โดยอาจใช้ช่วงเวลาสั้นๆก่อนการเรียนกับวิทยากรต่างชาติ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนสำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนที่มีขอบเขตเนื้อหาสาระที่กว้างขึ้น เนื่องจากสภาพการณ์การท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครมีขอบเขตกว้างขวาง เนื่องจากการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติในหลากหลายรูปแบบ เช่น การท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม การท่องเที่ยวทางน้ำ เป็นต้นเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการท่องเที่ยวดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมให้ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่มีความรู้ในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพเพิ่มสูงขึ้น

2. ควรมีการนำโปรแกรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพไปใช้ให้กว้างขวางไปในกลุ่มเป้าหมายที่ใกล้เคียงกับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ได้แก่ พนักงานขับรถลิμουซีน พนักงานขับรถประจำโรงแรม โดย

การปรับกิจกรรมการเรียนรู้และเนื้อหาสาระให้เหมาะสมกับสภาพการท่องเที่ยวใน กรุงเทพมหานคร

3. การนำโปรแกรมการศึกษานอกระบบไปใช้ ควรคำนึงถึงสภาพแวดล้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงระยะเวลาในการจัดกิจกรรม ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายซึ่งได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ มีค่าใช้จ่ายที่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับค่าเช่ายานพาหนะ ซึ่งทำให้เป็น เงื่อนไขและอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ โปรแกรมการศึกษาจึงควรพิจารณาเกี่ยวกับ จำนวนครั้งและระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระชับ เพื่อไม่ให้เสียผลประโยชน์ของผู้เรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- การศึกษานอกโรงเรียน,กรม. 2545. **หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น พุทธศักราช 2545**. กรุงเทพมหานคร: กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ.
- กิจจา เวสประชุม. 2540. สภาพ **ปัญหาและความต้องการด้านการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นของวิทยาลัยสารพัดช่างตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครู และนักศึกษาผู้ใหญ่ กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุลวดี มุฑุกุล. 2542. **การเสริมพลังอำนาจในงานและสมรรถนะในการปฏิบัติงานพยาบาลของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. 2533. **การศึกษานอกระบบโรงเรียนกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. 2533. การศึกษานอกระบบโรงเรียน : ทำไมต้องมีการศึกษานอกระบบโรงเรียนในปัจจุบัน. วารสารครุศาสตร์. 32(1)(มีนาคม – มิถุนายน), 72 - 81.
- โกวิทย์ วงศ์สุรวัฒน์. (2546, มกราคม 22) "ทำไมคนไทยจึงเรียนภาษาอังกฤษไม่ได้สักที" มติชน. หน้า 6.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร: สกยบู้คส์".
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2545. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- จิราพร วัฒนศรีสิน. 2547. **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข.ปริญญาานิพนธ์ดุขฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**.
- ชนินทร สุขเจริญ. 2551. **การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างมโนธรรมสำนึกเกี่ยวกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ สำหรับเยาวชนที่อาศัยอยู่บนเกาะบริเวณอ่าวไทย**. ปริญญาานิพนธ์ดุขฎีบัณฑิต, ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ชัยฤทธิ์ โพธิสุวรรณ. 2527. การศึกษานอกระบบพื้นฐานวางแผนโครงการ. กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- ชาลิตี เอี่ยมศรี. 2549. การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมี
 วิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานด้านสุขภาพของเจ้าหน้าที่
 สาธารณสุขระดับตำบล. วิทยานิพนธ์ดุสิตบัณฑิต, ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เชียรศรี วิวิศริ. 2530. การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน : เทคโนโลยีทางการ
 ศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร.
- ณัฐลักษณ์ ศรีมีชัย. 2547. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
 ของนักศึกษาผู้ใหญ่ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา
 มหบัณฑิต, ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นุศร จำปาวัลย์. 2540. ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการเรียนวิชาชีพและผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียนวิชาชีพ กับการคิดเป็นของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นต่าง สายอาชีพ
 กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ : การศึกษาเฉพาะ กรณีจังหวัด
 อุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหบัณฑิต, ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญถม แสงเพชร. 2531. สภาพการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน
 ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ศูนย์การศึกษานอก
 โรงเรียนจังหวัดสุรินทร์ กรมการศึกษานอกโรงเรียน.
- ปฐุม นิคมานนท์. 2523. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: ทิพย์อักษร.
- ประยูร บุญใช้. 2544. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่าน
 สื่อกลาง เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 รายวิชาของนักศึกษาในสถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุสิตบัณฑิต, สาขาวิชา
 หลักสูตรและการสอนบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรปภัสสร ปรีชาญกุล. 2544. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเชิงประสบการณ์เพื่อเสริมสร้าง
 ทักษะการทำงานสำหรับนักศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ในสถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์
 ปริญญาดุสิตบัณฑิต, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนา พุ่มไพศาล. 2530. การศึกษานอกระบบโรงเรียนเปรียบเทียบ. กรุงเทพมหานคร:
 โอเดียนสโตร์.

- วัลลีย์ เปรมชัยชูชัย. 2536. **ความคิดเห็นของครูและนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของโรงเรียนฝึกออาชีพ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, สาขาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- วิษุตา หุ่นวิไล. 2535. **การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: บารมีการพิมพ์.**
- วิชากร, กรม. 2544. **การจัดทำสาระการเรียนรู้หลักสูตรภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.**
- วินัย สายหงษ์. 2528. **ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพพระยะสันของครูผู้สอนครูผู้สอนและผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**
- ของการศึกษานอกระบบโรงเรียน: มุมมองของนักคิด. 2541. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร.**
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2541. **คู่มือการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.**
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2545. **หลักสูตรมาตรฐานแห่งชาติสู่ชั้นเรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.**
- สมคิด อิศระวัฒน์. 2543. **การสอนผู้ใหญ่. กรุงเทพมหานคร: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.**
- สวัสดิ์ กุ่ทอง. 2546. **การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตชีวิตสำหรับผู้ใหญ่ในชุมชนภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- สายสุรี จุติกุล และคณะ. 2530. **การปรับปรุงการฝึกออาชีพพระยะสัน. กรุงเทพมหานคร: กองวางแผนและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์.**
- สารีพันธ์ุ สุภวรรณ. 2545. **การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมกัน เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของเด็กเร่ร่อน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน. การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ. [Online]. แหล่งที่มา <http://www.nfe.go.th/occ.html>**
- สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน. นโยบายการศึกษานอกโรงเรียน [Online]. 2547. แหล่งที่มา <http://www.nfe.go.th>.**

- สุนทร สุนันท์ชัย. 2530. “ความแตกต่างระหว่างการศึกษาในระบบและนอกระบบ”รวม
บทความการศึกษานอกโรงเรียนเล่ม 6. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สุนทร สุนันท์ชัย. 2533. กฎหมายการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาตลอดชีวิตในสหรัฐอเมริกา.
กรุงเทพมหานคร: กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (อัดสำเนา)
- สุมาลี สังข์ศรี. 2545. รายงานการจัดการศึกษานอกระบบเพื่อการศึกษาตลอดชีวิต ตามแนว
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- สุริน คล้ายรามัญ. 2543. การพัฒนากระบวนการอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบเน้น
ประสบการณ์และการเรียนรู้โดยการรับใช้สังคม เพื่อเสริมสร้างความรู้ เจตคติ และการมี
ส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำชุมชนที่เป็นสตรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุฎิบัณฑิต,
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุริย์ นาคนิยม. 2528. ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะ
ต้นของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตการศึกษา2. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533. จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการศึกษา
ผู้ใหญ่ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- อรรวรรณ กิมะพันธ์. 2543. การศึกษานอกระบบโรงเรียน: การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. คณะครุ
ศาสตร์ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.
- อัจฉรา วงศ์โสธร. 2527. การสร้างข้อทดสอบวัดความสามารถในการสื่อความหมายทางภาษา
(Pragmatics Communicative) กับการทดสอบทางภาษาระดับ Advance ในความ
สอดคล้องระหว่างข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัยกับหลักสูตรภาษาอังกฤษและแนวโน้มในการ
เรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารและการสร้างคลังข้อสอบ. กรุงเทพมหานคร:
อักษรเจริญทัศน์.
- อัมพร ศรีบุญเรือง. 2534. การศึกษาเทคนิคในการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารของครูใน
โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาชญญา รัตนอุบล. 2536. การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร:
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาชญญา รัตนอุบล. 2540. กระบวนการการฝึกอบรมสำหรับการศึกษานอกระบบโรงเรียน.
กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- อาชัญญา รัตน์อุบล. 2540. **การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับผู้ใหญ่**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาชัญญา รัตน์อุบล. 2540. **การเรียนรู้และพัฒนาการของผู้ใหญ่**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุดม เขวกีวงศ์. 2544. **แนวทางการบริหาร และการจัดการ : การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร: : บรรณกิจ.
- อุ้นดา นพคุณ. 2523. **การศึกษานอกระบบโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญผล.
- อุ้นดา นพคุณ. 2546. **กรอบแนวความคิดการพัฒนาโปรแกรมอย่างมีส่วนร่วมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

ภาษาอังกฤษ

- Boyle, Patrick G. 1981. **Planning Better Programs**. New York: Mc Graw Hill Book Company.
- Brookfield, S.D. 1984. **Developing Critical Thinkers**. San Francisco: Jossey Bass.
- Brookfield, S.D. 1986. **Understanding and Facilitating Adult Learning**. San Francisco: Jossey-Bass.
- Brookfield, S.D. 1990. **The Skillful Teacher**. San Francisco: Jossey-Bass.
- Burnard. 1996. **Acquiring Interpersonal Skills: A hand book of Experiential learning for Health professional**. 2rd ed. London: Chapman & Hall.
- Caffarella, Rosemary S. 1994. **Planning Programs for Adult Learner**. San Francisco: Jossey Bass Publishers.
- Campbell, M., 1998. **A.Guide for planning a learningexpendition**. Dubuque: IA.
- Coombs, Philip. 1974. **Attack Rural poverty : How Non-Formal Education Can Help**. Baltimore: The John Hopkins University Press.
- Craig,RL. 1997. **Training and Development Handbook**. New York: Mc Graw-Hill Book Company.
- David A. Gruenewald. 2000. **Place –Based Education In The Global Age**. Lawrence Erlbaum Associates.
- Dewey, J. 1993. **How we Think: A restatement of the relation of reflective thinking to the educative process**. Boston: D.C.Health.

- Dewey, John. 1983. **Experience and Education**. New York: Collier.
- Eisner, E.W. 1993. Reshaping assessment in education: Some criteria in search of practice. **Journal of Curriculum Studies**, 25(3), 219-233.
- Esther Goh. 1998. **Processing Experiential Learning**. In the Pfeiffer Library.
- Evans, N. 1994. **Experiential Learning for all**. New York: Cassel.
- Guglielmino, L.M. 1997. Development of the self-directed learning readiness scale. Publish Classroom Teacher. **Dissertation Abstract International**, 41 (September 1980): 1033-A.
- Gruenwald,D.A. 2003. **The best of both World:Acritical Pedagogy of place**. Educational Researcher.
- Hug,J.W. 1998. **Learning and Teaching for an ecological sense of place : Toward environmental/science education praxis**. Unpublished Doctoral Dissertation, Pennsylvania State University,State College.
- Imel, S. cChange : **Connections to Adult Learning and Education [Online]**. 2000. ERIC Digest No.221, Abstract from : ERIC File. ERIC Digest Item .
- Jackson, L.and Caffarelle, R.S. 1994. **Implementation Issue and Futures Research Direction, in Experiential learning: A New Approach**.
- Knapp,C.E. 2001. Select Place Based Curricular Program. **Threshold in Education**, 27, 56.
- Knapp,C.E. and Woodhouse,J.L. 2003. **Place - Based Pedagogy:Experiential Learning for Culturally and Ecologically sustainable community**. Glasgow: Scotland.
- Knowles, M.S. 1984. **The Adult Learner : A neglected Species**. 3rd ed. Houston: Gulf Publishing.
- Knowles, M.S. 1980. **The Modern Practice of Adult Education: From Pedagogy to Andragogy**. 2nd ed. New York: Cambridge.
- Kolb A. David. 1984. **Experiential Learning**. United States of America: Prentice Hall.
- Kolb D.A. and Lewis, L.H. 1986. **Facilitating Experiential Learning: Observation and Reflection**. In L.H.Lewis, Experiential and simulation techniques for teaching Adults: San Francisco.
- Kolb, David A. 1985. **Learning Style Inventory: Self-Scoring Test and Interpretation**

Booklet. Boston: McBer and Company.

Lawrence, E. 1996. A reformulation of the theory of experiential learning appropriate for instruction in formal business education. **Journal of Vocational Education and training**, 51(4), 136.

Loacke. **What is Experiential Learning [Online]**. 1986. Available from:

<http://people.uleth.ca/~craisj/whatis.html> [2005, September15]

Luckman, C. 1996. Defining Experiential education. **The Journal of Experiential Education**, 21(4), 6-8.

Mark Tittly. 1994. Experiential Learning [online]. Available from:

<http://www.sonlifeafrica.com/model/lern.html> [2005, September 15]

Orr,D.W. 1992. **Ecological literacy:Education and transition to a post modern world**. Albany: State University of NewYork Press.

Pfeiffer, W. and Johns, J.E. 1983. **Experiential learning Cycles**. UK.

Powers, A.L. 2004. An evaluation of four place-based education programs. **Journal of Environmental education**.

Proudman,B.AEE adopts definition. 1995. **The AEE horizon: Newsletter of the Association for Experiential Education**. Bouldre,CO: Association.

Roger, C.R. 1969. **Freedom to Learn**. Columbus, OH: Merrill.

Smith,G.A. 2002. **Place-Based Education: Learning to be where we are**. Phi Delta Kappan.

Sobel,D. 2004. **Place- Based Education:Connecting Classroom and Community**. Great Barrington, MA: The Orion Society.

Sobel,D. 2005. **Children special place ; Exploring the rile of fort,dens,and bush house in middle childhood**. Tucson: AZZephyr Press.

Soon, Y.E. An Experiential Approach to Korean Family Ministry Leader Training. 1999. **Dissertation Abstracts International Vol. 60-04 A**. (CD-ROM).

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ดร. ปาน กิมปี	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัย
กระทรวงศึกษาธิการ
2. ดร. กัมปนาท บริบูรณ์	คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. รองศาสตราจารย์ ดร. ศศิกานจน์ ทวีสุวรรณ	คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชีรเดช ชื่นประภาณุสรณ์	คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถ
ในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขั้บรณแท็กซี ในกรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิทยพัทรัพย์ากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน
เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ
สำหรับผู้ประกอบอาชีพขั้วบรรดแท้กซี่ ในกรุงเทพมหานคร**

.....

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันประเทศไทยนับเป็นอีกประเทศหนึ่งที่ภาษาอังกฤษเข้ามามีบทบาทต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าภาษาอังกฤษมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมาก นอกจากนั้นภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญต่อการศึกษา และความก้าวหน้าทางการศึกษาเนื่องจากเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าข้อมูล บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษย่อมมีโอกาสก้าวหน้าทางเรียนรู้ บทบาทของภาษาอังกฤษในการประกอบอาชีพ ถือได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคคลในกลุ่มอาชีพต่างๆ เนื่องจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษย่อมมีโอกาสในการเลือกอาชีพตามความสนใจได้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชีพที่ต้องอาศัยความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ หรืออาชีพที่ต้องเกี่ยวข้องกับชาวต่างประเทศสืบเนื่องจากการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบัน ขึ้นอยู่กับการแข่งขันกับหลากหลายประเทศทั่วโลก ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของบุคลากรสาขาต่างๆ จึงเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันได้ในเวทีระดับโลก (ศูนย์พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ, 2548) จากความสำคัญและความจำเป็นของภาษาอังกฤษดังกล่าว รัฐจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษให้กับประชาชนไทย ภาษาอังกฤษจึงถูกกำหนดให้เป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตรการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนทุกระดับชั้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่มีความแตกต่างตามความต้องการของผู้เรียน อันได้แก่ ผู้ที่ต้องการมีความรู้ขั้นพื้นฐาน ผู้ที่ต้องการความก้าวหน้าในอาชีพการงาน หรือผู้ที่มีความจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษในการประกอบอาชีพ ซึ่งการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้ถูกจัดขึ้นเพื่อให้บริการแก่ประชาชน ทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียนและการศึกษานอกระบบโรงเรียน

การศึกษาถึงบทบาทและความสำคัญของภาษาอังกฤษ และการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้กลุ่มเป้าหมายที่มีความต้องการแตกต่างกันผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในขอบเขตของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งจากการศึกษาข้อมูลพบว่าการดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้ความสำคัญ

กับการให้ความรู้และยกระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของประชาชนแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแผนปฏิบัติการ 4 ปี (พ.ศ. 2551-2554) กำหนดให้มีการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์เพื่อจัดการศึกษาให้หลากหลาย ครอบคลุมพื้นที่ทุกกลุ่มเป้าหมายและจัดให้มีโครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร โดยยึดหลักการเพื่อยกระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับประชาชน ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบได้สนองตอบนโยบายดังกล่าว โดยการดำเนินงานส่งเสริมการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะภาษา สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่อยู่นอกระบบโรงเรียนซึ่งนอกเหนือจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษานอกระบบ โรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้จัดบริการทางการศึกษาให้ประชาชนด้านหลักสูตรเพื่อพัฒนาอาชีพ โดยจัดเป็นรูปแบบหลักสูตรระยะสั้น ซึ่งมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหาการเรียนการสอน รูปแบบการเรียนการสอน และการ(สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551)

การจัดให้บริการการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในรูปแบบของหลักสูตรระยะสั้น พบว่ากลุ่มบุคคลที่มีความสนใจและมีความต้องการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพขั้วรถแท็กซี่ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2552) ซึ่งหากพิจารณาถึงความสำคัญของอาชีพดังกล่าว ผู้ประกอบอาชีพขั้วรถแท็กซี่นับเป็นอาชีพหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากในปัจจุบันประเทศไทยได้เปิดประเทศต่อสังคมโลกมากขึ้นและมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว ด้วยเหตุนี้จึงมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาในประเทศไทย จากการสำรวจข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่าแม้ว่าประเทศไทยจะประสบปัญหาการเมืองภายในประเทศและปัญหาเศรษฐกิจ แต่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติยังคงนิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2549) และจากการสำรวจข้อมูลพบว่านักท่องเที่ยวต่างชาติได้ใช้บริการรถแท็กซี่ไปยังจุดหมายปลายทาง โดยพิจารณาจากการสำรวจประชานิทัศน์ที่ได้สำรวจถึงประเด็นที่เกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้บริการรถแท็กซี่ พบว่านักท่องเที่ยวต่างชาติให้ความพึงพอใจร้อยละ 74.98 ตลอดจนการพิจารณาถึงความพึงพอใจด้านการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ พบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจร้อยละ 83.48 (กรุงเทพ โพลล์, 2548) จากปัจจัยดังกล่าวบ่งชี้ว่าการให้บริการรถแท็กซี่ ตลอดจนการมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ มีความสำคัญทางอ้อมต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากสภาพการณ์ที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาในประเทศไทยส่งผลต่อมวลรายได้โดยรวมของประเทศและพื้นที่นั้นๆ ดังนั้น อาชีพขั้วรถแท็กซี่ จึงถือเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่มีส่วนช่วยในด้านของการท่องเที่ยวภายในประเทศ โดยเฉพาะในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมอันดับหนึ่งของประเทศไทย (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย,

2548) จากสภาพปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวนมากเดินทางมาท่องเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร ทำให้เกิดการให้บริการการคมนาคมด้วยรถรับจ้างหรือรถแท็กซี่มากขึ้นตามลำดับ ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว จึงทำให้การมีความรู้และทักษะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษถือเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ เพื่อให้เกิดการสื่อสารกับชาวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติตลอดจนส่งผลทางอ้อมถึงภาพพจน์โดยรวมของประเทศไทยและการขยายตัวทางการท่องเที่ยวของประเทศ

ในสถานการณ์ของการให้บริการผู้โดยสารชาวต่างชาติ ซึ่งนักท่องเที่ยวอาจต้องการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางที่สำคัญหรือข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ การมีความรู้ในประเด็นดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการประกอบอาชีพในปัจจุบัน ซึ่งในสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้ความสนใจมาท่องเที่ยวตลอดจนมีชาวต่างชาติที่ประกอบธุรกิจหรือพักอาศัยเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่งผลให้บุคคลทุกภาคส่วนทุกกลุ่มอาชีพ มีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้และทักษะในการสื่อสาร โดยใช้ภาษาอังกฤษ ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่จึงเป็นอาชีพหนึ่งที่ต้องมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการสื่อสารกับชาวต่างชาติ ซึ่งนอกจากความสามารถในการสื่อสารในระดับเบื้องต้นอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ควรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเส้นทางและสถานที่ต่างๆ ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อที่จะสามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้ ซึ่งนับเป็นการพัฒนาความสามารถขีดความสามารถในการประกอบอาชีพ และจากการที่ปัจจุบันพบว่าผู้โดยสารชาวต่างชาติมีการร้องเรียนที่เกี่ยวกับการใช้บริการรถแท็กซี่หลายกรณี ดังนั้น นอกเหนือจากความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษในระดับเบื้องต้นและการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ควรมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความพึงพอใจ ความประทับใจต่อผู้ใช้บริการ และส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้น เพื่อให้เกิดกิจกรรมและหลักสูตรการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพต่อกลุ่มเป้าหมาย จึงควรหารูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทของพื้นที่ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และประสบการณ์ อันจะส่งผลในการประกอบอาชีพ และผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อเนื่องไปยังการพัฒนาด้านเศรษฐกิจในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและการพัฒนาประเทศ

การศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน (Place – Based Education) เป็นแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาสาระการเรียนรู้ กับบริบทที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของผู้เรียน โดยการเรียนรู้อาจมีความเกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นจริง และการได้นำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากชั้นเรียนไป

ปฏิบัติจริงนอกชั้นเรียน ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิตของผู้เรียนที่มีความสัมพันธ์กับพื้นที่นั้นๆ (Sobel, 2004) เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนทำความเข้าใจถึงปรากฏการณ์และบริบทที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และนำมาเชื่อมโยงกับเนื้อหาหลักสูตรเพื่อนำไปสู่การพัฒนาทั้งผู้เรียนและพื้นที่นั้น (Gruenewald, 2003) หลักสำคัญในการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน คือการให้ความสำคัญกับสภาพจริงที่เป็นบริบทที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดเนื้อหาหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในพื้นที่ มีการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่เน้นการลงมือปฏิบัติ โดยมีการใช้ทรัพยากรในพื้นที่เพื่อการเรียนรู้ อันจะทำให้ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าและเห็นความสำคัญของพื้นที่ นับเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้เรียนทั้งในด้านความต้องการและการตอบสนองความจำเป็น ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ได้กับการจัดกิจกรรมการศึกษาในหลากหลายสาขาวิชาตามแต่วัตถุประสงค์ โดยนักการศึกษาถือว่า แนวคิดดังกล่าวอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด เมื่อผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้กับการนำไปใช้ได้จริง ผู้เรียนจะเกิดการสร้างประสบการณ์และเชื่อมโยงองค์ความรู้สู่การนำไปปฏิบัติ เน้นการจัดกิจกรรมซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยงสถานศึกษาหรือการศึกษาในชั้นเรียนกับพื้นที่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม (McLaughlin and Blank, 2004)

การศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ซึ่งบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา การเตรียมความพร้อมสำหรับการทำงาน ผู้เรียนจะประยุกต์ใช้ประสบการณ์ของตนเองที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตในพื้นที่ที่ตนอาศัย (Gruenewald, 2004) โดยเนื้อหาหลักสูตรที่ใช้จัดการเรียนการสอนจะเป็นสิ่งที่มีความเกี่ยวข้อง ตรงตามความต้องการจำเป็นของพื้นที่นั้น ซึ่งผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้แนวคิดในการนำมาจัดการเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ (Carlson, 2000. และ Denail, 2004) รูปแบบการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน มีความเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Proudman, 1995) โดยผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์จากการสร้างองค์ความรู้ ทักษะ และการตระหนักถึงคุณค่าในการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยมีองค์ประกอบสำคัญที่เกิดขึ้นในวงจรการเรียนรู้ ได้แก่ การสังเคราะห์ การสะท้อนความคิดและการคิดไตร่ตรองอย่างมีวิจารณญาณ กิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่นและสร้างสรรค์ ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับที่มาของความรู้ และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง บทบาทหน้าที่ของผู้สอนจะมีการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนตลอดหลักสูตร ตั้งแต่การกำหนดความต้องการในการเรียนรู้ ตลอดจนการ

สร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นและหลากหลาย โดยยึดหลักการสอนให้ผู้เรียนนำความรู้ และทักษะจากการปฏิบัติไปใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน โดยแท้จริง (Knapp, 2002)

เมื่อพิจารณาถึงแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดข้างต้น จะพบว่ามีความเหมาะสมกับการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ เนื่องจากในการดำเนินชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพของกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว มีความเกี่ยวข้องกับพื้นที่กรุงเทพมหานคร อันจะทำให้มีผลต่อการพัฒนาการประกอบอาชีพ ซึ่งนำไปสู่การเพิ่มรายได้

ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรมีรูปแบบที่เหมาะสมและเอื้อประโยชน์ทั้งต่อผู้เรียน และเกิดประโยชน์ต่อพื้นที่กรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน ซึ่งมีหลักในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในพื้นที่ กิจกรรมการเรียนรู้จะเน้นถึงการเชื่อมโยงปรากฏการณ์ในพื้นที่ในการสร้างกิจกรรมและสาระเนื้อหาที่เน้นถึงการลงมือปฏิบัติในพื้นที่ โดยใช้ทรัพยากรในพื้นที่เพื่อการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญกับการเห็นคุณค่าและความสร้างความผูกพันกับพื้นที่และให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการพัฒนาพื้นที่นั้นๆ อย่างยั่งยืน(Woodhouse & Knapp, 2000. Smith, 2002. Gruenewald, 2003. Power, 2004 และ Sobel, 2004)

นอกจากนั้นผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ เป็นกลุ่มผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต ซึ่งรูปแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ นั้นต้องยึดหลักการสอนให้ตอบสนองต่อธรรมชาติของผู้ใหญ่ ซึ่งประกอบด้วยมโนทัศน์ของผู้เรียน ความพร้อมที่จะเรียน ประสบการณ์ของผู้เรียน และแนวทางที่เหมาะสมในการเรียนรู้ (Knowles, 1980) โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ใหญ่เป็นวัยที่มีวุฒิภาวะ มีประสบการณ์ที่เป็นแหล่งทรัพยากรอันมีค่าของการเรียนรู้ ขณะเดียวกันก็จะมีพื้นฐานเปิดกว้างที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ทั้งนี้ผู้ใหญ่มีความพร้อมที่จะเรียนเมื่อตระหนักว่าสิ่งนั้นมีความจำเป็น (อาชัญญา รัตนอุบล, 2542)รูปแบบการเรียนรู้จึงควรมีความเหมาะสม เหมาะกับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่และการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นทักษะการสื่อสาร

การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning) เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนได้ใช้ประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิมนำมาผนวกกับความรู้ใหม่ และสร้างเป็นองค์ความรู้ของผู้เรียนเอง (Lee and Caffarella, 1994) ผู้เรียนสามารถนำความรู้ต่างๆที่ได้รับมาก่อนนำมาเชื่อมโยงกับความรู้

ใหม่เพื่อให้เกิดความหมายและเกิดประสบการณ์ใหม่ในการนำไปใช้ การเรียนรู้จากประสบการณ์ เป็นการเรียนรู้ที่เพิ่มความรู้ และทักษะที่ได้มาจากการปฏิบัติ จากการทำงาน จากการศึกษาทุกประเภททั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ หรืออาซิฟ (Evan,1994) เป็นการเรียนรู้ที่ได้จากการลงมือปฏิบัติ และเป็นการเชื่อมโยงประสบการณ์ในห้องเรียนและการเรียนการสอนภายในห้องเรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (Kolb,1984)รูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ หมายถึงรวมถึงการเรียนรู้จากการปฏิบัติทุกรูปแบบ(Evan,1994) โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดหลักการเรียนรู้จากประสบการณ์ สามารถจัดได้หลากหลายรูปแบบตามวัตถุประสงค์ ขึ้นอยู่กับโปรแกรมและเป้าหมายของผู้จัด โปรแกรมการศึกษาและผู้เรียน (Brookfield, 1986. Jackson and Rosenberg, 1990. Caffarella,1992. และ Burnard, 1996)

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ความต้องการเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษในการประกอบอาชีพ และปัญหาในด้านเนื้อหาหลักสูตรตลอดจนรูปแบบที่เหมาะสมในการเรียนรู้ หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบอาชีพ สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพขั้วรถแท็กซี่ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการอาชีพขั้วรถแท็กซี่ ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยจะประยุกต์ใช้แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐานซึ่งรูปแบบการจัดการศึกษาที่เน้นความต้องการและความจำเป็นของผู้เรียนที่อยู่ในพื้นที่นั้นๆ ตลอดจนการสร้างหลักสูตรการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพหรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมการศึกษาที่จะสร้างประสบการณ์จากการปฏิบัติให้ผู้เรียน ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง (Knapp, 2002) โดยพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาที่ผนวกเข้ากับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ เนื่องจากมีความเหมาะสมที่จะใช้จัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ที่มีประสบการณ์เป็นฐานความรู้ โดยผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายในการวิจัยเป็นพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากเป็นพื้นที่สำคัญในประเทศไทยที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครมากขึ้น ใช้เวลาพำนักท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครให้นานขึ้น และใช้จ่ายด้านต่างๆเพิ่มขึ้น เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มพูนรายได้ด้านการท่องเที่ยวจำนวนมากเข้าประเทศ นอกจากนั้นกรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางความเจริญทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง การค้าและการลงทุนในทุกด้านของประเทศ(ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2548) และในการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้หลักในการพัฒนาโปรแกรมของ Brookfield (1995) โดยดำเนินการพัฒนาโปรแกรม 5 ขั้นตอน ได้แก่ขั้นตอนที่หนึ่ง การระบุความต้องการ ขั้นตอนที่สอง การกำหนดวัตถุประสงค์ที่เน้นในเชิงพฤติกรรม ขั้นตอนที่สาม การระบุประสบการณ์เรียนรู้เพื่อให้ตอบสนองวัตถุประสงค์

ขั้นตอนที่สี่ การจัดวางแผนงานที่ระบุถึงขอบเขตและกระบวนการของการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ และขั้นตอนที่ห้า การประเมินผลลัพธ์โครงการ โดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจงเชิงพฤติกรรม(Brookfield, 1995) การวิจัยครั้งนี้จะช่วยสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาอาชีพ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย นอกจากนั้น โปรแกรมการศึกษานอกระบบที่พัฒนาขึ้น นำไปสู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร และเป็นการพัฒนาคุณภาพในการประกอบอาชีพตลอดจนเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบอาชีพขั้บรดแท้กซี่ได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบอาชีพขั้บรดแท้กซี่ ในกรุงเทพมหานคร

แนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. การศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน (Place-Based Education)

รูปแบบการจัดการศึกษาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการจัดหลักสูตรเนื้อหาการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทและสภาพปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ มีการบูรณาการเนื้อหาภายในชั้นเรียนและกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์จากการปฏิบัติจริงในพื้นที่ เป้าหมาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงและประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะได้อย่างมีประสิทธิภาพ จุดมุ่งหมายหลักของการเรียนรู้ได้แก่ การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการตามหลักสูตรการเรียนการสอน กระทบหนักและให้ความสำคัญต่อสภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ และการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่ โดยมีหลักการจัดการศึกษาดังนี้

- 1) การเห็นคุณค่าและตระหนักในความสำคัญของพื้นที่
- 2) การทำให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจในพื้นที่
- 3) การเชื่อมโยงปรากฏการณ์ในพื้นที่กับกิจกรรมการเรียนรู้
- 4) การใช้ทรัพยากรในพื้นที่เพื่อการเรียนรู้ และ
- 5) การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติจริง

2. การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning)

รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีการประยุกต์ใช้แนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบอาชีพ โดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมในรูปแบบที่หลากหลาย โดยรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินการเป็นวงจรที่ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 การสร้างประสบการณ์จากการปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นที่ 2 การอภิปรายและสะท้อนประสบการณ์

ขั้นที่ 3 การสรุป และ

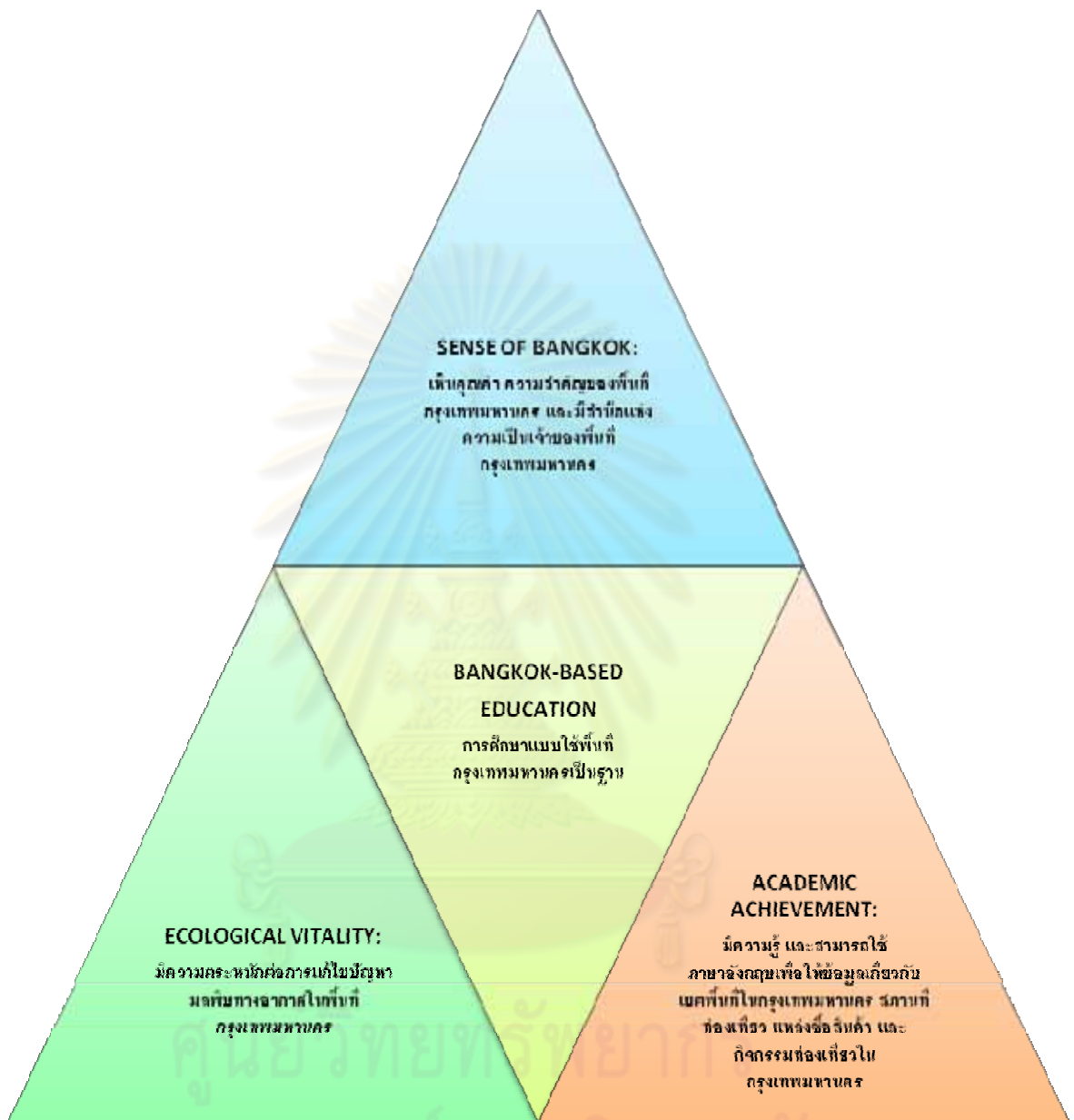
ขั้นที่ 4 การประยุกต์ใช้

องค์ประกอบของ โปรแกรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการประกอบอาชีพ สำหรับผู้ประกอบการขับรถแท็กซี่ ในกรุงเทพมหานคร

องค์ประกอบของโปรแกรม	รายละเอียด
1. วัตถุประสงค์	เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ สำหรับผู้ประกอบการขับรถแท็กซี่ ในกรุงเทพมหานคร
2. กลุ่มผู้เรียน	ผู้ประกอบการขับรถแท็กซี่ สังกัดสหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 40 คน
3. เนื้อหาสาระ	เนื้อหาสาระในกิจกรรมการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 7 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยที่ 1 เขตพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร หน่วยที่ 2 สถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร หน่วยที่ 3 แหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร หน่วยที่ 4 กิจกรรมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร หน่วยที่ 5 ปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร หน่วยที่ 6 จรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ

องค์ประกอบของโปรแกรม	รายละเอียด
	หน่วยที่ 7 ภาพลักษณ์ของการให้บริการแก่ผู้ติดต่อการ ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร
4. กิจกรรมการเรียนรู้	<p>กิจกรรมการเรียนรู้ประยุกต์ใช้แนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน (Place-Based Education) โดยมีหลักในการจัดกิจกรรม ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การเห็นคุณค่าและตระหนักในความสำคัญของพื้นที่ 2. การทำให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจในพื้นที่ 3. การเชื่อมโยงปรากฏการณ์ในพื้นที่กับกิจกรรมการเรียนรู้ 4. การใช้ทรัพยากรในพื้นที่เพื่อการเรียนรู้ และ 5. การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง <p>กิจกรรมการเรียนรู้ใช้รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning) โดยรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินการเป็นวงจรที่ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่</p> <p>ขั้นที่ 1 การสร้างประสบการณ์จากการปฏิบัติกิจกรรม</p> <p>ขั้นที่ 2 การอภิปรายและสะท้อนประสบการณ์</p> <p>ขั้นที่ 3 การสรุป และ</p> <p>ขั้นที่ 4 การประยุกต์ใช้</p>
5. แหล่งความรู้และสื่อการเรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหล่งความรู้ตามสถานที่ที่กำหนดไว้ในกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยวรอบเกาะรัตนโกสินทร์ 2. อินเทอร์เน็ต 3. แผนที่กรุงเทพมหานคร 4. วีดิทัศน์

องค์ประกอบของโปรแกรม	รายละเอียด
6. วิทยากร	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิทยากรประจำสถานที่ท่องเที่ยวในกิจกรรมการเรียนรู้ 2. ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับก๊าซธรรมชาติ 3. คนขับแท็กซี่ที่มีเกียรติประวัติดีเด่น 4. วิทยากรชาวต่างชาติ 5. ผู้วิจัย
7. การประเมินผล	<p>การประเมินผลการเรียนรู้ยึดหลักการตามวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน ได้แก่ การบรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษา (Academic Achievement) การให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ (Environment Vitality) และการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่ (Sense of Place) โดยแบ่งการประเมินผลได้ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เกี่ยวกับการมีความรู้ในรายละเอียดเกี่ยวกับ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 การประเมินความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร สถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร แหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร และกิจกรรมท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบวัดความรู้ และแบบทดสอบการสื่อสาร 1.2 การประเมินความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบวัดความรู้ 2. การประเมินความความตระหนักต่อการแก้ไขปัญหาหมอกพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบวัดทัศนคติ และการสัมภาษณ์ 3. การประเมินผลความตระหนักและการเห็นคุณค่าของพื้นที่ และการมีสำนึกในความเป็นเจ้าของพื้นที่โดยใช้แบบวัดทัศนคติและการสัมภาษณ์

Bangkok –Based Education : การศึกษาโดยใช้พื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นฐาน

Woodhouse & Knapp (2000), Smith (2002), Gruenewald (2003),

Power (2004) และ Sobel (2004)

โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อเพิ่มความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ
ตามแนวคิดการศึกษาแบบใช้พื้นที่เป็นฐาน และแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์
สำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกรุงเทพมหานคร

กิจกรรมหน่วยที่ 1	เขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร
กิจกรรมหน่วยที่ 2	สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในกรุงเทพมหานคร
กิจกรรมหน่วยที่ 3	แหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร
กิจกรรมหน่วยที่ 4	กิจกรรมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร
กิจกรรมหน่วยที่ 5	ปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร
กิจกรรมหน่วยที่ 6	จรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ
กิจกรรมหน่วยที่ 7	ภาพลักษณ์ของการให้บริการรถแท็กซี่ที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวใน
กรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**แผนการเรียนรู้ตามโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ
สำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ ในกรุงเทพมหานคร**

แผนการเรียนรู้						
หน่วยที่ 1 พื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร (Bangkok Traffic GURU)						
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วิทยากร	ระยะเวลา	การประเมินผล
1. ผู้เรียนมีความรู้ เกี่ยวกับเขตพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับเขตพื้นที่ตั้งของสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร แหล่งซื้อสินค้า และพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร	1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนทำแบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับเขตพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งครอบคลุมถึง ที่ตั้งสถานที่สำคัญต่างๆ ในการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ได้แก่สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในกรุงเทพมหานคร และแหล่งซื้อสินค้ายอดนิยมในกรุงเทพมหานคร		1. แผนที่ กรุงเทพมหานคร 2. ใบงานประกอบกิจกรรม Bangkok Traffic GURU 3. คู่มือการเรียนรู้ด้วยตนเอง	ผู้วิจัย	- การเรียนรู้ด้วยตนเอง 7 ชั่วโมง -กิจกรรม Bangkok Traffic GURU7 ชั่วโมง รวมระยะเวลา 14 ชั่วโมง	1 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับเขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร 2 แบบทดสอบการสื่อสารภาษาอังกฤษเกี่ยวกับเขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

แผนการเรียนรู้						
หน่วยที่ 1 พื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร (Bangkok Traffic GURU)						
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วิทยากร	ระยะเวลา	การประเมินผล
2. ผู้เรียนสามารถใช้ ภาษาอังกฤษสื่อสาร เกี่ยวกับเขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยวใน กรุงเทพมหานคร	2. กิจกรรมในชั้นเรียน 2.1 กิจกรรม Bangkok Traffic GURU ผู้เรียนร่วมกิจกรรมโดยใช้เกม Bangkok Traffic GURU โดยให้ ผู้เรียนตอบชื่อเขตพื้นที่ใน กรุงเทพมหานคร เมื่อมีภาพสถานที่ ท่องเที่ยวและแหล่งซื้อสินค้าใน กรุงเทพมหานครปรากฏ ผู้ที่ตอบได้ คะแนนสูงสุดจะได้ตำแหน่ง “Bangkok Traffic GURU” 2.2 ผู้เรียนร่วมอภิปรายเพื่อสรุปการ ตอบคำถามในคู่มือการเรียนรู้ โดย ข้อคำถามจะมีลักษณะเป็นการให้ กรอกข้อมูลเกี่ยวกับเขตพื้นที่ใน					

แผนการเรียนรู้						
หน่วยที่ 1 พื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร (Bangkok Traffic GURU)						
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วิทยากร	ระยะเวลา	การประเมินผล
	<p>กรุงเทพมหานคร</p> <p>2.3 การแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางในกรุงเทพมหานคร ผู้เรียนร่วมการสนทนาแลกเปลี่ยน ประสบการณ์เกี่ยวกับเส้นทางการเดินทางในกรุงเทพมหานคร</p> <p>2.4 การศึกษาแผนที่กรุงเทพมหานคร ผู้เรียนศึกษาแผนที่กรุงเทพมหานคร และสรุปข้อมูลจากการศึกษาข้อมูลในแผนที่ ซึ่งเป็นประเด็นที่เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพ และเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ</p>					

แผนการเรียนรู้						
หน่วยที่ 2 สถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร(Bangkok Bike Rally)						
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วิทยากร	ระยะเวลา	การประเมินผล
<p>1. ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร</p> <p>2. ผู้เรียนสามารถสื่อสารเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร</p>	<p>1. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนได้รับมอบหมายให้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ในประเด็นเกี่ยวกับที่ตั้งและจุดสำคัญของสถานที่ท่องเที่ยว และบันทึกประสบการณ์</p> <p>2. กิจกรรมการเรียนรู้ภาคสนาม เป็นกิจกรรมการเก็บข้อมูลจากสถานที่จริง (Field Note) และการเรียนรู้นอกสถานที่ (Outdoor Learning) โดยมีการดำเนินกิจกรรมดังนี้</p> <p>2.1 การชี้แจงกิจกรรม โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมรับทราบการชี้แจงกิจกรรม</p>	<p>1. สถานที่ท่องเที่ยวรอบเกาะรัตนโกสินทร์ตามกิจกรรม Bangkok Rally</p> <p>2. นิทรรศการนิทรรศการรัตนโกสินทร์</p>	<p>1. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง</p> <p>2. ใบเก็บข้อมูลภาคสนามกิจกรรม Bangkok Bike Rally</p> <p>3. แบบบันทึกการอภิปรายและการสะท้อนประสบการณ์</p>	<p>1. วิทยากรประจำกองการท่องเที่ยว</p> <p>2. วิทยากรประจำหอนิทรรศการนิทรรศการรัตนโกสินทร์</p> <p>3. ผู้วิจัย</p>	<p>-การเรียนรู้ด้วยตนเอง 14 ชั่วโมง</p> <p>-กิจกรรม Bangkok Bike Rally 10 ชั่วโมง</p> <p>กิจกรรมในชั้นเรียน 4 ชั่วโมง - รวมระยะเวลา 28 ชั่วโมง</p>	<p>1.แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร</p> <p>2. แบบทดสอบการสื่อสารเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร</p>

แผนการเรียนรู้						
หน่วยที่ 2 สถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร(Bangkok Bike Rally)						
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วิทยากร	ระยะเวลา	การประเมินผล
	<p>Bangkok Rally เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร โดยเรียนเนื้อหาสาระภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยวในสถานที่นั้น โดยพื้นที่ในการเรียนรู้ได้แก่สถานที่ท่องเที่ยวในเขตพื้นที่รอบเกาะรัตนโกสินทร์กองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร และหอนิทรรศการนิทรรศรัตนโกสินทร์</p> <p>2.2 กิจกรรม Bangkok Bike Rally เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับตามคำถามที่กำหนดไว้ ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรม Bangkok Rally ซึ่งเป็นกิจกรรมภาคสนามตามแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่(Outdoor Learning) โดยมีการกำหนดคำถาม</p>					

แผนการเรียนรู้						
หน่วยที่ 2 สถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร(Bangkok Bike Rally)						
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วิทยากร	ระยะเวลา	การประเมินผล
	<p>เกี่ยวกับสถานที่สำคัญต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนหาคำตอบ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดให้กิจกรรม Bangkok Bike Rally มีลักษณะคล้ายการจัดกิจกรรมแรลลี่ โดยทำกิจกรรมจะมีการมอบรางวัลให้แก่ผู้เรียนทีมที่สามารถหาคำตอบได้อย่างถูกต้อง และใช้เวลาน้อยที่สุด</p> <p>3 กิจกรรมในชั้นเรียน (Classroom Learning) การอภิปรายและสะท้อนประสบการณ์จากกิจกรรมการเรียนรู้ หลังการร่วมกิจกรรม Bangkok Bike Rally ผู้เรียนจะเข้าร่วมการอภิปรายแลกเปลี่ยนข้อมูลจากการเข้าร่วมกิจกรรม</p>					

แผนการเรียนรู้						
หน่วยที่ 2 สถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร(Bangkok Bike Rally)						
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วิทยากร	ระยะเวลา	การประเมินผล
	ภาคสนาม โดยการสรุปคำตอบที่ได้จากการหาข้อมูลเพื่อตอบคำถามในแต่ละสถานที่ และอภิปรายถึงข้อมูลและความคิดเห็นที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมภาคสนามตามประเด็นที่กำหนด					

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการเรียนรู้						
หน่วยที่ 3 แหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร(Bangkok Shopping GURU)						
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วิทยากร	ระยะเวลา	การประเมินผล
<p>1. ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับจุดเด่นของสถานที่ซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานครแต่ละแห่ง</p> <p>2. ผู้เรียนสามารถสื่อสารเกี่ยวกับแหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร</p>	<p>1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนได้รับมอบหมายให้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร โดยมอบหมายให้ศึกษาเอกสารข้อมูลในแหล่งซื้อสินค้า หรือสอบถามจากคนในพื้นที่ และบันทึกประสบการณ์ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของกิจกรรมเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดเด่นและลักษณะเฉพาะของสถานที่ซื้อสินค้าแต่ละแห่งในกรุงเทพมหานคร และเพื่อให้ผู้เรียนสามารถให้คำแนะนำในการซื้อสินค้าได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยกิจกรรม Bangkok Mapping GURU จะเป็นการเรียนรู้จากสถานที่จริง (On-Site Learning)</p>	<p>แหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร ที่ได้กำหนดไว้ในกิจกรรม Bangkok Shopping GURU</p>	<p>1. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง</p> <p>2. ใบงานบันทึกกิจกรรมในชั้นเรียน</p>	<p>1. วิทยากรชาวต่างชาติ</p> <p>2. ผู้วิจัยและทีมงาน</p>	<p>- กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง 12 ชั่วโมง</p> <p>-กิจกรรมในชั้นเรียน 8 ชั่วโมง</p> <p>-รวมระยะเวลา 20 ชั่วโมง</p>	<p>1 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับแหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร</p> <p>10.2 แบบทดสอบการสื่อสารเกี่ยวกับแหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร</p>

แผนการเรียนรู้						
หน่วยที่ 3 แหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร(Bangkok Shopping GURU)						
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วิทยากร	ระยะเวลา	การประเมินผล
	<p>2. กิจกรรมในชั้นเรียน</p> <p>2.1 ผู้เรียนอภิปราย และสะท้อนประสบการณ์เกี่ยวกับข้อมูลแหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร</p> <p>2.2 การฝึกประสบการณ์การสนทนากับชาวต่างชาติ เพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับแหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร โดยกิจกรรมบทบาทสมมติ”I am Bangkok Shopping GURU”</p> <p>2.3 ผู้เรียนสรุปข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร ที่นักท่องเที่ยวควรทราบ โดยกำหนดประเด็นตามสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของแหล่งซื้อสินค้าแต่ละแห่ง</p>					

แผนการเรียนรู้						
หน่วยที่ 4 กิจกรรมท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร(Bangkok Event GURU)						
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วิทยากร	ระยะเวลา	การประเมินผล
<p>1. ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร</p> <p>2. ผู้เรียนสามารถสื่อสารเกี่ยวกับกิจกรรมในกรุงเทพมหานคร</p>	<p>1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนได้รับมอบหมายให้บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร โดยใช้ประสบการณ์ในการให้บริการผู้โดยสาร และผู้เรียนได้รับมอบหมายให้สอบถามผู้โดยสารชาวต่างชาติด้วยคำถาม “What Bangkok Events do you know ?” และบันทึกข้อมูล</p> <p>2. กิจกรรมในชั้นเรียน</p> <p>2.1 ผู้เรียนอภิปรายและสะท้อนประสบการณ์ในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองในประเด็นที่</p>	<p>1. กองการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร</p> <p>2. พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ Siam Ocean World</p>	<p>1. คู่มือการเรียนรู้</p> <p>2. ใบงานสรุปการอภิปราย</p>	<p>1. วิทยากรชาวต่างชาติ</p> <p>2. วิทยากรให้ความรู้ประจำพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ Siam Ocean World</p> <p>3. ผู้วิจัยและทีมงาน</p>	<p>- กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง 12 ชั่วโมง</p> <p>-กิจกรรมในชั้นเรียน 8 ชั่วโมง</p> <p>-กิจกรรมนอกสถานที่ 5 ชั่วโมง</p> <p>- ระยะเวลา 25 ชั่วโมง</p>	<p>1. แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมท่องเที่ยวที่กำหนดในกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>2. แบบทดสอบการสื่อสารเกี่ยวกับกิจกรรมท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร</p>

แผนการเรียนรู้						
หน่วยที่ 4 กิจกรรมท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร(Bangkok Event GURU)						
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วิทยากร	ระยะเวลา	การประเมินผล
	<p>เกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร</p> <p>2.2 การฝึกประสบการณ์การสนทนากับชาวต่างชาติเพื่อการสื่อสารเกี่ยวกับกิจกรรมท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร โดยกิจกรรมบทบาทสมมติ ” Bangkok Events GURU ”</p> <p>2.3 ผู้เรียนสรุปความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ลงในคู่มือการเรียนรู้</p> <p>3. กิจกรรมนอกสถานที่ ผู้เรียนเดินทางไปศึกษานอก</p>					

แผนการเรียนรู้						
หน่วยที่ 4 กิจกรรมท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร(Bangkok Event GURU)						
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วิทยากร	ระยะเวลา	การประเมินผล
	สถานที่ เพื่อฝึกการสนทนากับชาวต่างชาติ โดยผู้เรียนมีความต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ Siam Ocean World ซึ่งเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครรูปแบบหนึ่ง โดยผู้เรียนรับฟังการบรรยายเกี่ยวกับแนวทางในการให้ข้อมูลเพื่อดึงดูดความสนใจแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ					

แผนการเรียนรู้						
หน่วยที่ 5 มลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร (Bangkok GREEN Taxi)						
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วิทยากร	ระยะเวลา	การประเมินผล
1. ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร 2. ผู้เรียนมีความตระหนักต่อการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร	1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง 1.1 ผู้เรียนอภิปรายถึงสภาพปรากฏการณ์เกี่ยวกับปัญหาหมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดให้เป็นกิจกรรม Bangkok Air Survey Week โดยให้ผู้เรียนบันทึก ข้อมูลเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร เป็นเวลา 1 สัปดาห์ 2. กิจกรรมในชั้นเรียน ผู้เรียนร่วมอภิปรายในหัวข้อ แท้ก็ซึ่กับการมีส่วนร่วมช่วยแก้ไขมลพิษทางอากาศโดยจัดให้มีการอภิปรายร่วมกับการบรรยายโดยวิทยากรที่มีความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศ ในหัวข้อ <u>GREEN TAXI</u> โดยมีกรร่วมอภิปรายในหัวข้อย่อยตามประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ตามคำสำคัญของหัวข้อในการบรรยาย ซึ่งได้แก่	พื้นที่กรุงเทพมหานคร	1. หนังสือเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศ และก๊าซธรรมชาติ 2. ใบสรุปการอภิปราย	1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ก๊าซธรรมชาติ 2. ผู้วิจัยและทีมผู้ช่วย	-การเรียนรู้ด้วยตนเอง 7 ชั่วโมง -กิจกรรมในชั้นเรียน 4 ชั่วโมง -กิจกรรมรณรงค์ 6 ชั่วโมง รวมระยะเวลา 17 ชั่วโมง	1. แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร 2. แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร 3. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร

แผนการเรียนรู้						
หน่วยที่ 5 มลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร (Bangkok GREEN Taxi)						
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วิทยากร	ระยะเวลา	การประเมินผล
	<p>G หมายถึง GAS NGV ผู้เรียนอภิปรายถึงข้อดีและข้อเสียของการใช้ก๊าซ NGV</p> <p>R หมายถึง RESPONSIBILITY ผู้เรียนอภิปรายถึงบทบาทหน้าที่ของผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ควรมีความรับผิดชอบต่อการดูแลสภาพแวดล้อม ในกรุงเทพมหานคร โดยเน้นถึงประเด็นการลดมลพิษทางอากาศ</p> <p>E หมายถึง ENVIRONMENTAL AWARENESS ผู้เรียนอภิปรายถึงความสำคัญในการตระหนักถึงสภาพปัญหาหมอกพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร</p> <p>E หมายถึง ENERGY SAVING ผู้เรียนอภิปรายถึงการปฏิบัติตามแนวทางในการประหยัดพลังงาน</p>					

แผนการเรียนรู้						
หน่วยที่ 5 มลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร (Bangkok GREEN Taxi)						
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วิทยากร	ระยะเวลา	การประเมินผล
	<p>N หมายถึง NETWORK</p> <p>ผู้เรียนอภิปรายถึงแนวทางการสร้างและประชาสัมพันธ์เครือข่ายแท็กซี่เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม</p> <p>3. กิจกรรมนอกสถานที่</p> <p>ผู้เรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นในโครงการ <u>GREEN TAXI</u> ซึ่งได้มีการดำเนินโครงการในเบื้องต้นแล้วเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการมีความตระหนักถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมในกรุงเทพมหานคร (Ecological Vitality) ซึ่งการอภิปรายเกี่ยวกับโครงการจะมีการกำหนดถึงข้อตกลง และกำหนดหลักในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยณรงค์ประชาสัมพันธ์โครงการแท็กซี่สีเขียว2 ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทำการประชาสัมพันธ์ไปยังบริษัทหรือสหกรณ์แท็กซี่ทั่วกรุงเทพมหานคร และทำป้ายประชาสัมพันธ์ We are GREEN taxi</p>					

แผนการเรียนรู้						
หน่วยที่ 6 จรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ (Taxi 3Ds)						
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วิทยากร	ระยะเวลา	การประเมินผล
ผู้เรียนมีความตระหนักต่อการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ	<p>1. กิจกรรมในชั้นเรียน</p> <p>1.1 การถ่ายทอดประสบการณ์ของคนขับแท็กซี่ที่มีจรรยาบรรณ การบรรยายถ่ายทอดประสบการณ์ของผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ที่มีเกียรติประวัติดีเด่น ในการประกอบ</p> <p>1.2 การอภิปราย (Reflexive Session)</p> <p>ผู้เรียนอภิปรายเพื่อกำหนดถึงคุณลักษณะของจรรยาบรรณของผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ที่ประกอบด้วยคุณลักษณะของการมีจรรยาบรรณต่อตนเอง และการมีจรรยาบรรณต่อผู้โดยสาร และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นตามประเด็นที่ได้กำหนดประกอบการอภิปรายเป็นคำสำคัญของกิจกรรม TAXI 3Ds (แท็กซี่ ดี) ซึ่งหมายถึง</p>	กรุงเทพ มหานคร	<p>1. ชุดคู่มือเรียนรู้ด้วยตนเอง</p> <p>2. ใบบันทึกการอภิปราย</p> <p>3. ใบบันทึกประสบการณ์</p>	<p>1. ผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ที่มีเกียรติประวัติดีเด่น</p> <p>2. ผู้บริหารสหกรณ์แท็กซี่</p>	<p>-การบันทึกประสบการณ์ 14 ชั่วโมง</p> <p>-กิจกรรมในชั้นเรียน 6 ชั่วโมง</p> <p>-รวมระยะเวลา 20 ชั่วโมง</p>	<p>1. แบบวัดทัศนคติต่อการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ</p> <p>2. แบบสัมภาษณ์ทัศนคติต่อการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ</p>

แผนการเรียนรู้						
หน่วยที่ 5 มลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร (Bangkok GREEN Taxi)						
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วิทยากร	ระยะเวลา	การประเมินผล
	<p>D หมายถึง DELIGHTED DRIVER</p> <p>ผู้เรียนอภิปรายถึงแนวทางในการให้บริการผู้โดยสารเพื่อให้เกิดความประทับใจในการให้บริการที่แสดงถึงการมีจรรยาบรรณต่อผู้โดยสาร</p> <p>D หมายถึง DUTIFUL</p> <p>ผู้เรียนอภิปรายถึงหน้าที่กฎระเบียบและข้อควรปฏิบัติในการประกอบอาชีพที่แสดงถึงการมีจรรยาบรรณต่ออาชีพ</p> <p>D หมายถึง DO FOR ALL</p> <p>ผู้เรียนร่วมอภิปรายถึงแนวทางในการประกอบอาชีพที่แสดงถึงการมีจรรยาบรรณต่อสังคม</p>					

แผนการเรียนรู้						
หน่วยที่ 5 มลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร (Bangkok GREEN Taxi)						
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วิทยากร	ระยะเวลา	การประเมินผล
	<p>การแลกเปลี่ยนประสบการณ์</p> <p>ประชาสัมพันธ์โครงการ We are Taxi 3 Ds</p> <p>การรายงานประสบการณ์ (Experience Journal Writing)</p> <p>1.3 ผู้เรียนบันทึกประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ</p> <p>ขับรถแท็กซี่ ตามคำสำคัญในประเด็นเกี่ยวกับการ</p> <p>ประกอบอาชีพตามแนวทางจรรยาบรรณในการ</p> <p>ประกอบอาชีพ และจรรยาบรรณต่อผู้โดยสาร และ</p> <p>จรรยาบรรณต่อสังคม</p>					

ศูนย์วิทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการเรียนรู้						
หน่วยที่ 7 การส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ (Sense of Bangkok)						
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วิทยากร	ระยะเวลา	การประเมินผล
<p>1. ผู้เรียนตระหนักถึงการส่งเสริมภาพลักษณ์ของการให้บริการแท็กซี่ที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร</p> <p>2. ผู้เรียนตระหนักและเห็นคุณค่าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร (Sense of Bangkok)</p>	<p>1.กิจกรรมในชั้นเรียน</p> <p>1.1 การวิเคราะห์ปรากฏการณ์การท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร</p> <p>ผู้เรียนอภิปรายถึงสภาพปรากฏการณ์การท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ทางบวก และภาพลักษณ์ทางลบในประเด็นที่เกี่ยวกับการให้บริการรถแท็กซี่ในกรุงเทพมหานคร และบันทึกการอภิปรายในใบบันทึกการอภิปราย</p> <p>1.2 การกำหนดภาพอนาคต (Bangkok Tourism Scenario)</p> <p>ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพอนาคตของการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครทั้งภาพในอนาคตที่ต้องการ และภาพในอนาคตที่ไม่</p>		<p>วีดิทัศน์</p> <p>เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร</p> <p>ใบสรุปการอภิปราย Bangkok Tourism Scenario</p> <p>ใบสรุปการอภิปราย การมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่ (Sense of Place)</p>	<p>1. ผู้วิจัยและทีมงานผู้บริหารสหกรณ์แท็กซี่สุวรรณภูมิ จำกัด</p> <p>2. เจ้าหน้าที่จากการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร</p>	8 ชั่วโมง	<p>1. แบบวัดทัศนคติต่อการส่งเสริมภาพลักษณ์ของการให้บริการแท็กซี่ที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร</p> <p>2. แบบวัดการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร (Sense of Bangkok)</p> <p>3. แบบสัมภาษณ์ทัศนคติต่อการส่งเสริมภาพลักษณ์</p>

แผนการเรียนรู้						
หน่วยที่ 7 การส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ (Sense of Bangkok)						
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วิทยากร	ระยะเวลา	การประเมินผล
	<p>ต้องการ และอภิปรายประเด็นของบทบาทของการให้บริการแท็กซี่กับการสร้างภาพลักษณ์ทางบวกต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร และบันทึกการสรุปความคิดเห็นในใบงาน บันทึกภาพอนาคต การอภิปรายและสะท้อนประสบการณ์ (Reflexive Session)</p> <p>การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น ในหัวข้อ Sense of Bangkok โดยทำการอภิปราย ร่วมกับการบรรยายในประเด็นหัวข้อที่กำหนดตามคำสำคัญ ดังนี้</p> <p>S หมายถึง Strength of Bangkok</p> <p>ผู้เรียนร่วมอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นที่เป็นจุดแข็งที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานคร</p>					<p>ของการให้บริการแท็กซี่ที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร</p> <p>4. แบบสัมภาษณ์กรณีสำนักแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่ กรุงเทพมหานคร (Sense of Bangkok)</p>

แผนการเรียนรู้						
หน่วยที่ 7 การส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ (Sense of Bangkok)						
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วิทยากร	ระยะเวลา	การประเมินผล
	<p>E หมายถึงExclusive in Bangkok</p> <p>ผู้เรียนร่วมอภิปรายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครที่นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์หรือร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ในกรุงเทพมหานครเพียงแห่งเดียว</p> <p>N หมายถึงNowhere Compared</p> <p>ผู้เรียนร่วมอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นของการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครที่มีความได้เปรียบเหนือกว่าการท่องเที่ยวในพื้นที่อื่น</p> <p>S หมายถึงSignature of Bangkok</p> <p>ผู้เรียนร่วมอภิปรายเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของกรุงเทพมหานคร</p>					

แผนการเรียนรู้						
หน่วยที่ 7 การส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ (Sense of Bangkok)						
จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วิทยาการ	ระยะเวลา	การประเมินผล
	<p>E หมายถึง Extraordinary in Bangkok</p> <p>ผู้เรียนร่วมอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นการ ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครที่มีความพิเศษที่ ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติ</p> <p>ผู้เรียนร่วมอภิปรายในประเด็นที่เกี่ยวข้องถึง บทบาทของการให้บริการแท็กซี่แท็กซี่กับการ สร้างภาพลักษณ์ที่ดีของกรุงเทพมหานครสรุป การบรรยายและการอภิปรายในใบงาน</p>					

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร
2. แบบวัดความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร
3. แบบทดสอบการสื่อสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร
4. แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร
5. แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ
6. แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ที่ส่งผล

ต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

7. แบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่

กรุงเทพมหานคร

8. แบบสัมภาษณ์/แบบสอบถามความเหมาะสมของการใช้โปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

นอกระบบโรงเรียน

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 แบบทดสอบความรู้

ข้อที่	ข้อความ	ถูก	ผิด
1	Wat Phra Keaw is in Phra Nakorn area.		
2	Wat Pho is in <u>Dusit</u> area.		
3	Wat Benchamabophit is in Phra Nakorn area.		
4	Wat Arun is is in Arun Amarin area.		
5	Wat Bowonniwet Vihara is in Phra Nakorn area.		
6	Wat Ratchanaddaram. is in Arun Amarin area.		
7	Wat Sutat Tepwararam is in <u>Dusit</u> area.		
8	Wat Trimitr is in Samphanthawong area.		
9	Wat Saket is in <u>Dusit</u> area.		
10	The Chakri Maha Prasat Throne Hall is in Arun Amarin area.		
11	The National Museum is in Phra Nakorn area.		
12	The Vimanmek Palace is in <u>Dusit</u> area.		

13	Siam Square is in Patumwan area.		
14	China town is in <u>Dusit</u> area.		
15	Khaosan Road is in Phra Nakorn area.		
16	Chatuchak is in <u>Dusit</u> area.		
17	Pak klong Talad is in Patumwan area.		
18	Pratunum is in Samphanthawong area.		
19	Puntip Plaza is in Rachaprasong area.		
20	Siam Paragon is in Phra Nakorn area.		
21	The Emerald Buddha is in Wat Phra Keaw.		
22	Emerald Buddha was carved from a single block of jade.		
23	Wat Sutat was known as The Temple of the Reclining Buddha		
24	Wat Benchamabophit is famous for the Marble Temple		
25	Wat Bowonniwet is famous for the golden Buddha.		
26	Wat Arun was named "Temple of the Dawn		
27	Bangkok National Museum was inscribed on <u>UNESCO'sMemory of the World Programme</u> in 2003 in recognition of its world significance.		

28	The Royal Metal Castles is in Wat Ratchanaddaram.		
29	The domes and walls of Ananta Samakom Throne Hall are covered with paintings of nature		
30	The <u>Buddha</u> image "Sisakayamunee" is in Wat Sutat Tepwararam.		
31	Phu Khao Thong is inside Wat Sutat		
32	Wat Pho is known as the <u>Thai massage</u> .		
33	The Chakri Maha Prasat Throne Hall was built by King RAMA V.		
34	Wat Trimitr is known as the Jade Buddha.		
35	The admission fee of Vimanmek Palace for foreign is free.		
36	Vimanmek Palace is the world's largest Marble Palace.		
37	The Giant swing is located near Wat Saket.		
38	The admission fee of Anantasamakom Throne Hall for foreign is free.		
39	Siam Square is known as the center of fashion in Bangkok.		
40	Chinatown is famous for gold shops.		
41	China Town is known as <u>backpacker</u> ghetto.		
42	Khaosan Road offers cheap accommodation for tourists.		
43	Tourist can visit Khaosan Road both day and night.		

44	Chatuchak weekend market are available all week.		
45	Pak Klong Talad is known as a flower market.		
46	Chinatown is the oldest area of Bangkok as European merchants.		
47	Pantip Plaza is famous for IT items .		
48	Platinum is famous for retail and wholesale clothes.		
49	Platinum is opened only on weekends.		
50	Pets are available at Chatuchak Weekend Market.		
51	MBK is opened daily.		
52	Tourist can visit Erawan Shrine only on weekends.		
53	The admission fee for Siam Niramit is 1000 THB.		
54	<i>Rattanakosin Exhibition Hall is closed on Monday.</i>		
55	Taling Chan Floating Market is opened until 6 pm.		
56	Siam Ocean World is the largest aquarium in South East Asia.		
57	Only Buddhist people can visit Bangkok 9 sacred temples.		
58	All Bangkok 9 sacred temples are located in Phra Nakhon Area.		
59	Water Festival in Bangkok is held up in April.		
60	Phukhao Thong Temple Fair is celebrated in Loy Krathong Festival.		

ตอนที่ 2 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร

ข้อที่	ข้อความ	ถูก	ผิด
1.	มลพิษทางอากาศเป็นสภาพของอากาศที่มีการปนเปื้อนของสารพิษ ที่ทำให้เกิดอันตรายต่อมนุษย์		
2.	ก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์เป็นก๊าซที่ไม่มีสีและกลิ่น		
3.	ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เกิดจากการเผาไหม้ของเชื้อเพลิงที่สมบูรณ์		
4.	มลพิษทางอากาศที่เป็นปัญหาสำคัญในกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เกิดจากยานพาหนะ		
5.	ก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ ทำให้เกิดการลำเลียงออกซิเจนไปยังส่วนต่างๆของร่างกายดีขึ้น		
6.	ก๊าซธรรมชาติ(NGV) เป็นก๊าซที่มีน้ำหนักมากกว่าอากาศ		
7.	ก๊าซปิโตรเลียมเหลว(LPG)เป็นก๊าซที่มีน้ำหนักมากกว่าอากาศ		
8.	ก๊าซปิโตรเลียมเหลว(LPG) สามารถจุดติดไฟได้ง่าย		
9.	การใช้ก๊าซ NGV ทำให้รถยนต์มีกำลังและสมรรถนะลดลง		
10.	หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับปัญหาหมลพิษทางอากาศ ได้แก่กระทรวงคมนาคม		
11.	ควันเสียจากรถแท็กซี่ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาหมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร		
12.	การใช้ก๊าซ LPGมีความปลอดภัยกว่าการใช้ก๊าซ NGV		

ตอนที่ 3 แบบทดสอบการสื่อสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

1. What temples are located in Phra Nakon Area?
2. What shopping complex are located in Pathumwan Area?
3. What tourist attractions are located in Dusit Area?
4. **What are the main roads in Dusit Area?**
5. What are the main roads in Phra Nakhon Area?
6. What Bangkok activities held up in Phranakon Area ?
7. What is the official name of The Emerald Buddha?
8. What place is known as The Marble Temple?
9. What is the official name of The Temple of Dawn?
10. What place is known as the birthplace of traditional Thai massage?
11. What is the tourist attraction in Wat Saket?
12. What place is the golden Buddha image in?
13. How much is the tourist admission fee at Vimanmake Palace?
14. What temple is situated near The Giant Swing?
15. What did Vimanmake Palace made of ?
16. The name “Pratunam” means “ Water gate ”
17. What is the tourist attraction in Wat Trimitr ?
18. Where should the tourists visit for Thai massage?
19. What is the official name of Wat Pho?
20. Where is the shopping area known as the center of fashion and teenagers in Bangkok?
21. Where is the place which is famous for cheap accommodation for tourist ?
22. Where is the greatest of gold shops in Bangkok?

23. Where is the place known as a largest weekend meeting market in Bangkok?
24. Where is the place famous for wholesale flower in Bangkok?
25. Where can the tourist shop for wholesale clothes?
26. Where can tourist enjoy nighttime shopping in Bangkok?
27. Where can tourists shop for IT items?
28. What famous festival is held up in April?
29. Where the tourists should visit to celebrated for Loy Krathong festival?
30. Where the tourist should visit for Bangkok floating market?
31. What is the highlight for Siam Niramit?
32. Where is Siam Ocean World?
33. Where the tourists should visit to worship the Erawan Shrine.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4 แบบวัดทัศนคติต่อการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1.	ท่านคิดว่าปัญหามลพิษทางอากาศส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนกรุงเทพมหานคร					
2.	ท่านคิดว่าการใช้ก๊าซ LPG ไม่กระทบต่อสภาพอากาศในกรุงเทพมหานคร					
3.	ท่านคิดว่ารถแท็กซี่เป็นเพียงส่วนน้อยที่ทำให้เกิดมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร					
4.	ท่านคิดว่าปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร ควรได้รับการดูแลแก้ไข					
5.	ท่านคิดว่าท่านสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร					
6.	ท่านคิดว่าไม่มีความจำเป็นในการรณรงค์ให้รถแท็กซี่ใช้ก๊าซธรรมชาติ					
7.	ท่านคิดว่าการใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นการลดมลพิษทางอากาศอีกวิธีหนึ่ง					
8.	ท่านคิดว่าท่านไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร					
9.	ท่านคิดว่าปัญหามลพิษทางอากาศเป็นปัญหาที่ยากต่อการแก้ไข					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
10.	ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศส่งผลดีต่อตัวท่านเอง					
11.	ท่านไม่ควรเพิกเฉยต่อปัญหามลพิษทางอากาศที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน					
12.	ท่านคิดว่าทุกคนในกรุงเทพมหานครควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ					
13.	ท่านไม่ควรจอดรถและลงจากรถโดยไม่มีดับเครื่องยนต์					
14.	ท่านไม่ควรเร่งเครื่องยนต์เมื่อออกจากรถ					
15.	ท่านไม่ควรดับเครื่องยนต์ในขณะที่จอดรถผู้โดยสารประจำจรถรับผู้โดยสาร					
16.	ท่านควรเห็นความสำคัญในการเลือกเติมน้ำมันเชื้อเพลิงประเภทก๊าซธรรมชาติ (NGV)					
17.	ท่านควรสังเกตความผิดปกติที่เกิดขึ้นกับรถอย่างสม่ำเสมอ					
18.	ท่านไม่จำเป็นต้องอธิบายข้อดีของการใช้ก๊าซธรรมชาติให้ผู้อื่นทราบ					
19.	ท่านคิดว่าท่านไม่มีส่วนในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร					
20.	ท่านคิดว่าควรมีการสร้างเครือข่ายเพื่อแก้ปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร					

ตอนที่ 5 แบบประเมินทัศนคติต่อการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1.	ท่านคิดว่าอาชีพขับรถแท็กซี่เป็นอาชีพที่มีเกียรติ					
2.	ท่านคิดว่าผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ต้องมีความซื่อสัตย์ต่อผู้โดยสาร					
3.	ท่านควรให้บริการผู้โดยสารด้วยคำพูดที่ความสุภาพ					
4.	ท่านคิดว่าอาชีพของท่านมีส่วนหนึ่งในการส่งเสริมทางเศรษฐกิจของประเทศ					
5.	ท่านปฏิบัติตามข้อบังคับจราจรอย่างเคร่งครัด					
6.	ท่านคิดว่าการใช้มิเตอร์ค่าโดยสาร มีได้เป็นการทำผิดจรรยาบรรณ					
7.	ท่านให้ความสำคัญกับการแต่งกายถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับ					
8.	ท่านคิดว่าผู้โดยสารไม่สามารถกำหนดเส้นทางการเดินทางเอง					
9.	ท่านควรคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้โดยสารเป็นสำคัญ					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
10	ท่านไม่ควรปฏิบัติต่อผู้โดยสารชาวต่างชาติให้ ดีกว่าผู้โดยสารชาวไทย					
11	ท่านคิดว่าการปฏิบัติตามกฎของสังคมเป็นสิ่ง สำคัญ					
12	ท่านควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมทั้ง ทางตรงและทางอ้อม					
13	ท่านคิดว่าอาชีพของท่านไม่จำเป็นต้องมี กฎระเบียบข้อบังคับ					
14	ท่านควรให้ความร่วมมือในการจัดระเบียบ สังคม					
15	ท่านคิดว่าควรมีการกำหนดจรรยาบรรณสำหรับ ผู้ประกอบการอาชีพขับรถแท็กซี่ให้ชัดเจน					

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 6 แบบวัดทัศนคติต่อการให้บริการรถแท็กซี่เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์การท่องเที่ยว
ในกรุงเทพมหานคร

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1.	ท่านคิดว่ากรให้บริการรถแท็กซี่มีความ เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์การท่องเที่ยวใน กรุงเทพมหานคร					
2.	ท่านคิดว่ากรมีความรู้เกี่ยวกับการ ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ส่งผลต่อ ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวใน กรุงเทพมหานคร					
3.	ท่านคิดว่าภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเอง ไม่สามารถสร้างให้เกิดขึ้นได้					
4.	ท่านคิดว่าภาพลักษณ์ทางบวกสามารถ เปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ทางลบได้					
5.	ท่านคิดว่าความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษเพื่อให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ส่งผลต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวใน กรุงเทพมหานคร					
6.	ท่านคิดว่ากรสร้างภาพลักษณ์การ ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ไม่เกี่ยวข้อง กับการดำเนินชีวิตของท่าน					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
7.	ท่านคิดว่าท่านเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถส่งเสริมภาพลักษณ์การท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครได้					
8.	ท่านคิดว่าหากนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในการใช้บริการรถแท็กซี่ จะส่งผลต่อการส่งเสริมภาพลักษณ์การท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร					
9.	ท่านคิดว่าการส่งเสริมภาพลักษณ์การท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร เป็นหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานภาครัฐเท่านั้น					
10.	ท่านคิดว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรแก้ไขภาพลักษณ์ทางลบที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร					
11.	ท่านคิดว่านักท่องเที่ยวไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการให้บริการรถแท็กซี่เมื่อท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร					
12.	ท่านไม่คิดว่าการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ มีผลต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ					

ตอนที่ 7 แบบประเมินการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
1.	กรุงเทพมหานครเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตของท่าน					
2.	กรุงเทพมหานครเป็นสถานที่ที่ขุดเยี่ยมที่สุดในความคิดของท่าน					
3.	กรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่ที่มีความหมายกับท่าน					
4.	กรุงเทพมหานครมีความสำคัญมากหากเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่น					
5.	ท่านสามารถชี้แจงความสำคัญของกรุงเทพมหานครได้อย่างชัดเจน					
6.	ท่านมีความรู้สึกพึงพอใจต่อพื้นที่กรุงเทพมหานคร					
7.	ท่านมีความรู้สึกผูกพันกับพื้นที่กรุงเทพมหานคร					
8.	การประกอบอาชีพและใช้ชีวิตในกรุงเทพมหานคร มีความเหมาะสมกับท่านมากกว่าพื้นที่อื่น					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง
9.	การดำเนินชีวิตในกรุงเทพมหานคร มีความหมายกับท่านมาก					
10.	ท่านไม่สามารถหาสถานที่อื่นที่เหมาะสมในการประกอบอาชีพของท่าน ได้ดีเท่า กรุงเทพมหานคร					
11.	การใช้ชีวิตในกรุงเทพมหานครทำให้ท่าน ประทับใจและมีความสุขมาก					

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ค่าความสอดคล้อง ค่าความยากง่าย อำนาจจำแนก ของแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร
2. ค่าความสอดคล้อง ค่าความยากง่าย อำนาจจำแนก ของแบบวัดความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร
3. ค่าความสอดคล้อง ค่าความยากง่าย อำนาจจำแนก ของแบบทดสอบการสื่อสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร
4. ค่าความสอดคล้องของแบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร
5. ค่าความสอดคล้องของแบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ
6. ค่าความสอดคล้องของแบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับการส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่ที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร
7. ค่าความสอดคล้องของแบบวัดทัศนคติเกี่ยวกับการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่กรุงเทพมหานคร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวใน กรุงเทพมหานคร

ข้อที่	IOC	ข้อที่	IOC
1	1	21	0.8
2	1	22	0.6
3	1	23	1
4	0.8	24	1
5	0.8	25	0.8
6	1	26	0.8
7	1	27	0.6
8	0.8	28	1
9	1	29	0.8
10	1	30	0.8
11	1	31	1
12	1	32	1
13	1	33	1
14	0.8	34	0.8
15	1	35	1
16	1	36	1
17	1	37	1
18	1	38	0.8
19	1	39	1
20	0.8	40	0.8

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อที่	IOC	ข้อที่	IOC
41	1	51	1
42	1	52	0.8
43	1	53	1
44	0.8	54	1
45	1	55	1
46	0.8	56	1
47	0.8	57	1
48	1	58	1
49	1	59	1
50	0.8	60	1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 2 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศใน กรุงเทพมหานคร

ข้อที่	IOC	ผลการคัดเลือก	ข้อที่	IOC	ผลการคัดเลือก
1	1	คัดเลือกไว้	7	1	คัดเลือกไว้
2	1	คัดเลือกไว้	8	1	คัดเลือกไว้
3	0.8	คัดเลือกไว้	9	1	คัดเลือกไว้
4	1	คัดเลือกไว้	10	1	คัดเลือกไว้
5	0.8	คัดเลือกไว้	11	1	คัดเลือกไว้
6	1	คัดเลือกไว้	12	1	คัดเลือกไว้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 3 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบการสื่อสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวใน กรุงเทพมหานคร

ข้อที่	IOC	ข้อที่	IOC
1	1	18	1
2	1	19	0.8
3	1	20	1
4	0.6	21	0.8
5	0.8	22	0.8
6	1	23	1
7	0.8	24	1
8	1	25	0.8
9	0.8	26	1
10	1	27	1
11	1	28	1
12	0.8	29	1
13	1	30	1
14	0.8	31	1
15	1	32	0.8
16	0.8	33	1
17	1		

ตาราง 4 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดทัศนคติต่อการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ
ในกรุงเทพมหานคร

ข้อที่	IOC	ข้อที่	IOC
1	1	11	0.8
2	1	12	1
3	1	13	1
4	1	14	1
5	1	15	1
6	0.8	16	1
7	0.8	17	0.8
8	1	18	1
9	1	19	1
10	1	20	1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 5 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินทัศนคติต่อการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ

ข้อที่	IOC	ข้อที่	IOC
1	1	9	0.8
2	0.8	10	1
3	1	11	1
4	0.8	12	0.8
5	1	13	1
6	1	14	1
7	1	15	1
8	1		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 6 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดทัศนคติต่อการให้บริการรถแท็กซี่เพื่อส่งเสริม
ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

ข้อที่	IOC	ข้อที่	IOC
1	0.8	7	1
2	1	8	1
3	1	9	1
4	1	10	1
5	1	11	0.8
6	0.8	12	1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 7 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่
กรุงเทพมหานคร

ข้อที่	IOC	ข้อที่	IOC
1	1	7	1
2	1	8	1
3	0.8	9	0.8
4	1	10	1
5	1	11	1
6	1		

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 8 ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวใน กรุงเทพมหานคร

ข้อที่	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.65	0.37	21	0.50	0.60
2	0.60	0.65	22	0.15	0.65
3	0.65	0.48	23	0.50	0.35
4	0.40	0.53	24	0.55	0.66
5	0.40	0.65	25	0.35	0.35
6	0.50	0.69	26	0.55	0.24
7	0.45	0.38	27	0.15	0.19
8	0.45	0.69	28	0.55	0.68
9	0.60	0.60	29	0.15	0.20
10	0.35	0.35	30	0.45	0.49
11	0.60	0.71	31	0.55	0.57
12	0.65	0.50	32	0.50	0.37
13	0.45	0.51	33	0.40	0.34
14	0.50	0.30	34	0.60	0.44
15	0.65	0.30	35	0.50	0.45
16	0.55	0.71	36	0.35	0.35
17	0.45	0.38	37	0.45	0.49
18	0.55	0.39	38	0.35	0.22
19	0.40	0.34	39	0.45	0.50
20	0.55	0.32	40	0.65	0.37

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก
41	0.60	0.65	51	0.50	0.22
42	0.65	0.48	52	0.60	0.60
43	0.40	0.53	53	0.35	0.35
44	0.40	0.65	54	0.45	0.24
45	0.50	0.69	55	0.45	0.49
46	0.10	0.34	56	0.50	0.26
47	0.55	0.57	57	0.6	0.65
48	0.65	0.30	58	0.65	0.48
49	0.45	0.49	59	0.4	0.53
50	0.50	0.58	60	0.4	0.65

ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดมีค่าเท่ากับ 0.948

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 9 ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบวัดความรู้เกี่ยวกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร

ข้อที่	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าความยาก	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.65	0.22	7	0.65	0.40
2	0.60	0.39	8	0.50	0.42
3	0.40	0.64	9	0.35	0.33
4	0.60	0.69	10	0.50	0.64
5	0.55	0.42	11	0.50	0.28
6	0.40	0.27	12	0.45	0.43

ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดมีค่าเท่ากับ 0.786

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 10 ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบวัดความสามารถในการสื่อสาร
เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

ข้อที่	ค่าความ ยาก	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าความ ยาก	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.65	0.41	18	0.55	0.60
2	0.60	0.69	19	0.65	0.34
3	0.65	0.38	20	0.45	0.48
4	0.15	0.60	21	0.50	0.67
5	0.40	0.54	22	0.40	0.48
6	0.35	0.27	23	0.50	0.32
7	0.45	0.46	24	0.55	0.61
8	0.65	0.41	25	0.35	0.31
9	0.60	0.69	26	0.45	0.48
10	0.65	0.38	27	0.50	0.67
11	0.60	0.77	28	0.55	0.71
12	0.65	0.45	29	0.55	0.68
13	0.45	0.47	30	0.45	0.48
14	0.50	0.23	31	0.55	0.60
15	0.65	0.34	32	0.35	0.29
16	0.15	0.21	33	0.45	0.27
17	0.45	0.40		0.55	0.60

ค่าความเชื่อมั่น ของแบบวัดมีค่าเท่ากับ 0.915

ตาราง 11 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบวัดทัศนคติต่อการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศใน กรุงเทพมหานคร

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.90	11	0.85
2	0.87	12	0.93
3	0.76	13	0.90
4	0.77	14	0.86
5	0.86	15	0.83
6	0.92	16	0.85
7	0.87	17	0.90
8	0.82	18	0.82
9	0.71	19	0.80
10	0.74	20	0.95

ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดมีค่าเท่ากับ 0.981

ตาราง 12 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบวัดทัศนคติต่อการมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.73	9	0.64
2	0.57	10	0.59
3	0.44	11	0.53
4	0.56	12	0.39
5	0.20	13	0.43
6	0.46	14	0.55
7	0.64	15	0.66
8	0.26		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดมีค่าเท่ากับ 0.860

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 13 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของวัดทัศนคติต่อการให้บริการรถแท็กซี่เพื่อส่งเสริม
ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.83	7	0.78
2	0.66	8	0.59
3	0.84	9	0.69
4	0.84	10	0.62
5	0.51	11	0.77
6	0.76	12	0.74

ค่าความเชื่อมั่น ของแบบวัดมีค่าเท่ากับ 0.93

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 14 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบประเมินการมีสำนึกแห่งความเป็นเจ้าของพื้นที่ กรุงเทพมหานคร

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.77	7	0.42
2	0.57	8	0.50
3	0.55	9	0.57
4	0.70	10	0.65
5	0.48	11	0.42
6	0.48		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดมีค่าเท่ากับ 0.860

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างใบความรู้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

VOCABULARY

คำศัพท์ – ความหมาย ประกอบคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คำชี้แจง

คำอธิบายคำศัพท์และความหมาย ได้รวบรวมไว้จากคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 4 หน่วย โดยผู้จัดทำคู่มือการเรียนรู้พิจารณาคำศัพท์ที่สำคัญในแต่ละหน่วยกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อความเข้าใจในความหมายของคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

VOCABULARY	MEANING
Air pollution	มลภาวะทางอากาศ
Artificial	สร้างขึ้น,ประดิษฐ์ขึ้น
Available	มีอยู่,หาได้,มีบริการ
Bazaar	งานออกร้านเพื่อการกุศล
Buddhist	ศาสนาพุทธ
Buddha image	พระพุทธรูป
Carve	แกะสลัก
Center	ศูนย์กลาง
Community	ชุมชน

Chakri Dynasty	ราชวงศ์จักรี
Cultural heritage	มรดกทางวัฒนธรรม
Culture	วัฒนธรรม
Dawn	รุ่งอรุณ
Decoration	การตกแต่ง
Dutiful	ปฏิบัติตามหน้าที่
District	เขต/อำเภอ
Electronic	อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์
Emerald	หินอ่อน

Energy	พลังงาน
Entrance fee	ค่าธรรมเนียมเข้าชม
Environment	สิ่งแวดล้อม
Equipment	อุปกรณ์
Ethic	จรรยาบรรณ
Extraordinary	พิเศษ,เหนือกว่าธรรมดา
Exhibit	จัดแสดง
Exotic	ตื่นตาตื่นใจ
Famous	มีชื่อเสียง

Foreigner	ชาวต่างชาติ
General Information	ข้อมูลทั่วไป
Golden	ทำด้วยทอง
Handicraft	หัตถกรรม
History	ประวัติศาสตร์
Household	เครื่องเรือน

Locate	ที่ตั้ง
Luxury	หรูหรา
Marble	หินอ่อน
Massage	นวด
Museum	พิพิธภัณฑ์
Natural Gas Vehicle	ก๊าซธรรมชาติสำหรับยานพาหนะ

Network	เครือข่าย
Official name	ชื่อทางการ
Original	ต้นกำเนิด
Painting	ภาพวาด
Palace	พระราชวัง
Parliament	รัฐสภา
Performance	การแสดง

Product	สินค้า
Regulation	กฎกติกา
Reign	รัชกาล
Renovate	บูรณะ ฟื้นฟู
Residence	ที่พักอาศัย
Sacred	ศักดิ์สิทธิ์

Sense of place	สำนึกแห่งพื้นที่
Shrine	หอพระ
Souvenir	ของที่ระลึก
Spectacular	ตื่นตาตื่นใจ
Statue	รูปปั้น
Teak wood	ไม้สัก

Tourist attraction	เป็นที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว
Traditional	มีมาโดยประเพณี
Variety	หลากหลาย
Visit Hours	ช่วงเวลาที่เปิดให้เข้าเยี่ยมชม
wholesale	ขายส่ง

retail	ขายปลีก
Wooden	ทำด้วยไม้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมหน่วยที่ 1

พื้นที่ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงาน

คำชี้แจง จากการศึกษาแผนที่กรุงเทพมหานคร โปรดกรอกข้อมูล เกี่ยวกับเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ แหล่งซื้อสินค้า ในกิจกรรมการเรียนรู้ ดังตัวอย่าง

PLACE	BANGKOK AREA	EXPERIENCE REPORT
Wat Trimit	เขตพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นที่ตั้งของวัดไตรมิตร ได้แก่ เขตพื้นที่ใด	บันทึกประสบการณ์เกี่ยวกับ สถานที่ที่กำหนด เช่น เส้นทาง ลัด หรือประเด็นที่น่าสนใจ เกี่ยวกับสถานที่ที่กำหนด ที่ เป็นประสบการณ์ของท่าน

ตัวอย่าง :

PLACE	BANGKOK AREA	EXPERIENCE REPORT
Wat Trimit	Samphanthawong

PLACE	BANGKOK AREA	EXPERIENCE REPORT
<p><u>สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญใน</u> <u>กรุงเทพมหานคร</u></p> <p><u>(Bangkok Tourist</u> <u>Attractions)</u></p> <p>Wat Phra Sri Rattana Satsadaram</p>	<p>.....</p>	<p>.....</p>
<p>Wat Benchamabophit Dusitvanaram</p>	<p>.....</p>	<p>.....</p>
<p>Wat Arun</p>	<p>.....</p>	<p>.....</p>

PLACE	BANGKOK AREA	EXPERIENCE REPORT
Wat Suthat Thepwararam
Wat Pho
WatRatchanaddaram
Wat Bowonniwet Vihara Rajavaramahavihar

PLACE	BANGKOK AREA	EXPERIENCE REPORT
Wat Bowonniwet Vihara Rajavaramahavihara
Wat Traimit
The Grand Palace
The Ananta Samakhom Throne Hall

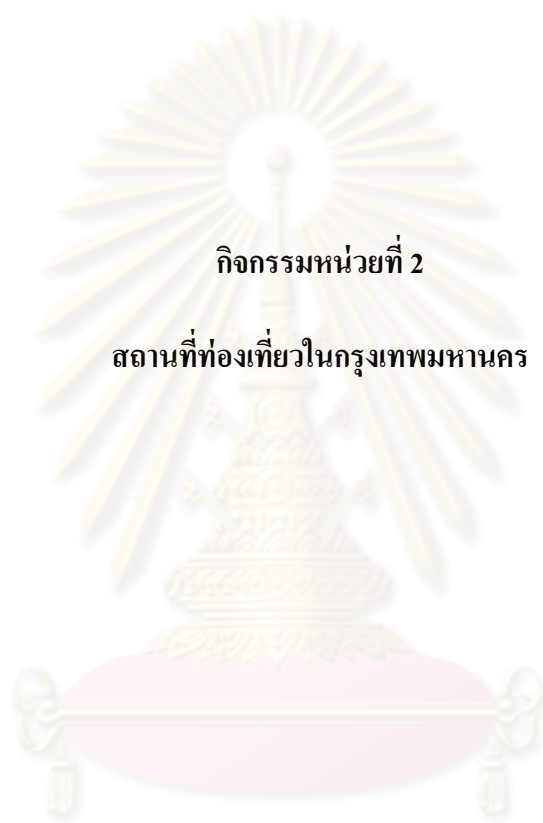
PLACE	BANGKOK AREA	EXPERIENCE REPORT
Chakri Maha Prasat Hall
The Bangkok National Museum
The Vimanmek Palace
<p>แหล่งซื้อสินค้า ในกรุงเทพมหานคร (Bangkok Tourist Shopping Area) Siam Square</p>

PLACE	BANGKOK AREA	EXPERIENCE REPORT
Chinatown
Chatuchak
Khao Sarn Road
SiamParagon

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PLACE	BANGKOK AREA	EXPERIENCE REPORT
Pak Klong Talad
Pratunam
Pantip Plaza

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมหน่วยที่ 2

สถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใบงาน

Bangkok Tourist Attractions

คำชี้แจง: โปรดกรอกข้อมูลภาษาอังกฤษเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครที่กำหนดให้ตามกิจกรรมการเรียนรู้ โดยกรอกรายละเอียดตามหัวข้อที่กำหนดให้ ดังตัวอย่าง

PLACE A	
1. Location	เขตพื้นที่ในกรุงเทพในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานที่ A
2. Visit Hour	ช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมสถานที่ A
3. Admission Fee	ค่าธรรมเนียมสำหรับนักท่องเที่ยวในการเข้าชมสถานที่ A
4. Interesting / Highlight	จุดสำคัญที่น่าสนใจในสถานที่ A
5. Rule / Regulations	กฎระเบียบ หรือข้อบังคับในการเข้าชมสถานที่ A

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่าง:

Wat Phra Sri Rattana Satsadaram	
1. Location	Phra Nakorn
2. Visit Hour	Open daily 08:30 - 12:00 and 13:00 - 15:30
3. Admission Fee	Thai Baht 350
4. Interesting / Highlight	The Emerald Buddha
5. Rule / Regulations	men must wear full pant, full sleeve shirts and shoes women must wear long skirts

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. Wat Phra Sri Rattana Satsadaram	
1. Location
2. Visit Hour
3. Admission Fee
4. Interesting / Highlight
5. Rule / Regulations
<p>❖ EXPERIENCE DIARY (บันทึกประสบการณ์)</p> <p style="text-align: center;">ศูนย์วิทยุทรัพยากร</p> <p>.....</p> <p style="text-align: center;">จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p> <p>.....</p>	

2. Wat Benchamabophit Dusitvanaram	
1. Location
2. Visit Hour
3. Admission Fee
4. Interesting / Highlight
5. Rule / Regulations
<p>❖ EXPERIENCE DIARY (บันทึกประสบการณ์)</p> <p style="text-align: center;">ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	

3. Wat Arun Rachaworamahawiharn	
1. Location
2. Visit Hour
3. Admission Fee
4. Interesting / Highlight
5. Rule / Regulations
<p>❖ EXPERIENCE DIARY (บันทึกประสบการณ์)</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. Wat Suthat Thepwararam	
1. Location
2. Visit Hour
3. Admission Fee
4. Interesting / Highlight
5. Rule / Regulations
❖ EXPERIENCE DIARY (บันทึกประสบการณ์)	

5.Wat Phra Chettuphon Wimon Manghlaram Ratchaworamahawihan	
1. Location
2. Visit Hour
3. Admission Fee
4. Interesting / Highlight
5. Rule / Regulations
❖ EXPERIENCE DIARY (บันทึกประสบการณ์)	

6. Wat Bowonniwet Vihara Rajavaramahavihara	
1. Location
2. Visit Hour
3. Admission Fee
4. Interesting / Highlight
5. Rule / Regulations
<p>❖ EXPERIENCE DIARY (บันทึกประสบการณ์)</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	

7. Wat Ratchanaddaram	
1. Location
2. Visit Hour
3. Admission Fee
4. Interesting / Highlight
5. Rule / Regulations
❖ EXPERIENCE DIARY (บันทึกประสบการณ์)	

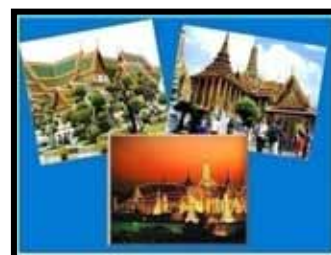
8. Wat Saket Ratcha Wora Maha Wihan	
1. Location
2. Visit Hour
3. Admission Fee
4. Interesting / Highlight
5. Rule / Regulations
❖ EXPERIENCE DIARY (บันทึกประสบการณ์)	

9. Wat trimitwitthayaram	
1. Location
2. Visit Hour
3. Admission Fee
4. Interesting / Highlight
5. Rule / Regulations
<p>❖ EXPERIENCE DIARY (บันทึกประสบการณ์)</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	

10. The Grand Palace	
1. Location
2. Visit Hour
3. Admission Fee
4. Interesting / Highlight
5. Rule / Regulations
<p>❖ EXPERIENCE DIARY (บันทึกประสบการณ์)</p> <p style="text-align: center;">ศูนย์วิทยุทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	

11. Chakri Maha Prasat Hall

1. Location
2. Visit Hour
3. Admission Fee
4. Interesting / Highlight
5. Rule / Regulations
<p>❖ EXPERIENCE DIARY (บันทึกประสบการณ์)</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	

12. The Ananta Samakhom Throne Hall	
1. Location
2. Visit Hour
3. Admission Fee
4. Interesting / Highlight
5. Rule / Regulations
❖ EXPERIENCE DIARY (บันทึกประสบการณ์)	

13. The Bangkok National Museum	
1. Location
2. Visit Hour
3. Admission Fee
4. Interesting / Highlight
5. Rule / Regulations
❖ EXPERIENCE DIARY (บันทึกประสบการณ์)	

14. The Vimanmek Palace	
1. Location
2. Visit Hour
3. Admission Fee
4. Interesting / Highlight
5. Rule / Regulations
❖ EXPERIENCE DIARY (บันทึกประสบการณ์)	

กิจกรรมหน่วยที่ 3

การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร

Bangkok Shopping GURU

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมหน่วยที่ 3

แหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานคร

ใบงาน

กิจกรรม การเรียนรู้ด้วยตนเอง

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลโดยใช้ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับแหล่งซื้อสินค้าในกรุงเทพมหานครตาม
ประเด็นที่กำหนด รายละเอียดดังนี้

PLACE A	
1. Where is it located?	เขตพื้นที่ในกรุงเทพในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานที่ A
2. What are popular there?	สินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของสถานที่ซื้อสินค้า A
3. Open hours	เวลาในการให้บริการของสถานที่ซื้อสินค้า A
❖ EXPERIENCE DIARY (บันทึกประสบการณ์)	
.....	
.....	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่าง

MBK Shopping Center	
1. Where is it located?	Phatumwan
2. What are popular there?	Clothes, Mobile phone
3. Open hours	11.00-22.00
❖ EXPERIENCE DIARY (บันทึกประสบการณ์)	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

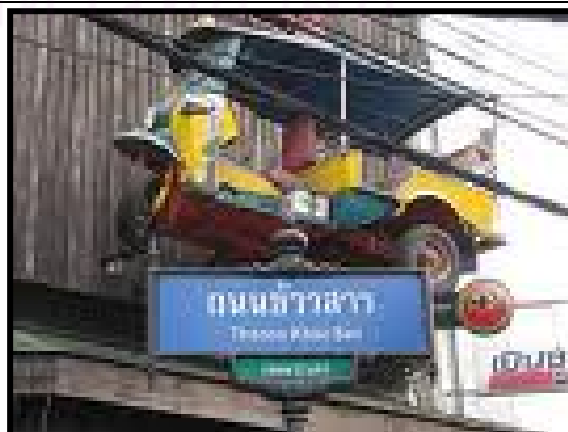
1. Siam Square	
1. Where is it located?
2. What are popular there?
3. Open hours
❖ EXPERIENCE DIARY (บันทึกประสบการณ์)	

2. China Town	
1. Where is it located?
2. What are popular there?
3. Open hours
❖ EXPERIENCE DIARY (บันทึกประสบการณ์)	

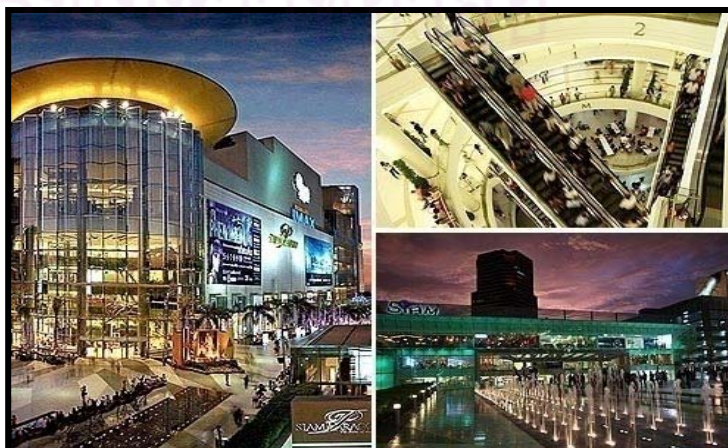

3. Khaosan Road	
1. Where is it located?
2. What are popular there?
3. Open hours
❖ EXPERIENCE DIARY (บันทึกประสบการณ์)	

5. Siam Paragon Departmentstore	
1. Where is it located?
2. What are popular there?
3. Open hours
❖ EXPERIENCE DIARY (บันทึกประสบการณ์)	

ศูนย์วิทยุทัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. Pak Klong Talad

1. Where is it located?
2. What are popular there?
3. Open hours
❖ EXPERIENCE DIARY (บันทึกประสบการณ์)	

7.Pratunum	
1. Where is it located?	<p>.....</p>
2. What are popular there?	<p>.....</p> <p>.....</p>
3. Open hours	<p>.....</p>
<p>❖ EXPERIENCE DIARY (บันทึกประสบการณ์)</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	

8.Panthip Plaza	
1. Where is it located?
2. What are popular there?
3. Open hours
❖ EXPERIENCE DIARY (บันทึกประสบการณ์)	

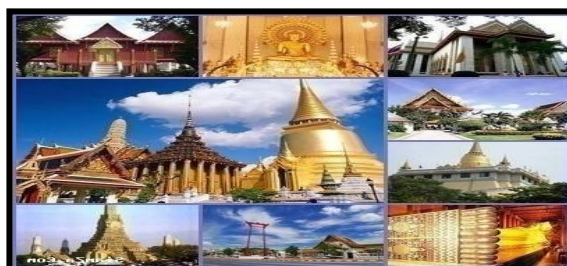

กิจกรรมหน่วยที่ 4

กิจกรรมท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลภาษาอังกฤษเกี่ยวกับกิจกรรมท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร และบันทึกประสบการณ์ของท่านที่เกี่ยวกับกิจกรรมท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครในแต่ละกิจกรรม

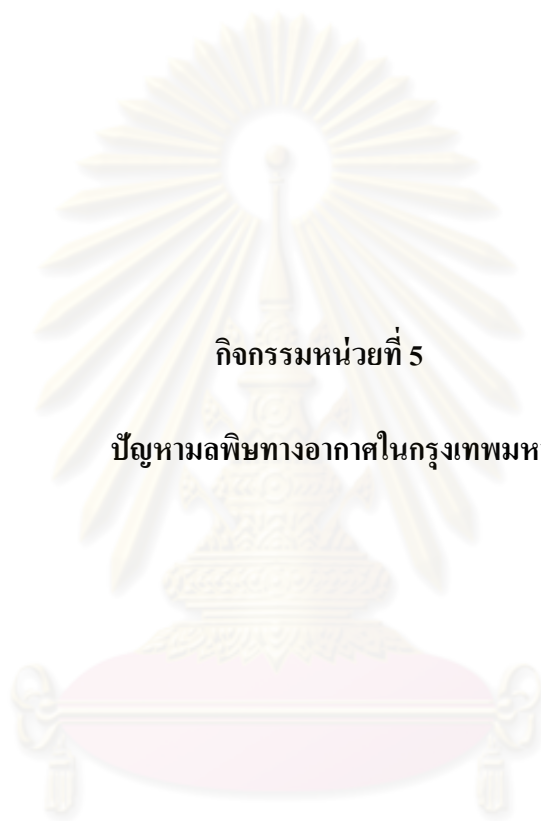
กิจกรรมไหว้พระ 9 วัด 9 BANGKOK SACRED TEMPLES	
9 temples in activity	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wat..... 2. Wat..... 3. Wat..... 4. Wat..... 5. Wat..... 6. Wat..... 7. Wat..... 8. Wat..... 9. Wat.....
<p>❖ EXPERIENCE DIARY (บันทึกประสบการณ์)</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	

The Erawan Shrine Worship	
1. Location
2. Visit Hour
3. Admission Fee
4. Interesting / Highlight
5. Rule / Regulations
<p>❖ EXPERIENCE DIARY (บันทึกประสบการณ์)</p> <p>❖</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	

Bangkok Floating Market	
1. Location
2. Visit Hour
3. Highlight
4. How to go
❖ EXPERIENCE DIARY (บันทึกประสบการณ์)	

<i>THE SHOW : Siam Niramit</i>	
1. Show Place
2. Show Time
3. Admission Fee
4. ShowHighlight
❖ EXPERIENCE DIARY (บันทึกประสบการณ์) 	

กิจกรรมหน่วยที่ 5

ปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกการอภิปรายหัวข้อ GREEN TAXI

G :GAS NGV / LPG

ข้อดีและข้อเสียของการใช้ก๊าซ NGV / LPG

-
-
-
-
-
-

ข้อสงสัยเกี่ยวกับการใช้ก๊าซ NGV / LPG

-
-
-
-

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกการอภิปรายหัวข้อ GREEN TAXI

R : RESPONSIBILITY

บทบาทหน้าที่ของผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ต่อการดูแลแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ
ในกรุงเทพมหานคร

10 พื้นที่ในกรุงเทพมหานครที่ท่านคิดว่ากำลังเผชิญปัญหามลพิษทางอากาศ
ในระดับรุนแรง และสมควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

บันทึกการอภิปรายหัวข้อ GREEN TAXI

E : ENVIRONMENTAL AWARENESS

ความสำคัญในการตระหนักถึงสภาพปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร

ในฐานะที่สังคมรู้จักท่านในชื่อ “แท็กซี่สีเขียว”
ท่านมีมุมมองต่อสภาพปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานครอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกการอภิปรายหัวข้อ GREEN TAXI

E : ENERGY SAVING

การปฏิบัติตามแนวทางในการประหยัดพลังงาน

ในฐานะของ “แท็กซี่สีเขียว”

ท่านมีการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการประหยัดพลังงานอย่างไร

•

•

•

•

•

•

•

•

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกการอภิปรายหัวข้อ GREEN TAXI

N: NETWORK

แนวทางการสร้างและประชาสัมพันธ์เครือข่ายแท็กซี่เพื่อแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ

ในฐานะของ “แท็กซี่สีเขียว”

ท่านคิดว่าอย่างไร...ที่จะทำให้แท็กซี่ “ทุกสี” มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมหน่วยที่ 6

จรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมหน่วยที่ 7

การส่งเสริมภาพลักษณ์การให้บริการรถแท็กซี่

ศูนย์วิทยพัธพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปการอภิปราย SENSE of Bangkok

คำชี้แจง จากการอภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดกรอบการอภิปรายด้วยคำสำคัญ SENSE of Bangkok สามารถสรุปการอภิปรายได้ ดังนี้

S : Strength of Bangkok

จากการอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่เป็นจุดแข็งที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานครสรุปได้ดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E : Extraordinary in Bangkok

ผู้เรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครที่มีความพิเศษที่จะดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติสรุปได้ดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

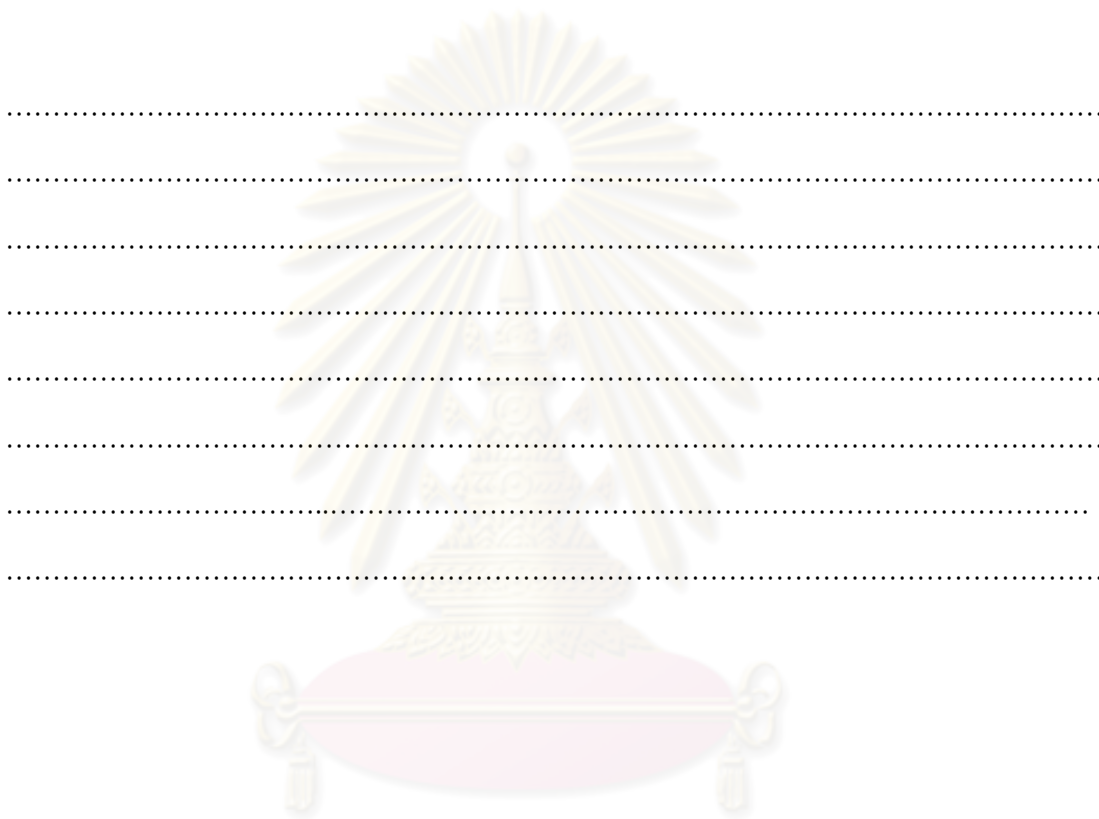
.....

.....

.....

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

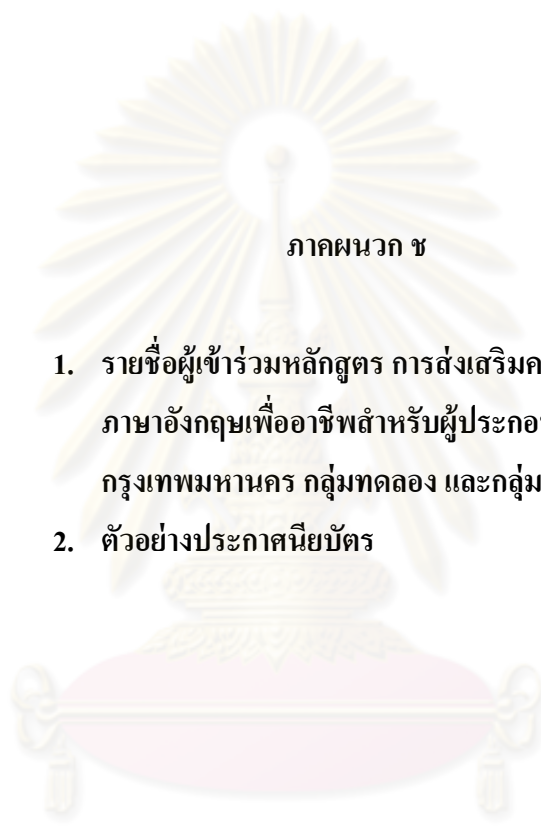
2. ข้อบกพร่องหรือการกระทำที่เกี่ยวกับการให้บริการรถแท็กซี่ที่นำไปสู่ภาพลักษณ์ทางลบต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพอนาคตทางลบของการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ข

1. รายชื่อผู้เข้าร่วมหลักสูตร การส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพสำหรับผู้ประกอบอาชีพบรรณารักษ์ กรุงเทพมหานคร กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม
2. ตัวอย่างประกาศนียบัตร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้เข้าร่วมหลักสูตร การส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ
สำหรับผู้ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่ กรุงเทพมหานคร กลุ่มทดลอง

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ทะเบียนรถ	No. รถ
1.	คุณชัยพร จิระพุทธรมย์	ทม 0369	718
2.	คุณอำนาจ เทียงธรรม	ทว 9179	2826
3.	คุณสุรศักดิ์ ชีธรรม	ทล 3395	2031
4.	คุณอัมพรศักดิ์ เจียมกิม	ทว 7883	3720
5.	คุณสุทธิพงษ์ อนุอน	ทล 7807	2284
6.	คุณชูพงศ์ สุวรรณานนท์	ทว 8845	2850
7.	คุณสวัสดิ์ มีระหันนอก	ทล 4821	2111
8.	คุณณิชากา อินตาเถิง	ทพ 3734	271
9.	คุณเอนก มุลอามาตย์	ทว 4975	2627
10.	คุณวิเชียร ไพเวช	ทม 3459	671
11.	คุณอุคร ประจงจิตร	ทม 4867	792
12.	คุณมนัส จันสว่าง	ทศ 3514	3127
13.	คุณทรงพล บำรุงจิตร	ทม 701	391
14.	คุณปรีชา วัจกรณ์	ทว 3509	2576
15.	คุณสันติ เหนี่ยวบุบผา	ทศ 1707	3621
16.	คุณรัฐวุฒิ พอก่อสุข		
17.	คุณสุรชัย เจริญศิริโชติ	ทว 6568	2740
18.	คุณบานเย็น เพียนคำ	ทพ 7525	641
19.	คุณเล็ก ชินวงษ์	ทย7994	1479
20.	คุณชลชาติ วันทรงสิน	ทศ 3322	3130

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ทะเบียนรถ	No. รถ
1.	นายยุทธการ ดวงแก้ว	ทศ 3459	3093
2.	นายวาสุเทพ คุณประเสริฐ	ทพ 7413	171
3.	นายสุรเจตน์ ดำนชาญจิตต์	ทศ 5156	3219
4.	นายศุภชัย รักบ้าน	ทว 4422	2655
5.	นายสุวรรณ ทองเพ็ญ	ทพ 8341	1592
6.	นายประยูร ประเสริฐศิลป์	ทล 8218	2297
7.	นายสุวิสิทธิ์ แสงสัมฤทธิ์	ทว 5071	2670
8.	นายธนภัทร ทิมสุขอนันต์	ทม 2330	1625
9.	นายขวัญชัย อินทร์ปัญญา	ทล 7452	2262
10.	นายรุ่งสวัสดิ์ เปี้ยเอ้ย	ทล 2228	1010
11.	นายบุญเทียน โสภา	ทว 4051	2597
12.	นายจิรพันธ์ ชัยยะสมบูรณ์	ทย 7473	1441
13.	นายปุ่นณวิช แสงศรี	ทศ 1494	3000
14.	นายกฤษดา พลละ	ทร 720	1522
15.	นายทรงศักดิ์ สิทธิพรหมมา	ทศ 1899	3059
16.	นายรัตนชัย ยอดสุข	ทว 9504	2859
17.	นายสถาพร เกิดพสก	ทร 1557	1568
18.	นายสกล วิบุรณ์ยศรีรินทร์	ทร 6069	1758
19.	นายสมทรง สอนฤทธิ์	ทว 2325	2537
20.	นายวิรัตน์ แสนสุข	ทม 3529	668
21.	นายประวัตี พรหมพู้ย	ทร 9561	1925
22.	นายสุภพ วรวุฒิกุล	ทม 8676	1045

สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน
 ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มอบวุฒิบัตรฉบับนี้เพื่อแสดงว่า

ชัยพร จิระพุทธธรมย์

ได้ผ่านการเข้าร่วมหลักสูตรส่งเสริมความสามารถการใช้ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ

หลักสูตร “ BANGKOK TAXI TOUR GUIDE ”

ให้ไว้ ณ วันศุกร์ที่ 24 ธันวาคม พุทธศักราช 2553

รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล

ประธานหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวปิยะดา จุลวรรณา เกิดวันที่ 27 พฤษภาคม 2523 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เอกจิตวิทยาการให้คำปรึกษา วิชาโท ภาษาอังกฤษ และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ เอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2549 เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาเอก ในหลักสูตร ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา นอกระบบโรงเรียน ภาควิชานโยบาย การจัดการ และ ความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2553 ปัจจุบันทำงานเป็นอาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนคร

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย